

TỔNG DỰ THƯ
(Chủ biên)

Để contra*i* mạnh mẽ & thành công

Tái hiện
PHƯƠNG PHÁP
GIÁO DỤC KINH ĐIỂN
của
Học viện quân sự
West Point

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA - THÔNG TIN

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA - THÔNG TIN
43 Lò Đúc - Hà Nội

ĐỂ CON TRAI MẠNH MẼ VÀ THÀNH CÔNG

**Tái hiện phương pháp giáo dục kinh điển
của Học viện quân sự West Point**

Chịu trách nhiệm xuất bản: Lê Tiến Dũng

Chịu trách nhiệm bản thảo: Vũ Thanh Việt

Biên tập: Đỗ Huyền

Sửa bản in: Minh Thuận

Bìa: Trọng Kiên

Chinese copyright © 2010 by Chemical Industry Publishing House

Bản quyền tiếng Việt © Công ty TNHH MTV TM & DV Văn hóa Minh Long

Bản quyền tác phẩm đã được bảo hộ. Mọi hình thức xuất bản, sao chụp,
phân phối dưới dạng in ấn hoặc văn bản điện tử mà không có sự cho phép bằng văn bản
của Công ty TNHH Một thành viên TM & DV Văn hóa Minh Long là bất hợp pháp.

In 2.000 cuốn, khổ 14,5cm x 20,5cm tại Công ty Cp In Sao Việt.

Số đăng ký KHXB: 695 - 2013/CXB/11/01 - 70/VHTT, ngày 16 tháng 7 năm 2013

In và nộp lưu chiểu quý III năm 2013

LỜI NÓI ĐẦU

Để bồi dưỡng nên một chàng trai ưu tú, cha mẹ cần có quan niệm giáo dục đúng đắn, ngoài ra suy nghĩ và tư tưởng chỉ đạo trong việc giáo dục trẻ phải khoa học, hợp lý. Bởi vì quan niệm giáo dục của cha mẹ sẽ xuyên suốt toàn bộ quá trình giáo dục trẻ, ảnh hưởng trực tiếp hoặc gián tiếp tới mọi hành vi của trẻ. Đối với trẻ, “giáo dục” còn quan trọng hơn “dưỡng dục”, mỗi bậc cha mẹ đều nên dành cho con mình nền giáo dục gia đình tốt nhất!

Trường quân sự West Point (Mỹ) là nơi đã đào tạo ra nhiều nhân tài kiệt xuất. Trong lịch sử hơn 200 năm hình thành và phát triển, trường quân sự West Point đã bồi dưỡng ra hơn 3800 vị tướng quân. Chỉ riêng trong số 164 học viên của khóa năm 1915 đã có 59 người trở thành các quan chức cấp cao trong quân đội, trong đó 3 người là Thượng tướng 4 sao, hai người là Thượng tướng 5 sao và Tham mưu trưởng lục quân, một người trở thành Tổng thống Mỹ.

Trong thời kỳ nội chiến tại Mỹ, có khoảng 400 vị tướng lĩnh hai bên Nam Bắc đều tốt nghiệp từ trường West Point. Trong đó nổi tiếng nhất là vị thống soái thống lĩnh đội quân miền Bắc - Ulysses S. Grant và tướng quân thống lĩnh quân đội miền Nam - Robert Lee; ngoài ra, còn có Tổng tư lệnh quân viễn chinh Mỹ trong Chiến tranh thế giới thứ nhất - Pershing, Thống soái đội

quân liên minh Thái Bình Dương trong Chiến tranh thế giới thứ hai - MacArthur, Tổng tư lệnh quân liên minh chiến trường châu Âu - Eisenhower; Tư lệnh liên quân tập đoàn 12 - Bradley, Tư lệnh quân tập đoàn 3 - Patton...

Ngoài ra, trường quân sự West Point không chỉ bồi dưỡng ra một lượng lớn các nhà quân sự tài ba, mà còn là ngôi trường đào tạo nên ba vị Tổng thống nước Mỹ: Tổng thống quân liên minh miền Nam giai đoạn nội chiến - Jefferson Davis; Tổng thống thứ 18 của Hoa Kỳ - Ulysses Grant; Tổng thống thứ 24 của Hoa Kỳ - Eisenhower. Không những thế, rất nhiều các CEO, Chủ tịch Hội đồng quản trị, Tổng giám đốc của các công ty đa quốc gia đều tốt nghiệp từ trường quân sự West Point.

Sở dĩ có nhiều tinh anh xuất phát từ West Point như vậy hoàn toàn là vì ngôi trường này có quan niệm và nguyên tắc giáo dục vô cùng hợp lý. Ngày nay, tinh thần West Point đã gây kinh ngạc cho thế giới, ánh sáng của nó chiếu rọi cả thế giới, trở thành niềm tin của rất nhiều người. Xét về tổng thể, nền giáo dục mà trường West Point dành cho các học sinh bao gồm các khả năng cơ bản và tố chất cần có để trở thành một người thành công, từ cách đối nhân xử thế tới con đường sự nghiệp, tất cả mọi phương diện trong cuộc sống của một con người, chỉ rõ một người thành công nên đổi mặt với bản thân, đổi mặt với người khác, cũng như đổi mặt với những khó khăn, thử thách trên đường đời như thế nào và làm thế nào để đạt được thành tích tốt nhất trong cuộc đời mình.

Cuốn sách này sử dụng các quan niệm giáo dục của trường quân sự West Point, tham khảo kinh nghiệm trưởng thành của

các nhân vật nổi tiếng xuất thân từ ngôi trường này, kết hợp với thành quả nghiên cứu của nền giáo dục hiện đại, thông qua hàng loạt các ví dụ thực tế, đưa ra những phương pháp thực hành đơn giản là sự kết hợp hoàn hảo giữa lý luận và thực tiễn. Cuốn sách đưa ra các nguyên tắc chỉ đạo toàn diện và phương pháp tham khảo thực tế đối với việc bồi dưỡng trẻ trở thành một nam tử hán thực sự, giúp bố mẹ thông qua sự nỗ lực của mình để giáo dục, yêu thương, cổ vũ, hướng dẫn, phát huy tốt nhất tiềm năng của trẻ, bồi dưỡng trẻ trở thành những trang quân tử đầu đội trời, chân đạp đất, trở thành những người đứng đầu, trở thành một anh hùng thực sự trong mắt mọi người và là niềm tự hào của cha mẹ.

MỤC LỤC

BÀI HỌC SỐ 1: TRÁCH NHIỆM TẠO RA NĂNG LỰC **Đóng vai một người thành công**

- ▶ Con trai không được lấy lý do để trốn tránh trách nhiệm, bạn phải làm việc cần làm / 12
- ▶ Trách nhiệm là tố chất thể hiện sự trưởng thành và đáng tin tưởng ở con trai / 19
- ▶ Nam tử hán phải là người có trách nhiệm / 25
- ▶ Trách nhiệm của trẻ còn quan trọng hơn tham vọng và danh dự / 32
- ▶ Chịu trách nhiệm với bản thân mới có thể chịu trách nhiệm với người khác / 42
- ▶ Khắc phục những khó khăn chỉ để chịu trách nhiệm đến cùng / 48

BÀI HỌC SỐ 2: KỸ LUẬT TẠO NÊN SỰ ƯU VIỆT **Ánh sáng trí tuệ trong lý trí**

- ▶ Khi tạm thời không thể tiến lên, hãy tìm kiếm điểm đột phá trong lúc chờ đợi / 58

- ▶ Luôn tự kiểm điểm có thể khiến bản thân
càng thêm kiên nhẫn / 65
- ▶ Chăm chỉ quan trọng hơn năng khiếu / 72
- ▶ Để thành công, con trai phải làm những việc
không muốn làm / 78
- ▶ Kiềm chế sự nóng nảy, đầu óc mới nghĩ ra
ý tưởng hay / 85
- ▶ Không dung túng cho bản thân, thói quen tốt
quan trọng hơn năng lực / 91

BÀI HỌC SỐ 3: NIỀM TIN QUYẾT ĐỊNH THÀNH BẠI

Không thể chỉ là trong tưởng tượng

- ▶ Con trai không thể chiến thắng sự rụt rè thì sẽ
trở thành nô lệ của nó / 100
- ▶ Tin rằng biện pháp luôn nhiều hơn vấn đề,
sẽ luôn tìm được biện pháp để giải quyết vấn đề / 108
- ▶ Muốn vượt qua khó khăn,
bạn phải dám “mạnh tay” / 117
- ▶ Trách nhiệm của trẻ còn quan trọng hơn
tham vọng và danh dự Không có sự thất bại kéo dài,
chỉ có lòng tin không thể kiên trì / 124
- ▶ Không có tướng quân luôn thắng,
cũng không có kẻ thất bại mãi mãi / 131
- ▶ Nghiêm khắc rèn luyện để hoàn thiện bản thân / 139

BÀI HỌC SỐ 4: CHÍ HƯỚNG DẪN ĐẮT TƯƠNG LAI

Trái tim rộng lớn bao nhiêu, vũ đài rộng lớn bấy nhiêu

- ▶ Dùng mục tiêu chính xác để thắp sáng ngọn đèn ước mơ của bạn / 148
- ▶ Con trai không sợ có quá nhiều tham vọng, chỉ sợ không chuyên tâm / 155
- ▶ Lựa chọn quyết định tương lai / 162
- ▶ Hãy thực hiện ước mơ từ lúc này / 168
- ▶ Luôn luôn học tập, làm giàu kiến thức cho bản thân / 175
- ▶ Nhiệt tình của con trai sẽ tạo nên sự huy hoàng / 181
- ▶ Thực hiện chí hướng cần có một tâm hồn kiên nhẫn / 190

BÀI HỌC SỐ 5: HỢP TÁC TẠO RA KỲ TÍCH

Thành tựu cá nhân trong tập thể

- ▶ Bổ sung ưu thế, sự hoàn hảo của con trai tới từ tập thể / 198
- ▶ Đồng tâm hiệp lực, vô địch thiên hạ / 204
- ▶ Chiến đấu vì vinh dự của tập thể / 211
- ▶ Đừng nói “tôi”, hãy nói “chúng ta” / 219
- ▶ Sức mạnh của tập thể sẽ mang lại thành tựu cho một chàng trai / 227

BÀI HỌC SỐ 6: CHẤP HÀNH TẠO RA HIỆU QUẢ

Lao động mới tạo ra kết quả mong muốn

- ▶ Chấp hành hiệu quả cao là gia tăng tốc độ trong các chi tiết / 235
- ▶ Rèn luyện tính cách quyết đoán, không dây cà ra dây muống / 242
- ▶ Con trai phải biết khắc phục mọi khó khăn, dũng cảm đổi mới với hiện thực / 250
- ▶ Lập tức hành động, không cho mình có thời gian do dự / 257
- ▶ Bản thân tự làm mới biết có thành công hay không / 263
- ▶ Đừng ca thán, hãy đổi mới với thế giới bằng trái tim chân thành / 269

BÀI HỌC SỐ 7: SÁNG TẠO LÀM NÊN TIẾN BỘ

Tư duy chính là chìa khóa của bạn

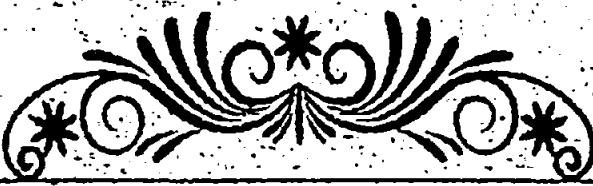
- ▶ Sáng tạo khiến con trai trở nên khác biệt / 280
- ▶ Dám “suy nghĩ viễn vông”, không có gì là không làm được / 287
- ▶ Phá vỡ tư duy lối mòn, khó khăn sẽ được giải quyết / 296
- ▶ Con trai phải biết tư duy, tìm đường ngắn nhất từ quy luật / 303

BÀI HỌC SỐ 8: NGUYÊN TẮC TẠO RA XÃ HỘI

Dĩ bất biến ứng vạn biến

- Kiên trì với chân lý sẽ không bao giờ sai / 312
- Xử sự đơn giản, mọi việc đều trở nên đơn giản / 318
- Không quan tâm hôm qua tốt hay xấu,
mỗi ngày bắt đầu từ con số 0 / 326
- Thích nghi với hoàn cảnh, chứ không phải để
hoàn cảnh thích nghi với bạn / 336
- Kiên trì đấu tranh chính nghĩa,
xây dựng thái độ đúng đắn / 344
- Giữ lời hứa mới có thể giữ được danh dự / 353

BÀI HỌC SỐ 1

TRÁCH NHIỆM TẠO RA NĂNG LỰC

Đóng vai một người thành công

Nội quy chính thức của trường quân sự West Point gồm ba điều: "trách nhiệm, vinh dự, quốc gia", trong đó "trách nhiệm" được đặt lên hàng đầu. Chịu trách nhiệm không nên đơn thuần là hoàn thành công việc, cần coi trách nhiệm cần gánh vác là một sứ mệnh của bản thân, chủ động thực hiện không vì bất kỳ lý do nào. Tinh thần trách nhiệm là biểu hiện của sự trưởng thành, là phẩm chất đáng tin cậy của một người đàn ông, thái độ chịu trách nhiệm cũng là tố chất để một chàng trai được mọi người yêu quý. Chỉ khi một chàng trai biết nâng cao khả năng và học cách trưởng thành bằng tinh thần trách nhiệm, họ mới có thể gánh vác được cả cuộc đời mình.

CON TRAI KHÔNG ĐƯỢC LẤY LÝ DO ĐỂ TRỐN TRÁNH TRÁCH NHIỆM, BẠN PHẢI LÀM VIỆC CẦN LÀM

Không vì bất kỳ lý do gì! Đó là một trong những quy tắc ứng xử quan trọng nhất tại trường quân sự West Point, cũng là điều đầu tiên mỗi sinh viên cần phải học khi bước chân vào ngôi trường này. Tại trường quân sự West Point, khi các học viên được sĩ quan hỏi chuyện, họ chỉ có bốn câu trả lời: “Báo cáo chỉ huy, đúng”, “Báo cáo chỉ huy, không đúng”, “Báo cáo chỉ huy, không biết”, “Báo cáo chỉ huy, không vì bất kỳ lý do gì”. Ngoài ra, không được nói nhiều hơn một chữ. Có lẽ chính nhờ phương thức quản lý không cho phép tìm kiếm bất cứ lý do gì để biện hộ này mà rất nhiều học sinh tốt nghiệp từ trường quân sự West Point sau này đã trở thành các nhân tài kiệt xuất trong lĩnh vực quân đội, chính trị, thương mại, vô số các học viên khác cũng đạt được những thành tựu vô cùng nổi bật trong nhiều lĩnh vực. Hơn nữa, thái độ không kiêm cớ, nghiêm túc chịu trách nhiệm này chính là một trong những phẩm chất mà một cậu bé ưu tú cần phải có.

Minh chứng West Point

Năm 1861, khi nước Mỹ xảy ra nội chiến, Tổng thống Lincoln vẫn chưa tìm được một sĩ quan chỉ huy thích hợp để lãnh đạo đội quân liên bang, bởi vì trong số 4 vị tổng chỉ huy mà Lincoln tín nhiệm trước đó, không một người nào đủ sức “hoàn toàn chấp hành mệnh lệnh của Tổng thống, tấn công quân địch và đánh bại chúng”. Cuối cùng, chỉ có tướng quân Grant hoàn thành được nhiệm vụ.

Đương nhiên, Grant (tốt nghiệp từ trường quân sự West Point) nhanh chóng được Lincoln trọng dụng, trở thành Tổng chỉ huy, và chính tinh thần không bao giờ mượn cớ của Grant đã giúp ông đạt được thành tựu huy hoàng nhất trong cuộc đời mình. Sau đó Grant đã trở thành một trong những Tổng thống của Hoa Kỳ. Trong thời gian đảm nhiệm chức vụ Tổng thống, ông từng về lại trường West Point để thị sát, có một học viên hỏi ông:

"Thưa ngài Tổng thống, điều gì đã khiến ngài dũng cảm tiến về phía trước?"

Grant đáp: *"Không tìm bất cứ lý do gì để biện minh cho mình"*.

"Nếu ngài thất bại trong chiến tranh, ngài buộc phải tìm một lý do, ngài sẽ làm thế nào?"

Grant kiên định trả lời: *"Lý do duy nhất của tôi là: Không có bất kỳ lý do gì"*.

Đây chính là quan điểm làm việc của tất cả các học viên tại trường quân sự West Point và quân đội Mỹ. "Không vì bất kỳ lý do gì" có vẻ rất không công bằng, nhưng trong cuộc đời con người, không có sự công bằng nào là tuyệt đối, với mỗi một chàng trai trong vai trò là những rường cột tương lai của quốc gia, thứ gì giao phó cho bạn là thứ mà bạn phải làm.

Hơn 100 năm trước, trong bức thư gửi con trai mình, tỷ phú đầu tiên trong lịch sử thương mại Mỹ, John.D.Rockefeller đã viết: "John, con trai ta, được biết con bị thua lỗ trên thị trường cổ phiếu, ta thấy hơi đáng tiếc, đương nhiên không phải là tiếc tiền, mà là thái độ của con, con nói con bị một người giao dịch cổ phiếu nổi tiếng tên là James Keane lừa gạt. Thực ra, con có ý thức được rằng, đây chỉ là một cái cớ... Ta thấy không vui vì con tìm cớ để giải thoát cho bản thân mình, không biết con có ý

thức được rằng con thường phạm sai lầm trong các chi tiết nhỏ, rồi từ đó tìm một cái cớ để bao biện. Con quen dùng cái cớ ấy để bao biện cho bản thân, và thường âm thầm dắc ý khi thành công trong việc tìm được một cái cớ. Nhưng quan niệm của gia tộc Rockefeller là không đưa bất kỳ lý do gì vào công việc”.

Tương tự, trong vấn đề giáo dục con trai, bố mẹ cũng phải hiểu rõ một điều rằng: Đừng cho con bạn cơ hội tìm bất kỳ lý do nào, đừng để con trai bạn tha thứ cho sai lầm của chính mình với tâm lý may mắn.

Bài học West Point

Thực chất của việc tìm cớ chính là thoái thác trách nhiệm, trường quân sự West Point nhấn mạnh rằng mỗi một học viên đều phải cố gắng hết sức để hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao, không được kiểm cớ khi không hoàn thành nhiệm vụ, cho dù đó là một cái cớ rất hợp lý. Muốn con bạn trở thành một chính nhân quân tử, cha mẹ nên để con biết rằng: Là con trai, hãy dũng cảm gánh vác trách nhiệm, làm bất cứ việc gì cũng phải tích cực giải quyết, những việc làm không tốt không được kiểm cớ để bao biện và thoái thác. Cho dù gặp phải khó khăn gì, hãy học cách chịu trách nhiệm về mọi hành vi của mình!

Vậy cha mẹ phải làm thế nào để dạy con trai mình không tìm kiếm lý do bao biện?

❶ Xây dựng một thái độ sống tích cực cho con

Thực ra, không có nhiều sự khác biệt giữa các cậu bé, sở dĩ có những cậu bé thể hiện sự ưu tú vượt trội cả trong học tập lẫn cuộc sống, một trong những nguyên nhân quan trọng là không

tùy tiện tìm lý do. Chỉ cần là việc phải làm, cậu ta sẽ tiếp nhận và hoàn thành nó không một lời kêu ca, phàn nàn. Đó là đức tính dẹp của người thành công. Ngược lại, có nhiều cậu bé tỏ ra yếu ớt như một cô gái, khi gặp vấn đề gì thì không chịu chịu chủ động nghĩ cách giải quyết, mà sẽ tìm đủ mọi lý do để từ chối, thoái thác, kiêng cữ để bao biện cho bản thân, thường âm thầm tự đắc và cảm thấy may mắn khi mình đã tìm lý do thành công. Cứ như vậy lâu dần sẽ hình thành thói quen lười biếng, thích phàn nàn... những đứa trẻ như vậy cho dù là trong cuộc sống hay học tập đều luôn ở vào trạng thái tiêu cực, sau này khó có thể làm nên đại sự.

Thói quen tìm lý do của các cậu bé có mối liên hệ mật thiết với phương thức giáo dục của bố mẹ. Ví dụ, khi sức khỏe của con không tốt, bố mẹ lập tức có thái độ khác với thường ngày, không chỉ bảo vệ, thương yêu mà còn đáp ứng rất nhiều đòi hỏi của chúng: mua đồ ăn vặt cho con ăn thoải mái, những bộ phim hoạt hình thường ngày bị cấm, nay cũng được xem thỏa thích... Sau khi trẻ khỏe lại, mọi việc lại diễn ra bình thường, không còn ưu đãi nào nữa. Trẻ bị hụt hẫng, chúng bất giác sẽ nghĩ rằng: Bị ốm thích thật, việc gì mẹ cũng cho mình làm! Rồi trẻ cho rằng ốm là một cơ hội tốt, phải kiểm soát bị ốm để đưa ra điều kiện, ví dụ: "Con bị ốm rồi, không muốn đi học đâu", "Con đau đầu, mẹ mua bánh cho con ăn đi"... Thói quen kiểm soát như thế dần dần hình thành trong đầu óc non nớt của trẻ.

② Là tấm gương cho trẻ

Trong các gia đình hiện đại, phương thức giáo dục của thế hệ cũ vẫn còn tồn tại. Ví dụ, một đứa trẻ vừa mới học đi, không may va vào ghế và bị ngã. Có những ông bố bà mẹ vội vàng dù

con đứng lên, rồi đánh mạnh vào cái ghế: “Đánh chừa cái ghế này, làm con của mẹ bị ngã”. Như thế bọn trẻ sẽ cho rằng, mình bị ngã không phải tại mình không cẩn thận, mà là tại cái ghế. Lâu dần, trẻ sẽ hình thành căn bệnh kiêng cớ. Bởi vậy hàng ngày, bạn nhất thiết không được truyền đạt cho con những ngôn ngữ và tâm lý tiêu cực này.

Ngoài ra, trong cuộc sống thường ngày, nếu phát hiện ra trẻ có thói quen thường tìm kiếm lý do để biện minh cho mình, bố mẹ nên kiểm điểm lại bản thân, xem mình từng có hành vi cử chỉ thoái thác trách nhiệm hay không.

Một cặp phụ huynh đưa con đi mua nhà, căn nhà rất đẹp, nhưng giá nhà thì khá cao, cha mẹ không có đủ khả năng để mua. Thế là họ nói: “Căn nhà này làm gì đáng gần ấy tiền”. Cách biểu đạt này vô hình trung đã ảnh hưởng tới phương thức tư duy của trẻ, khiến trẻ cho rằng, căn nhà này không đáng gần ấy tiền, bởi vậy chúng ta mới không mua. Thực ra, cha mẹ nên nói: “Căn nhà này đúng là rất tốt, nhưng giờ chúng ta vẫn chưa đủ khả năng để mua, chúng ta cần nỗ lực làm việc, sau này kiếm đủ tiền rồi mua sau”. Như vậy trẻ sẽ hiểu rằng căn nhà này đáng giá rất nhiều tiền, chúng ta chưa mua được mà thôi.

③ Đừng phê bình ngay khi trẻ phạm sai lầm

Phạm sai lầm là bài học bắt buộc của mỗi đứa trẻ trong giai đoạn trưởng thành, nhất là đối với con trai, bản tính thích mạo hiểm sẽ khiến chúng thường phạm phải sai lầm, không to thì nhỏ. Nếu trẻ phạm lỗi mà bố mẹ lập tức phê bình, trẻ sẽ nói dối để không bị người lớn trách mắng và trừng phạt, từ đó hình thành thói quen trốn tránh trách nhiệm.

Chỉ cần không bị cám dỗ, trẻ sẽ không cần phải nói dối để làm khó bản thân, vì bản tính của trẻ là không biết nói dối. Trẻ nói dối khi phạm sai lầm chỉ vì áp lực mà bố mẹ tạo ra cho chúng. Khi trẻ phạm sai lầm, bố mẹ càng phê bình thì trẻ càng không dám nói, sẽ càng tìm lý do để lấp liếm.

Phương thức giáo dục tốt nhất của bố mẹ là lý giải và khoan dung, khi phát hiện ra trẻ làm sai việc gì đó, bố mẹ cần tránh những lời trách mắng và trừng phạt nghiêm khắc, cần phải có thái độ bình tĩnh, giảng giải cho trẻ hiểu, để trẻ ý thức được sự tồn tại của vấn đề, nói ra cảm nhận và suy nghĩ của mình, như vậy trẻ mới dần dần tiến bộ.

④ Khích lệ trẻ dũng cảm đối diện với khó khăn

Các cậu bé khi gặp phải vấn đề thường không tích cực giải quyết mà hay kiém cớ để từ chối, đó là một biểu hiện của sự nhu nhược và tiêu cực. Khi còn nhỏ, trẻ đã quen tìm lý do khi phải đổi mặt với khó khăn, lớn lên, chúng cũng sẽ tìm cớ bao biện cho những trắc trở trong cuộc đời. Muốn bồi dưỡng cho trẻ thái độ sống có trách nhiệm, cần phải hướng dẫn từ khi chúng còn nhỏ. Điểm này mẹ của Tuấn đã làm rất tốt.

Tuấn năm nay 10 tuổi, đang học lớp 5, tuy rằng Tuấn rất nghịch ngợm nhưng lại thông minh, thành tích học tập rất tốt, lúc nào cũng đứng đầu lớp. Một lần, vì ham vui, trước khi thi cuối kỳ không ôn bài cẩn thận nên thành tích của Tuấn chỉ đứng thứ 6 của lớp, hơn nữa môn tiếng Anh sở trường của cậu chỉ được có 9 điểm, điều này khiến cậu rất buồn. Sau khi biết chuyện, mẹ đã hỏi cậu: “Môn tiếng Anh chẳng phải sở trường của con sao? Sao con chỉ được 9 điểm?”.

Tuấn kiếm cớ nói: “Cô giáo môn tiếng Anh nói tiếng phổ thông không chuẩn, con nghe không hiểu”. Mẹ nói: “Một đứa trẻ thông minh thì không bao giờ kiếm cớ che đậy cho sai sót của mình, họ sẽ nghiêm túc chấp nhận lời phê bình của người khác, âm thầm sửa đổi. Là con trai, càng không thể tìm lý do để biện minh cho việc mà mình làm không tốt. Thực ra thi không tốt cũng không sao, cần tích cực tìm ra nguyên nhân và rút kinh nghiệm để lần sau làm tốt hơn là được”. Tuấn nghĩ thấy mẹ nói đúng, cô giáo cũng từng nhắc nhở cậu như vậy, thế là cậu không phản bác lại lời mẹ nữa, ngược lại còn quyết tâm thay đổi khuyết điểm của mình.

Khi trẻ gặp khó khăn, bố mẹ đừng đóng vai là người cứu tế, hãy cho trẻ cơ hội gánh vác trách nhiệm của chúng, đồng thời dành cho chúng sự ủng hộ và khích lệ, để trẻ biết dũng cảm đổi mới và giải quyết vấn đề của bản thân.

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Một số bé trai có thói quen tìm lý do, có lúc là vì bố mẹ bảo vệ quá kỹ càng khiến trẻ không thể tự lập, khi gặp phải vấn đề gì đó là lập tức kiếm cớ, thoái thác nó cho người khác. Muốn trẻ không tìm lý do nữa, bố mẹ cần phải rèn luyện cho trẻ tinh thần tự lập.

Bố mẹ cũng cần thống nhất khi đưa ra lời hứa với con, cùng một sự việc không thể đáp ứng lúc này nhưng lại đáp ứng lúc khác, nếu không trẻ sẽ có tâm lý ỷ lại và thường xuyên tìm lý do để biện minh cho bản thân.

TRÁCH NHIỆM LÀ TỐ CHẤT THỂ HIỆN SỰ TRƯỞNG THÀNH VÀ ĐÁNG TIN TƯỞNG Ở CON TRAI

Trách nhiệm là yêu cầu cơ bản đối với mọi học viên tại trường quân sự West Point. Nó yêu cầu tất cả các học viên ngay từ ngày nhập học đều phải tự giác hoàn thành những việc trong nghĩa vụ của mình với tinh thần phục vụ, ai cũng có nghĩa vụ và trách nhiệm hoàn thành đúng chức trách của mình, hơn nữa xuất phát điểm của nó không phải là để được thưởng hoặc để không bị trách phạt, mà xuất phát từ tinh thần trách nhiệm của bản thân. Chính nhờ lối giáo dục tinh thần trách nhiệm này của trường West Point mà các học viên sau khi tốt nghiệp đều trung thành thực hiện nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc, rất nhiều người đã có một cuộc đời vinh quang. Tinh thần chịu trách nhiệm chính là một trong những tố chất của một người con trai trưởng thành và đáng tin tưởng.

Minh chứng West Point

John Joseph Pershing được cấp dưới nể sợ đặt biệt danh là "Jack khủng bố", bởi vì yêu cầu của ông đối với tác phong quân đội vô cùng nghiêm khắc. Pershing mang trong mình tố chất trách nhiệm đến cùng của một quân nhân, yêu cầu với bản thân vô cùng nghiêm khắc và ông cũng đặt ra yêu cầu y như vậy đối với cấp dưới của mình. Ông cho rằng, quân dung nghiêm chỉnh thì mới mang phong cách tác chiến của quân nhân chính quy, mới giành được thắng lợi trong chiến tranh.

Đội quân của Pershing không bao giờ "khoa trương". Ông đặc biệt chú trọng vào công tác huấn luyện, nhấn mạnh huấn luyện phải xuất phát từ

thực tiễn chiến đấu. Trước khi tham gia Chiến tranh thế giới thứ nhất, lực quân Mỹ chủ yếu được huấn luyện dựa vào kinh nghiệm tác chiến trong thời kỳ nội chiến. Sau khi tham chiến, Pershing không chỉ mượn kinh nghiệm của quân đội Anh, Pháp, Đức, yêu cầu quân đội phải tiến hành huấn luyện chiến tranh chiến hào, mà còn yêu cầu quân Mỹ tham chiến phải khắc phục được tư tưởng chật vật cố thủ trong chiến hào của quân Anh, Pháp, tăng cường huấn luyện chiến thuật đột phá "hỏa lực và cơ động".

Tác phong nghiêm túc và tố chất quân nhân chịu trách nhiệm đến cùng của Pershing được Tổng thống Roosevelt đánh giá rất cao. Khi ấy Pershing mới chỉ là một Thượng úy, Tổng thống Roosevelt đã nghĩ đến việc cân nhắc ông lên làm Thiếu tá rồi Trung tá. Khi biết luật pháp nước Mỹ không cho phép, Tổng thống Roosevelt đã sử dụng đặc quyền của mình, đưa Pershing lên làm chuẩn tướng vượt qua 882 vị sĩ quan có cấp bậc cao hơn ông. Đây là việc trước nay chưa từng có trong lịch sử nước Mỹ.

Mỗi người khi đến với thế giới này đều phải gánh vác một vài trách nhiệm và một vai trò riêng, những đứa trẻ có tinh thần trách nhiệm sẽ dễ dàng giành được sự kính trọng và tin tưởng của mọi người, dễ dàng đạt được thành tựu trong cuộc sống và sẽ luôn tự hào về bản thân. Một trong những tiêu chí trưởng thành của một chàng trai chính là làm bất cứ việc gì cũng phải nghiêm túc, có trách nhiệm với bản thân, với người khác, với xã hội và với Tổ quốc.

Hy vọng các cậu bé đừng quên câu chuyện này: Năm 1920, có một cậu bé người Mỹ 11 tuổi, trong lúc đá bóng không cẩn thận đã làm vỡ cửa sổ nhà hàng xóm, người ta đòi cậu phải đến 12,5 đô la Mỹ. Sau khi phạm lỗi, cậu bé đã thẳng thắn nói với bố, người bố bắt cậu phải chịu trách nhiệm với lỗi của mình.

Cậu khó xử nói: “Con không có tiền để đến cho người ta”. Bố nói: “Bố sẽ cho con vay 12,5 đô, một năm sau con trả lại cho bố”. Từ đó, cậu bé bắt đầu cuộc sống làm thuê gian khổ. Sau nửa năm nỗ lực, cuối cùng cậu cũng để dành đủ 12,5 đô để trả bố. Cậu bé đó sau này đã trở thành Tổng thống Mỹ, Reagan.

Thế nên, cha mẹ yêu con thì hãy âm thầm tạo ảnh hưởng, bồi dưỡng tình yêu thương, tinh thần trách nhiệm cho trẻ, để chúng không còn ỷ lại vào cha mẹ, học cách yêu thương, bảo vệ, quan tâm và tôn trọng người khác, học cách dũng cảm gánh vác trách nhiệm của mình.

Bài học West Point

Chịu trách nhiệm đến cùng thể hiện tố chất của một người con trai trưởng thành, đáng tin cậy, trường quân sự West Point luôn nhấn mạnh, mỗi học viên đều phải tuân thủ chức trách của mình chứ không phải là một người không có tinh thần trách nhiệm! Muốn trẻ trở thành một nhân tài có tinh thần trách nhiệm, cha mẹ nên giúp trẻ học cách: Nghiêm khắc với bản thân, chịu trách nhiệm tới cùng. Hãy để trẻ hiểu rằng: Đôi vai của một người con trai là để gánh vác trách nhiệm.

Con cái là máu thịt của cha mẹ, chúng ta thường dùng toàn bộ tâm huyết của mình để bảo vệ con; con cái cũng là kỳ vọng của cha mẹ, chúng ta phải làm thế nào để bồi dưỡng nên một chàng trai có tinh thần trách nhiệm?

Bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ không phải là việc một sớm một chiều, mà là một quá trình lâu dài. Phải bắt tay từ những điều nhỏ nhất trong mọi phương diện của cuộc

sống, để hình thành thói quen tốt, âm thầm bồi dưỡng cho trẻ tinh thần trách nhiệm. Việc bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cần thông qua mấy phương diện sau:

① Chịu trách nhiệm về hành vi của mình

Chúng ta hãy để trẻ làm những việc nằm trong khả năng của chúng. Ví dụ, mỗi tuần đều yêu cầu chúng tích cực tham gia làm các công việc của gia đình, làm tốt vệ sinh cá nhân. Khi trẻ bắt đầu đi học, hãy hình thành cho trẻ thói quen tự hoàn thành bài tập, soạn sách vở, tự mặc quần áo, giặt giũ, sắp xếp ga gối. Thông qua những công việc đơn giản này, trẻ sẽ hiểu rằng, mỗi thành viên đều có trách nhiệm quản lý gia đình của mình. Sau khi trẻ đã quen với việc đó, tinh thần trách nhiệm của chúng sẽ dần được xây dựng.

Các bé trai trước tiên phải có tinh thần trách nhiệm, có tình yêu thương, dám gánh vác, có lý tưởng, có ước mơ, bố mẹ nên chú trọng tới việc bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ từ khi chúng còn nhỏ. Ví dụ, bố có thể nói với con trai rằng: “Con trai, khi bố không có nhà, con phải bảo vệ mẹ và chị gái, bởi vì con là chàng trai duy nhất trong nhà”. Yêu cầu chúng xách đồ giúp mẹ, trước khi đi ngủ kiểm tra lại khóa cửa, nhờ chúng đấm lưng cho mẹ... để con trai gánh vác trách nhiệm bảo vệ cả gia đình.

② Để trẻ chịu hậu quả của việc không có tinh thần trách nhiệm

Rất nhiều giáo viên khi cho trẻ làm bài về nhà đều yêu cầu cha mẹ ký tên, với dụng ý nhắc nhở cha mẹ kiểm tra, đôn đốc việc học tập của trẻ tại nhà. Nhưng vẫn có tình trạng khi trẻ làm

bài tập xong đưa cho cha mẹ kiểm tra, cha mẹ thấy có sai sót bèn tự ý sửa chữa. Lâu dần, trẻ cảm thấy kiểm tra bài tập, phát hiện sai sót là việc mà cha mẹ nên làm. Bởi vậy chúng thường có tâm lý bất kể đúng sai, chỉ cần bài tập làm xong là coi như đã hoàn thành nghĩa vụ. Nếu lúc đi thi, chúng cũng không tự biết kiểm tra, cũng không phát hiện được lỗi sai của mình, đương nhiên chúng không thể đạt được điểm cao.

Vì vậy, mỗi khi kiểm tra bài tập, bố mẹ chỉ nên ký tên và yêu cầu trẻ tự kiểm tra. Nếu kiểm tra phát hiện ra sai sót thì sửa chữa, nếu không kiểm tra ra được thì yêu cầu giáo viên đánh dấu vào vở bài tập và phê bình. Dần dần, trẻ sẽ hình thành thói quen học tập nghiêm túc và tỉ mỉ.

❸ Hãy dạy trẻ học cách xin lỗi chân thành

Các cậu bé thường bướng bỉnh, lòng tự trọng cao, có lúc cho dù biết là mình sai nhưng chúng kiên quyết không nói lời xin lỗi. Ví dụ, khi cùng chơi với bạn, vì giành đồ chơi mà đánh bạn, nhưng vẫn không chịu xin lỗi. Lúc này, cha mẹ cần phải gợi ý, hướng dẫn và yêu cầu chúng tự kiểm điểm rồi xin lỗi bạn. Khi nói câu "tớ xin lỗi", có thể trẻ sẽ òa khóc vì ấm ức, nhưng khi được bạn tha thứ, chúng sẽ vui vẻ trở lại và tiếp tục vui đùa. Sau này, khi trẻ có sai sót gì, chúng sẽ chủ động thừa nhận sai lầm để được người khác tha thứ.

Khi các cậu bé làm một việc gây tổn hại tới người khác, nhất định phải yêu cầu chúng xin lỗi, bù đắp tổn thất, để trẻ cảm nhận sâu sắc trách nhiệm của bản thân và học cách chịu trách nhiệm với hành vi của mình.

④ Bồi dưỡng cho trẻ thói quen làm việc phải có đầu có cuối, chịu trách nhiệm đến cùng

Dù là việc mà chúng ta giao cho trẻ làm, hay là việc mà trẻ tự chọn, chúng ta đều phải yêu cầu chúng kiên trì hoàn thành, không dễ dàng bỏ cuộc, không thể chỉ vì gấp phải một chút khó khăn và trắc trở mà rút lui. Về điều này, hãy xem mẹ Bi đã làm thế nào!

Trong khoảng một tuần, phòng vệ sinh nhà Bi lúc nào cũng đóng kín, bởi vì cứ mở cửa ra là mùi tanh bêt ngát lan ra khắp nhà. Từ khi nhận trách nhiệm chăm sóc lũ rùa, Bi rất lo lắng, một tuần trước, khi cùng bố đi mua đồ, Bi đã đòi mua cá về cải thiện bữa ăn cho rùa. Bố Bi nghe thấy thế thì rất vui, bèn đồng ý với cậu.

Bi hí hửng mang cá về cho rùa ăn hết. Sau khi cho lũ rùa ăn xong, vì không quét dọn cẩn thận nên phòng vệ sinh bốc mùi hôi nồng nặc.

Tối qua, bố nói rằng Bi phải phụ trách việc này, Bi chẳng nói lời nào liền thay quần đùi, áo phông, đi vào phòng vệ sinh và đóng cửa lại. Một hồi chỉ nghe thấy tiếng nước xả, tiếng cọ sàn vang lên, bố Bi rất vui. Một lúc sau, anh chàng mồ hôi nhễ nhại đi ra với khuôn mặt rạng ngời; cậu cao giọng gọi bố đến khoe: phòng vệ sinh đã thơm tho và lũ rùa đã được tắm rửa sạch sẽ. Bố Bi cảm thấy niềm hạnh phúc ngọt ngào dâng lên trong tim mình "Con trai mình trưởng thành thật rồi".

Khi trẻ bắt buộc phải tự làm một việc gì đó thì cha mẹ đừng bao biện hay làm thay trẻ, hãy cho trẻ cơ hội được gánh vác những trách nhiệm này, đồng thời dành cho trẻ sự ủng hộ và khích lệ, để trẻ hiểu rằng, gánh vác trách nhiệm là việc mà chúng nên làm.

Dám nghĩ dám làm, điều này giúp trẻ dũng cảm chịu trách nhiệm với hành vi, cử chỉ của mình; không trốn tránh, thoái thác trách nhiệm.

Trong cuộc sống thường ngày, đừng dễ dãi buông ra lời hứa, nếu đã hứa rồi thì buộc phải tuân thủ, đây cũng là một trách nhiệm. Một chàng trai nên coi lời hứa đáng giá ngàn vàng, nói lời phải giữ lấy lời, cần làm một người có chữ tín.

NAM TỬ HÁN PHẢI LÀ NGƯỜI CÓ TRÁCH NHIỆM

Nguyên hiệu trưởng trường quân sự West Point, ông Benedict từng nói: Mục tiêu giáo dục của trường quân sự West Point không chỉ là bồi dưỡng nên các sĩ quan số một, mà hơn hết còn phải bồi dưỡng các chàng thanh niên thành những người đàn ông thực thụ. Nhưng một người đàn ông thực thụ phải dám đứng ra gánh vác, dám gánh vác chính là có trách nhiệm. Chỉ khi có trách nhiệm mới có thể biến yếu thành mạnh, biến người mạnh trở nên mạnh mẽ hơn. Từ bỏ cơ hội gánh vác trách nhiệm, hoặc coi thường trách nhiệm của bản thân, đồng nghĩa với việc tự đặt ra trở ngại trên con đường tự do của mình, cuối cùng người bị ngã chính là bản thân. Một khi gánh vác được trách nhiệm của mình, bạn có thể chiến thắng bản thân, chịu mọi trách nhiệm với mỗi công việc của mình, như thế mới giành được sự tôn trọng và vinh dự, mới thể hiện được giá trị

dịch thực của bản thân. Là con trai, trên vai bạn phải gánh vác trách nhiệm mới có thể thành một nam tử hán thực thụ.

Minh chứng West Point

Trong thời gian diễn ra Chiến tranh thế giới thứ hai, Tướng quân Eisenhower chỉ huy liên quân Anh Mỹ vượt eo biển Manche, dự định lên bờ tại khu vực Normandie, nước Pháp. Lần cập cảng này có ý nghĩa vô cùng quan trọng, nhưng khi mọi việc đã chuẩn bị rất đầy đủ thì ở khu vực eo biển Manche lại có mưa bão, hướng gió thay đổi. Hàng ngàn chiếc thuyền đang trôi dạt trên eo biển chờ thời cơ, hàng vạn quân nhân bị kẹt trong tình trạng tiến thoái lưỡng nan.

Cuối cùng, các chuyên gia khí tượng cũng đưa đến một tin tức tốt, ba tiếng đồng hồ nữa bão sẽ tan, trời quang mây tạnh. Eisenhower hiểu rằng đây là cơ hội tuyệt vời để tấn công quân địch, nhưng đồng thời cũng tiềm ẩn nhiều nguy cơ, giả sử tình hình thời tiết diễn biến không như dự đoán, như vậy lực lượng của ta cũng sẽ bị tổn thương nặng nề.

Sau khi thận trọng suy nghĩ, Eisenhower quyết định phát động tổng tấn công, kết quả sau đó có lẽ mọi người đã biết, đây chính là chiến dịch "Cập cảng Normandie" nổi tiếng trong lịch sử - làm thay đổi cả tình thế của Chiến tranh thế giới thứ hai.

Nhưng trước khi phát động tổng tấn công, trong nhật ký của mình, Eisenhower đã ghi lại quyết định và lời hứa chịu trách nhiệm của mình: "Tôi quyết định phát động tổng tấn công vào thời khắc này căn cứ vào tin tức tình báo đã thu thập được và tình hình hiện tại, nó là quyết định tốt nhất. Nhưng nếu có bất kỳ sự việc gì không như ý xảy ra, tôi nguyện một mình gánh vác mọi trách nhiệm".

Trong quá trình gánh vác trách nhiệm, bạn sẽ coi nhẹ sự được - mất của cá nhân mà dồn toàn bộ sức lực vào trọng trách của mình. Trách nhiệm như một sợi dây buộc chặt trái tim bướng bỉnh của bạn và kéo nó trở về đúng vị trí. Thế nên, chúng ta phải dũng cảm gánh vác trách nhiệm với gia đình, trách nhiệm xã hội bằng tất cả tinh thần của mình. Cuộc đời của một người vô trách nhiệm là một cuộc đời nguy hiểm, cũng là cuộc đời đau khổ nhất. Đời người vì có trách nhiệm mà trở nên phong phú, cũng vì có trách nhiệm mà trở nên hoàn thiện! Một chàng trai chỉ khi gánh vác được trách nhiệm mới có thể trở thành một nam tử hán đầu đội trời, chân đạp đất.

Hoàng Chí Toàn là một nhân viên lái xe bus tại thành phố Đại Liên (Trung Quốc). Một lần, khi đang thực hiện nhiệm vụ lái xe, đột nhiên anh lén cơn đau tim dữ dội, vào phút cuối cùng của cuộc đời mình, anh đã làm ba việc: Chầm chậm dừng xe ở bên đường, dùng chút sức lực cuối cùng của mình kéo phanh xe lại; mở cửa xe, để hành khách an toàn xuống xe; tắt động cơ xe, đảm bảo sự an toàn cho chiếc xe và hành khách. Sau khi làm xong ba việc đó, anh gục xuống vô lăng và ngừng thở. Hoàng Chí Toàn chỉ là một tài xế rất bình thường, nhưng mọi việc anh làm trong khoảnh khắc cuối cùng của cuộc đời lại là những việc thật vĩ đại khiến rất nhiều người phải nhớ tới tên anh. Khi một người nào đó còn đang băn khoăn suy nghĩ xem mình có nên gánh vác trách nhiệm hay không, chúng ta có thể khẳng định rằng họ chưa hoàn toàn có được phẩm chất cao thượng này. Bởi vì “trách nhiệm” là một thuộc tính nội tại của đàn ông, không cần thiết phải do dự.

Hãy là những ông bố bà mẹ thông minh, hãy đưa ra mục tiêu bồi dưỡng con trai mình trở thành những người tự tin, tự cường, có tinh thần trách nhiệm, giàu tình thương yêu, không sợ khó khăn, dũng cảm gánh vác trách nhiệm.

Bài học West Point

Chữ "dám gánh vác" có nghĩa là dám đứng ra đón nhận và chịu trách nhiệm, trường quân sự West Point rất chú trọng tới việc giúp mọi học viên quán triệt được hai chữ "trách nhiệm" trong suốt cuộc đời mình. Trách nhiệm không cần phải nói ra miệng suốt cả ngày, nó là một loại ý thức, chúng ta hy vọng các cậu bé hiểu rằng, khi gặp việc gì đó, cần phải gánh vác hậu quả.

Vậy, là cha mẹ của những chàng trai, chúng ta phải làm thế nào để bồi dưỡng cho con phẩm chất cao quý này?

❶ Cho trẻ trải nghiệm quyền làm chủ gia đình

Đằng sau quyền lực là trách nhiệm và nghĩa vụ. Người mẹ càng cho con trai nhiều quyền làm chủ thì con trai sẽ càng cảm nhận được gánh nặng của trách nhiệm. Mẹ muốn con trai làm chủ thì phải giao mọi việc trong gia đình cho con lo liệu. Con trai thực hiện những công việc này mới có thể cảm nhận được sâu sắc gánh nặng của trách nhiệm gia đình.

Mẹ phải phục tùng theo sự sắp xếp của con, nếu cảm thấy không hợp lý, có thể đưa ra một vài kiến nghị chứ không được phản bác một cách trực tiếp. Mẹ phải thay đổi vai trò của mình, từ bỏ quyền uy làm cha mẹ thì mới có thể giúp trẻ thực sự cảm nhận được sâu sắc trách nhiệm của mình đối với gia đình.

Gia đình là cái nôi để bồi dưỡng những phẩm chất ưu tú cho trẻ, cũng chính là sân khấu để trẻ trình diễn mọi phẩm chất của mình. Gia đình là nơi các cậu bé có sự thể hiện cái tôi tự nhiên nhất, chân thực nhất, bất cứ phẩm chất nào cũng sẽ được bộc lộ ra một cách rõ ràng. Người mẹ để con lo liệu việc gia đình từ khi còn nhỏ, để chúng học cách làm ông chủ chính là sớm bồi dưỡng cho trẻ ý thức trách nhiệm gia đình. Trẻ có ý thức trách nhiệm gia đình, không chỉ biết hiểu thuận với cha mẹ mà còn giúp chúng hạnh phúc hơn trong tương lai. Khi trẻ biết chịu trách nhiệm với gia đình của mình, dần dần chúng sẽ học được cách chịu trách nhiệm với bản thân, với công việc và xã hội.

② Giúp trẻ lập thời gian biểu làm việc nhà

Mỗi gia đình đều có những công việc chung, người mẹ có thể sắp xếp một thời gian biểu làm các công việc này, phân công nhiệm vụ cho từng người, con trai cũng là một thành viên trong đó. Ví dụ, sáng dậy sớm lấy sữa, lấy báo, cuối tuần quét dọn, tổng vệ sinh, buổi tối cất quần áo... Việc người mẹ phân công việc nhà cho con trai có tác động tích cực giúp chúng cảm nhận được sâu sắc trách nhiệm và nghĩa vụ của mình đối với gia đình, khiến chúng giống một chủ nhân của gia đình.

Trách nhiệm và nghĩa vụ sẽ giúp các bé trai sớm hiểu ra một điều: Tầm quan trọng của một người đàn ông đối với gia đình, một người đàn ông nên làm thế nào để bảo vệ, chăm sóc người thân của mình. Ý thức làm chủ của các bé trai này sẽ càng mạnh mẽ hơn, chúng trở nên có tinh thần trách nhiệm hơn. Nhưng hiện nay rất nhiều bà mẹ chăm sóc con trai quá kín lưỡng, làm

hết mọi việc thay chúng, khiến ý thức trách nhiệm của con trai nhạt dần đi, tính ý lại cũng ngày càng nghiêm trọng.

③ Cho trẻ một chùm chìa khóa nhà

Phương năm nay 6 tuổi, trong túi áo của cậu lúc nào cũng có một chùm chìa khóa, đi đâu cậu cũng mang theo. Khi các bạn khác muốn tới nhà chơi, Phương lập tức đồng ý. Các bạn hỏi: "Mẹ cậu có nhà không? Bọn tớ vào được không?". Phương nói: "Tớ có chìa khóa". Sau khi các bạn vào nhà, cậu dặn các bạn tháo giày,... như vậy, nghiêm nhiên cậu trở thành chủ nhân trong ngôi nhà của mình.

Mẹ Phương luôn muốn con trai tự coi mình là một phần quan trọng của gia đình, biết chịu trách nhiệm với gia đình. Từ năm Phương được 5 tuổi, mẹ đã cho cậu giữ một chùm chìa khóa nhà. Mẹ đã giải thích rõ cho cậu biết tầm quan trọng của việc giữ chìa khóa cẩn thận, không được để người xấu biết...

④ Bắt đầu từ việc nhỏ, bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho con trai

Những bé trai từ nhỏ đã dám "gánh vác" thì sau này lớn lên tự nhiên sẽ có tinh thần trách nhiệm. Căn cứ vào điều này, chúng ta nên bồi dưỡng phẩm chất "biết gánh vác" cho con bắt đầu từ những việc nhỏ trong cuộc sống, để trẻ nhận thức được tầm quan trọng của hai chữ "gánh vác". Mẹ của Tuấn đã làm như thế này:

Có một lần, trong lúc tức giận, Tuấn đã ném quyển truyện tranh xuống đất. Mẹ cậu cố ý không nhặt lên, cũng không cho người khác nhặt. Ngay lúc đó Tuấn không chịu nhặt lên cũng

không sao, cứ để cuốn truyện nằm dưới đất. Một lúc sau, Tuấn bình tĩnh lại, quên hết mọi chuyện ban nãy, cậu lại quấn lấy mẹ dòi mẹ đọc truyện, mẹ nói: “Chẳng phải con vứt truyện đi rồi sao? Mẹ không thể kể cho con được nữa”. Lúc này Tuấn mới tỏ ra lo lắng, vội vàng chạy đi nhặt quyển truyện lên. Sau đó, cậu đã biết kết quả của việc ném truyện đi là không được nghe kể chuyện, lại còn phải tự đi nhặt, bởi vậy không bao giờ tùy tiện vứt đồ đi nữa.

“Trách nhiệm” là một phẩm chất ăn sâu trong tâm hồn trẻ. Mọi người thích nói “dũng cảm gánh vác”, thực ra, nếu “trách nhiệm” được đi kèm với dũng khí thì người ta sẽ quên mất nó là một phẩm chất cơ bản. Bởi vì vào một số thời điểm quan trọng, chỉ có phẩm chất này mới vượt qua được giới hạn suy nghĩ để phát huy được vai trò một cách tự nhiên.

Khi trẻ nỗi cáu, bố mẹ không được dễ dàng thỏa hiệp với trẻ. Hãy chờ tới khi trẻ bình tĩnh lại, yêu cầu chúng hoàn thành những trách nhiệm và nghĩa vụ cần phải làm.

BÀI HỌC TRƯỜNG THÀNH

Hãy để con trai tự quản lý tiền tiêu vặt của mình. Tiền tiêu vặt của con để cho chúng tự sử dụng, bố mẹ quản lý quá khắt khe sẽ khiến chúng cảm thấy mình đang tiêu tiền của bố mẹ, chứ không phải tiền của mình. Khi các bé trai có ý nghĩ đó, ý thức làm chủ của chúng sẽ phai nhạt dần đi, chúng sẽ cho rằng làm chủ gia đình là việc của bố mẹ, không liên quan gì tới chúng.

Hãy để trẻ hiểu được nỗi lo lắng và khó khăn của bố mẹ, đồng thời nêu ra một số vấn đề, dẫn dắt trẻ độc lập suy nghĩ và lựa chọn, dung cảm phát biểu ý kiến của mình, cảm nhận được niềm hạnh phúc gia đình phải là sự kết hợp của tất cả các thành viên... Tóm lại, chỉ khi bố mẹ cho trẻ cơ hội được gánh vác thì trẻ mới có khả năng gánh vác.

TRÁCH NHIỆM CỦA TRẺ CÒN QUAN TRỌNG HƠN THAM VỌNG VÀ DANH DỰ

Theodore Roosevelt từng nói: "Nhìn lại từng ngôi trường trong đất nước này, không có ngôi trường nào mang nhiều phong cách Mỹ hơn trường quân sự West Point; sử dụng hình thức ngôn ngữ thích hợp, không ngôi trường nào thể hiện được sự dân chủ tuyệt đối về mặt ý nghĩa như trường quân sự West Point. Ở đây, chúng tôi không chú trọng tới xuất thân, tín ngưỡng, địa vị xã hội của các sinh viên; chúng tôi chỉ quan tâm tới giá trị tự thân của bạn được người khác công nhận". Giá trị mà Roosevelt nói chính là tinh thần trách nhiệm được thừa nhận ở trường West Point, nghĩa vụ bồi dưỡng cho các học viên có được phẩm chất tinh thần và thể lực cần phải có. Điều này đã được thể hiện rất rõ từ tấm gương Tổng tư lệnh quân đội miền Nam - Robert Lee, ông đã chứng minh được rằng: trách nhiệm của một người đàn ông còn quan trọng hơn tham vọng và danh dự.

Minh chứng West Point

Robert Lee là một người theo chủ nghĩa nhân đạo triệt để, tuy là một quân nhân chuyên nghiệp, nhưng cả đời mình, Lee luôn cảm thấy hối hận vì mình đã làm một quân nhân. Sau trận chiến bại lần đầu tiên và duy nhất trong cuộc đời mình, Lee rơi nước mắt, nghẹn ngào nói với các binh sĩ: "Thất bại này là sai lầm của ta, các chiến hữu của ta, đây là sai lầm của ta!". Lee từng nói với tướng quân Longstreet nói rằng: "Tôi và anh không sợ cái chết của bản thân. Nhưng là một sĩ quan chỉ huy, việc đau khổ và khó khăn nhất là xua đuổi cái chết đang đến gần với binh sĩ của chúng ta. Vì việc này mà tôi thấy hối hận suốt cả một đời". Lần thất bại này vô cùng thảm khốc, nhưng điều đó không thể làm lung lay uy vọng của Lee trong lòng các binh sĩ miền Nam, cấp trên cũng từ chối yêu cầu xin được xử phạt của ông.

Lee hiểu rằng, miền Nam lúc này đã mất thời cơ, ông đưa ra yêu cầu được đàm phán đầu hàng với Grant, người vẫn đang chiến đấu với ông. Cũng có người đưa ra ý kiến: hiệu triệu toàn bộ quân đội miền Nam, tiến hành chiến tranh du kích ở khu vực miền núi, giống như năm xưa tổ tiên của họ đã chiến đấu với người Anh. Nhưng Lee lập tức từ chối, ông đã trả lời rằng: "Chiến tranh là nhiệm vụ của các quân nhân chuyên nghiệp chúng ta, nếu làm như vậy thì chúng ta đã chuyển trách nhiệm chiến đấu sang những người dân vô tội, như thế chúng ta chỉ mang lại những cuộc đấu tranh trường kỳ và những cuộc chém giết đẫm máu. Tuy rằng tôi không phải là một quân nhân ưu tú, nhưng đạo đức của tôi không cho phép tôi làm như vậy. Nếu cái chết của tôi có thể đổi lại sự an bình cho nhân dân và mảnh đất này, vậy thì hãy coi tôi là vật hiến tế cho chiến tranh".

Grant gần như lập tức đồng ý với yêu cầu của Lee. Sau khi được Grant đảm bảo rằng sẽ không bắt giam bất cứ binh sĩ miền Nam nào, Lee đã đồng

ý ký tên vào hiệp nghị đầu hàng. Lee bổ sung thêm một yêu cầu cuối cùng là cho phép các binh sĩ miền Nam mang theo chiến mã đã cùng họ chiến đấu ra đi. Khi Grant hỏi nguyên nhân, Lee nói: "Đã sắp tới vụ xuân, họ đều là con nhà nông, họ cần ngựa để canh tác". Lee đã trở thành một vị chỉ huy kiệt xuất nhất trong cuộc nội chiến, đồng thời ông cũng là vị tướng có phẩm chất được mọi người đề cao và tôn trọng nhất.

So với tài năng chỉ huy quân sự của Lee, có lẽ phẩm chất cao thượng mới là thứ khiến người ta ghi nhớ ông mãi mãi. Cho tới nay, ông vẫn là quân nhân được sùng kính nhất tại miền Nam và trên toàn nước Mỹ. Sinh nhật ông được quyết định là ngày kỷ niệm của các bang ở miền Nam. Những ngôi trường tiểu học, trung học và đại học lấy tên ông ở khắp mọi nơi. Mỗi khi đến ngày mất của Lee, trên phần mộ của ông lại ngập tràn hàng ngàn đóa hoa tươi. Người Mỹ ngày nay đã coi Lee là biểu tượng của nước Mỹ, là thể hiện của lý tưởng cao đẹp. Cho tới sau khi Lee qua đời, Tổng thống khi đó, Andrew Johnson từ chối việc một lần nữa cho ông quyền công dân Mỹ. 105 năm sau, ngày 22 tháng 7 năm 1975, toàn bộ nghị viện Mỹ đã bỏ phiếu thông qua một quyết định đặc biệt, khôi phục lại danh hiệu công dân và quyền lợi Mỹ cho Robert Edward Lee. Ngày 5 tháng 8, Tổng thống Ford đã ký quyết định này và phát biểu: "Lee là anh hùng thực sự của người Mỹ, xứng đáng nhận được sự tôn trọng của toàn bộ nhân dân hai miền Nam, Bắc".

Đó chính là nguyên nhân khiến "trách nhiệm" được đặt lên hàng đầu trong ba điều nội quy của trường West Point, chịu trách nhiệm không chỉ là hoàn thành một công việc nào đó, mà phải coi việc gánh vác trách nhiệm của xã hội là một sứ mệnh. Là con trai, hãy có tinh thần trách nhiệm và ý thức thực hiện sứ mệnh từ khi còn nhỏ, bởi vì trách nhiệm của người đàn ông còn quan trọng hơn tham vọng và danh dự.

Phùng Như là phi hành gia kiệt xuất thời kỳ Dân quốc tại Trung Quốc, vì kỹ thuật bay và kỷ lục bay không ngừng được nâng cao nên danh tiếng càng ngày càng lớn, báo chí các nước Âu Mỹ đều hết lời ca ngợi anh, khiến danh tiếng của Phùng Như tăng lên nhanh chóng. Khi đó, sự nghiệp hàng không quốc tế vừa mới phát triển, rất nhiều quốc gia quan tâm tới lĩnh vực kỹ thuật và chế tạo mới này, thế là họ không ngừng tìm kiếm các nhân tài kỹ thuật hàng không. Phùng Như đương nhiên đã trở thành mục tiêu tranh đoạt của họ. Các cơ quan của Mỹ đã phái người liên lạc với Phùng Như, tỏ ý sẵn sàng mời anh đảm nhiệm vai trò huấn luyện kỹ thuật bay, đồng thời truyền thụ cho họ kỹ thuật chế tạo, thiết kế máy bay với mức lương rất cao, nhưng Phùng Như đã thẳng thắn từ chối. Với tất cả những thành tựu đạt được trong lĩnh vực chế tạo máy bay và kỹ thuật bay, anh muốn dùng để báo hiếu tổ quốc, chưa bao giờ nghĩ tới danh lợi cá nhân. Anh tự nhận về mình một trọng trách: cống hiến hết mình cho sự nghiệp hàng không của Trung Quốc.

Như vậy, tinh thần trách nhiệm xã hội của các chàng trai vô cùng quan trọng, nó là một tố chất không thể thiếu. Bố mẹ cần phải biết rằng: Nếu các cậu bé thiếu tinh thần trách nhiệm xã hội, chúng sẽ thiếu đi nhận thức chính xác về tâm lý và cảm xúc đối với các mối quan tâm và nghĩa vụ mà chúng phải thực hiện.

Bài học West Point

Một người có tinh thần trách nhiệm xã hội thì mới được xã hội chào đón, mới cảm nhận được giá trị và ý nghĩa của cuộc đời mình, đó mới là tinh túy mà trường quân sự West Point luôn nhấn mạnh với mỗi học viên. Vì con trai sau này không chỉ phải

gánh vác trách nhiệm gia đình mà áp lực và trách nhiệm với xã hội cũng dần dần tăng lên. Bởi vậy, phải yêu cầu con trai rèn luyện từ nhỏ, trải nghiệm những vất vả của cuộc sống, học cách độc lập và kiên cường, dần dần bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm xã hội, sau này chúng mới có thể gánh vác được các trọng trách khác. Một người chỉ khi dũng cảm đối diện với các khó khăn, trắc trở, thản nhiên chấp nhận mọi thách thức của cuộc sống, không ngừng phấn đấu thì mới có thể trở thành một người có tinh thần trách nhiệm, có tình yêu thương, độc lập tự chủ, khoan dung độ lượng, dũng cảm, lạc quan... mới trở thành người chiến thắng.

Bởi vậy, bố mẹ cần bồi dưỡng ý thức trách nhiệm cho trẻ từ khi còn nhỏ, để trẻ cảm nhận được những khó khăn trong cuộc sống, từ đó bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm xã hội. Dưới đây là vài đề nghị trong việc bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm xã hội cho các cậu bé:

❶ Nhấn mạnh ý thức trách nhiệm xã hội đúng đắn cho con trai

Cha mẹ cần có ý thức bồi dưỡng trách nhiệm xã hội cho con trai, để chúng thường xuyên tham gia các hoạt động xã hội, ví dụ, đưa chúng tới cô nhi viện hoặc viện dưỡng lão, làm một số việc phù hợp với khả năng của mình, để chúng sớm nhận thức được nhu cầu của xã hội, biết xã hội cần có sự cống hiến và tình yêu thương của chúng, học cách chủ động quan tâm tới người khác. Chỉ khi cha mẹ cho trẻ cơ hội gánh vác trách nhiệm, chúng mới có khả năng gánh vác.

Để trẻ cảm nhận được rằng, có nhiều lúc chúng ta làm việc không phải là vì danh lợi, tiền bạc, danh dự, tham vọng... mà

chỉ đơn giản là thể hiện sự tu dưỡng đạo đức cá nhân, cũng là yêu cầu rèn luyện sức khỏe và tinh thần. Chỉ khi cha mẹ để trẻ nhận thức được ý thức xã hội này, trẻ mới có quan niệm xã hội đúng đắn rằng: phải kiên trì với trách nhiệm xã hội của mình, không vì danh dự hay điều gì khác.

❷ Con trai cần phải được tin tưởng nhiều hơn

Các chàng trai cũng như các cô gái khi đến với thế giới này đều mang theo yêu cầu giống nhau, đó là: nhu cầu được tin tưởng và quan tâm. Khi con trai bạn vẫn là một cậu bé đáng yêu còn nằm trong nôi, chúng đã có những đặc điểm khác với con gái. Ví dụ, con trai thường thích mở to mắt nhìn ngắm xung quanh, không mỉm cười nhìn bạn trong một khoảng thời gian dài như con gái, bởi vậy rất nhiều bà mẹ thiếu kinh nghiệm thường cho rằng, con trai không cần mẹ phải bế ẵm quá nhiều. Trên thực tế, con trai lúc này lại rất cần cha mẹ quan tâm hơn tới chúng (chỉ là chúng chưa biết bày tỏ), cần bố mẹ đáp ứng nhu cầu được tiếp xúc của chúng, nếu không, sau này sự phát triển tình cảm của chúng sẽ bị ức chế.

Con trai sẽ trưởng thành dần khi hoóc-môn nam phát triển trong cơ thể, điều thú vị là cùng với sự tăng lên của độ tuổi, nhu cầu được quan tâm của con trai sẽ ít dần đi, nhu cầu được tin tưởng lại tăng dần lên. Thế là chúng ta thường thấy, các cậu bé luôn cố thoát khỏi vòng tay mẹ, cố chấp trèo lên một ngọn núi đồ chơi mà mình vẫn chưa có đủ khả năng để trèo. Dưới ảnh hưởng của hoóc-môn nam, các cậu bé cho dù vẫn chưa có đủ kỹ năng để thách thức với thế giới, nhưng đã bắt đầu trở nên hiếu động, muốn thể hiện “tài năng”. Vào lúc mà con gái cần

cha mẹ quan tâm nhiều hơn để có cảm giác an toàn thì các cậu bé lại cần cha mẹ tin tưởng chúng, để chứng minh mình có khả năng làm một việc gì đó, có khả năng tiến đến thành công. Lúc này, nếu cha mẹ quan tâm quá nhiều đến trẻ mà thiếu đi sự tin tưởng, trẻ sẽ cảm thấy cha mẹ không thừa nhận năng lực của chúng, không tin rằng chúng có thể làm tốt một việc nào đó, không tin rằng chúng có thể chăm sóc tốt cho bản thân.

❸ Bố mẹ là tấm gương tốt cho trẻ

Bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ, cha mẹ không những cần dùng lời nói mà còn phải dùng hành động của bản thân để làm gương. Hãy truyền thụ cho trẻ niềm vui và sự tự hào khi mình hoàn thành được một nhiệm vụ, khắc phục được một khó khăn, để trẻ cảm nhận được tầm quan trọng của ý thức trách nhiệm trong cuộc sống thường ngày, từ đó chủ động, tích cực bồi dưỡng thói quen có tinh thần trách nhiệm.

Cha mẹ phải là tấm gương tốt cho trẻ. Cha mẹ thường có một uy quyền tuyệt đối trong lòng các cậu con trai, bởi vậy ngôn ngữ, hành vi và cử chỉ của cha mẹ đều có ảnh hưởng sâu sắc tới trẻ. Những ông bố bà mẹ có biểu hiện vô trách nhiệm trong nhiều lĩnh vực của đời sống, cho dù muốn giáo dục trẻ làm việc có trách nhiệm thì trẻ cũng sẽ không phục mà chống đối. Ngược lại, nếu cha mẹ có thái độ làm việc, học tập nghiêm túc, có trách nhiệm, trẻ sẽ dần dần chịu ảnh hưởng và có thái độ tương tự.

❹ Bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm xã hội trong mọi hoạt động, đồng thời ủng hộ quyết định của trẻ

(Không có thước sao vẽ được hình vuông, không có quy

tắc sao thành quy củ.) Con trai đều rất thích tham gia các hoạt động xã hội, cần giáo dục trẻ tuân thủ quy tắc khi tham gia các hoạt động và trò chơi, đừng vì muốn chiến thắng mà phá vỡ mọi quy tắc, vô trách nhiệm với các bạn khác. Hãy khẳng định và khích lệ những cậu bé biết tuân thủ quy tắc, dựa vào thực lực và trí tuệ của bản thân để chiến thắng người khác. Phải có ý thức cho trẻ một vài chức vụ nhỏ như tổ trưởng, trọng tài; khích lệ và biểu dương kịp thời những tổ trưởng hay trọng tài làm việc tốt.

Tôn trọng lựa chọn của trẻ. Khi cha mẹ tôn trọng lựa chọn của trẻ thì chúng mới biết chịu trách nhiệm với lựa chọn của mình. Hiện nay, các bậc cha mẹ đều hy vọng con "thành rồng thành phượng", sắp xếp sẵn mọi việc cho con, khiến trẻ mất đi khả năng lựa chọn và trở nên vô trách nhiệm với hậu quả hành vi của mình. Trên thực tế, bối dưỡng tinh thần trách nhiệm của trẻ, cha mẹ cần dành cho trẻ niềm tin, tin rằng trẻ có khả năng quản lý tốt bản thân mình.

Từ khi vào cấp 3, Dương Diệc Châu (người Trung Quốc) không chỉ có thành tích học tập ưu tú mà còn rất nhiệt tình tham gia các hoạt động và điều tra xã hội nhằm tăng cường năng lực tổ chức của mình.

Khi thấy Mỹ, Trung Quốc, Nhật Bản và Hàn Quốc đang ngày càng phát triển mạnh mẽ và có ảnh hưởng lớn trên thế giới, Dương Diệc Châu muốn tiến hành một cuộc điều tra xã hội trong các bạn học sinh - người xây dựng tương lai ở bốn quốc gia này xem có sự khác biệt trong ý thức sống giữa họ hay không? Để làm được bản điều tra xã hội có ý nghĩa đó, Châu đã dẫn nhóm điều tra của mình thâm nhập vào các khu tập trung

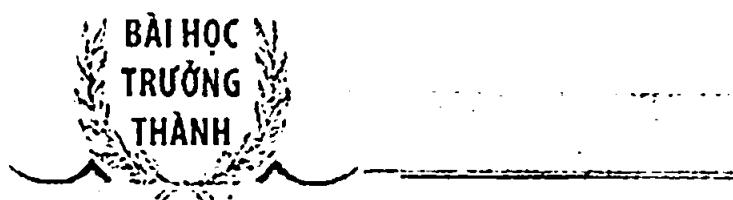
đồng cư dân nước ngoài, tiếp xúc và tìm hiểu tư tưởng cũng như quan niệm sống của học sinh các nước Mỹ, Nhật, Hàn, đồng thời cậu còn tận dụng cơ hội tiếp xúc với những kiểu báo về nước thăm quê hương, phỏng vấn các du học sinh Trung Quốc... Sau một thời gian làm việc cẩn mẫn, cuối cùng Châu cũng hoàn thành bản báo cáo điều tra “Cái nhìn chung về học sinh trung học bốn nước Trung, Mỹ, Nhật, Hàn”, bản báo cáo điều tra này có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với giáo dục Trung Quốc, nó không chỉ được đánh giá là một bản luận văn xuất sắc của một học sinh trung học mà còn được đưa vào danh mục sách tham khảo của Bộ giáo dục Trung Quốc.

Trong quá trình học trung học, Dương Diệc Châu cho rằng việc quan trọng nhất cần làm là nâng cao tinh thần trách nhiệm của bản thân. Dưới con mắt của cậu, tinh thần trách nhiệm là một phẩm chất rất cao đẹp của con người, nó thường gồm có ba phương diện: Tinh thần trách nhiệm đối với gia đình (bao gồm cả bạn bè thân thiết), tinh trách nhiệm với xã hội và tinh thần trách nhiệm với tự nhiên.

Dương Diệc Châu đã viết trong nhật ký của mình khi tốt nghiệp trung học: “Một người sẽ phải chịu trách nhiệm tương ứng với năng lực của họ. Con người khi trưởng thành tới một giai đoạn nhất định sẽ phải có tinh thần trách nhiệm tương đương. Chỉ khi con người có trách nhiệm với bản thân, thì mới có thể gánh vác được trách nhiệm với gia đình, với người khác và với tập thể. Bướng bỉnh, ích kỷ, lạnh lùng, ý chí kém đều là những thói quen xấu, đều có liên quan tới việc thiếu tinh thần trách nhiệm”. Chính vì có tinh thần trách nhiệm như vậy mà Dương Diệc Châu đã đi ngược lại ý nguyện của cha mẹ, kiên

định bước chân vào trường quân sự West Point.

Khi cha mẹ để con trai tự làm những việc trong khả năng của mình, ý thức tự chủ và tinh thần độc lập của trẻ sẽ tăng cao. Trong sự trải nghiệm thành công, trẻ cũng trở nên tự tin hơn, từ đó dũng cảm gánh vác những công việc khác. Đây là một vòng tuần hoàn tích cực, có ích cho việc bồi dưỡng tố chất tâm lý và khả năng làm việc độc lập cho các chàng trai, có ích cho sự hình thành và phát triển tinh thần trách nhiệm xã hội.

Hãy bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm từ trong thói quen học tập. Học tập là nhiệm vụ quan trọng nhất của các cậu bé, chúng có trách nhiệm phải chăm chú nghe giảng, tự giác làm bài tập, chủ động học các kiến thức ngoài sách giáo khoa, không để bố mẹ lo lắng. Khi trẻ đã tự giác học tập, khả năng tự học của chúng được nâng cao, cha mẹ có thể dùng những câu như: "Con lớn thật rồi", "Con thật ngoan" hay "Con là người có tinh thần trách nhiệm" để khen ngợi trẻ.

Ngoài ra, hãy tiến hành hun đúc tinh thần trách nhiệm thông qua sách vở. Bố mẹ có thể giới thiệu cho trẻ một số cuốn sách về các vị anh hùng của các quốc gia, hay những cuốn sách hữu ích để trẻ đọc và tự lĩnh hội tinh thần trách nhiệm của các anh hùng đối với tổ quốc, trách nhiệm của người nổi tiếng với sự nghiệp của họ, từ đó hiểu rằng, mỗi người phải có trách nhiệm với bản thân, gia đình, công việc, bạn bè, xã hội... Tự bản thân trẻ lĩnh hội và cảm nhận sẽ sâu sắc hơn nhiều khi chỉ nghe lời khuyên của bố mẹ hay thầy cô giáo.

CHỊU TRÁCH NHIỆM VỚI BẢN THÂN MỚI CÓ THỂ CHỊU TRÁCH NHIỆM VỚI NGƯỜI KHÁC

Mọi trải nghiệm trong cuộc đời một người đều được xếp sau tinh thần dũng cảm chịu trách nhiệm. Các học viên của trường West Point, bất cứ khi nào dù đang mặc quân phục, hay thường phục, dù đang ở trong hay ngoài trường, dù là trực ban hay bảo vệ ký túc... họ đều có nghĩa vụ và trách nhiệm hoàn thành chức trách của mình, mà xuất phát điểm của điều này là chỉ khi chịu trách nhiệm với bản thân mới có thể chịu trách nhiệm với người khác. Là con trai, bạn cần phải làm được điều này.

Minh chứng West Point

Norman Schwarzkopf là Thượng tướng lục quân Hoa Kỳ, Tổng tư lệnh Bộ Tư lệnh Trung ương.

Schwarzkopf sinh vào ngày 22 tháng 8 năm 1934 tại thành phố Trenton, bang New Jersey. Năm 1951, ông bắt đầu theo học tại trường quân sự West Point đến năm 1956 thì tốt nghiệp. Sau khi tốt nghiệp, ông là thiếu úy tại sư đoàn nhảy dù 101, sau đó được điều về Berlin Brigade và thăng chức Trung úy. Năm 1961, ông được phái tới trường Bộ binh Fort Benning để tiến hành giảng dạy cho sĩ quan bộ binh cao cấp.

Năm 1964, Schwarzkopf giành được học vị thạc sĩ ngành Công trình cơ giới tại Đại học Nam California tại Los Angeles, sau đó tới trường quân sự West Point làm giảng viên khoa Công trình cơ giới. Năm 1965, ông làm Cố vấn quân đội nhảy dù với tư cách là một Thiếu úy, sau đó từng đảm nhận chức tham mưu Bộ chỉ huy của quân Mỹ đóng tại Việt Nam, Doanh trại

trưởng Doanh trại 1, Lữ đoàn Bộ binh thứ 23. Năm 1970, từ chiến trường Việt Nam trở về, ông tham gia công tác tại Lầu năm góc. Năm 1976 ông được điều làm Phó Bộ trưởng Bộ Kế hoạch Bộ tư lệnh Thái Bình Dương Hoa Kỳ. Từ đó, ông tham gia công tác của Bộ chỉ huy quân liên minh lục-hải-không. Năm 1980, Schwarzkopf được thăng lên làm tướng quân, làm Phó sư trưởng Sư đoàn Bộ binh cơ giới số 8 của quân Mỹ tại châu Âu. Năm 1982, ông là Sư đoàn trưởng Sư đoàn bộ binh cơ giới hóa số 24 đóng tại châu Á. Năm 1983, Schwarzkopf là Phó Tổng tư lệnh bộ đội đặc nhiệm liên hiệp hành động quân sự xâm nhập vào Grenada. Sau khi thành công trong việc tấn công Grenada, ông được tăng lên làm Phó Tổng tham mưu trưởng tác chiến của Lực quân. Năm 1986, ông là Quân đoàn trưởng Quân đoàn số 1 của Mỹ tại Washington, thăng lên làm Trung úy. Năm 1987, ông là Phó Tham mưu trưởng tác chiến của Lực quân Mỹ.

Tháng 11 năm 1988, Schwarzkopf được thăng chức Thượng tướng 4 sao, là Tổng tư lệnh Bộ tư lệnh Trung ương Hoa Kỳ.

Trong đời mình, Schwarzkopf đã trải qua vô số các trận chiến đấu, trong đó thành quả tác chiến của ông được các nước trên thế giới đều hết sức quan tâm. Những thành tựu huy hoàng này có liên quan mật thiết tới một câu danh ngôn mà ông luôn tin tưởng: ra lệnh cho các cấp dưới ra chiến trường chưa phải là anh hùng, dẫn đầu mọi người ra chiến trường mới được coi là anh hùng hảo hán.

Đây chính là một trong những quan niệm làm việc mà trường quân sự West Point và mọi quân nhân Mỹ đều luôn kiên trì. Chịu trách nhiệm với bản thân thì mới chịu trách nhiệm với người khác. Là một người con trai, một người đàn ông trong tương lai, bạn phải có trách nhiệm với bản thân.

Đầu thế kỉ XX, một người Mỹ gốc Italia tên là Frank, sau nhiều năm tích lũy đã mở một ngân hàng nhỏ, một lần ngân hàng của ông bị cướp, ông bị phá sản, người gửi tiết kiệm trong ngân hàng cũng mất hết số tiền của mình. Khi ông đưa vợ cùng bốn người con gái bắt đầu lại từ đầu, ông quyết định sẽ trả lại những khách hàng của mình khoản tiền bị cướp đó. Tất cả mọi người đều hỏi: "Vì sao ông phải làm như vậy? Ông không có trách nhiệm trong chuyện này". Nhưng ông đáp: "Đúng thế, về pháp luật, tôi không có trách nhiệm, nhưng về đạo nghĩa, tôi có trách nhiệm, tôi phải trả tiền". Để trả hết nợ, ông đã phải sống gian khổ suốt 30 năm, khi trả "khoản nợ" cuối cùng, ông thở phào nhẹ nhõm: "Cuối cùng cũng trả được hết nợ rồi".

Frank đã dùng mồ hôi và nước mắt cả đời mình để viết nên dòng chữ: Chịu trách nhiệm với người khác, chịu trách nhiệm với bản thân. Thứ ông gửi đi không phải là những món nợ, mà là trái tim tỏa sáng của mình: dũng cảm gánh vác trách nhiệm của mình, cho dù là trả nợ, ông cũng không hề hối hận. Ông đã đem đến cho xã hội một thứ tài sản vô giá, bởi vì ông dạy mọi người làm thế nào để trở thành một người có trách nhiệm với xã hội.

Bởi vậy, khi giáo dục con trai, cha mẹ cần phải chú ý: Để trẻ từ nhỏ đã ý thức được trách nhiệm của mình, bản thân chúng phải chịu trách nhiệm tới cùng, bởi vì chỉ khi chịu trách nhiệm với bản thân thì mới có thể chịu trách nhiệm với người khác.

Bài học West Point

Trường quân sự West Point luôn nhấn mạnh rằng, mỗi một học viên phải nghĩ đủ mọi cách để hoàn thành bất cứ

nhiệm vụ nào, cho dù nhiệm vụ đó thuộc về bản thân bạn cũng vậy. Muốn con trai trở thành một người thực sự biết chịu trách nhiệm với bản thân và người khác, cha mẹ cần để con biết rằng: là một người con trai, hãy trở thành một người biết chịu trách nhiệm với bản thân. Cho dù gặp phải hoàn cảnh khó khăn như thế nào cũng phải chịu trách nhiệm về mọi hành vi của mình!

Vậy, cha mẹ cần làm thế nào để bồi dưỡng cho trẻ thói quen có trách nhiệm với hành vi của mình?

❶ Để trẻ tự làm việc của mình, không ỷ lại vào cha mẹ

Trong cuộc sống thường ngày, đối với những việc trẻ có thể làm được, hãy mạnh dạn buông tay để chúng tự làm; khi trẻ gặp khó khăn, cha mẹ cũng không nên tỏ ra thương yêu quá mức mà làm thay phần việc cho chúng, làm thế thực ra không những không giúp được chúng mà ngược lại, còn cướp đi cơ hội rèn luyện tinh thần trách nhiệm của chúng. Thế nên những việc của trẻ hãy để trẻ tự làm, giúp trẻ hình thành thói quen độc lập.

Tinh thần trách nhiệm là nền tảng vững chãi để trẻ có thể trưởng thành lành mạnh, cũng là một trong những điều kiện cơ bản nhất để trẻ chịu trách nhiệm với bản thân. Một cậu bé không thể chịu trách nhiệm với bản thân thì cũng không thể nào có trách nhiệm với người khác.

❷ Nhấn mạnh giá trị cuộc sống của trẻ

Bản chất của việc chịu trách nhiệm là tìm được sự thanh thản trong tâm hồn, chứ không chỉ vì tiền bạc, vật chất. Dùng thái độ chịu trách nhiệm để đổi mới với cuộc sống của mình, với cuộc sống của người khác, như thế mới đúng với lương tâm, đúng với giá trị cuộc sống.

Trách nhiệm là một sự trải nghiệm với tâm hồn, chịu trách nhiệm là một lời cảm ơn tốt nhất dành cho tâm hồn. Chịu trách nhiệm không phải là miễn cưỡng, mà là vui vẻ chấp nhận; trách nhiệm không phải là gánh nặng, mà là một hình thức thưởng thức, một vinh dự. Khi đối diện với cuộc đời với thái độ chịu trách nhiệm, mới cảm nhận được thế giới nhiều màu sắc, mới tìm được bảo bối cất giấu trong cuộc sống của mỗi người. Tinh thần trách nhiệm chính là một phần quan trọng trong cuộc sống của mỗi người, thế nên cho dù là vào lúc nào, cha mẹ đều phải nhấn mạnh trẻ rằng phải chịu trách nhiệm với giá trị và ý nghĩa cuộc sống của mình, phải có thái độ chịu trách nhiệm với sự trưởng thành và học tập của bản thân, với cuộc sống và cha mẹ, với bạn bè và thầy cô giáo.

③ Bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ từ khi còn nhỏ, tiến hành một cách có thứ tự

Khi con trai còn nhỏ, bạn cần phải xây dựng cho chúng khả năng tự xử lý các công việc trong cuộc sống của mình, đồng thời trong quá trình trưởng thành, phải học cách gánh vác trách nhiệm với gia đình và xã hội. Cha mẹ có thể căn cứ vào độ tuổi và năng lực của con trai để phân công cho con một vài nhiệm vụ, khi con trai lớn dần lên, trách nhiệm của chúng cũng tăng lên. Ví dụ, khi con trai học mẫu giáo thì tự học cách mặc quần áo, xúc cơm, giúp mẹ xách đồ; khi con được 7, 8 tuổi, cần học cách dọn dẹp phòng riêng của mình, tự gấp chăn màn, sắp xếp, cất đồ chơi, sách vở, giúp bố mẹ bày bát đũa, ăn cơm xong biết quét nhà, dỗ rác, quét cầu thang... Cho dù là nhiệm vụ gì, cha mẹ đều nên dùng một phương thức mà trẻ có thể hiểu được để giải thích, giúp chúng ý thức được rằng mình có trách nhiệm phải làm tốt công việc này.

Cha mẹ còn phải dám để trẻ gánh vác hậu quả. Hôm đó, Kiệt tới Cung thiếu nhi để biểu diễn, vì lúc đi quá vội vàng nên quên mang chiếc đĩa nhạc cần dùng khi diễn. Sau khi phát hiện ra, Kiệt vội vàng gọi điện thoại cho mẹ, nhờ mẹ mang đĩa tới cho mình để không làm lỡ thời gian tập luyện. Mẹ nói: “Không được, việc của con thì con phải tự làm!”. “Nhưng không kịp nữa rồi, mẹ, con xin mẹ đấy”, Kiệt cuống cuồng toát cả mồ hôi. “Mẹ không giúp được đâu”, nói rồi mẹ cúp máy.

Thực ra lúc đó mẹ của Kiệt đang ở nhà nghỉ ngơi, không phải mẹ không có thời gian mang đi cho Kiệt, mà chỉ muốn con trai phải gánh vác trách nhiệm này. Kiệt đành chạy bộ về nhà lấy đĩa, rồi lại vội vã quay lại Cung thiếu nhi. Sự phê bình của cô giáo và những lời trách móc của các bạn đã khiến Kiệt rất xấu hổ. Từ đó về sau, mỗi lần ra ngoài, Kiệt đều kiểm tra xem đồ đạc của mình đã mang đủ hay chưa. Một sự từ chối “độc ác” nhưng lý trí của mẹ đã khiến Kiệt biết rằng, nếu tái phạm phải sai lầm tương tự, người khác sẽ không giúp đỡ cậu, tất cả phải dựa vào bản thân. Điều đáng quý hơn là, Kiệt đã hiểu rằng, cậu không chỉ phải chịu trách nhiệm với bản thân, mà còn phải chịu trách nhiệm với sự tin tưởng mà thầy cô bạn bè dành cho mình. Từ đó về sau, cậu luôn có tinh thần trách nhiệm với những việc của bản thân, của nhà trường và cả của gia đình.

Bố mẹ hãy cho phép con trai được phạm sai lầm, biết nhận ra những điểm còn thiếu sót từ trong các sai lầm đó, và nhận ra năng lực tiềm ẩn của trẻ. Một câu “Bố/Mẹ tin rằng con có thể làm tốt việc này” sẽ giúp trẻ tăng thêm tự tin, thúc đẩy trẻ tích cực, nghiêm túc, thận trọng hơn khi làm việc, từ đó tăng cường khả năng chịu trách nhiệm của trẻ, bồi dưỡng cho chúng ý thức trách nhiệm.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Hãy yêu cầu trẻ làm việc phải có đầu có cuối, đôi lúc đừng ngại cho trẻ nếm trải một chút "trái đắng". Trí tò mò của con trai rất lớn, thường làm việc gì cũng chỉ hứng thú nhất thời, đâu voi đuôi chuột. Thế nên khi giao việc cho con trai làm, cha mẹ cần phải kiểm tra, đôn đốc và đánh giá kết quả một cách kịp thời để bồi dưỡng cho trẻ thói quen kiên trì, nghiêm túc chịu trách nhiệm.

Để bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm cho trẻ, trước hết cha mẹ cần ý thức được rằng một số việc tuy rằng cha mẹ có thể làm nhưng vẫn bắt con phải tự làm. Ví dụ hãy để đứa con trai 8 tuổi của mình mang đến cho bà nội, bảo con rằng: tuần này bố mẹ rất bận, con hãy giúp bố mẹ mang đồ đến cho bà nội.

KHẮC PHỤC NHỮNG KHÓ KHĂN CHỈ ĐỂ CHỊU TRÁCH NHIỆM ĐẾN CÙNG

Hãy gánh vác trách nhiệm cho những sai lầm và thất bại của mình. Học viên của trường West Point chấp nhận thất bại cá nhân của họ, đồng thời cũng nhận thất bại của tập thể vào bản thân, như thể thất bại đó là do họ tự gây ra. Mỗi một lãnh đạo đoàn đội của trường West Point khi gặp thất bại đều không cố tình lấp liếm, cũng không đổ tội cho người khác. Hành vi dũng cảm gánh vách trách nhiệm thất bại này đã khích lệ mỗi thành

viên càng trở nên xuất sắc hơn. Do đó, là một người con trai, cần phải khắc phục mọi khó khăn, chỉ cần chịu trách nhiệm đến cùng thì đã có thể sở hữu niềm tự hào của học viên West Point.

Minh chứng West Point

Henry Harley Arnold được ca ngợi là "ông tổ của không quân hiện đại Mỹ". Nhưng ban đầu, khi ông muốn coi hàng không là một phần không thể thiếu của chiến tranh, muốn chịu trách nhiệm đến cùng với tổ quốc của mình, thì ông đã gặp phải rất nhiều khó khăn.

Sau khi tốt nghiệp trường quân sự West Point, Arnold vượt đại dương sang Philippines nhậm chức. Khi Arnold trở thành một trong những phi công đầu tiên của không quân Mỹ, vì một tai nạn bay mà ông phải dừng bay 4 năm, ông lại tới Philippines phục vụ cho bộ đội bộ binh. Điều này khiến Arnold vô cùng buồn bã. Ông không tới châu Âu tham chiến trong "Chiến tranh thế giới thứ nhất", nhưng sau màn giao đấu trên không của quân Pháp và Đức đã khiến ông vô cùng kinh hãi, ông bắt đầu lo lắng về việc phát triển không quân Mỹ.

Năm 1925 xảy ra sự kiện Mitchell. Mitchell là một trong những người lãnh đạo không binh của lục quân Mỹ, chịu ảnh hưởng bởi tư tưởng "Quyền làm chủ vùng trời" của Douhet ông cho rằng máy bay sẽ trở thành lực lượng quyết định chiến tranh trong tương lai. Ông yêu cầu xây dựng một đội không quân độc lập thoát khỏi quyền khống chế của lục quân, nhưng ý kiến của ông bị Bộ Lục quân Mỹ tóm ra thòi. Ông vô cùng bất mãn và chỉ trích cấp trên sao nhãng chức trách, kết quả là năm 1925, Mitchell bị đưa ra tòa án quân sự, phạt đinh chức hai năm vì tội cãi lại cấp trên. Arnold khi đó đang học tại Học viện Công nghiệp Lục quân, là một người ủng hộ kiên trì cho tư tưởng của

Mitchell, ông đã ra tòa làm chứng ủng hộ Mitchell, và bị đày tới Fort Riley, Kansas. Nhưng Arnold vẫn kiên định nỗ lực và phấn đấu trong công tác xây dựng một đội không quân độc lập.

Khi Chiến tranh thế giới đang tới gần, Arnold đã tìm rất nhiều cách để xây dựng một đội không quân độc lập thoát ly khỏi Lục quân và Hải quân, đồng thời coi chiến lược không quân là hạt nhân, nhưng khi đó, suy nghĩ này của ông bị cho là hoang đường và nực cười. Sau khi Chiến tranh thế giới thứ hai bùng nổ, mùa hạ năm 1939, khi ông đề nghị tăng cường máy bay trong cuộc họp quốc hội, ý kiến của ông đã bị mọi người đả kích và giễu cợt nặng nề. Cho tới ngày 1 tháng 9 cùng năm, khi Đức dùng 62 sư đoàn, 2800 xe tăng và lực lượng không quân hùng hậu đánh chớp nhoáng Ba Lan, đề nghị của ông mới dần được coi trọng. Tháng 6 năm 1940, sau khi nước Pháp bại trận, Roosevelt hạ lệnh sản xuất 5 vạn máy bay để bảo vệ sự an toàn cho bán cầu Tây.

Arnold là một nhà cải cách kiên định, một người làm việc nghiêm túc. Dưới sự lãnh đạo của ông, không binh nước Mỹ dần dần phát triển, từ yếu đến mạnh. Hơn nữa, ông đã bồi dưỡng được thành phần cán bộ lãnh đạo cốt cán cho không quân Mỹ. Dưới sự ảnh hưởng của Arnold, máy bay ném bom tầm xa được mệnh danh là "pháo đài bay" do Mỹ sản xuất trước chiến tranh đã được đưa vào sản xuất hàng loạt và liên tục được cải tiến.

Khắc phục mọi khó khăn, chỉ để chịu trách nhiệm đến cùng, đây là biển chỉ dẫn trên con đường trưởng thành cho các cậu con trai, mỗi chàng trai đều nên xây dựng tinh thần này ngay từ nhỏ. Bởi vì nó khích lệ dũng khí khi bạn nản chí, khôi phục niềm tin khi bạn lung lay và thắp lên ngọn lửa hy vọng khi bạn đã tuyệt vọng.

Tạ Diên Tín là một trong 10 người dệt nên câu chuyện cuộc đời cảm động nhất Trung Quốc năm 2007. Anh là một hình mẫu điển hình về một người khắc phục mọi khó khăn để chịu trách nhiệm đến cùng, người đó đã dùng hành động để giải thích hàm ý sâu sắc của hai chữ “trách nhiệm”. Năm 1972, chàng trai tên Lưu Diên Tín khi đó cùng một cô gái tên Tạ Lan Nga kết nghĩa phu thê, họ sinh hạ được một người con gái nhưng người vợ không may bị hậu sản mà qua đời. Chứng kiến bối rối vợ đã già, đứa em vợ thì ngớ ngẩn và cô con gái nhỏ còn nằm trong nôi, người đàn ông trẻ tuổi này đã không đành dứt áo ra đi mà chủ động nhận trách nhiệm chăm sóc bối rối và em vợ, Lưu Diên Ngôn đã đổi họ của mình sang họ Tạ.

6 năm sau, bối rối của Tạ Diên Ngôn bị trúng gió và nằm liệt một chỗ, Tạ Diên Ngôn đã tận tụy chăm sóc suốt 18 năm trời cho đến khi bối rối qua đời. Ông cũng vô cùng chu đáo chăm lo cho người em vợ ngốc nghếch bị sưng phổi, người mẹ vợ bị loét dạ dày, và chưa bao giờ kêu than. Trong suốt 10 năm sau khi vợ mất, ông vẫn không kết hôn, cho tới khi gặp được Tạ Phấn Hương, người hết lòng đồng cảm và ủng hộ mình, ông quyết định tái hôn. Đến năm 2003, sau 30 năm tận tình chăm sóc cho gia đình nhà vợ cũ, Tạ Diên Tín bị xuất huyết não, phản ứng và hoạt động trở nên chậm chạp, nhưng ông vẫn không từ bỏ suy nghĩ phải chăm sóc người nhà của vợ, ông đã đưa người vợ thứ hai chuyển tới sống tại nhà vợ cũ, cùng ông chăm sóc họ.

Vì vậy, khi giáo dục con, cha mẹ hãy vun đắp cho một trong những yếu tố mà con trai nên có, đó là phẩm chất khắc phục mọi khó khăn để chịu trách nhiệm đến cùng. Chỉ có như vậy, trẻ mới lý giải được sâu sắc ý nghĩa thực sự của hai chữ “trách nhiệm”.

Bài học West Point

Sở dĩ trường quân sự West Point có thể giữ được danh tiếng của mình, đào tạo nên rất nhiều sĩ quan cao cấp và Tổng thống, là vì nơi đây đã truyền cho các học viên một tinh thần cao quý, đó là “trách nhiệm”. Bởi vậy, muốn con trai có khả năng trở thành một nhân vật thành công, cha mẹ phải bồi dưỡng ý thức trách nhiệm cho con từ nhỏ, để con sớm nhận thức được rằng: Muốn làm một chàng trai có năng lực, được mọi người tôn kính và yêu mến thì phải có tinh thần chịu trách nhiệm đến cùng, nhưng thường phải khắc phục rất nhiều khó khăn mới có thể thực hiện được điều này.

Vậy cha mẹ của các chàng trai phải làm thế nào để bồi dưỡng cho con khả năng khắc phục khó khăn, chịu trách nhiệm đến cùng?

❶ Hãy tin tưởng trẻ hơn

Một điều đáng để nhắc tới là nhu cầu được tin tưởng của các cậu bé sẽ phát triển cùng lúc với tinh thần trách nhiệm. Nếu con trai nhận được một tín hiệu tích cực: Chúng có thể và thực sự có thể khiến bố mẹ hạnh phúc, chúng sẽ được khích lệ, tràn đầy sức sống và tự tin tiếp tục quan tâm tới người khác, gánh vác trách nhiệm; nếu con trai nhận được tín hiệu tiêu cực, chúng sẽ trở nên yếu đuối và không biết quan tâm tới ai – con trai sẽ nghĩ: “Mình làm việc gì cũng không thể khiến cha mẹ vui, thế thì mình còn làm để làm gì?”. Cha mẹ cần biết rằng, yêu cầu một cậu bé không được tin tưởng gánh vác trách nhiệm, chăm sóc bản thân, quan tâm người khác là một thách thức lớn nhất.

Các bé trai trong giai đoạn mẫu giáo thường có mong muốn được làm thử mọi việc, đó chính là hạt mầm của tinh thần trách nhiệm, ví dụ như chúng yêu cầu được tự xúc cơm, tự mặc quần áo, tự rửa tay... Khi lớn dần lên, nguyện vọng được làm thử đó của chúng sẽ bao gồm nhiều nội dung hơn, ví dụ được tự do phát triển sở thích của mình, dùng phương thức của mình để xử lý vấn đề, tự kết bạn, gánh vác một vài trách nhiệm gia đình... Nếu cha mẹ có thể cho trẻ sự tự do và sự tin tưởng thì tinh thần trách nhiệm của trẻ sẽ dần dần được bồi dưỡng. Nếu cha mẹ không biết kịp thời buông tay, trẻ sẽ khắc chế sự tích cực của mình, từ đó ngày càng trở nên lanh đạm, nhút nhát, luôn có thái độ thù địch với người khác mà khó có thể quản lý.

Khi thiếu sự tin tưởng sẽ khiến trẻ thiếu đi tinh thần trách nhiệm. Hiện nay rất nhiều ông bố bà mẹ đều bảo vệ trẻ quá độ, việc gì cũng làm thay, không để trẻ phải nhúng tay vào bất cứ việc gì, thay trẻ giải quyết mọi vấn đề... Đằng sau của hành động đó chính là không tin tưởng trẻ, mà những đứa trẻ như vậy sẽ không thể bồi đắp được tinh thần trách nhiệm, huống hồ là trông chờ chúng trưởng thành để gánh vác trách nhiệm?

Khi ôm đóm hết mọi việc của con, cha mẹ sẽ cảm thấy vô cùng áp lực và mệt mỏi mà không biết rằng, sựỷ lại sẽ sinh ra tính lười biếng, tinh thần uể oải, lười suy nghĩ độc lập, dễ bị người khác lung lạc. Cha mẹ dù sao cũng không thể thay trẻ làm hết mọi việc đến suốt đời, khi trẻ bước chân vào xã hội, phải tự mình đối diện với phong ba, ai sẽ làm thay cho chúng?

❷ Cho phép con trai phạm lỗi, khẳng định và khích lệ những việc con làm tốt

Rất nhiều vị phụ huynh chỉ nghĩ tới việc làm thế nào để con càng ngày càng giỏi chứ không thể chấp nhận việc con mình có thể phạm sai lầm. Trên thực tế, trẻ còn nhỏ tuổi, chưa đủ kinh nghiệm, suy nghĩ vẫn để chưa thấu đáo, trong quá trình làm việc khó tránh khỏi một số sai sót, bởi vậy cha mẹ nên có sự chuẩn bị sẵn về tâm lý với những sai lầm mà trẻ dễ dàng mắc phải, để khi chúng để xảy ra vấn đề có thể bình tĩnh nói chuyện với chúng. Bố mẹ nên ý thức được rằng, trẻ con phạm lỗi là một quá trình học tập, nếu con trai bạn có thể đặt vấn đề ra trước mặt, sẵn sàng gánh vác trách nhiệm, sửa chữa sai lầm, nó sẽ trở thành một đứa trẻ ngoan đáng để cha mẹ tự hào.

Cha mẹ hãy cho phép trẻ phạm sai lầm, nhận ra những điểm chưa được từ các sai lầm đó, đồng thời khám phá năng lực tiềm ẩn của trẻ. Chỉ một câu: “Bố/Mẹ tin rằng con có thể làm tốt việc này” có thể tăng cường lòng tự tin cho trẻ, thúc đẩy chúng hình thành thái độ xử sự tích cực, nghiêm túc và thận trọng, từ đó bồi dưỡng cho trẻ khả năng khắc phục mọi khó khăn, hình thành thái độ chịu trách nhiệm đến cùng.

❸ Bồi dưỡng trạng thái tinh thần và tố chất tâm lý lạc quan cho trẻ

Đối với con trai, được thừa nhận và khen ngợi chính là chất xúc tác có thể tăng cường sức mạnh cho chúng. Khen ngợi sẽ khiến trẻ cảm thấy thích thú và nhận thấy tài năng của mình là hữu dụng, giá trị của mình được thể hiện, bởi vậy hình thành ý thức cá nhân tích cực; những lời phê bình mang tính phá hoại

sẽ khiến trẻ có tâm lý phản nghịch, trẻ sẽ không còn quan tâm tới người khác, trở nên chán ghét tất cả, khó giáo dục và gây ra các vấn đề trong học tập. Nhất là khi trẻ làm không tốt một việc gì đó lại nhận được những lời phê bình của cha mẹ, chúng sẽ cho rằng bố mẹ đang phủ định mình, đó là một điều vô cùng đau khổ. Ví dụ: “Con đúng là vô dụng! Là đồ bỏ đi!”, “Rửa bát thì làm vỡ bát, giỏi lắm, sau này muốn làm chuyện lớn sao? Nằm mơ đi!”. Hãy cố gắng đừng sử dụng những lời như thế, hãy ít phê bình mà thường xuyên nói với trẻ những lời tích cực, như thế có thể bồi dưỡng tinh thần lạc quan cho chúng.

④ Hãy dạy trẻ nhận thức chính xác về trách nhiệm, ý thức được sự tồn tại của khó khăn là hiện thực khách quan

Một đứa trẻ có tinh thần trách nhiệm sẽ cố gắng hết sức để hoàn thành trách nhiệm của mình. Chúng sẽ vì nhu cầu của người khác mà không chối bỏ trách nhiệm, bởi vậy dễ dàng được mọi người tin tưởng, chấp nhận và ủng hộ, cũng dễ dàng cảm nhận được mình có cống hiến cho tập thể, từ đó nâng cao năng lực. Ví dụ, trẻ có quyền chi phối đổi với tiền bạc trong gia đình, đây là một trong những quyền quan trọng của người chủ gia đình. Trẻ muốn học cách làm chủ gia đình, thì trước tiên phải học cách quản lý tài sản của gia đình. Mẹ cho con trai tự quản lý tiền tiêu vặt, như thế trẻ sẽ yêu thương gia đình mình hơn.

Bố mẹ không nên quá nghiêm khắc, bởi vì làm như vậy sẽ khiến trẻ không dám chịu trách nhiệm, sợ thất bại, sợ bị trừng phạt. “Nếu con không thi đỗ đại học thì mẹ không sống nữa”, “Điểm toán lần này phải được trên 9 điểm, nếu không đừng có bước chân về nhà nữa”. Có nhiều cậu bé vốn rất thông minh, nhưng vì kỳ vọng của cha mẹ quá lớn nên thường không hài

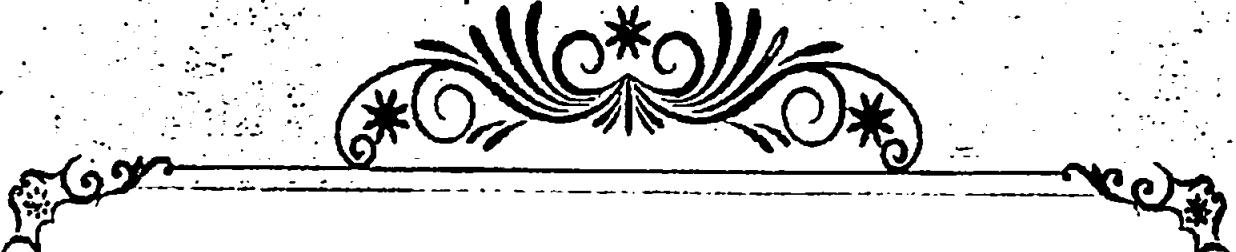
lòng với con, cuối cùng khiến thần kinh của con trở nên căng thẳng. Nếu cha mẹ tôn trọng tài năng và quy luật phát triển tự nhiên của con mình, liệu có xảy ra những vấn đề này không? Dưa chín ép không bao giờ ngọt mà chỉ khiến nó nhanh hỏng. Trẻ không dám chịu trách nhiệm là vì chúng cảm thấy mình không đủ khả năng để gánh vác trách nhiệm đó. Bởi vậy, cha mẹ có thể dạy trẻ nhận thức về trách nhiệm, ý thức được tầm quan trọng của trách nhiệm, nhận thức đúng đắn rằng mọi khó khăn đều có thể khắc phục được.

Chỉ cần trẻ ý thức được khó khăn có thể khắc phục được, thì chúng sẽ chịu trách nhiệm đến cùng với mọi việc.

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Cha mẹ không được thay trẻ làm hết mọi việc để tránh trẻ nảy sinh tâm lý ỷ lại, thiếu tinh thần trách nhiệm. Khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ cần có ý thức bồi dưỡng cho trẻ thói quen chủ động, độc lập làm việc. Khi trẻ đã trưởng thành, đến giai đoạn học cấp 1 và cấp 2, hãy yêu cầu chúng làm một việc gì đó một cách độc lập, đồng thời khắc phục một số khó khăn, chịu trách nhiệm đến cùng, như thế chúng sẽ dễ dàng thực hiện hơn.

Bình thường, nếu thi thoảng trẻ mắc vài lỗi nhỏ như rửa bát đũa không sạch sẽ, vứt đồ bừa bãi... cha mẹ đừng ca thán, lo lắng, mắng mỏ... mà hãy yêu cầu trẻ làm lại lần nữa thật nghiêm túc, để đúng đồ vật vào chỗ cũ, cho trẻ một tiêu chuẩn làm việc, để trẻ bắt chước theo hành vi của bạn: Khắc phục khó khăn, chịu trách nhiệm đến cùng.

BÀI HỌC SỐ 2

KỶ LUẬT TẠO NÊN SỰ ƯU VIỆT

Ánh sáng trí tuệ trong lý trí

Trường quân sự West Point có 5 điều răn dạy học viên: Đúng giờ, giữ kỷ luật, nghiêm khắc, chính trực, cương nghị, trong đó đứng đầu là “đúng giờ” và “giữ kỷ luật”. Sự nghiêm khắc của các trường quân sự không nằm ở chỗ bó buộc các học viên mà yêu cầu các học viên của mình giữ kỷ luật, “đúng giờ” và “đúng kỷ luật” một cách tự giác. Kỷ luật ở đây là tự giác, tự động, tự phát làm mọi việc có ích cho bản thân, và luôn tự mình giám sát. Đây là một quá trình khiến các cậu bé trở nên tốt hơn, trưởng thành hơn, và là một phương pháp để kích thích trí tuệ.

kia nữa. Sau đó, về cơ bản cậu đã thực hiện được đúng yêu cầu của bố, thành tích học luôn ở mức khá. Tuy rằng thành tích của cậu chỉ ở mức khá, nhưng bố không hề lo lắng, bởi vì điểm thi của cậu so với các bạn khác là tương đối cao, có lúc chỉ thiếu vài điểm nữa là đạt mức tuyệt đối, quan trọng nhất là thói quen học tập của cậu đã được hình thành. Cho tới năm lớp 6, thành tích của cậu vẫn giữ ở mức ổn định.

Nếu cha mẹ cho rằng dạy trẻ hình thành thói quen học tập tốt là điều cần thiết, vậy thì khó khăn đến đâu cũng phải làm. Thực ra thói quen học tập của trẻ và thói quen sống của chúng cũng như nhau. Muốn trẻ hình thành một thói quen học tập tốt thì phải chú ý tới thói quen sống của chúng.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Cha mẹ cần hướng dẫn trẻ: Hãy biết phát hiện ưu điểm của người khác, xây dựng tấm gương trong học tập để noi theo. Kết bạn với những người học giỏi, ưu tú, biết rút ra bài học từ những sai lầm, biết lỗi và sửa lỗi, khi không hiểu bài thì phải biết hỏi lại giáo viên, lấy cần cù bù thông minh.

Trong cuộc sống thường ngày, hãy đặt ra một vài quy định cho trẻ, ví dụ, 9 giờ tối phải lên giường đi ngủ, hàng ngày phải tắm giặt, thay quần áo... Tắm xong lập tức giặt đồ lót hay tất của mình.

BÀI HỌC SỐ 3

NIỀM TIN QUYẾT ĐỊNH THÀNH BẠI

Không thể chỉ là trong tưởng tượng

Trong nội quy của trường West Point có một quy định rằng: "Không gì là không thể" - "Không còn cách nào" hoặc "Không thể" thường chỉ là cách nói thoái thác của những kẻ lười biếng". Con người sở dĩ trở nên phi thường là vì họ cho rằng "tất cả đều có thể". Không điều gì chỉ là trong tưởng tượng, chỉ có không ngờ tới. Không có việc gì không làm được. Tin tưởng vào bản thân, không bao giờ bỏ cuộc, đó chính là khởi đầu của thành công.

CON TRAI KHÔNG THỂ CHIẾN THẮNG SỰ RỤT RÈ THÌ SẼ TRỞ THÀNH NÔ LỆ CỦA NÓ

Là con trai, chỉ khi quen với sự gian khổ và nghiêm khắc thì mới chịu trách nhiệm đến cùng trước mọi khó khăn. Đây là câu danh ngôn của tướng quân Patton, tốt nghiệp từ trường quân sự West Point. Vì ông vô cùng anh dũng, kiến thức hơn người, có tinh thần không sợ khó khăn gian khổ, không sợ hy sinh nên năm 1950, trường quân sự West Point cho dựng một bức tượng tướng quân Patton với đầu đội mũ sắt, người mặc giáp sắt, trên tay cầm chiếc kính viễn vọng để kỷ niệm những thành tích xuất sắc của ông trong Chiến tranh thế giới thứ hai. Patton đã được cả chính phủ và nhân dân yêu quý vô cùng, trở thành vị anh hùng dân tộc trong lịch sử nước Mỹ. Phẩm chất anh dũng này chính là điều một nhũng bé trai cần phải có.

Minh chứng West Point

George S.Patton sinh ngày 11 tháng 11 năm 1885. Năm 1909, tốt nghiệp trường quân sự West Point, năm 1911, ông tới thành Meyer gần Washington để phục dịch. Năm 1917, tham gia Chiến tranh thế giới thứ nhất, đảm nhận chức Phó tư lệnh quân viễn chinh Hoa Kỳ. Trong Chiến tranh thế giới thứ hai, ông thống lĩnh đội quân giáp sắt Mỹ nhiều lần đánh bại quân Đức ở các khu vực Bắc Phi, Sicily và đại lục châu Âu, tác chiến dũng mãnh, kiên cường, chỉ huy quyết đoán, có tinh thần tiến công, sở trường phát huy ưu thế

của quân giáp sắt, thực thi cơ động tác chiến và tấn công từ xa, được cấp dưới ca ngợi là "lão tướng huyết đảm".

Khi nước Mỹ tham gia vào Chiến tranh thế giới thứ nhất, Patton được phái sang Pháp, ông đã rất anh dũng trong trận chiến ở St. Michel, được đề bạt lên làm Thượng tá và được trọng thưởng. Khi Chiến tranh thế giới thứ hai bùng nổ, đã ngoài 50 tuổi nhưng Patton vẫn như quay về với thời kỳ trẻ trung, trái tim hiếu chiến của ông đã bị pháo lửa châu Âu làm cho sôi sục, ông luôn quan tâm sát sao tới tình hình chiến trận. Năm 1940, ông thực hiện được ước mơ nhiều năm của mình, thừa lệnh tới Benning xây dựng một đội quân xe tăng, không lâu sau được thăng chức chuẩn tướng, đồng thời nhanh chóng trở thành chuyên gia chiến xa của quân Mỹ, sau đó tiếp tục được thăng chức thiếu tướng.

Tháng 11 năm 1942, quân Mỹ ở khu vực Tunisia bị quân Đức đánh bại liên tiếp, tinh thần chiến đấu xuống thấp. Để cổ vũ sĩ khí, Eisenhower đã điều Patton tới đây tiếp quản quân đội. Chỉ trong thời gian mười mấy ngày ngắn ngủi, Patton đã khiến tinh thần của quân Mỹ phấn chấn trở lại. Dưới sự chỉ huy của ông, quân Mỹ bắt đầu thu hồi những vùng đất đã mất, hơn nữa còn liên tục giành chiến thắng. Chiến dịch tấn công Sicily là thành công vang dội nhất của Patton, ông chỉ huy quân đội men theo phía Bắc của Sicily để tiến vào Messina, giành thắng lợi trong chiến dịch trước mặt người Anh với một tốc độ thần thánh. Chiến dịch này đã khiến các nước đồng minh và quân Đức phải có cái nhìn hoàn toàn khác về quân Mỹ.

Tháng 1 năm 1944, quân của Patton cùng với quân liên minh đổ bộ vào Normandy. Patton lại sử dụng tốc độ tiến quân đáng kinh ngạc và dũng khí hơn người với hành động "Rắn mắt kính" (Cobra) để biến việc đột phá mang tính cục bộ thành một cuộc tấn công toàn diện, giúp quân liên minh

áp đảo tại Normandy, ép quân Đức phải rút lui hoàn toàn. Sau đó, Patton lại thống lĩnh quân đội của mình trên chiến trường châu Âu, ngày 22 tháng 3 năm 1945 thì tới được bờ sông Rhine, ngay trong đêm đó, ông cho quân đội vượt sông, phá hủy sào huyệt của Hitler. Patton có vẻ ngoài hào sảng khiến người ta lầm tưởng ông hay đưa ra quyết định không màng đúng sai, nhưng trước khi đưa ra quyết định gì, ông cũng đều suy nghĩ kỹ càng, chuẩn bị thật kỹ lưỡng, thậm chí là tính toán chính xác. Chính nhờ tinh thần này mà ông luôn luôn giành thắng lợi.

Sự anh dũng của Patton bắt nguồn từ việc ông đã chiến thắng sự hèn nhát, rèn luyện ý chí kiên cường, không sợ trắc trở, hành động quyết đoán. Con trai phải có tinh thần dũng cảm hơn người, chiến thắng được nỗi sợ hãi, nếu con trai không làm được điều này thì sẽ trở thành nô lệ của sự nhút nhát.

Trên con đường bước tới thành công, hầu như người nào cũng phải dùng sự dũng cảm của mình để chiến thắng nỗi sợ hãi. Nguyên tổng thống Mỹ Roosevelt khi còn trẻ đã quyết tâm bước chân vào giới chính trị, ông xuất hiện với thân phận một ứng cử viên của Đảng Dân chủ. Mặc dù bị người chú là Tổng thống xuất thân từ Đảng Cộng hòa lớn tiếng trách mắng: “Ngươi là đồ phản bội”, nhưng Franklin Roosevelt vẫn không hề thay đổi đường lối của mình, cũng không hề tỏ ra sợ hãi, lo lắng. Ông vẫn di chiếc ô tô màu đỏ, hàng ngày tổ chức diễn thuyết hàng chục lần, cuối cùng đã được chọn làm nghị sĩ của thành phố New York. Năm 1913, Tổng thống Wilson bổ nhiệm ông làm Trợ lý Bộ trưởng Hải quân, ông tại nhiệm 7 năm và có những thành tích kiệt xuất. Năm 1920, Roosevelt trở thành ứng cử viên của chức Phó Tổng thống. Tuy rằng lần tranh cử này

ông đã thất bại, nhưng ông đã trở thành một ngôi sao mới nổi trên bầu trời chính trị.

Từ đó có thể thấy, là cha mẹ, bạn hãy xây đắp cho con mình một niềm tin kiên cường, để chúng biết rằng: Là con trai, buộc phải chiến thắng nỗi sợ hãi của bản thân.

Bài học West Point

Một người muốn chinh phục thế giới, trước tiên phải chiến thắng chính mình. Đó là câu nói của Trung tướng John Abizaid, một học viên và giáo viên nổi tiếng của trường quân sự West Point, một câu nói có thể giúp các cậu bé chiến thắng được nỗi sợ hãi. Muốn trẻ chiến thắng nỗi rụt rè, trở thành một nam tử hán kiên cường, các ông bố bà mẹ phải để trẻ biết rằng: Là con trai thì phải dũng cảm, can đảm, không sợ hãi, không rụt rè.

❷ Bồi dưỡng tinh thần độc lập cho trẻ, để chúng được rèn luyện nhiều hơn trong môi trường xa lạ

Có những đứa trẻ rất nhát gan, đi học thì không dám giơ tay phát biểu, ở nhà có khách thì không dám chủ động nói chuyện với người lạ, đương nhiên, chúng không bao giờ dám thể hiện bản thân trước mặt người lạ, hơn nữa thường thích chơi một mình, không dám tiếp xúc với những đứa trẻ xung quanh.

Những đứa trẻ có tính tình rụt rè đa số đều có các biểu hiện trên. Có rất nhiều nguyên nhân khiến trẻ trở nên rụt rè: do khiếm khuyết bẩm sinh; hoặc do tính ý lại quá cao, gấp việc gì cũng rụt đầu vào, gấp việc khó khăn thì buồn rầu, sợ hãi; hoặc vì cha mẹ quá nghiêm khắc; khả năng kiểm chế kém, trí tuệ chậm phát triển, tính tình hướng nội, gấp quá nhiều thất bại...

Những điều này đều khiến trẻ mất đi lòng tự tin và nảy sinh tâm lý rụt rè.

Do đó, cha mẹ cần bồi dưỡng tinh thần độc lập cho con, giúp trẻ thoát khỏi tâm lý rụt rè, ý lại. Hãy thường xuyên trò chuyện với trẻ, hướng dẫn và yêu cầu trẻ tự làm những nhiệm vụ mà mình có thể hoàn thành được, để trẻ luôn nhắc nhở bản thân không được ý lại, phải độc lập suy nghĩ, độc lập giải quyết các vấn đề khó khăn. Có tinh thần độc lập rồi, trẻ cũng sẽ dũng cảm hơn khi giải quyết vấn đề.

Khi trẻ đã có tinh thần độc lập, hãy dạy trẻ tham gia thường xuyên vào các hoạt động tập thể, thường xuyên rèn luyện trong môi trường xa lạ, như thế trẻ sẽ dần dần trở nên dũng cảm hơn.

② Hãy để trẻ ý thức được rằng chỉ cần có chút dũng khí là sẽ chiến thắng được nỗi rụt rè

Biểu hiện thông thường của tính rụt rè là: sợ khó khăn, ý chí không kiên định; sợ trắc trở, nhu nhược trong tình cảm; sợ giao tiếp, tính tình yếu đuối; bình thường ít nói, hành động gò bó, dễ nghe lời người khác, gấp việc gì cũng rụt rủi lại, nhát gan, cho rằng thêm một việc chi bằng bớt một việc, không muốn mạo hiểm dù chỉ một chút; gấp phải khó khăn thường tỏ ra hoảng hốt, không biết nên làm thế nào, dễ từ bỏ, cảm thấy xấu hổ... Bố mẹ nên dạy trẻ biết rằng, để chiến thắng được những biểu hiện rụt rè này, chỉ cần một chút dũng khí là đủ.

Trẻ có dũng khí thì sẽ không còn sợ thất bại. Thực ra, nguyên nhân của sự rụt rè chính là sợ thất bại, sợ bị người khác bàn tán, dị nghị, từ đó làm tăng áp lực và nỗi lo lắng của bản thân, như thế sẽ hình thành một vòng luân hoàn tiêu cực, càng

sợ thất bại thì càng không dám hành động, mà càng không dám hành động thì tâm lý sợ hãi lại càng tăng.

Nên biết rằng, đa số các kinh nghiệm và trí tuệ của con người đều được rút ra từ trong những thất bại, người ta vẫn nói “thất bại là mẹ thành công”. Cha mẹ phải nói với trẻ rằng, muốn tiến bộ thì có thể sẽ phải chịu thất bại, nhưng nếu vì sợ thất bại mà không dám tiến lên thì chắc chắn sẽ trở thành người vô dụng; con người vì thất bại nên mới tiếp thu được bài học và khiến bản thân trở nên thông minh hơn, thất bại không hề đáng sợ, đáng sợ là không có dũng khí tiến lên; chỉ cần bại không nản, không bao giờ từ bỏ, bạn có thể khắc phục được mọi khó khăn, sau này có thể tránh được rất nhiều thất bại.

❸ Khi trẻ rụt rè, bố mẹ đừng giễu cợt trẻ

Rụt rè đương nhiên là không tốt, nhưng để trẻ chiến thắng được sự rụt rè thì cần phải có thời gian và quá trình, cha mẹ không nên quá nóng vội. Nếu mắng mỏ, giễu cợt khi trẻ tỏ ra nhút nhát thì chỉ gây ra hiệu quả ngược; hơn nữa, khi bị mắng nhiều, trẻ sẽ quen và có một tâm lý rằng rụt rè cũng chẳng có gì mà sợ, chỉ bị cha mẹ mắng một trận mà thôi. Do đó, cha mẹ cần kiểm chế cử chỉ, lời nói không đúng của mình để tránh gây hiểu lầm cho trẻ.

Tốt nhất là cha mẹ nên dành cho trẻ sự động viên, khích lệ, ủng hộ và lý giải. Khi phát hiện ra trẻ có biểu hiện rụt rè, cha mẹ cần tránh tâm lý và biểu cảm thất vọng, hãy cổ vũ trẻ có thêm dũng khí bằng thái độ thật bình tĩnh. Để trẻ ý thức được sự tồn tại của nỗi sợ hãi, dạy trẻ nói ra nhu cầu và suy nghĩ của mình, như thế chúng mới từng bước chiến thắng sự rụt rè.

④ Hãy tạo điều kiện cho trẻ bước ra từ những thất bại

Con trai một khi không thể chiến thắng được nỗi rụt rè sẽ vô cùng đau khổ, thất vọng với bản thân, gặp khó khăn gì cũng thiếu đi dũng khí, điều này sẽ ảnh hưởng tiêu cực tới sự phát triển lành mạnh của trẻ sau này. Những cậu bé lúc nhỏ rụt rè, sợ trước sau, khi lớn lên cũng sẽ có tâm lý và nhân cách không hoàn hảo. Muốn trẻ chiến thắng sự rụt rè, có thái độ sống dũng cảm, cha mẹ phải bồi dưỡng ngay từ khi trẻ còn nhỏ, hãy xem cách làm của người bố dưới đây:

Một cậu bé học lớp 9 luôn ước mơ được trở thành một nhà diễn thuyết tài ba, vì thế cậu không ngừng tập luyện diễn thuyết trước gương. Một lần tham gia kỳ thi diễn thuyết dành cho học sinh trung học toàn khu vực, cậu đã bị loại ngay từ vòng đầu. Điều này là một cú sốc lớn đối với cậu. Từ đó cậu bé bắt đầu nghĩ rằng: Có phải mình đang mơ ước hão huyền không? Có phải mình sống không thực tế? Sau này các bạn sẽ nhìn mình thế nào? Sau khi có ý nghĩ đó, cậu trở nên rụt rè, nhút nhát, luôn cảm thấy có người đang bàn tán sau lưng mình, trong giờ học cũng không dám phát biểu, hoàn toàn khác với con người cậu trước đây.

Khi bố phát hiện ra con trai có những biểu hiện như trên, ông không hề trách mắng con mà đưa con đi xem một bộ phim đầy ý nghĩa. Khi chìm đắm trong các tình tiết của phim, theo dõi nhân vật đã khắc phục khó khăn thế nào, chiến thắng mọi trở ngại ra sao, bỗng nhiên, cậu cảm thấy thất bại của mình quả là vô cùng nhỏ bé.

Khi trẻ gặp khó khăn mà rụt rè không chịu tiến lên, cha mẹ đừng lo lắng và thất vọng, hãy cho trẻ cơ hội để trở nên kiên cường hơn, đồng thời ủng hộ và khích lệ trẻ, để trẻ hiểu rằng dũng cảm tiến lên phía trước không hề khó khăn như chúng tưởng.

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Với những đứa trẻ rụt rè thường không dám tiếp xúc với người khác, bố mẹ cần có ý thức cho con tiếp xúc nhiều hơn với người lạ. Hãy cổ vũ trẻ giao lưu với những bạn đồng trang lứa, thường xuyên tham gia các trò chơi để loại bỏ cảm giác xa lạ với thế giới bên ngoài, sau đó cổ vũ trẻ chủ động nói chuyện với người khác, như thế, lâu dần trẻ sẽ trở nên bạo dạn hơn.

Cần dạy trẻ tự giác rèn luyện ý chí và sự dũng cảm của mình. Khi trẻ gặp khó khăn, cha mẹ cần khích lệ trẻ. Hãy dạy chúng rằng khi rèn luyện ý chí của bản thân, cần phải học theo người giỏi hơn, lúc sợ hãi có thể tưởng tượng ra hình tượng của những người mạnh mẽ và nhắc nhở bản thân rằng "Họ làm được thì mình cũng làm được". Khi tư tưởng đã được cổ vũ thì chúng sẽ có dũng khí chấp nhận thách thức, từ đó không còn rụt rè, sợ hãi nữa mà trở nên dũng cảm hơn để đổi mới với cuộc sống.

TIN RẰNG BIỆN PHÁP LUÔN NHIỀU HƠN VẤN ĐỀ, SẼ LUÔN TÌM ĐƯỢC BIỆN PHÁP ĐỂ GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

Giáo viên trường quân sự West Point, John Harry từng nói: “Không còn cách nào” hay “Không thể” sẽ là dấu chấm hết cho sự việc, “Rồi sẽ có cách” sẽ khiến sự việc có khả năng tìm được điểm đột phá. Thực ra, trong cuộc sống có rất ít việc là thực sự không tìm được cách nào giải quyết, chỉ khi con người thiếu một niềm tin nào đó thì mới coi “không thể” là một sự thực, khi bạn tin rằng biện pháp luôn nhiều hơn vấn đề, vậy thì chắc chắn bạn sẽ tìm được biện pháp để giải quyết vấn đề. Bởi vậy khi con trai gặp phải khó khăn, hãy cố gắng nghĩ ra biện pháp để giải quyết vấn đề.

Minh chứng West Point

Robert Edward Lee là một vị tướng nổi tiếng của quân đội miền Nam trong thời kỳ nội chiến Mỹ. Năm 1825, ông bước chân vào trường quân sự West Point, và năm 1829, ông tốt nghiệp với thành tích đứng thứ hai trong số 46 học viên. Chiến dịch Mexico đã giúp Robert Edward Lee trở nên nổi tiếng, cũng nhờ nó mà Lee có 20 năm hoàng kim và trở thành một trong những học sinh xuất sắc nhất của trường quân sự West Point.

Khi mới tham gia vào đội quân tấn công Mexico, Lee vẫn chỉ là một sĩ quan cấp thấp, cấp trên của ông chính là Winfield Scott. Chiến tranh bắt đầu không lâu, Lee theo Scott vượt biển tới Mexico, khi đội thuyền cập bến, Lee nhận lệnh bơi vào bờ để tìm một trận địa pháo binh hợp lý. Chính nhờ sự dũng dắt của ông, mọi người đã nhanh chóng tiếp cận được một trận địa pháo binh vô cùng thích hợp. Thế là thành phố Veracruz đã nhanh chóng phải đầu

hàng dưới hỏa lực mạnh mẽ của quân miền Nam.

Được Scott đồng ý, Lee một mình tiến tới con đường quốc lộ ở gần đó để thám thính địa hình, đồng thời tìm kiếm một địa điểm có thể hủy diệt hoàn toàn trận địa pháo binh của Mexico.

Dưới sự lãnh đạo của Lee, quân Mỹ đã buộc dây thừng vào đại pháo, thả từ đỉnh núi xuống hẻm núi, sau đó quân đội bao vây quân pháo binh của Mexico đang đóng quân trên đường quốc lộ từ hai cánh. Sau khi bị đột kích bất ngờ, quân của Mexico hoảng loạn tháo lui vào thành Mexico, trận địa bên ngoài đã bị công phá dưới sự thống lĩnh của Lee.

Lúc này quân Mỹ đã có thể đứng trên đỉnh núi ở gần đó để quan sát thành Mexico, Scott ra lệnh cho quân đội bao vây tường thành, chuẩn bị phát động lệnh tấn công cuối cùng vào Mexico.

Nhưng khi Lee đi tuần tra toàn bộ chiến trường, ông phát hiện khu vực ngoại vi đa số đều nằm trong vùng kiểm soát của lửa đạn quân giữ thành, quân Mỹ rất khó để đột phá, xem ra quân phòng ngự của thành Mexico rất vững chãi.

Nhưng Lee tin rằng bất cứ tòa thành kiên cố nào cũng có kẽ hở để có thể đột phá, thế là ông cưỡi ngựa men theo ngoại thành Mexico tuần tra một lần nữa, đột nhiên, ông phát hiện ở mặt phía Tây của thành có một nơi gọi là bãi đá, địa điểm này là một khu đá hoang khổng lồ, khi ông hỏi người dân địa phương có thể đi qua nơi này được không, mọi người đều lắc đầu, nhưng Lee nghĩ, nếu nơi này có thể thông qua thì có thể đưa trận địa pháo binh vào phạm vi đánh đổ được thành, từ đó tấn công bất ngờ quân phòng ngự của Mexico, mà đây là điều người Mexico không thể ngờ tới, có thể họ cho rằng quân Mỹ không thể nào tấn công từ chỗ này. Lee lại một mình tiến vào quan sát, điều tra địa điểm này và khẳng định rằng quân đội pháo binh có thể đi qua được.

Tiến trình sau đó đúng như những gì mà Lee đã dự đoán, quân phòng ngự của thành Mexico một lần nữa bị tấn công bất ngờ, trở nên náo loạn, nhanh chóng buông súng đầu hàng. Scott vô cùng hài lòng với cắp dưới của mình, ông nói rằng nếu trận chiến này không có Lee thì sẽ không có các cuộc tấn công đầy kinh ngạc như vậy và thành tích của quân Mỹ cũng sẽ giảm sút đáng kể.

Khi tin rằng biện pháp luôn nhiều hơn vấn đề, bạn sẽ luôn tìm được biện pháp để giải quyết vấn đề, đó cũng là niềm tin và phương pháp thành công của học viên trường West Point, đó cũng chính là bí quyết để những người xuất thân từ West Point có thể nổi danh trên toàn thế giới. Các ông bố bà mẹ hãy kể với con mình câu chuyện này, để chúng tin tưởng rằng đó là sự thật.

Công ty Davis Kaya là một công ty chế tạo máy nổi tiếng nhất nước Mỹ những năm 80 thế kỷ XX. Nơi đó không thiếu nhân tài, chỉ thiếu chức vị. Steven là một sinh viên chuyên ngành chế tạo máy tốt nghiệp Đại học Harvard, đã bị loại trong đợt tuyển dụng nhân viên hàng năm của công ty này. Nhưng Steven vẫn không từ bỏ, anh thể nhát định phải bước chân vào công ty này. Thế là anh áp dụng một sách lược đặc biệt: Giả vờ là kẻ chẳng có tài cán gì. Đầu tiên, anh tìm tới phòng nhân sự và xin được làm bất cứ việc gì và không đòi lương. Công ty nghĩ không cần bỏ ra khoản tiền nào vẫn có người làm việc, thế là giao cho anh công việc quét dọn mặt sát ở nhà xưởng. Suốt một năm, Steven chăm chỉ làm tốt công việc của mình, nhưng anh vẫn không được công ty tuyển dụng.

Đầu những năm 90 của thế kỷ XX, rất nhiều đơn đặt hàng của công ty bị trả lại. Hội đồng quản trị của công ty đã triệu tập hội nghị khẩn cấp để tìm ra lỗi sách, cuộc họp tiến hành được

một nửa mà vẫn không tìm ra phương án thì bỗng nhiên Steven lao vào phòng họp, yêu cầu được gặp mặt Tổng giám đốc. Trong cuộc họp, Steven đã giải thích nguyên nhân của vấn đề rất rõ ràng, khiến mọi người phải khâm phục, đồng thời còn nêu ra suy nghĩ của mình trong vấn đề kỹ thuật, sau đó anh đưa ra sơ đồ cải tạo sản phẩm do mình tự vẽ. Thiết kế này vô cùng tiên tiến, có thể giữ được ưu điểm của các máy móc trước đó, đồng thời khắc phục được các khuyết điểm của nó. Tổng giám đốc và thành viên Hội đồng quản trị đã rất ngạc nhiên khi thấy một nhân viên quét dọn lại rất có tài bèn hỏi tình hình trước kia và hiện tại của anh. Steven khi đó đã được tuyển làm Phó Tổng giám đốc phụ trách vấn đề kỹ thuật sản xuất cho công ty. Thị ra khi làm quét dọn, Steven đã đi khắp nơi để quan sát tỉ mỉ toàn bộ tình hình sản xuất của các phòng ban trong công ty, đồng thời ghi chép lại những vấn đề kỹ thuật còn tồn tại và đưa ra biện pháp giải quyết. Anh đã mất gần một năm để vẽ thiết kế, thu thập rất nhiều số liệu làm chứng cứ cho lần thể hiện xuất sắc này của mình.

Bài học West Point

Các học sinh của trường quân sự West Point đều phải có một niềm tin tất thắng, khẩu hiệu của họ là: Không gì là không thể giải quyết. Muốn con trai bạn trở thành một người có niềm tin tất thắng, cha mẹ cần phải để con biết rằng: Đối với người quân tử, không việc gì là không thể giải quyết, chúng ta nhất định sẽ thắng.

Vậy chúng ta phải làm thế nào để bồi dưỡng cho con trai tinh thần này?

❶ Xây dựng cho con trai niềm tin tất thắng, dấn dặt động lực nội tại của con trai

Khi con trai còn nhỏ, còn thiếu kinh nghiệm, làm bất cứ việc gì cũng có nhiều khuyết điểm, nếu chúng không nhận được sự khẳng định và lời khen ngợi của cha mẹ, chúng sẽ có cảm giác thất bại, sẽ nảy sinh tâm lý chống đối với xã hội. Nhưng nếu cha mẹ có thể nhìn con bằng đôi mắt lạc quan, kịp thời khen ngợi và cổ vũ những tiến bộ của trẻ, để chúng ngày càng tự tin hơn thì trẻ sẽ tích cực, chủ động học tập và không ngừng hoàn thiện bản thân. Hơn nữa, khi con trai đã tự tin vào một phương diện nào đó, chúng sẽ trở nên vô cùng hoạt bát, cởi mở, từ đó thúc đẩy sự tiến bộ của chúng trong các phương diện khác, cuối cùng thực hiện được mục tiêu phát triển toàn diện.

Để bồi dưỡng tố chất tâm lý tốt, để trẻ có ý chí kiên cường, có tâm hồn đẹp và tính cách hoạt bát, cởi mở... đặt nền móng cho một nhân tài có nhân cách, cha mẹ cần phải chú trọng việc bồi dưỡng sự tự tin cho trẻ từ khi còn nhỏ, bởi vì tự tin là cơ sở để thành công. Sự giáo dục khác nhau sẽ có tác động khác nhau đến mức độ tự tin của trẻ. Có những đứa trẻ vô cùng kiên nhẫn, không sợ khó khăn, làm việc gì cũng nghiêm túc, chuyên tâm; cho dù bị đau cũng không khóc, luôn muốn trải nghiệm những điều mới mẻ. Có thể nói, sự phát triển tâm lý của những đứa trẻ này rất tốt, chúng có niềm tin vào bản thân mình. Nhưng có những đứa trẻ lại nhát gan, rụt rè, gặp người lạ thì núp sau lưng bố mẹ, không dám thử làm việc gì, cô giáo mắng vài câu đã khóc, khả năng tự lo cho cuộc sống của bản thân kém, tính ỷ lại cao, dễ nảy sinh tâm lý tự ti. Do đó, cha mẹ cần có ảnh hưởng tích cực tới trẻ trong giai đoạn quan trọng hình thành sự tự tin, tùy

từng trẻ mà có những cách kích thích khác nhau, để rèn luyện ý chí cho chúng, từ đó hình thành một nhân cách toàn diện.

② Cần phải kiên nhẫn

Cha mẹ cần phải vô cùng kiên nhẫn khi bồi dưỡng sự tự tin cho trẻ, bởi vì hầu hết các gia đình ngày nay đều có rất ít con và những bé trai ngày nay nhận được sự quan tâm, yêu thương của cả gia đình. Cha mẹ bao bọc trẻ quá nhiều hoặc vì một vài nguyên nhân khác nữa mà khiến trẻ mất đi cơ hội để nếm trải, không cảm nhận được niềm vui do thành công mang tới. Từ đó khiến trẻ mất đi năng lực và lòng tin vượt qua được khó khăn, trắc trở. Bởi vậy, bồi dưỡng lòng tự tin cho trẻ đã trở thành một nhiệm vụ quan trọng của cha mẹ.

Hãy tôn trọng và tin tưởng trẻ. Lời đánh giá, thái độ của cha mẹ với con có ảnh hưởng trực tiếp tới cái nhìn của chúng về bản thân. Do đó, cha mẹ không nên tùy tiện đánh mắng trẻ. Hãy biết rằng, trong lòng trẻ, cha mẹ là người có địa vị cao nhất, mọi lời đánh giá của cha mẹ dành cho trẻ đều vô cùng quan trọng. Với những đứa trẻ nhạy cảm, chỉ một câu “con thật ngốc” cũng có thể khiến chúng tự ti cả đời. Lời đánh giá của bố mẹ nên nhắm vào bản thân sự việc chứ không nên nhắm vào nhân cách của trẻ. Khả năng tự đánh giá bản thân của trẻ còn thấp, chúng thường thông qua suy nghĩ của người khác để nhận thức về bản thân. Chỉ cần cha mẹ cho rằng chúng làm được, trẻ sẽ rất tự tin. Do đó, cha mẹ cần tin tưởng rằng, mỗi đứa trẻ đều có một mong muốn tiến lên, như thế thì khi giáo dục trẻ, bạn mới có thể dùng một thái độ tích cực để ủng hộ, khích lệ chúng, từ đó để chúng luôn giữ được tâm lý lạc quan trọng quá trình phát triển.

Khi trẻ làm một việc gì đó, cha mẹ nên thường xuyên nói: “Con sẽ làm được”, “Con sẽ thành công”, từ thái độ tin tưởng và khẳng định đó của cha mẹ, trẻ sẽ có thêm động lực, tích cực tham gia các hoạt động, có cảm giác vui vẻ, từ đó càng tự tin hơn để nếm trải những hoạt động khác.

❸ Thường xuyên khích lệ khi giáo dục

Thái độ tích cực của cha mẹ có ảnh hưởng rất lớn tới trẻ, “thích được khen” là một đặc trưng tâm lý rất quan trọng của trẻ. Do đó, cho dù con trai làm việc gì thì cha mẹ cũng nên chú ý phát hiện từng tiến bộ và thành công dù rất nhỏ của trẻ, và dành tặng chúng những lời khen ngợi thích đáng, để chúng cảm thấy tự hào khi thành công.

Đương nhiên, sự khích lệ mà chúng tôi nói ở đây bao gồm cả việc chấp nhận thất bại và những khiếm khuyết của trẻ. Chỉ cần trẻ đã nỗ lực thì hãy dành cho chúng sự công nhận và ủng hộ, hãy nói những câu đại loại như “Lần này con làm chưa tốt, lần sau thử lại, chắc chắn con sẽ làm tốt hơn”. Đừng chỉ nhìn thấy những thất bại và khiếm khuyết mà phê bình trẻ, hãy học cách cổ vũ rồi mới chỉ ra khuyết điểm. Cha mẹ có thể nói rằng: “Con giỏi lắm, con thử xem, nếu làm thế này thì liệu có tốt hơn không?”. Ngữ điệu tôn trọng ý kiến đó sẽ khiến trẻ không nảy sinh cảm giác thất bại và tâm lý chán ghét, mà sẽ chủ động thay đổi bản thân, không ngừng hoàn thiện, cuối cùng tất sẽ thành công. Cha mẹ nên đóng vai trò là người hướng dẫn trong các hoạt động, để trẻ chủ động lựa chọn việc mà chúng muốn làm, cha mẹ chỉ nên quan sát hướng dẫn và khích lệ trẻ kịp thời.

④ Cho trẻ có không gian tự do phát triển

Có những ông bố bà mẹ đã biết cách tạo cơ hội cho con, để trẻ tự dùng cách của mình để giải quyết vấn đề, chứ không gò bó trẻ phải thực hiện bằng cách của cha mẹ. Xin hãy xem cách làm của bà mẹ dưới đây:

Hùng giờ đang học leo cầu thang. Cái cầu thang 5 bậc ở nhà đã trở thành một nơi để cậu rèn luyện. Bố mẹ vào phòng hoặc lên lầu lấy đồ, không cần nói cũng biết Hùng sẽ đi theo. Khi lên cầu thang, hai tay cậu đặt lên bậc trên, rồi nhắc chân lên theo, đơn giản hơn cả uống nước. Lúc xuống cầu thang thì cậu lại gặp khó khăn. Hùng đứng ở đầu cầu thang hét lên: “Sợ quá...”. Mẹ không nói mà làm động tác: Ngồi xuống cầu thang (Hùng lập tức linh hội, cũng cười tươi rồi ngồi phịch xuống bên cạnh), hai chân thả xuống bậc dưới (Hùng dịch móng mài mới thả được chân xuống); mẹ tiếp tục: quay người, tay đặt lên bậc trên, chân thò xuống bậc dưới (Hùng cũng học theo, lại xuống được một bậc nữa, Hùng càng vui hơn), mẹ cứ lặp lại động tác đó cho tới khi Hùng xuống được bậc cuối cùng, thế là Hùng nhảy cẳng lên hoan hô.

Mẹ thấy con trai vui vẻ thì biểu dương: Hùng làm thử lần nữa cho mẹ xem nào... Hùng lại lật đật bò lên cầu thang... Lần này mẹ đứng ở dưới nhìn cậu: ngồi xuống, dịch móng về phía trước (cậu ngồi cách bậc cầu thang một đoạn khá xa), an toàn xuống được bậc dưới, cậu đứng lên cười, mẹ nói: “Con phải quay người...”. Cậu mặc kệ, nghiêng người chầm chậm ngồi xuống, rồi thò chân xuống bậc dưới, lần lượt “lặp lại”, cho tới khi ngồi xuống chân cầu thang. Mẹ cười lớn, Hùng cũng toét miệng cười (ý nói: Mẹ, con làm thế cũng xuống cầu thang được). Mẹ cười nói: “Hùng có muốn thử lại không? Trèo lên rồi tự nghĩ cách đi xuống nhé”.

Được mẹ khích lệ, Hùng chẳng nghĩ ngợi gì, lại trèo lên. Lần này cậu rất nhanh nhẹn, bậc đầu tiên vẫn ngồi từ cách đó rất xa, dịch lại gần, thò chân xuống, đứng lên, đứng lên rồi lại chầm chậm giữ vào tay vịn (chẳng nhẽ bình thường cậu để ý thấy bối làm như thế, có lúc bối mẹ cũng xuống cầu thang như vậy mà) rồi quay người và bước chân xuống... Từ đó, Hùng lên xuống cầu thang không cần mẹ phải bế nữa.

Mẹ hiểu ra rằng: chỉ cần mục đích đạt được là như nhau thì hãy để cậu tự do phát triển...

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Cha mẹ nên bồi dưỡng sự tự tin cho con trai một cách có kế hoạch, có mục đích và khoa học. Đồng thời, nhận thức rõ ràng rằng khi rèn luyện tự tin cho trẻ, đồng thời phải quan tâm tới các vấn đề cần chú ý, tùy từng trường hợp mà có sự bồi dưỡng khác nhau, cố gắng để trẻ hoàn thành xuất sắc cuộc viễn chinh và leo núi của cuộc đời mình, trở thành người chiến thắng trong cuộc sống, tràn đầy tự tin nghênh đón mọi thách thức của xã hội.

Đối với những đứa trẻ có khả năng nhưng thiếu tự tin, cha mẹ cần tạo cho chúng nhiều cơ hội để chúng được trải nghiệm sự thành công. Cho dù chỉ là một chút tiến bộ rất nhỏ cũng cần phải khích lệ, bồi dưỡng lòng tự tin cho trẻ. Đồng thời, cha mẹ không nên tùy tiện phê bình trẻ, phủ định trẻ, đối xử với trẻ bằng những lời trách móc hay gièu cợt, bởi vì như vậy sẽ khiến trẻ nảy sinh tâm lý thất bại, chúng sẽ cho rằng mình rất ngốc nghếch, từ đó phá hoại sự tự tin của trẻ, gây tâm lý tự ti.

MUỐN VƯỢT QUA KHÓ KHĂN, BẠN PHẢI DÁM “MẠNH TAY”

“Phải tấn công thần tốc, vô tình, dũng mãnh và không ngừng nghỉ”, đó là câu danh ngôn của tướng quân Patton tốt nghiệp trường quân sự West Point năm 1909. Trong hệ thống tư tưởng giáo dục của trường West Point, họ luôn nhấn mạnh sự dũng cảm, chiến thắng mọi khó khăn. Trường West Point cho rằng, dũng khí và sự can đảm của con người chỉ bộc lộ khi không còn đường nào để di, được rèn luyện qua vô vàn thất bại. Cỗ vũ dũng khí, đối mặt với khó khăn, bạn sẽ phát hiện ra mình có sức mạnh để đối mặt với khó khăn, rằng thực ra mình cũng rất mạnh mẽ. Bởi vậy, nếu muốn khó khăn từ bỏ bạn, hãy dũng cảm “mạnh tay”.

Minh chứng West Point

Robert Edward Lee là một tướng quân nổi tiếng của quân đội miền Nam trong thời kỳ nội chiến Mỹ, sau khi tốt nghiệp tại trường West Point, tướng quân Lee đã đóng quân ở pháo đài Pulaski trên đảo Cockspur thuộc bang Georgia suốt 7 tháng trời. Trong khoảng từ năm 1934 tới năm 1937, Lee là trợ thủ tại Bộ tư lệnh Tổng công binh tại Washington. Năm 1937, ông nhận được nhiệm vụ quan trọng đầu tiên trong đời mình, đó là làm Trung úy công binh, giám sát công trình cảng St. Louis và từ thương lưu sông Mississippi tới sông Missouri. Thành quả này đã giúp ông được thăng chức Thượng úy.

Khi tham gia vào đội quân tấn công Mexico, Lee vẫn chỉ là sĩ quan cấp thấp, cấp trên của ông là Scott. Kế hoạch của Scott là trước tiên tấn công lâu đài Veracruz từ trên biển, sau khi chiếm được căn cứ địa này thì sẽ trực tiếp tấn công vào thành Mexico từ đất liền. Mặc dù Lee không đồng ý với kế hoạch

của cấp trên, nhưng dù sao thì đơn phương thâm nhập cũng là điều tối kỵ trong binh pháp, ông lại không có cách nào để cản trên của mình đối ý, có điều may mắn là mọi việc đều thuận lợi, chỉ là Lee cảm thấy buồn bã và lo lắng cho những phụ nữ và trẻ em vô tội bị thương ở Mexico.

Khi đó Tổng tư lệnh quân đội Mexico, Santa Anna cho rằng, quân đội Mỹ sau khi xâm nhập vào biên giới Mexico sẽ nhanh chóng bị mắc căn bệnh sốt vàng da đang hoành hành. Tổng tư lệnh Mexico với tâm lý khinh địch đã cho lực lượng pháo binh quan trọng nhất của mình đóng quân trên đường quốc lộ nằm giữa lâu đài Veracruz và thành Mexico, hiển nhiên đây là một điều đại kỵ của nhà binh.

Được sự đồng ý của Scott, một mình Lee đã tới khu vực xung quanh đường quốc lộ để quan sát địa hình, đồng thời tìm ra một địa điểm có thể phá hỏng triệt để trận địa pháo binh của Mexico.

Mặc dù đây là một con đường quốc lộ, nhưng có địa hình quanh co phức tạp, hành trình của Lee không hề thuận lợi, đã mấy lần suýt bị lính tuần tra của Mexico phát hiện. Cũng may ông là người nhanh trí nên thường trốn thoát được vào những lúc nguy hiểm. Đoạn đường này toàn là rừng sâu với cây cối dày đặc, tuy rằng không dễ đi, nhưng lại thích hợp để trốn.

Chiều ngày thứ hai sau khi xuất phát, Lee tới một khu cây cối mọc um tùm rất gần với trận địa của Mexico. Trong thời gian quan sát cách bố trí của đối phương thì đột nhiên ông nghe thấy có tiếng nói chuyện vang lên sau lưng, giọng nói rất to, là tiếng Tây Ban Nha. Rất hiển nhiên, những người đang tới gần ông là binh sĩ của đối phương. Nhưng thật may mắn vì các binh sĩ đó không phát hiện ra ông.

Lee bèn nấp bên cạnh một khúc gỗ rất to, hai người binh sĩ Mexico càng lúc càng tới gần, cuối cùng ngồi ngay trên khúc gỗ mà ông trốn, vừa

nói chuyện vừa hút thuốc lá. Họ ngồi suốt mấy tiếng đồng hồ, có lẽ vì họ thấy mệt nên muốn nghỉ ngơi, nhưng chỉ khổ cho Lee, những con muỗi trong rừng nhiệt đới khiến ông vô cùng khổ sở, nhưng ông vẫn phải chịu đựng, không hé răng nửa lời.

Mấy tiếng đồng hồ sau, trời sắp tối, hai binh sĩ Mexico cuối cùng cũng đi. Lee cũng bò ra khỏi khúc gỗ, ông chưa kịp nghỉ ngơi đã vội về doanh trại báo cáo tình hình với Scott.

Lúc bấy giờ, quân Mỹ có thể đứng trên ngọn núi ở gần đó, nhìn xuống thành Mexico, Scott hạ lệnh cho quân đội bao vây thành này, chuẩn bị phát động cuộc tổng tiến công cuối cùng.

Sau khi chiến tranh Mexico kết thúc, Robert Lee được thăng chức. Năm 1852, ông trở thành Hiệu trưởng trường quân sự West Point và đã khiến uy tín của trường ngày càng vang dội.

Học sinh của trường quân sự West Point sau khi tốt nghiệp được phân công tới quốc gia hay sư đoàn nào là một vấn đề rất quan trọng, nhưng họ tuyệt đối không yêu cầu tới những nơi nhàn hạ, họ thường chọn tới nơi nào nhiều nguy hiểm, nhiều khó khăn. Họ tin tưởng rằng, nếu muốn khó khăn chạy trốn bạn thì phải dũng cảm làm “mạnh tay”.

Nhà thơ và tiểu thuyết gia nổi tiếng người Ireland, Christy Brown từ khi sinh ra đã mắc chứng bại não nghiêm trọng, tới lúc 5 tuổi, ông vẫn không biết di, không biết nói, đầu, cơ thể và tứ chi của ông không thể tự do hoạt động, chỉ có một chân trái là có thể hoạt động. Năm 5 tuổi, lần đầu tiên ông dùng chân trái kẹp lấy bút chì và viết chữ, từ đây đã mở ra một cánh cửa mới trong cuộc đời ông. Lớn dần lên, Brown không những chỉ biết viết những từ tiếng Anh đơn giản mà còn dùng nghị lực kiên

cường của mình để vẽ tranh, đánh chữ bằng chân trái, còn dần dần học viết tiểu thuyết và làm thơ. Năm 21 tuổi, ông đã cho đăng cuốn tự truyện đầu tiên của mình “Chân trái của tôi”. 16 năm sau, ông lại cho xuất bản một cuốn tiểu thuyết khác có tên “Sinh không đúng thời”. Không lâu sau, cuốn tiểu thuyết này trở thành cuốn sách bán chạy trên thế giới, có tới 15 quốc gia xuất bản, tác phẩm của ông và cuốn tiểu thuyết này còn được làm thành phim. Dùng một chân trái để hoàn thành những điều này, quả thực bạn không thể nào tưởng tượng được những khó khăn và vất vả mà ông đã trải qua.

Bài học West Point

Thực chất của việc tìm lý do là để thoái thác trách nhiệm, trường quân sự West Point nhấn mạnh mọi học viên phải nghĩ dù mọi cách để hoàn thành nhiệm vụ của mình, chứ không phải vì không hoàn thành nhiệm vụ mà tìm kiếm lý do, cho dù đó là một lý do hợp lý.

Muốn con trai trở thành một nam tử hán thực sự, cha mẹ cần phải để con biết rằng: Là con trai, hãy dũng cảm gánh vác trách nhiệm, làm bất cứ việc gì cũng phải tích cực giải quyết, bất cứ việc gì làm không tốt cũng không được kiêng cữ để lấp liếm và thoái thác. Cho dù gặp phải khó khăn gì cũng phải chịu trách nhiệm với mọi hành vi của mình!

Như những gì mà Haig, một nghị sĩ Mỹ, một học viên nổi tiếng của West Point từng nói: “Quan trọng không phải là đối diện với khó khăn như thế nào, mà là bạn đối xử với nó như thế nào”. Muốn con trai dũng cảm đối mặt với khó khăn, dũng cảm

hành động, cha mẹ cần phải để con biết rằng: Kiểm điểm một cách khách quan các nguyên nhân dẫn đến thành công và thất bại của bản thân, tiếp thu kinh nghiệm rồi tiếp tục tiến lên, đó mới là con đường của kẻ mạnh.

Vậy cha mẹ phải làm thế nào để trẻ dũng cảm đổi mới với khó khăn?

❶ Hãy hướng dẫn trẻ có cái nhìn chính xác về khó khăn, bồi dưỡng khả năng đối diện với khó khăn cho trẻ từ khi còn nhỏ

Quá trình trưởng thành của trẻ, bản thân nó đã là một quá trình không ngừng gặp phải các khó khăn và khắc phục chúng. Đối với những tai nạn nhỏ như bị ngã, bị đụng đầu, cha mẹ nên coi đó là một việc mà trẻ tất yếu gặp phải. Chỉ có như vậy, trẻ mới giảm bớt nỗi sợ hãi với khó khăn, mới kiên định với niềm tin của mình, mới có dũng cảm để đổi mới.

Cha mẹ khi gặp khó khăn đừng tỏ ra lo lắng và căng thẳng trước mặt trẻ, cũng đừng trốn tránh khó khăn, mà nên dùng thái độ tích cực để đổi mới, bởi nhất cử nhất động của cha mẹ đều ảnh hưởng tới trẻ. Bố mẹ có thái độ thản nhiên, trẻ cũng sẽ dũng cảm đổi mới với khó khăn.

❷ Hãy cải thiện khả năng chống lại khó khăn của trẻ

Để cải thiện khả năng chống lại khó khăn của trẻ, cha mẹ cần chú ý đặt ra cho trẻ một số tình huống khó khăn với độ khó khác nhau, để trẻ từng bước rèn luyện. Ví dụ: Cha mẹ có thể nhờ những cậu bé sơ tối ra ngoài mua đồ một mình vào buổi tối; có thể đưa trẻ đi thăm hiểm; có thể cùng trẻ tham gia các

trò chơi có tính đối kháng, để trẻ học được cách khắc phục khó khăn từ những hoạt động này.

Thông qua các huấn luyện như trên, trẻ sẽ trở nên dũng cảm hơn. Đồng thời, cha mẹ còn cần phải dạy trẻ phán đoán được mức độ nguy hiểm, học cách tránh những mối nguy hiểm để tăng cường khả năng tự bảo vệ của trẻ.

Khi trẻ đối mặt với khó khăn hay gặp phải trắc trở, cha mẹ không được vội vàng giúp chúng giải quyết, cũng đừng ca thán, chê bai chúng. Phương pháp đúng đắn nhất là hãy ở bên cạnh trẻ, cho chúng cảm giác an toàn, đồng thời khích lệ trẻ tích cực thử sức mình, tìm kiếm con đường để chiến thắng khó khăn, khi cần thiết thì truyền đạt cho trẻ một số kinh nghiệm.

③ Giáo dục gia đình phải kết hợp với giáo dục nhà trường để bồi dưỡng tinh thần dũng cảm cho trẻ

Cha mẹ có thể trao đổi phương pháp với giáo viên, tìm hiểu suy nghĩ, thái độ và lời đánh giá của giáo viên với trẻ, từ đó đặt ra yêu cầu và phương pháp chính xác.

Cha mẹ có thể đề nghị giáo viên tổ chức các hoạt động tập thể ở trường để bồi dưỡng tinh thần dũng cảm cho trẻ, lúc thích hợp có thể mời cha mẹ cùng tham gia, một mặt để trẻ học được sự dũng cảm từ các trò chơi, mặt khác cũng tạo cho cha mẹ cơ hội để hiểu về con mình, để cha mẹ và nhà trường cùng phối hợp giáo dục sự dũng cảm cho trẻ. Ngoài ra, cha mẹ cũng phải dạy trẻ tìm kiếm sự giúp đỡ cần thiết khi gặp nguy hiểm. Tuy rằng vẫn đề cao tinh thần tự đối mặt với khó khăn của trẻ, nhưng trẻ cũng phải học được cách biết liên lạc kịp thời với cha mẹ khi gặp nguy hiểm, đó là khả năng tự bảo vệ của trẻ.

Khi trẻ gặp nguy hiểm và được cha mẹ giúp đỡ, chúng sẽ cảm thấy an toàn, khi giải quyết vấn đề, chúng càng tự tin hơn, dũng cảm hơn.

④ Tạo tấm gương tốt, tăng cường lòng tự tin của trẻ khi đối mặt với khó khăn

Những đứa trẻ cùng tuổi rất thích bắt chước nhau, cha mẹ hãy biết lợi dụng đặc điểm này của trẻ để bồi dưỡng cho chúng lòng tự tin, dũng cảm đối mặt với khó khăn. Ví dụ, trẻ tỏ ra nhút nhát khi hát trước mặt người khác, khi chúng còn do dự thì cha mẹ có thể khích lệ chúng: “Con là một cậu bé dũng cảm, bạn ấy dám hát cho người khác nghe thì mẹ tin con cũng có thể”. Hãy chú ý lời nói ôn hòa, ngữ khí quả quyết.

Hải là một cậu bé rất nhút nhát, không bao giờ dám tự mình làm việc gì, kể cả những trò chơi đơn giản. Mẹ cảm thấy tính nhút nhát này không tốt cho sự phát triển của Hải sau này, thế nên đã cố gắng rèn luyện sự tự tin cho Hải. Cuối tuần, mẹ đưa cậu tới công viên, thông qua các trò chơi mạo hiểm, kích thích để rèn luyện dũng khí cho cậu. Mẹ rủ cậu chơi trò tàu qua núi, nhưng Hải không chịu. Mẹ bèn chỉ vào bé trai bên cạnh còn nhỏ hơn cậu: “Em này còn dám đi thì có gì mà con phải sợ? Mẹ tin rằng con sẽ làm được”. Hải nhìn cậu bé đó rồi gật đầu với mẹ.

Như thế, dưới ảnh hưởng của các bạn, con trai sẽ dần dần có tự tin để rèn luyện dũng khí của mình, sau khi chúng đã dần dần chiến thắng được các khó khăn, con trai cũng sẽ ngày càng dũng cảm hơn.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Đời người là quá trình không ngừng đổi mới và khắc phục các khó khăn. Niềm tin kiên định sẽ giúp trẻ dũng cảm đổi mới với mọi khó khăn trong cuộc sống, nghênh đón mọi thách thức bằng thái độ tích cực, kiên trì với chí hướng của mình.

Khó khăn không có gì đáng sợ, quan trọng là con trai có niềm tin kiên định và có thể thách thức với khó khăn được không. Trắc trở và khó khăn trong cuộc sống có thể trở thành một món tài sản của đời người. Rất nhiều ông bố bà mẹ thường chịu khó chịu khổ vì con cháu không muốn con phải vất vả, họ quên mất rằng những khó khăn này có thể bồi dưỡng tinh thần dũng cảm cho con trai họ.

KHÔNG CÓ SỰ THẤT BẠI KÉO DÀI, CHỈ CÓ LÒNG TIN KHÔNG THỂ KIÊN TRÌ

Khi các học viên West Point đứng trước những cuộc thi, cho dù là cuộc thi như thế nào thì mọi thành viên từ trên xuống dưới đều cố gắng dùng khí thế của mình để áp đảo đối phương. Một điều đáng nói là, nếu trường West Point công bố tình hình trận đấu, thông báo luôn là: "Trường quân sự West Point vào ngày nào tháng nào năm nào đã đánh bại đội nào của trường nào". Sở dĩ như vậy là vì trong đầu họ không tồn tại khả năng bị thất bại.

Minh chứng West Point

Tiêu chuẩn thi đỗ vào trường quân sự West Point vô cùng hà khắc. Nếu nói rằng thi đỗ vào West Point cũng đồng nghĩa với việc thi đỗ vào một trong những ngôi trường hàng đầu nước Mỹ, quả thật không ngoa. Theo thống kê tỷ lệ trúng tuyển đại học tại Mỹ được công bố năm 1999, tỷ lệ trúng tuyển của trường quân sự West Point là 11%, sánh ngang với những ngôi trường nổi tiếng của Mỹ như Đại học Harvard, Đại học Yale, Đại học Colombia... West Point được liệt vào danh sách một trong những ngôi trường đại học khó thi đỗ nhất nước Mỹ.

Cựu sinh viên West Point, Nguyên Chủ tịch Ngân hàng Thế giới Olmsted, đã nói: "Dùng nghị lực ngoan cường và tinh thần phán đấu không ngừng nghỉ để ngênh đón mọi thách thức trong cuộc sống, bạn mới không bị đào thải". Mặc dù trường quân sự West Point chấp nhận danh sách tiến cử của các nghị sĩ, nhưng số lượng cũng chỉ rất hạn chế và được quy định rõ ràng: Mỗi bang được chọn 10 người, do 2 nghị sĩ của bang này tiến cử; mỗi khu tuyển cử quốc hội được chọn 5 người, do các nghị sĩ của những khu vực này tiến cử, Phó Tổng thống có thể tiến cử 5 người trong phạm vi cả nước. Nếu không vượt quá số sinh viên chiêu sinh, Tổng thống có thể chọn ra 30 người từ con cái của các quân nhân đã liên tục phục vụ 8 năm trở lên. Bộ trưởng các quân chủng được chọn ra 30 người từ số các binh sĩ của quân chủng mình.

Cơ chế đào thải của trường West Point cũng vô cùng nghiêm khắc. Đối với những phần tử ưu tú này, trường có một quy định đào thải rất rõ ràng; sau khi 4 năm học kết thúc, tỷ lệ đào thải vào khoảng 25%, trong đó, năm đầu tiên buộc phải đào thải 10% học viên. Toàn bộ cơ chế đào thải đảm bảo những người vượt qua được cả 4 năm học, về cơ bản, có thể gánh vác trọng trách trong điều kiện gian khó, tuyệt đối không dễ dàng bỏ cuộc.

Do đó, mỗi học viên West Point thực sự đều là những người chiến thắng trong các cuộc chạy bền, cuộc sống trong trường như cuộc sống chiến đấu, sân huấn luyện giống như chiến trường, trong lúc huấn luyện, họ phải trải qua sự nghiêm khắc và tàn khốc như đang trên chiến trường. Các học viên West Point phải trải qua vô vàn các khó khăn và vất vả, phải chiến đấu với những trở ngại, gian khổ. Trong từ điển của họ có thể có sự thất bại nhất thời, nhưng tuyệt đối không có từ "bỏ cuộc".

Không bao giờ từ bỏ, không bao giờ thất bại là niềm tin của các quân nhân ưu tú được bồi dưỡng tại trường quân sự West Point, điều này khiến mỗi người được vào ngôi trường này đều có khả năng trở thành một tướng quân kiệt xuất trong tương lai, thậm chí là trở thành một danh tướng có thể xoay chuyển lịch sử chiến tranh của Mỹ. Mỗi chàng trai đều phải học theo niềm tin không bao giờ từ bỏ này.

Bài học West Point

Chỉ khi có niềm tin tất thắng thì mới có kết quả thắng lợi, muốn con trai mình trở thành một người chiến thắng thực sự, cha mẹ cần bồi dưỡng cho con ý thức cạnh tranh, tinh thần giành chiến thắng và thái độ tất thắng.

Là cha mẹ, làm thế nào để bồi dưỡng cho con niềm tin này?

① Tạo cơ hội, bồi dưỡng lòng tự tin cho con trong thực tiễn

Hãy giao cho trẻ một số nhiệm vụ mà chắc chắn trẻ có thể hoàn thành được, ví dụ như xếp bát đũa, lấy cơm, lấy kính cho ông, lấy báo ở hòm thư... Khi trẻ làm xong, cha mẹ nhớ khen

ngợi trẻ. Có lúc cũng nên giúp chúng làm một số việc khó hơn, ví dụ như giặt khăn tay, lau giày, sắp xếp giá đồ chơi... Trẻ càng làm tốt thì khen ngợi càng nhiều để trẻ có thêm tự tin. Buổi sáng ngủ dậy hoặc buổi tối trước khi đi ngủ, yêu cầu trẻ tự mặc, cởi quần áo, rèn luyện tính tự lập cho trẻ. Nên biết rằng, sự tự tin và tự lập phải được rèn luyện dần dần từng chút một. Bởi vậy cha mẹ nên nhận thức chính xác về ưu khuyết điểm của trẻ, nắm vững những ưu khuyết điểm này để tạo cơ hội cho trẻ nếm trải và phát hiện, phát triển các khả năng của trẻ, đồng thời khi trẻ đạt được thành tích tốt, cần kịp thời khen ngợi, khẳng định sự tiến bộ của chúng, như vậy trẻ mới cảm nhận được niềm vui của sự thành công, có tâm lý tích cực, vui vẻ.

Trong quá trình thực hành, hãy để trẻ được tự do tìm tòi theo ý nguyện và tưởng tượng của chúng, không nên hạn chế và chỉ trích quá nhiều. Bởi vì tâm hồn của mỗi đứa trẻ đều như một cái ổ khóa, chỉ có những chiếc chìa khóa thích hợp mới có thể mở cửa được trái tim chúng. Việc cha mẹ cần làm là hãy chờ đợi, khi trẻ cần mình thì hướng dẫn trẻ, sau đó lại quay về với vai trò một "khán giả", và học cách "rút lui".

❷ Khen ngợi từng tiến bộ của trẻ, hãy nói câu “Con thật giỏi” nhiều hơn nữa

Điều kiện để bồi dưỡng lòng tự tin cho trẻ là không ngừng cho trẻ cơ hội trải nghiệm thành công, quá nhiều trải nghiệm thất bại sẽ khiến con trai thường hoài nghi về năng lực của mình. Do đó, cha mẹ nên căn cứ vào đặc điểm phát triển và sự khác biệt của từng trẻ để đưa ra các nhiệm vụ và yêu cầu ở nhiều mức độ khác nhau, xác lập một mục tiêu thích hợp, giúp

chúng nỗ lực hoàn thành. Ngoài ra, đối với những trẻ thiếu tự tin, bạn cần phải quan tâm đặc biệt. Ví dụ hãy để những đứa trẻ nhút nhát gánh vác một vài nhiệm vụ nhất định ở lớp hoặc ở nhà, trong quá trình hoàn thành nhiệm vụ, bồi dưỡng cho chúng khả năng tự tin, dũng cảm. Tạo không khí đình đám chủ, hòa thuận để tạo ảnh hưởng tốt tới sức khỏe tâm sinh lý và sự phát triển trí tuệ của trẻ.

Ví dụ khi muốn một đứa trẻ 4 tuổi tự mặc quần áo, không nên ra điều kiện: “Nếu bây giờ con tự mặc quần áo thì chiều mẹ sẽ mua bánh ngọt cho con”. Chỉ cần nói: “Mẹ nghĩ giờ con đã lớn, có thể tự mặc quần áo được rồi”. Khi mẹ đã nói vậy, trẻ sẽ cố gắng tự mặc quần áo và tin rằng mình thực sự đã lớn, như thế sau này chúng sẽ nỗ lực củng cố cảm giác này, từ đó càng trở nên tự tin.

Thuở nhỏ, sự tin tưởng, tôn trọng, thừa nhận của cha mẹ sẽ có tác dụng rất lớn đối với trẻ. Nếu trong từng sự việc, bố mẹ đều nói với trẻ “Con thật giỏi”, trẻ sẽ nhận ra sở trường của mình, khẳng định sự tiến bộ của mình, cho rằng mình thực sự có tài. Ngược lại, nếu thường xuyên bị bố mẹ phủ định, coi thường, nghi ngờ, hay phải nghe những lời đánh giá như “con ngốc quá, con không làm được đâu” thì trẻ sẽ tự phủ định bản thân, nghi ngờ năng lực của mình, từ đó nảy sinh tâm lý tự ti. Do đó, cha mẹ cần phải chú ý tới lời đánh giá của mình về trẻ, hãy thấy tự hào về các điểm mạnh của trẻ, không thở dài thất vọng vì các khuyết điểm của chúng. Hãy khích lệ trẻ, biết phát hiện điểm sáng từ trẻ, không mù quáng mang con mình ra so sánh với con của người khác mà hãy so sánh trẻ trong hiện tại với quá khứ, để trẻ biết rằng mình đã trưởng thành, tiến bộ, từ đó nảy sinh tâm lý tự tin; đặc biệt là cần phải quan tâm và khích

lệ với những trẻ phát triển chậm, để trẻ hiểu rằng ai cũng có sở trường riêng, để những đứa trẻ này dần dần có cái nhìn chính xác về bản thân.

❸ Dùng phương pháp cổ vũ để bồi dưỡng lòng tự tin cho trẻ

Cổ vũ là điều quan trọng nhất trong quá trình nuôi dạy trẻ, mọi đứa trẻ đều cần có sự khích lệ liên tục, cũng giống như cây cối cần có ánh nắng mặt trời và nước. Một đứa trẻ không được khích lệ sẽ không thể trưởng thành lành mạnh. Nhưng chúng ta lại thường coi nhẹ vấn đề này, hoặc là không nhớ tới nó. Rất nhiều người đã sai lầm khi cho rằng thứ trẻ cần là sự giáo dục liên tục, mà giáo dục thì đa số chỉ là tuyên truyền và răn dạy.

Khi trẻ thử làm một việc gì đó mà không thành công, cha mẹ nên tránh dùng những từ ngữ, hành động để chứng minh sự thất bại của chúng. Cha mẹ nên tách riêng việc và người, làm một việc nào đó thất bại không có nghĩa là trẻ vô dụng, chỉ là chúng vẫn chưa nắm được kỹ năng mà thôi. Một khi đã nắm được kỹ năng thì chúng sẽ làm tốt được việc đó. Nếu cha mẹ có thái độ trách móc, lòng tự tin của trẻ sẽ bị tổn thương, lúc này sự việc sẽ không còn đơn giản là nắm bắt kỹ năng nữa mà sẽ ảnh hưởng đến tâm lý trẻ, có thể trẻ sẽ không bao giờ làm tốt việc này nữa. Là cha mẹ, trước tiên không được nỗi giận và mất lòng tin.

Muốn khích lệ trẻ thì đừng châm biếm, giễu cợt chúng, đả kích lòng tự trọng của chúng; cũng không nên khen ngợi quá đà vì trẻ dễ nảy sinh tâm lý kiêu ngạo. Trong quá trình giáo dục trẻ, mỗi giây mỗi phút cha mẹ đều phải nhớ rằng: Đừng khiến trẻ mất đi niềm tin vào bản thân.

④ Nắm bắt cơ hội, bồi dưỡng sự tự tin cho trẻ

Cha mẹ nên đổi xử với trẻ như là một cá thể độc lập, cố gắng tạo cho trẻ cơ hội và quyền lợi được lựa chọn. Ví dụ, trước khi bố mẹ triển khai một hoạt động nào đó, hãy trưng cầu ý kiến của trẻ. “Chúng ta làm thế này được không?” hoặc “Chúng ta nên làm thế nào nhỉ?”. Chỉ một câu nói rất đơn giản nhưng cũng khiến trẻ ý thức được rằng suy nghĩ của mình là có giá trị, nhận thức được tầm quan trọng của mình trong tập thể, điều này sẽ có ích cho việc xây dựng lòng tự tin của trẻ.

Kiên cùng bố tới siêu thị mua đồ chơi. Kiên nhìn thấy một bộ tranh xếp hình rất đẹp và một chiếc xe đồ chơi đa chức năng, ngoài ra còn có rất nhiều món đồ chơi nữa hấp dẫn cậu, không biết nên chọn cái nào. Lúc này bố đứng cạnh cậu và hỏi: “Con chọn được chưa?”. Kiên nói: “Bố, con muốn mua nhiều thứ quá, bố mua hết cho con được không?”. Bố nói: “Không thể mua hết được, những món đồ chơi này đắt lắm, bố không có nhiều tiền để mua, hay là chúng ta cùng lựa chọn được không?”. Kiên hào hứng ngẩng đầu lên nhìn bố: “Bố, chọn thế nào ạ?”. “Con có thể chọn món đồ chơi mà con muốn mua nhất!”, bố nghiêm túc nói. Kiên tỏ ra khó xử: “Biết chọn cái nào nhỉ?”.

Bố nói: “Chuyện này do con tự quyết định, chỉ cần con nghiêm túc suy nghĩ xem mình cần cái gì thì đó chính là lựa chọn tốt nhất”.

Kiên nói: “Nhưng con muốn có hai món đồ chơi cơ”, cậu vừa nhìn vừa suy nghĩ. Bố nói: “Con có thể chọn hai món đồ chơi, nhưng giá cả phải thích hợp, con có thể chọn bộ ghép hình nhỏ và cái ô tô đồ chơi giá rẻ một chút, bố tin là con sẽ có lựa

chọn lý tưởng nhất". Sau đó Kiên chọn một bộ ghép hình nhỏ và chiếc đồ chơi rẻ tiền, cậu cảm thấy lựa chọn của mình vừa khiến bố vui vẻ chấp nhận, mà bản thân cậu cũng thấy rất hài lòng.

Khi có sự tự tin, con trai có thể làm được mọi việc một cách dễ dàng, huống hồ là một cơ hội lựa chọn rất nhỏ. Ngược lại, chúng cũng cần thông qua việc làm được mọi việc một cách dễ dàng để có được sự tự tin.

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Nếu trong thực tiễn, con trai dễ dàng thành công thì chúng sẽ có thêm lòng tự tin. Ví dụ, cha mẹ có thể tổ chức một cuộc thi vẽ tranh, để cả nhà cùng tham gia, hoặc là tới công viên và mời các bạn nhỏ khác đi cùng. Nếu trẻ vẽ chậm, cha mẹ hãy cho trẻ có đủ thời gian, để chúng hoàn thành tác phẩm của mình, từ đó trẻ sẽ vui và tự tin hơn.

Cha mẹ còn có thể đưa trẻ đi trượt patin, ở sân trượt patin có rất nhiều đứa trẻ đồng trang lứa, có thể tổ chức một cuộc thi nhỏ, kích thích lòng tự tin của trẻ. Có hứng thú, trẻ sẽ càng hào hứng tham gia vào các hoạt động, như thế cha mẹ có thể tiến hành hướng dẫn trẻ, dần dần giúp chúng xây dựng lòng tự tin.

KHÔNG CÓ TƯỚNG QUÂN LUÔN THẮNG, CŨNG KHÔNG CÓ KẺ THẤT BẠI MÃI MÃI

Bền chí kiên cường chính là thứ vũ khí sắc bén nhất. Trong trường quân sự West Point, các học viên kính trọng những người vượt qua muôn trùng khó khăn gian khổ mà không chùn

bước hơn là những người gặp may mắn trong cuộc sống. Đó chính là vì ở West Point, các học viên đã học được một điểm chung từ hầu hết những người thành công - sự kiên nhẫn. Không có thứ gì có thể thay thế địa vị của sự kiên nhẫn trên con đường thành công.

Minh chứng West Point

Westmoreland tốt nghiệp trường quân sự West Point, năm 1960 ông nhận lệnh làm Hiệu trưởng trường quân sự lục quân West Point. Westmoreland đảm nhiệm chức Hiệu trưởng năm 46 tuổi, là vị Hiệu trưởng trẻ thứ nhì của trường West Point, sau Maxwell Taylor.

Khi Westmoreland đảm nhiệm chức vụ hiệu trưởng, hình tượng "đại bàng trinh sát" của ông vẫn chưa bị hoen ố. Đối với người ngoại đạo cái tên Westmoreland còn khá mới mẻ, nhưng trong quân đội, danh tiếng của ông đã vô cùng lừng lẫy, mọi người đều gọi ông là người đàn ông thép. Tốc độ và quá trình ông tiến lên đỉnh cao danh vọng thực sự khiến người ta phải chóng mặt. Năm 29 tuổi ông đã chỉ huy cả một sư đoàn, năm 38 tuổi được thăng chức chuẩn tướng (cùng tuổi với McArthur khi được thăng làm chuẩn tướng), năm 42 tuổi lên làm Thiếu tướng (Thiếu tướng trẻ nhất của Lục quân Mỹ). Ông đặc biệt được hoan nghênh tại West Point, không chỉ vì ông đã giành được thành tích huy hoàng sau khi tốt nghiệp, mà còn vì ông là Đội trưởng của học sinh khóa 1936 - đây là một chức vụ cao nhất có thể mưu quyền của các học sinh khi ở trường, trường quân sự luôn theo dõi và quan sát những học viên từng đảm nhiệm chức vụ này.

Năm 1958, Westmoreland nhậm chức Sư đoàn trưởng Sư đoàn nhảy dù 101. Để quân đội có thể tác chiến tại Việt Nam, Westmoreland bắt đầu

tập trung lực lượng để tiến hành huấn luyện tác chiến đặc biệt cho Sư đoàn 101, mỗi một quân nhân được huấn luyện khi kết thúc khóa học đều được gắn thêm một dấu hiệu đặc biệt trên quân hàm, hai màu đen trắng tượng trưng cho không phân biệt ngày đêm, mũi tên chỉ lên trên và xuống dưới tượng trưng cho khả năng tác chiến cả trên không lẫn dưới mặt đất, dấu hiệu gắn thêm này đã nhanh chóng trở thành một biểu tượng được mọi người kính trọng. Mặc dù ông đã thất bại trong chiến tranh ở Việt Nam, nhưng hình tượng quân nhân của ông không hề bị ảnh hưởng.

Cho dù là anh hùng cũng không thể tránh khỏi những khó khăn, trắc trở, các chàng trai phải biết rằng, không có tướng quân toàn thắng và cũng không có kẻ thất bại mãi mãi.

Phương Văn Sơn là nhạc sĩ nổi tiếng người Đài Loan, có thể nói anh có ảnh hưởng rất lớn trong làng âm nhạc tiếng Hoa, là người hợp tác ăn ý của tiểu thiên vương Châu Kiệt Luân, các bài hát của Châu Kiệt Luân đa số đều do ông viết lời. Mọi thành tựu anh có được đều là kết quả của sự nỗ lực, xuất phát từ một ý chí kiên định, một niềm tin không bao giờ. Phương Văn Sơn xuất thân từ một gia đình rất bình thường, thành tích học tập không nổi trội, anh chỉ thích lịch sử và thơ cổ. Sau khi tốt nghiệp, anh từng di dưa báo, lái xe tải, công việc cuối cùng trước khi tới Đài Bắc là nhân viên kỹ thuật của một hệ thống chống trộm.

Năm 23 tuổi, Phương Văn Sơn phát hiện ra sở thích của mình là quay phim, thế là anh tranh thủ học và lấy được giấy phép làm đạo diễn. Nhưng vì khi đó, các bộ phim điện ảnh không mấy khởi sắc ở thị trường Đài Loan, Phương Văn Sơn nghĩ: “Chi bằng mình thử làm đĩa hát, biết đâu một ngày nào đó lại thành công”. Thế là anh bắt đầu thử sáng tác lời cho các bản

nhạc. Nửa năm sau, cuối cùng Phương Văn Sơn cũng có thể độc lập sáng tác nhạc, trong quá trình sáng tác, anh không chỉ nghiêm túc tìm kiếm cảm hứng mà còn tìm những bài thơ cổ của những nhân vật nổi tiếng để nghiên cứu. May mắn trôi qua, anh đã viết được hơn 100 bài hát. Sau đó, Phương Văn Sơn tập hợp các tác phẩm của mình thành một ấn phẩm, không ngừng gửi tới các công ty quản lý. Tác phẩm của anh hết lần này tới lần khác được gửi đi nhưng không ít tác phẩm bị người ta bỏ qua, không được gửi vào tay người có thẩm quyền. Việc này khiến Phương Văn Sơn rất buồn, nhưng anh vẫn thường an ủi bản thân: "Viết nhạc chỉ là sở thích của mình, nếu có cơ hội được sử dụng thì tốt, nếu không được thì mình vẫn có thể tiếp tục làm một nhân viên kỹ thuật, bởi vậy mình không có lý do gì để đầu hàng". Thế là anh vừa làm việc vừa sáng tác, đồng thời vẫn liên tục gửi tác phẩm của mình đi.

Năm 1997, Phương Văn Sơn 28 tuổi, bất ngờ nhận được điện thoại của Ngô Tông Hiến, một nhà chế tác phim truyền hình nổi tiếng. Ngô Tông Hiến mời anh tới nói chuyện. Thế là Phương Văn Sơn trở thành một nghệ sĩ sáng tác trong công ty mà Ngô Tông Hiến quản lý, bắt đầu con đường nghệ thuật đầy vinh quang của mình. Với tác phong độc đáo, ngôn ngữ tao nhã, anh đã nhiều lần nhận được giải thưởng. Cho tới nay, Phương Văn Sơn vẫn không ngừng nỗ lực phấn đấu vì "cuộc đời đầy mĩ từ" của mình.

Từ bài học cuộc đời Phương Văn Sơn, trong vấn đề giáo dục trẻ, cha mẹ cần xác định rằng: Đừng để trẻ nghĩ rằng cuộc đời mãi mãi không có khó khăn, nhưng cũng không để trẻ nghĩ rằng cuộc đời chỉ toàn là thất bại.

Bài học West Point

Trường West Point có một câu danh ngôn đã khiến chúng tôi xúc động sâu sắc: "Vĩnh viễn không có sự thất bại, chỉ là tạm thời ngừng thành công". Học viên nổi tiếng của trường West Point, Tổng kiến trúc sư của công trình kênh đào Panama, Goethals cũng từng nói: "Có thể kiên trì thêm một phút chính là sự khác biệt giữa kẻ mạnh và người bình thường". Muốn con trai bạn "thắng không kiêu, bại không nản", bạn cần để con biết rằng: Không có tướng quân nào toàn thắng, cũng không có người thất bại mãi mãi.

Vậy cha mẹ phải làm thế nào để con trai "thắng không kiêu, bại không nản"?

❶ Bồi dưỡng trẻ có một tâm lý bình thản trong cuộc sống

Cha mẹ hiển nhiên đều có yêu cầu tương đối cao đối với con trai của mình, tuy nhiên cha mẹ phải hiểu rằng, đường đời còn rất dài, không phải là một cuộc thi chạy ngắn, mà giống như một cuộc thi marathon. Nếu trẻ luôn bị cha mẹ đặt quá nhiều kỳ vọng, chúng sẽ cảm thấy áp lực lớn, điều này không có lợi cho sự phát triển tâm sinh lý của trẻ.

Sự kỳ vọng cha mẹ dành cho trẻ có thể khiến chúng cảm nhận được sự quan tâm và tình yêu thương của cha mẹ, là một động lực để kích thích trẻ tích cực tiến lên. Nhưng nếu sự kỳ vọng đó không gắn với năng lực thực tế của trẻ, bạn sẽ khiến trẻ luôn ở vào trạng thái chịu áp lực cao, khi trẻ không đạt được yêu cầu của bố mẹ, cha mẹ sẽ thấy thất vọng, ca thán, thậm chí

là đánh mắng, vậy thì làm sao có thể gọi là không khí gia đình hòa thuận? Bởi vậy, để trẻ có thể trưởng thành một cách lành mạnh, cha mẹ nên điều chỉnh lại kỳ vọng của mình.

Điều quan trọng nhất là phải bồi dưỡng cho trẻ một tâm lý bình thản trong cuộc sống. Ví dụ, không quản lý chặt chẽ việc học của trẻ, yêu cầu trẻ phải đứng đầu, phải nằm trong top mấy của lớp... Chỉ cần trẻ trưởng thành khỏe mạnh, có một tâm lý vững vàng “thắng không kiêu, bại không nản” thì dù sớm hay muộn gì trẻ cũng sẽ thành tài.

② Khi trẻ đạt được thành công, hãy nhắc nhở chúng không được kiêu ngạo, cần chuẩn bị tâm lý đối mặt

Thi thoảng trẻ vươn lên vị trí đứng đầu, ví dụ như thi hát được giải nhất, hoặc điểm môn toán cao nhất lớp... Lúc này, nếu bố mẹ khen ngợi quá đà sẽ khiến trẻ cho rằng mình là người thông minh bẩm sinh, không cần phải phấn đấu hay chăm chỉ nữa, sau này cũng vẫn là người đứng đầu. Nhưng vị trí đứng đầu chỉ thuộc về người luôn nỗ lực, ngay cả các học viên của trường West Point cũng không có ai không nỗ lực mà luôn đứng ở vị trí hàng đầu. Nếu tới học kỳ sau, trong lớp có bạn khác được điểm cao nhất môn toán, trẻ sẽ cảm thấy không phục, có thể còn thấy thất vọng, cho rằng mình xứng đáng hơn bạn. Do đó, cha mẹ cần cho trẻ biết rằng, sự thành công là do mình đã nỗ lực, nếu mình dừng lại, không tiến lên thì sẽ có người khác đuổi kịp thành tích của mình, thậm chí là vượt qua mình.

Cha mẹ cần dạy trẻ ý thức về nguy cơ, để trẻ hiểu rằng, cho dù mình từng là người đứng đầu cũng không có nghĩa là mình mãi mãi sẽ đứng đầu, tiếp tục nỗ lực mới có thể trở thành người làm chủ cuộc sống.

❸ Khi trẻ thất bại, cha mẹ cần động viên trẻ không được nản chí

Con người khi gặp phải trắc trở, sẽ tự nhiên nảy sinh rất nhiều suy nghĩ: Điều này do cái gì gây ra? Nghiêm trọng hay không? Thất bại này sẽ ảnh hưởng gì tới mình?... Tóm lại, chúng ta sẽ nhận thức về nguyên nhân thất bại, mức độ nghiêm trọng và những ảnh hưởng kéo theo của thất bại đó. Trẻ còn ít kinh nghiệm, nên khi gặp phải trắc trở, khó tránh khỏi những nhận thức phiến diện.

Nếu trẻ thất bại, cha mẹ cần động viên để trẻ không nản chí. Muốn bồi dưỡng khả năng chịu đựng áp lực tâm lý cho trẻ, trước tiên nên giúp trẻ hình thành nhận thức chính xác về khó khăn, thất bại. Tuy rằng thất bại mang tính tiêu cực, nhưng nó cũng có mặt tích cực.

Trên thực tế, thất bại và các bài học có thể khiến trẻ trưởng thành hơn, có ích cho chúng trong việc thích nghi với cuộc sống xã hội. Cha mẹ nên giúp trẻ thản nhiên đối diện với sự thực, ý thức được rằng thành công được xây dựng trên cơ sở của sự nỗ lực bản thân, xây dựng trên cơ sở chiến thắng nhiều khó khăn, thất bại, từ đó trẻ sẽ có thể hiên ngang đối mặt với thách thức.

❹ Giúp trẻ có lòng tin khắc phục khó khăn

Khả năng theo đuổi mục tiêu của con trai tương đối kém, khi làm việc gì gặp phải khó khăn, chúng có thể sẽ bỏ cuộc và chuyển sự chú ý sang việc khác. Lúc này, cha mẹ cần không ngừng khích lệ để giúp chúng khắc phục khó khăn, kiên trì làm tốt mọi việc, bố của Hưng đã làm như vậy.

Hưng đang vẽ tranh, cậu vẽ xong một chiếc ô tô, một căn nhà thì dừng lại không vẽ nữa. Bố hỏi: "Sao con không vẽ tranh nữa?". Hưng nói: "Con vẽ không đẹp, không vẽ nữa, không vẽ nữa!". Bố nói: "Hưng, chúng ta cùng sửa bức tranh này xem nó có đẹp hơn không nhé?". "Không, con nói là không vẽ nữa, bố thích thì bố tự vẽ đi". Hưng đưa bức tranh cho bố, còn mình thì lấy chiếc ô tô đồ chơi chạy đi chơi.

Thế là bố cầm bức tranh của Hưng và bắt tay vào vẽ. Một lát sau, Hưng chạy tới xem bố vẽ tranh, thế là cậu lại nổi hứng, bố đưa bút màu cho Hưng, Hưng bèn vẽ nốt những chỗ còn lại.

Nếu trẻ sợ khó khăn thì sẽ rất khó để giúp chúng có lòng tin và tiếp tục kiên trì. Do đó, khi trẻ không thể tiếp tục kiên trì, cha mẹ có thể giúp đỡ trẻ hoặc khích lệ trẻ kiên trì thêm một lát, để trẻ ý thức được rằng có một số việc chỉ cần kiên trì là có thể hoàn thành được.

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Đối với các yêu cầu vô lý của trẻ, cha mẹ cần phải từ chối, nếu không bạn đã khích lệ trẻ dung túng cho bản thân.

Cha mẹ cần phải thống nhất với nhau về điều này để trẻ không tìm được sơ hở. Đừng bao giờ cho rằng đáp ứng được mọi yêu cầu của trẻ là yêu trẻ, như thế chỉ khiến trẻ càng thêm bướng bỉnh, ý chí càng yếu đuối.

Để rèn luyện sự kiên nhẫn cho trẻ, bồi dưỡng tính kiên trì cho chúng, cha mẹ nên giao một số việc nhà và các hình thức lao động cần có sự kiên trì cho trẻ thực hiện. Ví dụ như

quét nhà mỗi ngày, tập thể dục buổi sáng hay viết nhật ký, chăm sóc ông bà... Những việc này, ít nhất cũng bắt trẻ kiên trì trong một thời gian. Như vậy rất có ích cho việc bồi dưỡng ý chí của trẻ.

NGHIÊM KHẮC RÈN LUYỆN ĐỂ HOÀN THIỆN BẢN THÂN

Trường West Point luôn nhấn mạnh rằng phải nghiêm khắc rèn luyện để hoàn thiện bản thân. Cơ hội chỉ ghé thăm những người có thực lực, các bài học trong trại huấn luyện tinh anh của West Point được gọi là địa ngục ma quỷ, bất cứ học viên nào muốn tốt nghiệp thành công cũng phải trải qua sự rèn luyện vô cùng khắc nghiệt này. West Point là “địa ngục”, bất cứ ai muốn thành công đều phải rèn luyện bản thân thì mới có thể bước tới huy hoàng! Rất nhiều CEO của các tập đoàn đa quốc gia, các tướng lĩnh chính phạt chiến trường, các nguyên thủ quốc gia đều xuất thân từ “công trường huấn luyện ma quỷ” West Point. Là con trai, bạn phải chịu được những bài huấn luyện nghiêm khắc như thế.

Minh chứng West Point

Tôn chỉ của trường quân sự West Point là bồi dưỡng nhân tài đạt tiêu chuẩn cho Lực lượng. Nội quy của nó là “Trách nhiệm, vinh dự, quốc gia”. Chính sự giáo dục và quản lý nghiêm khắc của nhà trường đã giúp các học viên hình thành quan niệm tự giác tuân thủ kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và quan niệm vinh dự mà mọi quân nhân chuyên nghiệp cần phải có. Nhà trường đã

dùng các điều lệnh, điều lệ để tiến hành huấn luyện các học viên một cách nghiêm khắc, tất cả mọi việc đều được quy định rất tỉ mỉ. Tại đây, học viên vừa phải hoàn thành các bài huấn luyện quân sự theo nhiệm vụ mà bộ huấn luyện quân sự đặt ra, vừa phải hoàn thành toàn bộ giáo trình đại học. Vì nội dung học quá nhiều, yêu cầu lại cao nên áp lực đặt lên các học viên rất lớn, cả ngày phải học tập, rèn luyện căng thẳng, cuộc sống vô cùng gian khổ.

McArthur đã trưởng thành trong sự rèn luyện như vậy. Trong thời gian học tại West Point, ông không cho những việc đó là khổ, mà nghĩ rằng sự rèn luyện đó sẽ giúp mình sau này có thể gánh vác những nhiệm vụ gian khổ hơn.

Trong 4 năm học tại trường West Point, McArthur luôn cố gắng hơn tất cả mọi người, sau khi ký túc tắt điện, ông còn bật đèn trồn trong chăn để đọc sách. Vì trí nhớ của ông rất tốt, khả năng lý giải cao, thêm vào đó lại học hành chăm chỉ nên thành tích học tập rất tốt, ngoại trừ năm thứ 3 chỉ đứng thứ 4 của lớp, các năm khác, ông đều đứng thứ nhất. Tổng số điểm của ông khi tốt nghiệp là 98,14 điểm, là điểm số cao nhất trong 25 năm gần đó. Trong thể dục, sở trường của ông là đá bóng, bóng chuyền, và còn là một đội viên tích cực của môn bóng chày, thường xuyên ghi điểm trong các cuộc thi đấu. Trong lĩnh vực quân sự, vì từ nhỏ ông đã lớn lên trong doanh trại quân đội nên ông đều có những hiểu biết nhất định về cách sắp xếp đội ngũ, huấn luyện chiến thuật... thế nên trong huấn luyện quân sự, ông giỏi tất cả các môn, đặc biệt sở trường cưỡi ngựa và bắn tên, thêm vào đó, ông còn có tài năng tổ chức và lãnh đạo, trong 4 năm ở trường, ba năm liên tiếp, ông đạt được quân huy cao nhất trong số các học viên cùng khóa. Có thể thấy, sự chăm chỉ và rèn luyện đã giúp McArthur trở thành học viên đầu tiên trong lịch sử trường quân sự West Point đồng thời đạt được chức Thượng úy và thành tích đứng đầu toàn trường khi tốt nghiệp.

Trường West Point có rất nhiều quan niệm, trong đó sẽ có một số nội dung có thể bị người ngoài phê phán. Trường West Point luôn huấn luyện con người trong môi trường ác nghiệt, khiến người này sau khi ra đời sẽ có khả năng thích nghi và chống chịu rất tốt, đây cũng là nguyên nhân khiến tỷ lệ thành công của các học viên trường West Point luôn rất cao. Nên biết rằng, việc huấn luyện thường ngày ở trường quân sự West Point luôn rất hà khắc, tỷ lệ đào thải lên tới 25%. Bởi vì đối với một người đàn ông, một vị anh hùng trong tương lai, hoàn thiện bản thân buộc phải trải qua sự rèn luyện khắc nghiệt.

Bài học West Point

Trường West Point luôn nhấn mạnh rằng người dám tự rèn luyện bản thân trong môi trường khắc nghiệt mới là kẻ mạnh. Bởi vậy muốn con trai trở thành một người mạnh mẽ thực sự, cha mẹ cần phải để con biết rằng: Là con trai, phải dũng cảm chịu đựng sự huấn luyện khắc nghiệt, đồng thời tranh thủ cơ hội đó để hoàn thiện bản thân.

Vậy làm thế nào để bồi dưỡng nên một đứa trẻ dũng cảm rèn luyện bản thân?

❶ Để trẻ nâng cao khả năng chịu đựng trong khó khăn

Có một tâm thái tốt và khả năng chịu đựng gian khổ là điều vô cùng quan trọng với sự phát triển của một con người. Hình thành một thói quen và rèn luyện khả năng chịu đựng gian khổ cần phải bắt đầu từ khi còn nhỏ.

Ngày nay, cha mẹ thường nghĩ đủ mọi cách để con mình có thể trưởng thành lành mạnh nhưng lại lơ là, thậm chí quên

mặt rèn luyện là điều cần thiết để trẻ có thể nâng cao khả năng thích nghi với cuộc sống. Như vậy khi gặp phải khó khăn, làm sao chúng có thể chấp nhận và vượt qua? Những ông bố bà mẹ thông minh nên có ý thức tạo cho trẻ một môi trường để rèn luyện, coi trọng việc rèn luyện khả năng chịu đựng của trẻ, để chúng trưởng thành hơn, mạnh mẽ hơn.

Cần xây dựng quan niệm biện chứng về khó khăn, có thái độ tích cực trước khó khăn. Muốn bồi dưỡng cho trẻ khả năng chịu đựng về tâm lý, trước tiên nên giúp chúng hình thành một nhận thức và thái độ chính xác với những khó khăn có thể gặp phải.

Trên thực tế, khó khăn là bài học có thể giúp trẻ trưởng thành hơn, có ích cho chúng khi phải thích nghi với xã hội trong tương lai. Cha mẹ nên giúp trẻ thản nhiên đối mặt với hiện thực, ý thức được rằng thành công được xây dựng trên sự nỗ lực của bản thân, xây dựng trên cơ sở chiến thắng mọi khó khăn và thất bại.

② Dạy trẻ học cách hóa giải những đau khổ do khó khăn mang lại, rèn luyện bản thân từ sự đau khổ đó

Dù sao thì khó khăn và thất bại cũng sẽ khiến trẻ cảm thấy đau khổ, mà khả năng hóa giải đau khổ của trẻ còn yếu, phản ứng tương đối tiêu cực. Chúng không thể phân tích chính xác nguyên nhân gây ra các khó khăn, tìm lý do để hóa giải khó khăn. Đồng thời, trẻ thường không biết cách vận dụng cơ chế tự phòng vệ một cách tích cực để hóa giải những đau khổ. Khi đối mặt với khó khăn, chúng thường áp dụng các phương pháp ứng phó bất lợi như: lô lăng, công kích, sợ hãi, rút lui, cố chấp... Do đó, cha mẹ phải dạy trẻ dũng cảm đối diện với hiện

thực, áp dụng các thái độ và hành vi hữu hiệu để đối phó với khó khăn.

Bố mẹ Hải đã ly hôn, Hải sống cùng với mẹ. Một lần, cô giáo giao bài tập về nhà là viết một bài văn về đề tài: "Mẹ của tôi". Vì tình cảm của Hải với mẹ rất sâu đậm nên cậu đã chăm chú viết nên một bài văn vô cùng xúc động. Ai ngờ cô giáo đọc bài văn xong thì phê bình cậu rất gay gắt. Vì theo cô giáo thì Hải không thể viết được một bài văn hay như thế, chắc chắn là cậu đã quay còp. Vì việc này, Hải cảm thấy vô cùng ấm ức, nhưng sau đó cậu đã sớm lấy lại tinh thần, cô giáo trách oan cho cậu đương nhiên là không đúng, nhưng vì bình thường cậu học văn không giỏi nên cô giáo mới hiểu lầm. Do đó Hải đã quyết tâm, sau này nhất định phải học môn văn thật giỏi.

Có thể tìm được nguyên nhân những thất bại và rút ra bài học, tìm được phương pháp mới để khắc phục khó khăn và thất bại đồng nghĩa với việc có thể hóa giải được nỗi đau khổ, đó mới là phương pháp tốt nhất.

③ Điều chỉnh mục tiêu, để trẻ nhận thức chính xác về bản thân

Sự đánh giá của trẻ về chính mình thường xuất phát từ thái độ và đánh giá của những người xung quanh đối với chúng. Trẻ thường đặt hết kỳ vọng và mơ ước vào tương lai, luôn đánh giá thấp những khó khăn có thể gặp phải, thiếu nhận thức toàn diện về năng lực và sở trường của bản thân, thường đặt mục tiêu một cách mù quáng, hay đánh giá cao về bản thân.

Cũng vì vậy mà có một số đứa trẻ tuy rằng thực lực hơi kém nhưng vẫn đặt mục tiêu rất cao. Trong trường hợp này, kỳ

vọng càng cao thì thất vọng lại càng lớn vì năng lực có hạn, từ đó tâm lý thất bại lại càng nặng nề.

Do đó, cha mẹ cần kịp thời khẳng định và uốn nắn từng hành vi của trẻ, hướng dẫn chúng nhận thức và đánh giá chính xác về bản thân, căn cứ vào điều kiện của bản thân để xây dựng mục tiêu thích hợp, đồng thời học cách điều chỉnh mục tiêu và hành vi căn cứ vào tình hình thực tiễn, như vậy sẽ giúp trẻ giảm bớt được áp lực khi gặp khó khăn và nâng cao tâm lý chịu đựng.

④ Để trẻ hoàn thiện bản thân trong quá trình rèn luyện

Người có chí khí, có đạo đức, có bản lĩnh đều là những người mạnh mẽ. Các ông bố bà mẹ đều sống, tồn tại và phát triển với tinh thần tự cường, họ cũng hy vọng con trai mình có tinh thần này. Hãy xem cách làm của bố Cương.

Cương năm nay 5 tuổi, bố đã giúp cậu đăng ký tham gia vào hoạt động của trường mầm non. Lần này, các cô giáo ở trường chuẩn bị đưa các con ra ngoại thành dỡ khoai lang. Bọn trẻ hào hứng dậy từ sớm, xách bình nước và ba lô xuất phát dưới sự hướng dẫn của các cô. Sau mấy tuyến xe bus, cuối cùng cả trường cũng đến nơi. Bọn trẻ vui vẻ đào bới, chỉ một lúc sau đã đào được rất nhiều khoai lang. Thời gian trôi qua thật nhanh, chớp mắt đã tới giờ về. Các cô nói với các con là có thể thoải mái mang khoai dã dỡ được về nhà, nhưng có một điều kiện: Khi về nhà phải đi bộ hai tiếng đồng hồ, còn phải leo lên 48 bậc thang, mỗi người phải tự chịu trách nhiệm với lựa chọn của mình.

Bọn trẻ đều muốn mang nhiều khoai về tặng mẹ. Có đứa thậm chí còn nhét 5 cân khoai vào ba lô, Cương cũng vậy. Lúc

mới bắt đầu đi về, bọn trẻ còn hào hứng trò chuyện với nhau. Nhưng chưa được bao lâu thì những đứa trẻ đeo 5 cân khoai trên lưng bắt đầu thấy mệt, không khí trầm hẵn xuống. Đi được khoảng nửa tiếng, những đứa trẻ đeo quá nặng tụt hẵn lại phía sau, gần như không nhấc nổi chân lên.

Thời gian trôi đi, một chút nữa, lại có những đứa trẻ không thể bước đi được nữa, ngồi phịch xuống đất, khi thấy 48 bậc cầu thang xuất hiện trước mắt, có đứa trẻ bật khóc, Cương cũng khóc theo. Lúc này cô giáo ngồi xuống, nói với cậu bé đang khóc: “Con có cần cô giúp không?”. Đứa bé vừa khóc vừa lắc đầu vì 5 cân là lựa chọn của chúng, chúng buộc phải kiên trì với trách nhiệm này đến cùng. Cương vốn định bỏ cuộc, muốn cô giáo giúp đỡ, nhưng thấy bạn khác từ chối, cậu cũng đành kiên trì. Lúc này, một cậu bé có vẻ khỏe mạnh kéo cậu bé đang khóc dậy, mọi người cùng nắm tay nhau, tiếp tục bước đi. Kết quả là: bạn nào cũng đeo đầy ắp khoai lang sau lưng, nắm tay nhau cùng truyền thêm sức mạnh, leo hết 48 bậc cầu thang, kiên trì về tới nhà trẻ.

Trải nghiệm thiết thực lần này của Cương có ích hơn rất nhiều câu chuyện mà cha mẹ kể cho cậu nghe.

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Yêu cầu trẻ đi đổ rác mỗi ngày cũng là một biện pháp tốt để rèn luyện cho trẻ. Ngoài ra, bố mẹ có thể tìm cho trẻ một vài công việc khó để làm, ví dụ cho trẻ tham gia cuộc đua marathon, quan trọng là trẻ phải kiên trì còn kết quả ra sao không quan trọng.

Về vấn đề vật chất, hãy hạn chế trẻ, cho dù bạn giàu có cũng không nên để trẻ cảm thấy rằng chúng chẳng cần mất chút công sức nào đã có những thứ chúng muốn, hãy để chúng cảm nhận được nỗi vất vả của lao động.

Khi sắp xếp công việc cho trẻ, bố mẹ hãy kiên trì với nguyên tắc điều độ, công việc phù hợp với khả năng của trẻ nhưng cũng cần có độ khó nhất định để trẻ hiểu rằng làm việc gì cũng cần phải nỗ lực mới có thể thành công. Khi trẻ gặp khó khăn, cha mẹ nên giúp đỡ, ủng hộ, kể cho trẻ nghe câu chuyện về những tấm gương xung quanh hoặc về các anh hùng để khích lệ trẻ khắc phục khó khăn. Bố mẹ cũng có thể kết hợp những việc khó với hứng thú và sở trường cá nhân của trẻ, để trẻ cảm nhận được niềm vui trong sự vất vả, tăng thêm tính thú vị cho công việc.

BÀI HỌC SỐ 4

CHÍ HƯỚNG DẪN DẮT TƯƠNG LAI

Trái tim rộng lớn bao nhiêu, vũ đài rộng lớn
bấy nhiêu

"Phấn đấu vì bản thân" là một trong 22 quy định của trường quân sự West Point, không ai có thể mang lại cho bạn tương lai, chỉ có bạn mới là vị thần hộ mệnh của chính bản thân mình. Tương lai của con trai được quyết định bởi những điều mà chúng nghĩ và chúng làm, hãy dùng quyết tâm và nhiệt tình của mình để xây dựng một chí hướng cao đẹp và một mục tiêu rõ ràng!

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Yêu cầu trẻ đi đổ rác mỗi ngày cũng là một biện pháp tốt để rèn luyện cho trẻ. Ngoài ra, bố mẹ có thể tìm cho trẻ một vài công việc khó để làm, ví dụ cho trẻ tham gia cuộc đua marathon, quan trọng là trẻ phải kiên trì còn kết quả ra sao không quan trọng.

Về vấn đề vật chất, hãy hạn chế trẻ, cho dù bạn giàu có cũng không nên để trẻ cảm thấy rằng chúng chẳng cần mất chút công sức nào đã có những thứ chúng muốn, hãy để chúng cảm nhận được nỗi vất vả của lao động.

Khi sắp xếp công việc cho trẻ, bố mẹ hãy kiên trì với nguyên tắc điều độ, công việc phù hợp với khả năng của trẻ nhưng cũng cần có độ khó nhất định để trẻ hiểu rằng làm việc gì cũng cần phải nỗ lực mới có thể thành công. Khi trẻ gặp khó khăn, cha mẹ nên giúp đỡ, ủng hộ, kể cho trẻ nghe câu chuyện về những tấm gương xung quanh hoặc về các anh hùng để khích lệ trẻ khắc phục khó khăn. Bố mẹ cũng có thể kết hợp những việc khó với hứng thú và sở trường cá nhân của trẻ, để trẻ cảm nhận được niềm vui trong sự vất vả, tăng thêm tính thú vị cho công việc.

BÀI HỌC SỐ 4

CHÍ HƯỚNG DẪN DẮT TƯƠNG LAI

Trái tim rộng lớn bao nhiêu, vũ đài rộng lớn
bấy nhiêu

"Phấn đấu vì bản thân" là một trong 22 quy định của trường quân sự West Point, không ai có thể mang lại cho bạn tương lai, chỉ có bạn mới là vị thần hộ mệnh của chính bản thân mình. Tương lai của con trai được quyết định bởi những điều mà chúng nghĩ và chúng làm, hãy dùng quyết tâm và nhiệt tình của mình để xây dựng một chí hướng cao đẹp và một mục tiêu rõ ràng!

DÙNG MỤC TIÊU CHÍNH XÁC ĐỂ THẮP SÁNG NGỌN ĐÈN ƯỚC MƠ CỦA BẠN

Nhà doanh nghiệp nổi tiếng William B. Franklin xuất thân từ trường quân sự West Point từng nói: Có động lực để tiến tới ước mơ và mục tiêu thì con người mới có khả năng thành công. Giáo dục tại trường quân sự West Point nhấn mạnh: Mỗi người đều nên dùng mục tiêu chính xác để thắp sáng ngọn đèn ước mơ. Có ước mơ, có mục tiêu mới có động lực để hành động. Nếu con trai có một mục tiêu rõ ràng thì sẽ nỗ lực để thực hiện ước mơ của mình.

Minh chứng West Point

Pershing là một nhà quân sự, một Thượng tướng Lục quân nổi tiếng của Mỹ, còn được gọi là "Tướng quân búa sắt", sinh ra tại bang Missouri. Năm 1886, ông tốt nghiệp trường quân sự West Point, sau đó nhận nhiệm vụ tại đội kỵ binh của Lục quân Mỹ. Ông luôn mơ ước trở thành một tướng lĩnh nổi tiếng chỉ huy thiên binh vạn mã.

Trong Chiến tranh thế giới thứ nhất, khi quân đồng minh đã sức cùng lực kiệt, quân Mỹ bước chân lên mảnh đất châu Âu, sứ mệnh của họ là giúp quân Anh, Pháp đánh bại quân Đức. Nhưng Pershing lại không vội vàng lao vào chiến đấu mà nghiêm túc tiến hành huấn luyện trước chiến tranh, điều này đã khiến người Anh và người Pháp đang khổ sở trong chiến hào vô cùng sốt ruột. Ai ngờ Pershing lại nói: "Tôi không biết người Đức nghĩ gì, tôi chỉ biết

không có trận chiến nào mà một binh sĩ được huấn luyện kỹ càng lại không đánh được". Pershing lúc này chỉ chăm chú vào một mục tiêu là huấn luyện binh sĩ, hoàn toàn không để ý tới suy nghĩ của người khác.

Khi Pershing thống lĩnh quân Mỹ viễn chinh vừa tiến quân vừa huấn luyện tiến vào chiến khu, đồng minh Anh, Pháp mới thực sự thấy được sự lợi hại của ông. Quân Anh, Mỹ vốn chỉ định coi quân Mỹ là quân gia tăng lực lượng, không cho họ quyền chỉ huy độc lập, chỉ cho người Mỹ đóng vai phụ, nhưng Pershing đã phá hủy toàn bộ ý đồ chính trị của Anh, Pháp.

Trong một cuộc họp liên quân, ông đứng trước mặt Thủ tướng Anh là Lloyd George và Thủ tướng Pháp Clemenceau, nói rõ quân Mỹ cần có một phương hướng tác chiến độc lập, bản thân mình cũng độc lập chỉ huy quân Mỹ tác chiến, nói xong, ông giận dữ bỏ đi.

Nhờ sự đòi hỏi cương quyết của ông, quân Anh, Pháp đành phải đồng ý cho quân Mỹ giữ sự độc lập của mình trên chiến trường. Ý thức chiến lược của Pershing đã đổi lại địa vị chỉ huy tác chiến độc lập cho quân Mỹ, xây dựng một cơ sở vững chắc về địa vị quân sự của Mỹ trong Chiến tranh thế giới thứ nhất. Vì thế, khi ông trở về nước với tư cách một anh hùng có cái nhìn của một nhà chiến lược, Pershing đã nhận được sự chào đón nhiệt liệt của nhân dân nước Mỹ, đồng thời nhận được ân huệ thăng cấp đặc biệt lên làm Thượng tướng.

Đó chính là một minh chứng điển hình về việc người West Point dùng ước mơ để thực hiện mục tiêu. Người West Point đều biết dùng mục tiêu để cường hóa ước mơ của mình, cuối cùng biến ước mơ thành hiện thực. Thế nên, các chàng trai, bạn phải xác định mục tiêu của mình là gì, sau đó hãy dùng mục tiêu đó thắp sáng ước mơ, cuối cùng ước mơ mới thành hiện thực.

Hiệu trưởng trường đại học New Oriental (Trung Quốc)

- Du Mẫn Hồng kể lại một câu chuyện về bố ông mà cho tới hôm nay ông vẫn nhớ như in. Bố ông là một thợ mộc, thường dựng nhà cho người khác, lần nào xây xong một ngôi nhà, ông cũng nhặt gạch ngói vỡ thừa của nhà người ta về, đôi lúc thì là một hai miếng, cũng có thể là năm, bảy miếng. Lâu dần, trong sân nhà ông chất một đống gạch ngói vỡ. Một hôm, bố ông bắt đầu quan sát một mảnh đất nhỏ ở góc sân, đào rãnh rồi trộn xi măng để xây tường, dùng đống gạch đó xây thành một căn nhà nhỏ ở góc sân, tạo thành một chỉnh thể rất đẹp và hài hòa với sân nhà. Bố nhốt mấy con lợn và dê vốn chạy lung tung ngoài vườn vào trong, rồi lại quét dọn sân sạch sẽ, thế là nhà ông đã có một cái sân và một chuồng lợn mà người trong thôn ai ai cũng thích. Từ một hòn gạch tới một đống gạch, rồi sau đó là trở thành một căn nhà nhỏ, bố ông đã kể cho ông nghe một câu chuyện thật kỳ diệu.

Một hòn gạch chẳng có tác dụng gì, một đống gạch cũng chẳng ích gì, nếu trong lòng bạn không có ước mơ xây một ngôi nhà thì tất cả gạch ngói trên thế giới cũng chỉ là một đống bỏ đi; nhưng nếu bạn có ước mơ xây một ngôi nhà mà không có gạch, ước mơ cũng không thể nào thành hiện thực. Khi Du Mẫn Hồng làm việc, ông thường đặt ra hai câu hỏi: một là mục tiêu làm việc này là gì, bởi làm việc mù quáng như nhặt một đống gạch về nhưng không biết làm gì thì chỉ lãng phí thời gian của mình; hai là cần nỗ lực bao nhiêu mới có thể làm xong việc này, tức là cần nhặt bao nhiêu hòn gạch mới xây được một ngôi nhà.

Ba việc trong cuộc đời ông đã chứng minh được tác dụng tích cực của lối suy nghĩ này. Việc thứ nhất là việc thi đại học của

ông, mục tiêu rất rõ ràng: Phải thi đỗ đại học, năm thứ nhất và thứ hai ông không thi đỗ, bởi vì ông "nhặt chưa đủ gạch", năm thứ ba ông tiếp tục "nhặt gạch", cuối cùng cũng thi đỗ Đại học Bắc Kinh. Việc thứ hai là học thuộc từ mới, mục tiêu rất rõ ràng: Trở thành một trong những giáo viên có lượng từ vựng tiếng Anh tốt nhất Trung Quốc, thế là ông bắt đầu học thuộc từng từ mới, trong nỗi vất vả vì học trước quên sau, hình ảnh bối rối lũy từng viên gạch lại hiện về trong tâm trí ông, cuối cùng ông đã học thuộc được hai, ba trăm ngàn từ mới, trở thành một giáo viên có vốn từ vựng rất lớn. Việc thứ ba là ông thành lập New Oriental, mục tiêu rất rõ ràng: Phải trở thành một trong những trung tâm bồi dưỡng tiếng Anh tốt nhất Trung Quốc, sau đó ông bắt đầu dạy học sinh, bình quân mỗi ngày dạy 6 - 10 tiếng. Mỗi lần dạy học là ông lại cảm thấy mình nhặt thêm được một viên gạch, ước mơ xây dựng một ngôi nhà cho New Oriental trỗi dậy. Tới nay ông vẫn không ngừng nỗ lực, chúng ta có thể nhìn thấy thành quả của những nỗ lực đó - tòa nhà New Oriental tọa lạc tại Thôn Trung Quan (trung tâm khoa học công nghệ cao tại Bắc Kinh).

Tương tự, trong vấn đề giáo dục trẻ, cha mẹ cần biết: Trẻ phải xây dựng được mục tiêu rõ ràng thì ước mơ mới có khả năng thực hiện được.

Bài học West Point

Nền giáo dục của West Point rất chú trọng tới việc xây dựng ước mơ và mục tiêu của các học viên, muốn con trai mình trở thành một người có mục tiêu và ước mơ rõ ràng, cha mẹ cần khiến con hiểu rằng: Mục tiêu rõ ràng là một ngọn đèn soi sáng ước mơ.

❶ Đặt ra những kỳ vọng hợp lý dựa vào quy luật trưởng thành của con trai

Cha mẹ nào cũng hy vọng con trai mình trở nên xuất sắc, nổi bật, nhưng trong quá trình giáo dục lại thiếu những kiến thức khoa học, nhiều người thường giáo dục trước tuổi cho trẻ, đối với những điều trẻ chưa được tiếp xúc thì cố gắng "nhồi nhét" vào đầu chúng, cách làm này chẳng khác nào cầm đèn chạy trước ô tô, chỉ gây ra tác dụng ngược.

Vương năm nay 8 tuổi, được bố mẹ coi như châu báu trong nhà, họ hy vọng cậu có thể trở thành đứa trẻ xuất sắc về mọi mặt. Ngoài những bài học và hoạt động ở trường, Vương còn phải đi học thêm những môn mà bố mẹ đăng ký cho cậu.

Vương cũng rất cố gắng, trong các hoạt động ở trường và hoạt động ngoại khóa, cậu đều được đánh giá là một học trò giỏi. Gần đây cậu bị ốm nặng, nhưng bố vẫn yêu cầu cậu phải đạt thành tích tốt, dưới áp lực đó, bệnh tình của cậu lại càng nghiêm trọng, cuối cùng vì bị bệnh mà không thể tham dự kỳ thi.

Cha mẹ cần tôn trọng và tuân theo quy luật trưởng thành của trẻ mới đảm bảo được sức khỏe tâm sinh lý cho chúng. Như vậy trẻ mới có thể đặt từng bước chân vững chãi trên con đường thực hiện mục tiêu, thắp sáng ước mơ.

❷ Biến kỳ vọng thành động lực để trẻ tiến bộ - hành động hóa mục tiêu

Cha mẹ cần đặt ra những kỳ vọng hợp lý với con trai, như thế chúng sẽ tự mình nỗ lực và dựa vào sự giúp đỡ của bố mẹ để thực hiện sự kỳ vọng đó. Cha mẹ nên căn cứ vào hứng thú và sở thích của trẻ để đặt ra kỳ vọng, đồng thời căn cứ vào đặc điểm

phát triển tâm sinh lý của trẻ để điều chỉnh kỳ vọng, như thế sẽ tạo động lực cho trẻ tiến lên.

Kỳ vọng quá cao, trẻ sẽ khó thực hiện, dễ dàng nảy sinh cảm giác thất bại; kỳ vọng quá thấp, sự tự tin của trẻ bị đả kích, mà không thể kích thích tiềm năng của trẻ. Kỳ vọng bố mẹ đặt ra cho trẻ cần phải là những việc mà nỗ lực mới có thể thực hiện phải trở thành động lực để trẻ tiến bộ.

③ Giáo dục trẻ hòa nhập lý tưởng cá nhân vào lý tưởng xã hội - nâng cao mục tiêu

Khi một cậu bé đang ở vào giai đoạn hình thành lý tưởng, tư tưởng hoạt bát và ý thức tự chủ rất cao. Tuy rằng niềm tin và lý tưởng của con trai thời nay đều lành mạnh, nhưng các trào lưu văn hóa và tác động bên ngoài vẫn không ngừng tấn công vào tư tưởng của chúng. Có những phương thức sống lạc hậu hủ bại cũng dang ăn mòn tâm hồn con trai bạn, bởi vậy cha mẹ cần kịp thời loại bỏ sự ảnh hưởng tiêu cực của các nhân tố không tốt tới con trai.

Một khi lý tưởng cá nhân của con trai là sự kỳ vọng và chờ đợi vào một tương lai tốt đẹp, nó sẽ có tác dụng chỉ đạo quan trọng với sự trưởng thành của trẻ. Cha mẹ phải dạy trẻ biết nhìn xa trông rộng, trên cơ sở nắm rõ về lý tưởng xã hội để xác lập lý tưởng cá nhân của mình, kết hợp mong muốn cống hiến cho xã hội với việc đáp ứng nhu cầu cá nhân, thể hiện giá trị cá nhân.

Cha mẹ đừng hỏi mục tiêu của trẻ là sau này kiếm được bao nhiêu tiền, mà hãy hỏi trẻ nên đóng góp gì cho xã hội. Con trai không nên quá thực dụng mà phải có nhiều ước mơ, hoài bão. Có lẽ rất nhiều ước mơ của con trai đều cách xa hiện thực,

hoặc không thể nào thực hiện được, nhưng chúng có ước mơ cũng là điều đáng quý.

Trong ý thức của con trai, thứ đầu tiên hình thành là lý tưởng cá nhân. Lý tưởng cá nhân là những điều trẻ theo đuổi thế giới vật chất và thế giới tinh thần. Lý tưởng xã hội là lý tưởng chung của mọi thành viên trong xã hội. Trong xã hội hiện đại, rất nhiều người để thảo mãn khát vọng về quyền lực và tiền bạc của mình mà bất chấp thủ đoạn, họ không chỉ đi ngược lại với lý tưởng xã hội mà còn vấy bẩn cả lý tưởng cá nhân.

④ Hãy học cách dùng phương pháp thích hợp để biểu đạt kỳ vọng của bạn với con trai - cỗ định mục tiêu

Con trai thời nay đã quen với việc bị động tiếp nhận những việc được cha mẹ sắp đặt, động cơ tiến bộ thực sự xuất phát từ nội tâm của chúng không đủ rõ ràng và mạnh mẽ, bởi vậy cần cha mẹ phải kịp thời hướng dẫn. Cha mẹ là người thầy tốt nhất trên con đường trưởng thành của trẻ, chỉ khi yêu cầu trẻ kết hợp lý tưởng xã hội với lý tưởng cá nhân thì mới có thể thực hiện được giá trị của bản thân một cách tốt nhất.

Bố của Luân đã tận mắt chứng kiến sự thay đổi của đất nước từ sau khi cải cách mở cửa, đồng thời cũng thực hiện được ước mơ của mình nhờ sự thay đổi to lớn này. Ông thường kể cho Luân nghe về những thay đổi đó, mục đích là để Luân thầm thía rằng cuộc sống hạnh phúc mà cậu đang được sống là do xã hội mang lại.

Bởi sự ảnh hưởng của bố, trong đầu Luân đã hình thành ý nghĩa lớn lên sẽ góp sức của mình để xây dựng xã hội. Trong một bài tập làm văn, cô giáo yêu cầu học sinh kể về lý tưởng của mình,

Luân đã viết lý tưởng của mình là làm bác sĩ, chữa bệnh miễn phí cho người bệnh để giảm bớt đau khổ cho những người nghèo.

Có thể nói, Luân đã biết kết hợp lý tưởng của bản thân với lý tưởng xã hội, xác định được mối quan hệ giữa bản thân và xã hội.

BÀI HỌC VI TRƯỜNG THÀNH

Có những cậu bé quá coi trọng việc thể hiện giá trị bản thân, hoặc chỉ nghĩ tới vấn đề là mình nhận được gì từ xã hội mà không quan tâm tới việc mình đã cống hiến được gì cho xã hội. Cha mẹ cần giúp trẻ ý thức được rằng là một người sống trong xã hội, chỉ khi cống hiến cho xã hội thì mới có thể hưởng thụ mọi điều kiện mà xã hội mang lại cho mình.

Hãy khích lệ trẻ dũng cảm bày tỏ cảm nhận của bản thân, dùng giá trị quan của mình để phán đoán đúng sai, tin rằng mình có năng lực để thực hiện mục tiêu mà mình đang theo đuổi chứ không phải chỉ thông qua cạnh tranh mới có thể thể hiện được giá trị cá nhân. Hãy để trẻ hiểu rằng: điều quan trọng nhất là sau khi đã nỗ lực hết mình, ta có thể làm một người chiến thắng tiếp tục nỗ lực hay là làm một kẻ thua cuộc kém cỏi, chứ không phải là quá chú trọng vào bản thân việc cạnh tranh.

CON TRAI KHÔNG SỢ CÓ QUÁ NHIỀU THAM VỌNG, CHỈ SỢ KHÔNG CHUYÊN TÂM

Một học viên nổi tiếng của trường quân sự West Point, Albert Harbert từng nói: "Thanh niên không phải chỉ cần học

các kiến thức trong sách vở, cũng không phải chỉ nghe lời chỉ huy của người khác, mà phải có tham vọng tiến lên." Thực ra, có tham vọng thì rất đơn giản, nhưng có thể chuyên tâm để thực hiện tham vọng của mình mới là quan trọng. Dụng tâm thì phải hy sinh toàn bộ tâm huyết của bạn, bất cứ việc gì cũng phải nỗ lực hết sức để thực hiện. Đây là một trong những tố chất mà trẻ cần phải có.

Minh chứng West Point

Năm đầu tiên của cuộc nội chiến ở nước Mỹ, Sherman, một người con của trường West Point đầy quyết tâm và tham vọng nhưng lại phải sống trong sự kìm nén. Trước tiên là vì sự chỉ huy không tốt của McDowell mà lần đầu tiên trong đời ném trải thất bại thảm hại trong chiến dịch Manassas; sau đó bị điều tới miền Tây nhưng vẫn không thoát khỏi nỗi ám ảnh của thất bại đầu tiên, ông thường rơi vào ảo giác là quân đội của mình đang bị quân miền Nam đánh bại, cả ngày lo lắng, đến nỗi có báo còn đăng tin rằng Sherman có vấn đề về thần kinh, con đường quân sự của ông gần như đã kết thúc.

Nhưng ông không hề gục ngã, quyết tâm đánh bại quân miền Nam vẫn hừng hực cháy trong ông. Đầu năm 1862, kế hoạch mà ông vạch ra cho tướng quân Grant trong trận chiến tấn công cứ điểm Henry và cứ điểm Dona Wilson đã thành công, quân liên bang đã phá được hai cứ điểm lớn trên sông Tennessee và sông Cumberland, đồng thời thuận lợi lấy được thủ phủ của Tennessee là Nashville. Đây là trận thắng đầu tiên của quân liên bang sau khi nội chiến bùng nổ, cổ vũ khí của quân đội miền Bắc. Trận chiến này khiến Sherman và Grant trở thành anh hùng, hai người có một tình bạn sâu sắc, sau đó hai người cùng sánh vai tác chiến, tung hoành chiến trường miền

Tây, thắng lợi của chiến dịch Wicksburg, chiến dịch Chattanooga tạo thành thế đối lập hẳn với sự suy tàn của quân liên bang miền Đông.

Năm 1864, Grant được thăng chức Tổng tư lệnh Lực quân, đồng thời được điều tới miền Đông tác chiến. Dựa vào tài năng chỉ huy trác việt và chiến tích huy hoàng của mình, Sherman đã được lên làm Tư lệnh chiến khu miền Tây. Tháng 5 năm 1864, ông tập hợp 10 vạn đại quân tấn công vào trung tâm kinh tế chính trị của bang Georgia - Atlanta, tháng 11 "tiến quân ra biển", lấy được Savannah, đầu năm 1865, tiến về phía Bắc và chiếm lĩnh được Colombia và Raleigh. Như thế, đại quân của Sherman đã từ miền Nam, đi vòng qua rặng núi Appalachian để tiến vào miền Đông, cùng Grant tạo liên minh, tạo thành thế gọng kìm Nam Bắc với quân miền Nam, tháng 4, cuộc nội chiến đã kết thúc với thắng lợi cuối cùng ở miền Bắc. Sau khi cuộc nội chiến kết thúc không lâu, Sherman được đề bạt lên làm Trung tướng; năm 1869, ông được thăng chức Thượng tướng và trở thành Tổng tư lệnh của quân liên bang.

Con trai không sợ có quá nhiều tham vọng, chỉ sợ không chuyên tâm, đó là điều mà cha mẹ cần nói với trẻ. Đời người rất dài, một đứa trẻ có tham vọng thì cuộc sống sẽ trở nên có ý nghĩa hơn vì thời gian sẽ không trôi đi một cách vô vị.

Sau khi tốt nghiệp trường quân sự West Point, Grant phục vụ dưới trướng của Taylor, trong chiến tranh với Mexico, ông đảm nhận chức quan quân nhu của binh đoàn bộ binh thứ 4, phụ trách mua sắm, cung ứng và quản lý vật tư, quân nhu của quân đội. Điều này chẳng khác nào một cực hình với Grant, bởi vì tới chiến trường nhưng không thể giết địch và lập công. Tuy rằng ông không cam tâm, nhưng đó là mệnh lệnh của cấp trên,

bởi vậy ông không thể phản đối. Trên chặng đường hành quân, Grant luôn bảo đảm cung ứng thuận lợi vật tư quân nhu, bởi vì ông hiểu rằng nếu hậu cần không theo kịp bước chân của quân đội thì các chiến sĩ ở tiền tuyến sẽ chiến đấu kém hiệu quả, ảnh hưởng tới thắng lợi của toàn cuộc chiến tranh. Nhưng ông vẫn không quên nguyện vọng của mình, đó chính là luôn chuẩn bị lao lên tiền tuyến giết địch. Cuối cùng cơ hội cũng đến! Khi Grant theo đội quân tiền tuyến đổ bộ tới ngoại thành Monte, ông gặp một quan chỉ huy quân tiền tuyến, vị chỉ huy này nói với ông, vì chiến trường vô cùng khốc liệt, tiền tuyến càng thắng, cần có một người chỉ viễn về báo cáo tình hình với bộ Tư lệnh, đồng thời chịu trách nhiệm liên hệ vũ khí, đạn dược, bởi vì những thứ này đã sắp dùng hết. Thế là Grant xung phong làm sứ giả, cưỡi ngựa vượt vòng vây của quân đội Mexico, và hoàn thành được nhiệm vụ. Viên quan chỉ huy này vô cùng khâm phục đam mê lược của ông, Bộ Tư lệnh cũng rất khen ngợi lòng dũng cảm này.

Cha mẹ hãy dạy trẻ điều này: Làm bất cứ việc gì, chỉ cần một lòng một dạ, dùng tâm để làm, đặt từng bước chân thật vững chãi, chắc chắn sẽ thành công.

Bài học West Point

Một đứa trẻ không chuyên tâm sẽ rất dễ dàng bỏ cuộc giữa chừng, lại càng không kiên trì thực hiện khát vọng của mình, bởi vậy muốn con trai dụng tâm học tập, làm việc thì phải bồi dưỡng cho chúng tinh thần “dốc toàn lực”.

❶ Bồi dưỡng trẻ trở thành người có tâm

Thực ra mỗi cậu bé đều có tham vọng, bẩm sinh đã có một khí thế hùng hực, nhưng vì sao có những chàng trai làm nên sự nghiệp, nổi danh khắp nơi, có những chàng trai lại chỉ sống một cuộc đời bình thường? Khác biệt là ở chỗ: Chúng có chuyên tâm không.

Sở dĩ con trai làm không tốt một việc gì đó, thường là vì tâm lý nóng vội, không chuyên tâm, và còn tìm rất nhiều lý do để bao biện. Ví dụ, khi bạn phát hiện ra thành tích thi cử của con mình chỉ kém 0,5 điểm là được điểm tuyệt đối, hoặc là khi trẻ rửa bát không sạch, bạn bắt chúng rửa lại mấy lần mà vẫn không sạch, tất cả chỉ là vì chúng lơ đãng, hoặc chúng không hiểu làm thế nào để chuyên tâm làm một việc, không thể nào bắt tinh thần tập trung, thường suy nghĩ linh tinh. Đương nhiên, trẻ hiểu những điều này, chỉ là chúng không đủ nghị lực để khắc phục mà thôi.

Cha mẹ cần bồi dưỡng cho trẻ sự chuyên tâm ngay từ những việc nhỏ, ví dụ, cho chúng nuôi cá, viết nhật ký nuôi cá; yêu cầu chúng làm việc nhà; ghi chép lại các khoản chi tiêu thường ngày; chăm sóc phòng ngủ của mình... Những việc này đều có thể bồi dưỡng sự chuyên tâm cho trẻ. Một đứa trẻ từ nhỏ đã chuyên tâm thì khi lớn lên, chúng cũng sẽ chu đáo với cha mẹ.

❷ Phải làm gương cho trẻ

Khi cha mẹ phát hiện ra trẻ không chuyên tâm làm việc, cần nhắc nhở trẻ chú ý; ví dụ trẻ vừa làm bài tập, vừa nghe nhạc, thậm chí là vừa đọc sách, vừa nghe điện thoại, rõ ràng là đang

làm việc nhưng hiệu quả lại không cao, thời gian trôi qua nhanh chóng, bài tập vẫn chưa làm xong đã đến giờ đi ngủ mà sách cũng chưa đọc xong. Lúc này, cha mẹ cần kiểm điểm lại xem có phải trong cuộc sống thường ngày, mình có thường làm những việc như vậy không, có thể vì vậy nên trẻ mới bắt chước theo.

Ví dụ, khi ở trước mặt trẻ, cha mẹ vừa nghe điện thoại vừa đọc báo, đôi lúc lại nhìn lên máy tính. Khi trẻ thấy cha mẹ có những hành động đó, chúng sẽ bị ảnh hưởng, trẻ sẽ hiểu lầm rằng làm vậy thì hiệu quả tốt hơn. Do đó, cha mẹ cần chú ý phong cách làm việc của mình, muốn trẻ chuyên tâm thì cha mẹ cũng phải chuyên tâm.

❸ Khi thấy trẻ đôi lúc không chuyên tâm, cha mẹ đừng quá lo lắng

Thi thoảng trẻ không chuyên tâm làm bài tập, muốn ra ngoài chơi, thư giãn đầu óc, điều này hoàn toàn có thể lý giải được, bởi vì trẻ cũng có lúc thấy áp lực lớn, cũng có lúc tâm trạng không tốt, cha mẹ cần nhìn nhận sự “thi thoảng” này của trẻ một cách linh hoạt. Con người ai cũng có lúc không có tâm trạng làm việc, do đó cha mẹ không nên hờ một chút là nói “lại chưa làm xong bài tập đã đòi đi chơi”, để tránh làm trẻ cảm thấy tủi thân. Thực ra, có thể trẻ chỉ là muốn giải lao giây lát mà thôi, sau đó chúng sẽ lại tập trung tinh thần để làm bài tập.

Phương thức giáo dục trẻ tốt nhất là hãy thường xuyên trò chuyện, tâm sự với trẻ. Khi giao tiếp, áp dụng một phương thức nói chuyện mà trẻ dễ chấp nhận nhất, để trẻ ý thức được vì sao mình không chuyên tâm, sau đó giúp chúng loại bỏ những chướng ngại, như thế trẻ sẽ thu được nhiều lợi ích.

④ Dạy trẻ luôn chuyên tâm từng giây từng phút, cho dù là trong học tập hay trong cuộc sống

Khi trẻ không chuyên tâm học tập, hoặc không để tâm tới cuộc sống, chắc chắn cha mẹ sẽ rất lo lắng, sợ rằng khi trẻ trưởng thành sẽ không có ý chí. Thực ra cha mẹ hoàn toàn có thể dạy trẻ chuyên tâm làm bất kỳ chuyện gì, vấn đề là cha mẹ sử dụng phương pháp như thế nào mà thôi.

Dương năm nay đã 13 tuổi, ngày nào bố cũng chơi bóng rổ với cậu khoảng 1 tiếng đồng hồ, nhưng hôm nay lúc chơi bóng rổ cùng cậu, bố phát hiện ra cậu hơi lơ đãng, kỹ thuật kém hẳn mọi khi, ném bóng không chuẩn, nhiều lần phạm quy, điều này khiến bố rất không hài lòng. Nhưng bố vẫn nghiêm túc tiếp tục luyện bóng với cậu, vì sau này Dương muốn được vào đội thể thao quốc gia. Khi việc luyện bóng kết thúc, trên đường về nhà, bố hỏi: "Hôm nay con cảm thấy thế nào? Chơi đã không?". Dương đỏ bừng mặt, nghẽn bụng, hôm nay mình thật có lỗi với tấm lòng của bố!

Dương ngượng ngùng, cười rồi nói: "Bố, con xin lỗi, thái độ của con hôm nay không tốt lắm, không có tâm trạng tập bóng, làm bố thất vọng rồi, con không cố ý đâu". Bố nói: "Ừ, bố hiểu, có thể hôm nay con có tâm sự, cũng có thể là nỗi đau tuổi trưởng thành chăng?". Dương bật cười trước câu nói của bố. Sau này khi luyện bóng, cậu đều trò chuyện tâm sự với bố, sau đó nhanh chóng nhập tâm vào công việc đang làm.

Khi trẻ không chuyên tâm, cha mẹ không nên trách cứ hay tra hỏi, mà hãy coi trẻ như một người bạn, cùng trẻ trò chuyện một cách bình đẳng, cùng đối mặt với những trở ngại tâm lý, thảo luận tìm phương pháp giải quyết.

Khi thấy con trai không chuyên tâm, cha mẹ có thể đề xuất một vài giải pháp, ví dụ như: "Nếu con mệt thì có thể nghỉ ngơi một lát rồi hãy tiếp tục học!" Hoặc nói "Con uống nước đi, sau đó chúng ta cùng nói chuyện". Chỉ một sự quan tâm tưởng chừng như rất nhỏ ấy cũng sẽ khiến trẻ cảm thấy sự không chuyên tâm của mình sẽ làm bối rối mẹ lo lắng, khi đó chúng sẽ tự điều chỉnh lại trạng thái của bản thân.

Đồng thời, trong cuộc sống cha mẹ phải là tấm gương tốt cho trẻ, đừng đồng thời làm nhiều việc cùng một lúc.

LỰA CHỌN QUYẾT ĐỊNH TƯƠNG LAI

Các học viên ở trường West Point đều rất coi trọng lý tưởng cá nhân, coi trọng việc một người làm thế nào để lựa chọn những việc liên quan tới cuộc đời mình, chính là vì người West Point sở trường trong việc đưa ra lựa chọn, hơn nữa một khi đã lựa chọn thì họ sẽ chịu trách nhiệm đến cùng, bởi vậy rất nhiều người West Point đều đạt được thành tựu và tỏa ánh hào quang lấp lánh trong lĩnh vực của mình. Do đó, là con trai, hãy học cách lựa chọn, hiểu được tầm quan trọng của sự lựa chọn, bởi vì: Lựa chọn quyết định tương lai của bạn.

Minh chứng West Point

Năm 1857, Jackson cùng người vợ mới cưới tới Canada du lịch, ông đã đến thăm di tích chiến dịch bình nguyên Abraham, ghé thăm tấm bia kỷ niệm vị Thống soái quân Anh, tướng quân James Wolfe.

Trước năm 1798, James Wolfe thống lĩnh quân Anh đánh bại quân Pháp trong một trận chiến mang tính quyết định, ép quân Pháp phải cắt toàn bộ vùng đất New France (hiện nay là tỉnh Quebec) cho người Anh, nhưng James Wolfe lại hy sinh trong chiến dịch này.

Jackson dừng bước chân trước tấm bia kỷ niệm, đọc to lời di ngôn của James Wolfe: "Tôi chết không hối tiếc". Ông đã vô cùng xúc động, giang rộng hai tay mà cảm thán: "Được chết một cách anh dũng như ông ấy thì còn ai hối tiếc". Hiển nhiên, câu chuyện về James Wolfe đã thức tỉnh hùng tâm và lý tưởng đã ngủ sâu trong tâm hồn Jackson.

Có lẽ đúng là thời thế tạo anh hùng, mấy năm sau, chiến tranh Nam Bắc bùng nổ đã cho Jackson có một cơ hội để thể hiện tài năng. Chỉ trong hai năm ngắn ngủi, trong lịch sử quân sự phương Tây đã có thêm một ngôi sao sáng lấp lánh, tỏa ra ánh hào quang chiếu rọi cả thế giới.

Những người được đào tạo tại trường West Point đều có hào khí của bậc anh hùng, họ tin rằng: người không có hùng tâm thì không thể trở thành anh hùng. Do đó, người West Point rất coi trọng lựa chọn cá nhân, là con trai, bạn phải lựa chọn một con đường tốt cho mình, bởi vì nó sẽ quyết định tương lai của bạn.

Lý tưởng hối nhỏ của Thủ tướng Nga Putin là trở thành một thủy thủ, hoặc là một phi hành gia. Sau khi đọc sách báo

nhiều, ông biết được rằng trong Chiến tranh Thế giới thứ hai, vì nhân viên tình báo của quân Liên Xô đã làm việc rất xuất sắc nên mới nhiều lần giành chiến thắng, ông lại mơ ước trở thành một đặc công dù có phải hy sinh tính mạng để đổi lấy sự thắng lợi của nước nhà. Năm 16 tuổi, ông đã quyết tâm trở thành một nhân viên tình báo. Ông tới văn phòng Kögler tại Leningrad, người phụ trách ở đó nói: Chúng tôi chỉ nhận sinh viên tốt nghiệp đại học và quân nhân phục viên". Putin lập tức hỏi: "Thế các ông nhận sinh viên tốt nghiệp trường đại học nào?". Người đó nói: "Tốt nhất là tốt nghiệp chuyên ngành luật". Thế là sau khi tốt nghiệp trung học, Putin đã đăng ký thi vào khoa Luật của trường Đại học Leningrad, sau khi tốt nghiệp đại học, ông được làm một đặc công như ý muốn.

Tương tự, trong vấn đề giáo dục trẻ, bố mẹ cũng cần xác định rằng: Hãy để trẻ tự mình đưa ra lựa chọn, khi đã lựa chọn rồi thì phải chịu trách nhiệm với tương lai của mình.

Bài học West Point

Bất cứ anh hùng nào cũng có trong mình tham vọng được tung hoành ngang dọc, điều đó không nhất thiết phải thể hiện ra bên ngoài, mà được ẩn giấu trong suy nghĩ của họ, tham vọng này khiến họ không e ngại điều gì. Đã từng có rất nhiều người phủ định những tham vọng đó. Nhưng chính tham vọng ấy lại trở thành ưu thế để họ sinh tồn và cạnh tranh. Muốn con trai bạn trở thành một người có chính kiến, bạn phải giúp con hiểu rằng: Là con trai, hãy dũng cảm đưa ra lựa chọn, sợ chịu trách nhiệm nên không dám đưa ra bất cứ lựa chọn nào là hành động của một kẻ vô dụng.

Vậy là cha mẹ, làm thế nào để giữa con trai bạn có thể tự đưa ra những lựa chọn cho cuộc đời chúng?

❶ Tôn trọng lựa chọn của trẻ

Rất nhiều ông bố bà mẹ thích áp đặt sở thích của mình lên con, họ thường nói với trẻ: “Đừng chỉ học văn, môn toán của con kém lắm, học thêm toán đi”. Bình thường khi ăn cơm, cha mẹ cũng thường nói với trẻ: “Đừng chỉ ăn thịt, ăn thêm rau xanh vào”.

Hiện nay, cha mẹ thường làm thay mọi việc cho trẻ, quyết định mọi thứ cho trẻ, đó gần như đã là một thói quen tự nhiên, khiến bọn trẻ thiếu khả năng suy nghĩ và làm việc độc lập. Nhưng nếu tự mình có thể đưa ra lựa chọn thì trẻ sẽ rất nhiệt tình và chuyên tâm, hơn nữa còn bồi dưỡng cho trẻ thói quen chịu trách nhiệm với lựa chọn và lời hứa của mình. Nếu không yên tâm với những gì mà trẻ lựa chọn, cha mẹ chỉ nên đóng góp ý kiến để trẻ tham khảo.

❷ Giúp trẻ hiểu mối quan hệ giữa lý tưởng cá nhân và lý tưởng xã hội

Cha mẹ cần giúp trẻ nhận thức được mối quan hệ giữa lý tưởng cá nhân và lý tưởng xã hội là mối quan hệ biện chứng thống nhất, chúng bổ sung và hỗ trợ cho nhau.

Một mặt, lý tưởng xã hội quyết định và định hướng lý tưởng cá nhân, tạo điều kiện để thực hiện lý tưởng cá nhân. Nếu di ngược lại với lý tưởng xã hội, lý tưởng cá nhân sẽ khó trở thành hiện thực. Mặt khác, trong lý tưởng cá nhân thể hiện lý tưởng xã hội: để thực hiện lý tưởng xã hội cần phải có sự phán đấu, nỗ lực của toàn bộ các thành viên trong xã hội.

Cha mẹ cần giáo dục con trai biết dung hòa giữa lý tưởng cá nhân và lý tưởng xã hội; dùng lý tưởng xã hội để chỉ đạo, giới hạn lý tưởng cá nhân của trẻ, trong quá trình phấn đấu vì lý tưởng xã hội, thực hiện lý tưởng cá nhân. Chỉ khi trẻ nhận thức được mối quan hệ giữa lý tưởng cá nhân và lý tưởng xã hội thì mới có thể kết hợp hai lý tưởng này lại và lấy đó là quy phạm cho hành vi của mình.

❸ Cỗ vũ trẻ tin tưởng vào bản thân

Cỗ vũ trẻ dũng cảm bày tỏ cảm nhận của mình, dùng hiểu biết của cá nhân để phán đoán đúng sai, tin tưởng rằng bản thân mình có năng lực để thực hiện mọi mục tiêu mà mình theo đuổi, những việc mình đã lựa chọn là chính xác chứ không phải là do người khác ép buộc.

Cha mẹ phải là một người biết lựa chọn, nhiệt tình với cuộc sống và công việc, có tinh thần dũng cảm, khi đã lựa chọn một việc gì đó thì phải chịu trách nhiệm tới cùng, không được bỏ cuộc giữa chừng, nỗ lực cho lựa chọn của bản thân. Con trai sẽ coi sự chăm chỉ, cần mẫn theo đuổi ước mơ của cha mẹ là quy chuẩn hành vi của bản thân, khích lệ bản thân học theo cha mẹ, xây dựng và kiên trì với ước mơ của riêng mình.

Do đó, cha mẹ cần khích lệ trẻ, một khi đã lựa chọn thì phải kiên định tin tưởng vào bản thân.

❹ Cần bồi dưỡng khả năng lựa chọn cho trẻ một cách có ý thức

Có những đứa trẻ không dám đưa ra bất kỳ lựa chọn nào, thường thấp thỏm lo sợ, không dám bày tỏ ý kiến của mình về

bất kỳ việc gì, sau này sẽ trở nên rụt rè, nhút nhát, không dám thách thức, không dám ước mơ, thậm chí không dám phán đấu tới một mục tiêu dù rất nhỏ. Bởi vậy, cha mẹ cần nhanh chóng bồi dưỡng cho trẻ khả năng lựa chọn, hãy xem cách làm của mẹ Bi:

Bố mẹ đưa Bi đi siêu thị, Bi thấy có rất nhiều món đồ ăn vặt mà cậu thích: Bim bim, khoai tây chiên, thịt bò khô... Bi vội vàng lao lên lấy mỗi thứ một túi. Mẹ nói: "Bi, lấy hai món thôi, đừng lấy nhiều như thế". (Con trai, không phải mẹ keo kiệt, nhưng mấy món đồ này không tốt, ăn nhiều còn có hại cho sức khỏe). Bi nói: "Mẹ, con thích hết, con muốn mua hết!". Mẹ lắc đầu nói: "Không được, mỗi lần tới siêu thị chỉ được mua hai món đồ thôi! Chúng ta đã hẹn trước với nhau như thế rồi mà, con nhớ không? Con trai thì không được nuốt lời". Bi gật đầu, nhưng vẫn có vẻ do dự.

Mẹ nói: "Con nhìn xem, chỗ này có 5 món đồ, con chỉ được chọn 2 món". Bi nhìn ngắm một hồi lâu, rồi lại nói: "Con muốn mua tất...". Mẹ nói: "Con buộc phải lựa chọn, không được tham lam". Bi hiểu ý của mẹ, thế là cầm mấy món đồ lên so sánh, cuối cùng quyết định lấy một gói Bim bim và một gói thịt bò khô, ba gói còn lại thì để lại vào giá hàng. Sau đó, cậu cùng mẹ đẩy xe đi, nhưng vẫn luyến tiếc quay đầu lại nhìn.

Tham lam vô độ là căn nguyên của rất nhiều nỗi đau khổ. Không chẽ dục vọng của mình, biết điểm dừng, cho dù lúc từ bỏ sẽ cảm thấy nuối tiếc. Nhưng kể cả như vậy thì cha mẹ cũng nên kiên quyết đến cùng.

Con trai có những lúc muốn có rất nhiều thứ: muốn có nhiều đồ chơi, muốn có nhiều xe đua... mặc dù đồ chơi của chúng đã rất nhiều, nhưng chúng vẫn muốn cha mẹ tiếp tục mua cho chúng. Lúc này, cha mẹ nên hướng dẫn trẻ đưa ra lựa chọn, không thể việc gì cũng làm theo lời trẻ.

Trong cuộc sống, bố mẹ nên cho trẻ có cơ hội để lựa chọn, để trẻ biết cách lựa chọn thế nào cho đúng, nhưng chúng cũng phải chấp nhận từ bỏ lựa chọn của mình nếu sai, để trẻ hiểu rằng, chỉ cần đã lựa chọn thì không được phản nàn mà phải chịu trách nhiệm tới cùng.

HÃY THỰC HIỆN ƯỚC MƠ TỪ LÚC NÀY

Trường West Point cho rằng, hãy thực hiện ước mơ từ lúc này, “chiều cao” của lý tưởng sẽ quyết định “chiều cao” của cuộc đời. Cũng như những gì mà Tướng quân Dave Palmer, nguyên Hiệu trưởng trường West Point đã nói: “Cho tôi bất kỳ một người nào, chỉ cần không phải là người mắc bệnh thần kinh, tôi đều có thể huấn luyện anh ta trở thành một nhà lãnh đạo.” West Point tin rằng, không phải chỉ một số ít người bẩm sinh đã có đặc điểm của một lãnh tụ, mà trong mỗi người đều có tiềm năng trở thành lãnh tụ. Tuy rằng rất nhiều người cho rằng, nhân tài lãnh đạo là tài năng bẩm sinh, nhưng doanh trại huấn luyện các

tinh anh trong giới thương mại - West Point - thì luôn tin tưởng rằng, mọi học viên của họ đều có thể trở thành một nhà lãnh đạo ưu tú. Là một chàng trai có chí hướng cao đẹp, hãy bắt đầu ngay từ bây giờ, để từng bước thực hiện ước mơ của mình.

Minh chứng West Point

Mark Clark sinh ngày 1 tháng 5 năm 1896 tại doanh trại quân đội Madison thuộc New York. Bố ông, Charles Clark là một sĩ quan Lục quân của Mỹ. Clark sau khi tốt nghiệp trường cao cấp thuộc Học viện Louisiana, vì bố ông phải tới Thiên Tân, Trung Quốc công tác tại Bình đoàn Bộ binh số 15 Mỹ, nên Clark ở lại Mỹ, bước chân vào trường quân sự dự bị Bradenton, quyết tâm sau này cũng giống như bố, trở thành một tướng quân có thể chỉ huy thiên binh vạn mã, bởi vậy lúc nào trong đầu Clark cũng chỉ nghĩ tới việc làm thế nào để thi đỗ vào trường quân sự West Point.

Thế là ông khổ công học tập, cuối cùng vào tháng 6 năm 1913, ông đã được Thống đốc bang giới thiệu, thi đỗ vào trường West Point. Sau khi tốt nghiệp, Clark sang Pháp, tham gia vào Sư đoàn bộ binh số 5 của Mỹ.

Năm 1939, trong buổi diễn tập đổ bộ ở bờ biển phía Tây nước Mỹ, sự nỗ lực của Thiếu úy Clark đã được Tham mưu trưởng Lục quân lúc bấy giờ là George Mitchell tán thưởng. Sau đó, Clark đã thăng tiến rất nhanh: Năm 1940 được thăng chức Trung úy, đảm nhận chức giáo quan của Học viện chiến tranh; tháng 8 năm 1941, được Mitchell điều tới làm trợ lý Tham mưu trưởng của Tổng bộ Lục quân, thăng lên làm Chuẩn tướng; đầu năm 1942, ông đã đảm nhận chức phó Tham mưu trưởng, Tham mưu trưởng Bộ đội mặt đất Mỹ, tháng 8 thăng chức Thiếu tướng, đảm nhiệm chức quan chỉ huy bộ đội mặt đất của quân Mỹ đóng tại Anh; tháng 11, ông đã trở thành Trung

tướng và nhận lệnh làm Phó Tổng tư lệnh Liên quân trong chiến dịch Bó đuốc (Tổng tư lệnh là Tướng quân Eisenhower); ông lên làm Trung tướng khi mới 46 tuổi, là Trung tướng trẻ nhất trong lịch sử nước Mỹ.

Đó chính là niềm tin làm việc của trường West Point và của mọi quân nhân Mỹ.

Người không có hùng tâm thì không thể trở thành anh hùng, đó chính là “nguyên tắc anh hùng” của trường West Point. Các chàng trai, bạn hãy thực hiện ước mơ ngay từ lúc này, đừng dừng lại dù chỉ một giây.

Năm Dick 14 tuổi, cậu cho rằng mình đã là một người lớn. Mùa hè năm đó, cậu nói với bố: “Con không muốn cả mùa hè phải xin tiền bố, con muốn tìm một công việc”. Bố nghe thấy vậy thì vô cùng vui mừng, nói với Dick: “Được thôi, Dick, nhưng bây giờ tìm việc e rằng khó lắm”. “Tuy tìm việc rất khó nhưng con vẫn sẽ cố gắng. Có những người luôn có thể tìm được công việc”. Nói là làm, Dick mua một tờ báo có rất nhiều tin quảng cáo và tìm được một công việc phù hợp với sở trường của mình, trên quảng cáo nói người ứng tuyển phải tới phố 42 lúc 8 giờ sáng. Dick không chờ tới 8 giờ mà 7h45 phút đã tới đó. Nhưng khi đó, cậu đã thấy có 20 chàng trai xếp hàng ở đó, cậu là người thứ 21 trong hàng.

Làm thế nào để thu hút sự chú ý đặc biệt của ông chủ và thành công trong cuộc cạnh tranh này đây? Dick lấy ra một tờ giấy, trên đó viết vài dòng, gấp lại cẩn thận rồi đi tới chỗ cô thư ký, lịch sự nói: “Thưa cô, phiền cô lập tức giao tờ giấy này cho ông chủ của cô, nó vô cùng quan trọng. Cô thư ký này cảm thấy cậu không phải một chàng trai bình thường, bèn nhận tờ giấy

rồi để lên bàn của ông chủ. Ông chủ đọc xong bật cười ha hả, bởi vì trên tờ giấy viết: "Thưa ông, tôi xếp thứ 21 trong hàng, trước khi chưa gấp tôi, xin đừng đưa ra quyết định". Cuối cùng Dick đã nhận được công việc này.

Bài học West Point

Trường quân sự West Point yêu cầu các học viên của mình phải hoàn thành hết công việc trong một ngày, không được kéo dài việc gì tới ngày hôm sau. Tuy rằng trường West Point tạo cho học sinh một môi trường học tập rất tốt, nhưng trong môi trường này, không phải các học viên muốn làm gì cũng được, họ buộc phải cố gắng hết sức mình để hoàn thành công việc được giao trong thời gian quy định. Muốn con trai trở thành một người tài giỏi, thì cha mẹ phải để trẻ biết rằng, là con trai, hãy thực hiện ước mơ của mình ngay lúc này, lập tức hành động chứ không kéo dài tới ngày mai.

Vậy làm thế nào để trẻ sớm nhận thức được ước mơ của mình và bắt tay vào thực hiện?

❶ Hãy là tấm gương tốt cho con

Ước mơ sẽ định hướng cho cuộc đời của trẻ, một khi đã có ước mơ thì trẻ sẽ coi đó là mục tiêu để mình theo đuổi, mọi việc mình làm đều được ánh sáng ước mơ soi đường chỉ lối.

Mỗi người đều có quyền được mơ ước, dạy con trai sống có ước mơ là trọng điểm trong giáo dục gia đình. Rất nhiều ông bố bà mẹ hiện nay chỉ sống vì cái lợi trước mắt, họ coi mục đích của mình là kiếm tiền và hưởng thụ, vô tình cũng truyền thói quen này cho trẻ, tự nhiên trẻ cũng sẽ không còn ước mơ cao xa nữa.

Ước mơ của trẻ có thể chỉ là một suy nghĩ ấu trĩ, nhưng đối với một cậu bé thì ước mơ có thể chính là lý tưởng của chúng, nó được chôn chặt trong tái tim của trẻ, là động lực để giúp trẻ trưởng thành, về một mức độ nào đó, ước mơ mãnh liệt hay không thậm chí còn quyết định thành tựu của trẻ trong tương lai. Do đó, cha mẹ nên trân trọng ước mơ của trẻ, dẫn dắt trẻ biến ước mơ thành lý tưởng.

Con trai có thành tài hay không, điều này không phụ thuộc vào trình độ văn hóa của cha mẹ cao hay thấp, cũng như không phụ thuộc vào nghề nghiệp của cha mẹ, mà nó có quan hệ mật thiết với nền giáo dục gia đình mà cha mẹ dành cho con. Đương nhiên, quan trọng nhất vẫn là sự nỗ lực của bản thân.

Sức mạnh của tấm gương là vô cùng to lớn, trẻ rất dễ chấp nhận và bắt chước theo lời nói, cử chỉ của cha mẹ, mà mỗi tư tưởng hay hành vi không thích hợp của cha mẹ đều có thể ảnh hưởng tới nhận thức của trẻ, từ đó khiến trẻ hình thành nhân sinh quan và hiểu biết sai lầm.

Mẹ của Khương tuy rằng đã đến tuổi trung niên nhưng lại không hề lạc hậu so với người trẻ tuổi hơn trong cả cuộc sống và công việc. Gần đây, mẹ Khương xin nghỉ việc, định mở một công ty thiết kế, đó là ước mơ của bà từ nhỏ.

Trong quá trình chuẩn bị thành lập công ty, mẹ Khương gặp rất nhiều khó khăn, nhưng bà thường nói với Khương: “Được vất vả vì ước mơ của mình là một điều rất hạnh phúc”. Dưới sự ảnh hưởng của mẹ, Khương cũng suy nghĩ về ước mơ của mình. Cậu mơ được làm một bác sĩ, cậu sẵn sàng nỗ lực vì ước mơ của mình giống như mẹ.

❷ Phải không ngừng xác định ước mơ

Ước mơ ban đầu của con trai thường là suy nghĩ trong lúc cao hứng, bởi vậy cha mẹ cần phải biến nó thành một nhận thức lý trí. Cha mẹ có thể hỏi con trai về nguyên nhân khiến chúng xác định ước mơ như vậy, đồng thời làm rõ thêm suy nghĩ của trẻ, giúp trẻ có thể phân tích một cách lý trí phương hướng phấn đấu của mình, đặt ra rõ ràng các bước và phương án để thực hiện ước mơ.

Khi còn nhỏ, ước mơ của con trai thường rất đơn thuần, cha mẹ phải liên tục làm phong phú các lý do xây dựng ước mơ của con trai thì mới có thể nhấn mạnh động lực trong lòng trẻ, để trẻ thuyết phục, đồng thời dùng ước mơ để khích lệ bản thân.

❸ Hãy vỗ vũ trẻ biến ước mơ thành hiện thực

Ước mơ có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với trẻ, nhưng nếu chỉ có ước mơ thôi thì không đủ. Giá trị căn bản của ước mơ là biến nó thành hành động thực tế, chỉ khi ước mơ đã được biến thành hành động thì nó mới phát huy được hết tác dụng.

Cha mẹ hãy nói với trẻ, khi đã có ước mơ thì đừng để trong lòng mà hãy biến nó thành động lực tiến lên, khích lệ bản thân không ngừng nỗ lực để biến ước mơ thành hiện thực.

Bố của Mạnh là một người thợ làm gốm, ông thường kể cho con trai nghe con đường thành công của mình. Năm xưa, vì nhà bố Mạnh rất nghèo, không được đi học, mà ông lại rất thích nghịch đất, nặn đồ. Một người làm gốm thấy vậy bèn nói: “Con trai, con rất có năng khiếu, sau này chắc chắn sẽ thành người nổi tiếng”. Trong lòng bố Mạnh lúc đó dấy lên một ước mơ, từ

đó ông một lòng học nghề gốm, tối nay ông đã thành người nổi tiếng. Bố Mạnh nói, nếu không có ước mơ trở thành thợ làm gốm giỏi năm xưa thì có lẽ giờ ông vẫn còn ở quê làm ruộng!

Khi con trai ý thức được tác dụng thúc đẩy to lớn của ước mơ, chúng sẽ tự giác hành động (dưới sự đúc thúc và giáo dục của cha mẹ), áp dụng biện pháp tích cực để biến ước mơ thành hiện thực.

④ Hướng dẫn trẻ nối liền ước mơ với hiện thực

Cha mẹ cần nói với trẻ, ước mơ cao hơn hiện thực, muốn biến lý tưởng cao đẹp của cá nhân và xã hội thành hiện thực thì cần phải nỗ lực rất nhiều. Thực hiện lý tưởng không hề đơn giản, trong quá trình theo đuổi lý tưởng sẽ gặp phải nhiều khó khăn và trắc trở, bởi vậy trẻ cần phải có ý chí và dũng khí để kiên trì.

Dưới sự bao bọc của cha mẹ, con trai thường thiếu khả năng thực hành. Những việc mà chúng có thể làm, cha mẹ cố gắng đừng làm thay, khi trẻ gặp khó khăn hay thất bại, cha mẹ nên kịp thời khích lệ và hướng dẫn, như vậy mới có thể giúp trẻ gắn liền lý tưởng của bản thân với hiện thực.

Trước hết, cha mẹ phải là những người có ước mơ, nhiệt tình với cuộc sống và công việc, sẵn sàng nỗ lực để thực hiện ước mơ của mình. Con trai sẽ coi hành động miệt mài theo đuổi ước mơ của cha mẹ là quy chuẩn hành vi của

mình, khích lệ bản thân học theo cha mẹ, tự xây dựng ước mơ cho riêng mình.

Cha mẹ cần lựa chọn thời cơ và địa điểm thích hợp để thảo luận với con về ước mơ của chúng. Có thể nói cho trẻ nghe về kỳ vọng của mình với chúng, nhưng phải để chúng giữ thế chủ động trong quá trình giao lưu, nghe suy nghĩ của chúng, như thế vừa có thể nhấn mạnh khát vọng thực hiện ước mơ của trẻ, lại vừa xây đắp mối quan hệ hòa thuận trong gia đình.

LUÔN LUÔN HỌC TẬP, LÀM GIÀU KIẾN THỨC CHO BẢN THÂN

Học tập là việc cả đời. Trường West Point nói với các học sinh rằng, sự giáo dục họ nhận được ở trường chỉ là điểm khởi đầu, thứ có giá trị nhất chính là rèn luyện tư duy và khiết tư duy đó được ứng dụng một cách thích hợp nhất trong cuộc sống sau này. Kiến thức là vô tận, trừ phi bạn tự giới hạn bản thân. Trường West Point luôn yêu cầu các học sinh hãy nắm lấy từng giây từng phút trong cuộc đời mình, coi việc học như một sự nghiệp cả đời. Một cựu học viên của trường Quân sự West Point, Mitch Neaves, từng nói: "Nếu không biết tận dụng thời gian để đọc sách, để tích lũy và phát triển sức mạnh của bản thân, mà chỉ để cho thời gian trôi qua một cách vô ích thì thật là đáng tiếc." Từ đó có thể thấy, đời người phải không ngừng học tập, hãy tận dụng từng giây từng phút trong cuộc đời để làm giàu kiến thức cho bản thân.

Minh chứng West Point

Mark Clark là Thượng tướng 4 sao của Mỹ, cũng là Tư lệnh quân đội số 5 của Mỹ trong thời gian diễn ra Chiến tranh Thế giới thứ hai, đồng thời là chỉ huy quân đội Liên hợp quốc trong thời kỳ chiến tranh Triều Tiên.

Tháng 6 năm 1913, Clark được Thống đốc bang giới thiệu và thi đỗ vào trường quân sự West Point. Thừa hưởng đầy đủ các ưu điểm từ bố mẹ, Clark thường dậy học bài từ khi các bạn học khác còn đang say giấc. Khi mới bước chân vào trường West Point, cấp trên trực tiếp của ông chính là Dwight D. Eisenhower. Sau khi tốt nghiệp, Clark tới Pháp, gia nhập sư đoàn bộ binh số 5 của Mỹ, không may bị thương trong chiến dịch ở dãy núi Vosges.

Năm 1919, Clark về nước, làm việc trong văn phòng trợ lý Lục quân. Năm 1925, được đào tạo tại trường Bộ binh; từ năm 1929 tới năm 1933, ông đảm nhận chức giáo viên tại Quân đội dân binh bang Indiana; năm 1935, được đào tạo tại trường Lục quân; kết thúc khóa đào tạo, ông từng làm Phó chỉ huy quân đội bảo vệ tài sản công cộng của bang Nebraska trong 1 năm; năm 1937, ông được đào tạo tại trường Chiến tranh lục quân, đồng thời trở thành một chuyên gia tác chiến nổi tiếng.

Học sinh trường West Point luôn coi trọng việc học tập, họ không bỏ lỡ một giây phút nào, bởi vậy người West Point rất dễ dàng đạt được thành công, trên mọi lĩnh vực đều có những nhân vật nổi tiếng, do đó, là một cậu con trai, phải hình thành thói quen học tập tốt, khi đó bạn mới có thể thực hiện được chí hướng, thực hiện được ước mơ.

Trong “Dae Jang Geum”, sau khi Jang Geum tới đảo Jeju, Jung Woon Baek nói với cô rằng tới đảo Jeju rồi thì tốt nhất là đừng làm gì, bởi vì nơi này đã không còn hy vọng, chưa từng có

ai thành công ở đây. Một mình Jang Geum ban ngày trồng cây làm thuốc chữa bệnh, buổi tối lại nghiên cứu sách vở. Bằng tinh thần và nghị lực phi thường nên dù đi tới đâu, ở trong hoàn cảnh nào nàng cũng tranh thủ từng giây từng phút để học tập, nghiên cứu... Trải qua biết bao gian nan và cực khổ, cuối cùng nàng cũng thành công trở thành một thầny và lập được nhiều công trạng lớn cho đất nước.

Trong vấn đề giáo dục con trai, cha mẹ cần yêu cầu con trai luôn luôn học tập, dùng mỗi giây mỗi phút trong cuộc đời mình để làm giàu kiến thức cho bản thân.

Bài học West Point

Trường quân sự West Point luôn nhấn mạnh rằng học tập là việc cần làm cả đời, cho dù chỉ là một việc rất nhỏ trong cuộc sống, người của West Point cũng rất nghiêm túc thực hiện. Nếu muốn con trai trở thành người luôn tranh thủ mọi giây phút để học tập, cha mẹ nên dạy con rằng: Là con trai, cần phải tận dụng từng giây để làm giàu kiến thức cho bản thân mình.

Vậy làm thế nào để con trai thích học?

❶ Để trẻ phát hiện ra sai lầm của mình

Rất nhiều bậc phụ huynh thích hướng dẫn con học bài, theo dõi chúng làm bài tập, nhưng có những ông bố bà mẹ lại không bao giờ hướng dẫn con học mà trẻ vẫn làm rất tốt, sạch sẽ và đầy đủ, chữ viết cũng đẹp, không bao giờ làm thiếu bài. Một số ông bố bà mẹ khi hướng dẫn con học thường luôn miệng phê bình trẻ: “Viết chữ ngay ngắn vào”, “Tập trung học

đi”, “Chỗ này sai rồi”. Thực ra, thất bại cũng là một việc tốt, đó sẽ là bài học để lần sau trẻ cẩn thận hơn, nhưng cần nói với trẻ rằng đừng phạm phải sai lầm giống nhau, như vậy trẻ mới dần dần trưởng thành từ trong thất bại. Nếu con người chưa kịp ngã đã có một đôi nạng đưa ra chống thì sẽ khiến trẻ có thói quen dựa vào cha mẹ mà không thể nào học hành tử tế được.

Cách làm đúng là trước khi trẻ làm bài tập, cha mẹ nên đưa ra yêu cầu, sau đó kiểm tra, phát hiện trẻ làm sai thì nhắc nhở: “Con nên kiểm tra lại một lần nữa”. Sau khi kiểm tra lại, trẻ phát hiện ra sai sót của mình thì trẻ mới thực sự hiểu bài. Kiến thức và kinh nghiệm mà chúng thu được không phải ai cũng truyền đạt được.

② Để trẻ học cách đặt ra kế hoạch học tập

Tin rằng mỗi ông bố bà mẹ đều hy vọng con mình có thể chăm chỉ và nỗ lực học tập, hy vọng chúng khi đi học chăm chú nghe giảng, hoàn thành bài tập về nhà đúng hạn, có thói quen làm bài tập, đọc nhiều sách... Nhưng làm thế nào để con mình làm được như vậy? Dựa vào điều gì để rèn luyện? Rất nhiều ông bố bà mẹ chưa chắc đã có được đáp án cho những câu hỏi này.

Do đó, tìm hiểu tình hình học tập của trẻ, giúp trẻ đặt ra kế hoạch học tập phù hợp, đồng thời dạy trẻ dần dần đặt ra kế hoạch cho riêng mình là trách nhiệm của cha mẹ.

Tuy nhiên, rất nhiều ông bố bà mẹ cho rằng, đặt ra kế hoạch học tập là việc của nhà trường và của trẻ. Cha mẹ tuy rằng sẽ căn cứ vào yêu cầu của nhà trường để đốc thúc trẻ đặt ra kế hoạch học tập, nhưng số lượng những bậc phụ huynh biết giúp đỡ, hướng dẫn con lập kế hoạch học tập thật sự

không đáng kể. Tuy giáo dục trẻ hình thành thói quen đặt ra kế hoạch học tập là trách nhiệm của nhà trường, nhưng kế hoạch học tập mà trẻ đặt ra đã hợp lý chưa thì giáo viên lại thường không thể can thiệp quá sâu. Do đó, với trẻ, đặc biệt là những trẻ ở lớp bé và những trẻ có khả năng học tập hơi kém, muốn đặt ra một kế hoạch học tập có tác dụng thực sự thì cần phải có sự giúp đỡ của cha mẹ.

Do đó, cha mẹ cần giúp đỡ trẻ đặt ra kế hoạch học tập, đốc thúc trẻ học tập theo đúng kế hoạch, hình thành thói quen tuân thủ kế hoạch, chỉ có như vậy thành tích học mới tiến bộ, nhiệt tình của trẻ với việc học mới tăng cao.

③ Bồi dưỡng cho trẻ thái độ học tập kiên trì

Thái độ học tập tốt là một sức mạnh khổng lồ thúc đẩy trẻ tiến bộ. Một khi trẻ đã hình thành được thái độ học tập tốt thì sẽ rất có ích cho cả cuộc đời sau này của chúng.

Có điều có những ông bố bà mẹ cho rằng, “cây lớn tự thẳng”, trẻ bây giờ vẫn còn nhỏ, không nên yêu cầu quá nhiều. Nhưng một cái cây nhỏ nhiều cành nhánh uốn cong thì sau này lớn lên làm sao có thể thẳng được? Ý thức học tập được hình thành từ khi trẻ còn nhỏ, sau đó nếu không dành cho trẻ sự giáo dục thích hợp, thói quen khi đã được hình thành rất khó có thay đổi. Do đó thái độ học tập của trẻ cần phải được rèn luyện đúng lúc.

Các bé trai cần đặc biệt chú ý tới việc rèn luyện tính kiên trì. Kiên trì là đặc điểm của tất cả những người thành công. Ai kiên trì thì người đó sẽ đạt được lý tưởng của mình. Trong thói quen học tập của trẻ không nên tồn tại tâm lý may mắn,

mà cần phải ý thức rằng đi từng bước vững chắc thì mới có thể tiến về phía trước.

④ Rèn luyện khả năng tự học cho trẻ

Việc học của trẻ không thể tách rời khỏi sự giúp đỡ và hướng dẫn của cha mẹ, nhưng cũng không nên giúp đỡ trẻ quá đà, không được làm thay trẻ mọi thứ. Sự giúp đỡ vô tội vạ chỉ khiến trẻ hình thành thói quen ỷ lại. Học tập là một quá trình cần phải độc lập, kiến thức của mọi người chủ yếu thu được qua việc học, ai chăm học thì người đó có thu hoạch.

Tuấn, học lớp ba, đang làm một bài toán. Sau hai tiếng đồng hồ, Tuấn vẫn chưa tìm ra đáp án, cậu bèn nhờ bố giúp đỡ. Bố nói: “Con phải hình thành thói quen tư duy độc lập mới được, nếu đây là bài thi thì sao? Con vẫn phải tự mình hoàn thành bài tập này. Khi nào con lớn rồi, con phải tự mình đổi mặt với rất nhiều việc nữa”. Nói xong, bố dành cho Tuấn một nụ cười khích lệ. Thế là Tuấn tiếp tục làm bài tập.

Nhờ sự khích lệ của bố, Tuấn tiếp tục đọc thêm mấy bài tập nữa, suy nghĩ vài phút, rồi đọc lại sách, cuối cùng cũng giải được bài toán.

Trẻ con sớm muộn gì cũng phải rời xa vòng tay bao bọc của cha mẹ, để bước chân vào xã hội. Việc trẻ tự học cũng có thể tăng cường khả năng tự lập và ý thức tự lập của chúng, như thế năng lực của chúng mới được nâng cao. Khi bước chân vào xã hội, chúng mới có thể đối diện với mọi cạnh tranh và thách thức, từ đó thực hiện ước mơ của bản thân.

Trong quá trình học tập, bỏ cuộc giữa chừng sẽ có ảnh hưởng vô cùng nghiêm trọng đối với hiệu quả học tập, đồng thời cũng không có lợi trong việc bồi dưỡng sức khỏe, quy phạm và thói quen nghiêm túc của trẻ. Nhưng con trai bản tính ham chơi, có lúc bởi sự cảm dỗ của "chơi" mà chúng không thể kiểm soát được bản thân, đó cũng là việc rất bình thường. Lúc này, cha mẹ cần phải đốc thúc, nhắc nhở và giúp đỡ trẻ.

Cả nhà trường và cha mẹ đều có trách nhiệm đối với việc hình thành tính cách của trẻ. Nếu có thể bồi dưỡng cho trẻ ý chí kiên cường, lòng quyết tâm không lùi bước thì cho dù là gặp phải hoàn cảnh khó khăn như thế nào, trẻ cũng sẽ không dễ dàng từ bỏ, mà sẽ kiên trì tới cùng.

NHIỆT TÌNH CỦA CON TRAI SẼ TẠO NÊN SỰ HUY HOÀNG

Học viên của trường West Point, nhà văn nổi tiếng Edgar Allan Poe từng nói: "Khao khát thành công mãnh liệt và sự nhiệt tình sẽ khiến một người quên đi mọi đau khổ để đón nhận từng ngày thành công". Nhiệt tình, không nhìn thấy, không sờ thấy, nhưng lại có thể mang tới cho chúng ta động lực sống vô hạn. Khi đã có nhiệt tình thì cho dù con đường phía trước có gian nan, nguy hiểm và cô độc đến đâu, chúng ta cũng sẽ dũng cảm

tiến đến. Nhiệt tình sẽ mang lại sức mạnh để chúng ta tiếp tục tồn tại và vẽ ra những trang sử huy hoàng nhất của cuộc đời.

Minh chứng West Point

Vận động viên bóng chày nổi tiếng Jack Altman tốt nghiệp tại trường quân sự West Point, chính bởi lòng nhiệt tình của mình mà anh đã lập nên rất nhiều kỷ tích. Anh từng miêu tả về con đường sự nghiệp của mình như sau: "Khi tôi giải ngũ, tôi gia nhập vào một đội bóng chày chuyên nghiệp, nhưng không lâu sau đó, tôi gấp phải cú sốc lớn nhất trong cuộc đời mình, bởi vì tôi đã bị đuổi. Động tác của tôi khá yếu ớt, do đó quản lí của đội bóng có ý muốn tôi ra đi. Ông ta nói với tôi: "Anh chậm chạp như vậy, nào giống người lăn lộn trên sân bóng đã 20 năm. Sau khi rời khỏi đây, cho dù đi đâu hay làm gì, nếu không thể lấy lại được tinh thần thì mãi mãi anh sẽ không tìm được lối thoát". Bình thường mức lương của tôi là 175 đô la Mỹ một tháng, sau khi ra đi, tham gia vào đội bóng Atlanta, mức lương của tôi giảm xuống còn 25 đô một tháng. Vì tiền lương rất thấp, nên tôi cũng không mấy mặn mà, nhưng tôi vẫn cố gắng thử sức mình. Ở đó khoảng 10 ngày thì một thành viên lớn tuổi của đội tên là Tennyson đã giới thiệu tôi tới thị trấn Roger Dayton. Ngày đầu tiên đến đó, tôi đã có một chuyển biến quan trọng trong cuộc đời. Tôi muốn trở thành một cầu thủ nhiệt tình nhất của đội bóng, và tôi đã làm được.

Vừa ra sân, cơ thể tôi như được nạp đầy năng lượng. Tôi ném bóng thật cao, khiến hai tay của đối thủ gần như tê liệt. Còn nhớ có một lần, tôi đã dùng khí thế áp đảo để chiến thắng đối phương. Tôi dốc toàn bộ sức lực ném bóng về phía cầu thủ 38 của đối phương. Bắt trượt rồi. Tôi chạy về gôn và giành chiến thắng. Khi đó nhiệt độ ngoài trời lên tới 38 độ C, tôi chạy đi chạy lại trên

sân bóng, rất có thể bị cảm nắng mà chết. Đó chính là thứ tình thân mà thế hệ chúng ta cần học tập. Có thể trong công việc, người mới sẽ còn nhiều điều chưa biết hết, nhưng chính lòng nhiệt tình là thứ chúng ta phải trân trọng.

Tướng quân David Garrison của trường quân sự West Point từng nói: “Muốn nhận được phần thưởng lớn nhất trên thế giới này thì bạn cần phải sở hữu lòng nhiệt tình hiến thân để biến mọi ước mơ trở thành những thứ có giá trị giống như các nhà khai phá vĩ đại nhất ngày xưa, hãy dùng nó để phát triển và thể hiện tài năng của bản thân”. Đối với mỗi người mà nói, nếu đánh mất nhiệt tình, có nghĩa là đã đánh mất dung khí để tiếp tục kiên trì.

Dựa vào sự nhiệt tình, chúng ta có thể giải phóng một nguồn năng lượng vô cùng khổng lồ. Dựa vào sự nhiệt tình, chúng ta sẽ biến cuộc sống nhảm chán vô vị trở nên sinh động, thú vị, khiến bản thân tràn đầy sức sống, bồi dưỡng cho mình tình yêu với công việc; dựa vào sự nhiệt tình, chúng ta có thể cảm hóa những người bạn xung quanh, để họ thấu hiểu và ủng hộ chúng ta, tạo nên một mối quan hệ tốt; dựa vào sự nhiệt tình, chúng ta còn có thể được cắp trên đế bạt và trọng dụng, giành được cơ hội phát triển và trưởng thành quý giá.

Người sáng lập trung tâm New Oriental (Trung Quốc), Du Mẫn Hồng đã bộc bạch: “Trên thế giới này, những người làm việc thành công, không có ai là không toàn tâm toàn ý yêu thích công việc mình làm, nếu không chắc chắn họ sẽ bỏ cuộc giữa đường. Đối với cá nhân tôi, luôn toàn tâm toàn ý với công việc của mình, cũng giống như CEO của Wall Mart cả đời lái chiếc máy bay nhỏ của ông bay đi bay lại tới từng siêu thị của mình trên khắp thế giới, ông luôn tràn đầy tình cảm với từng sản

phẩm có trong siêu thị của mình! Ước mơ đầu tiên của tôi sau khi tốt nghiệp Đại học Bắc Kinh là tháng sau kiếm nhiều tiền hơn tháng trước, tôi tràn đầy nhiệt tình khi đi học cũng như khi kiếm tiền, bởi vậy mới có trung tâm New Oriental ngày hôm nay. Nay giờ tôi tràn đầy nhiệt huyết với ước mơ giáo dục của New Oriental, do đó tôi mới có dũng khí tiếp tục kinh doanh New Oriental". Cuộc sống của Du Mẫn Hồng cho tới năm 1992 vẫn rất bình thường, ông và vợ vẫn phải sống nhờ dưới mái nhà của người khác, khi đó New Oriental vẫn chưa chính thức đăng ký hoạt động, rất nhiều bạn học, đồng nghiệp của ông đều đang phấn đấu vì một tương lai huy hoàng ở nước ngoài, còn ông đứng trong gió rét, cùng với một nhóm học sinh khát khao thành công đang nỗ lực tìm kiếm hướng đi cho một lý tưởng không biết đến ngày nào mới thành hiện thực.

Trong vấn đề giáo dục con trai, cha mẹ cần xác định: Không cho trẻ có cơ hội để hình thành tâm lý lanh đạm, lạnh lùng, bởi vì sự nhiệt tình của trẻ sẽ tạo nên một thành tựu huy hoàng.

Bài học West Point

Trong giờ học ở trường West Point, các giáo viên sẽ giảng về lịch sử thành công của quân Lục quân hay Hải quân, giảng về nhiệt huyết của từng người đối với ước mơ của mình. Trong mỗi khung cảnh của giờ học huấn luyện trở ngại đều có dán những bức ảnh đã vàng ố của các nhân vật anh hùng của trường West Point để cổ vũ các học viên kiên trì sự nhiệt tình để hoàn thành các nhiệm vụ mà giáo viên đưa ra. Muốn con trai biến ước mơ của mình thành hiện thực, cha mẹ cần giúp con trai dùng sự nhiệt tình đó để tạo nên những thành tựu huy hoàng.

❶ Bồi dưỡng hứng thú và nhiệt tình cho trẻ từ nhỏ

Ngoài việc nhận thức được tầm quan trọng của việc yêu thương và tạo hứng thú của trẻ, cha mẹ còn phải hiểu rằng trẻ càng lớn thì càng khó có thể nảy sinh hứng thú và nhiệt tình cao đối với sự vật. Đó là vì trong quá trình trưởng thành của trẻ, những hạt mầm hứng thú của chúng có thể đã nhiều lần bị giảm dẹp, như thế, khi trẻ càng lớn thì hứng thú và nhiệt tình cũng càng bị bào mòn. Do đó, bồi dưỡng cho trẻ hứng thú và nhiệt tình từ nhỏ là một việc hết sức quan trọng. Khi trẻ càng lớn thì không những càng khó có hứng thú và nhiệt tình với sự vật, mà năng lực tiềm tàng của chúng cũng càng ít có cơ hội để phát huy.

Có người nói, thiên tài trong quá trình nỗ lực cũng như người đang chơi game, ý là nói, sự nỗ lực của các thiên tài là nhiệt tình được kích thích bởi hứng thú. Chỉ có sự nỗ lực như chơi trò chơi mới có thể tạo ra các kết quả không ngờ tới, cũng chỉ có trò chơi mới có thể khiến năng lực được khai thác triệt để. Đồng nghĩa với chuyện đó, sự sáng tạo của thiên tài không thể thực hiện được thông qua sự lao động bình thường. Lao động cho dù có gian khổ đến đâu cũng không thể khiến năng lực được khai thác triệt để.

Ví dụ, bố của Witt vì muốn dạy Witt nhận mặt chữ nên đã sử dụng một “chiêu trò” mà trẻ con không thể nào đoán ra nổi. Ví dụ, anh mua cho Witt một quyển sách nhỏ và tranh, sau đó kể cho cậu nghe một cách rất sinh động, dùng những lời lẽ mang tính khích lệ để kích thích hứng thú của cậu, ví dụ như: “Nếu con biết chữ thì con có thể đọc hiểu cuốn sách này”. Có lúc anh còn không kể chuyện cho con trai, mà cố ý nói: “Câu chuyện trong này thú vị lắm, nhưng bố không có thời gian

kể cho con nghe". Như thế, người cha đã kích thích suy nghĩ nhất định phải học chữ của Witt, thế là khi cậu đã có khát vọng mãnh liệt được học chữ, bố Witt mới bắt đầu dạy cậu.

❷ Tạo ra môi trường biến việc học tập trở thành niềm vui

Mỗi người đều có nguyện vọng của mình, trẻ tuy còn nhỏ nhưng cũng không ngoại lệ. Ép chúng học chỉ mang lại tác dụng ngược, khiến chúng chán ghét việc học. Phương pháp duy nhất là tạo cho chúng một môi trường hứng khởi để suy nghĩ vẩn đẽ, để trẻ tự mình học tập. Chỉ cần hình thành thói quen phát hiện vẩn đẽ, tự mình học tập thì việc học sẽ trở nên vô cùng thú vị, tự nhiên trẻ cũng sẽ yêu thích việc học. Do đó, đừng ra lệnh cho trẻ phải học bài, hơn nữa, khi trẻ đã bắt đầu học, cha mẹ không được làm phiền chúng. Kích thích nhiệt tình học tập của trẻ không phải nhờ vào sự đốc thúc của cha mẹ, mà quan trọng là phải tạo ra môi trường phù hợp.

Trẻ rất chú trọng tới những lời đánh giá của cha mẹ dành cho thành tích của chúng, do đó, phương pháp đánh giá của cha mẹ thường có vai trò rất quan trọng, phương pháp đánh giá thích hợp sẽ có tác dụng rất tốt đối với sự tiến bộ của trẻ; ngược lại, sẽ khiến trẻ thấy ghét việc học hành. Rất nhiều trẻ không phải môn nào cũng học tốt mà còn có tình trạng bị học lệch. Ví dụ, giỏi văn - kém toán, nhạc giỏi - thể dục kém... Cha mẹ thường nghiêm khắc phê bình, trách cứ khi trẻ đạt được thành tích không như mình mong muốn! Nhưng nếu cha mẹ cứ chú trọng vào những môn mà trẻ không sở trường thì sẽ khiến trẻ không những đánh mất lòng tin với các môn còn yếu, mà thậm

chí chúng còn đánh mất cả nhiệt tình với các môn sở trường, như thế sẽ khiến trẻ hoài nghi năng lực của bản thân, từ đó nảy sinh cảm giác chán học. Bởi vậy, mấu chốt trong vấn đề sửa chữa các môn học không sở trường của trẻ là khiến chúng học tốt hơn các môn sở trường.

❸ Phần thưởng vật chất chỉ có thể tạm thời nâng cao nhiệt tình học tập

Thông qua phần thưởng vật chất để giáo dục trẻ cũng có một hiệu quả nhất định, nhưng lại chưa chắc đã hữu hiệu trong phương diện học tập. Ví dụ bố mẹ hứa: “Nếu con được 10 điểm sẽ mua cho con quà”. Có thể trẻ sẽ rất nỗ lực, nhưng mục đích khích lệ trẻ học tập chăm chỉ của bạn có đạt được không? Trẻ coi phần thưởng là mục tiêu để nỗ lực học tập, có thể chúng sẽ nhận được điểm 10 hoặc là gần 10, nhưng xin hãy suy nghĩ lại, trẻ đạt được điểm 10 sẽ vui không phải vì điểm cao, mà vui vì nhận được phần thưởng. Trẻ nỗ lực học tập dù rằng chỉ đạt được 9,5 điểm cũng sẽ rất vui, bởi vì chúng đã có thành tích tốt hơn lần trước, nhưng nếu vì hy vọng nhận được phần thưởng giờ đã không còn, vậy thì chúng sẽ không thể vui nổi. Hay nói cách khác, hứng thú ban đầu là từ thành tích học, nay đã chuyển sang “phần thưởng”. Như vậy niềm vui của “thành tích tốt” sẽ chuyển thành niềm vui của việc “được lợi”; “thành tích không tốt” ngược lại trở thành một “tổn thất”.

Sách lược thưởng phạt thông qua tác nhân bên ngoài để đạt được mục tiêu có một khuyết điểm, đó là trẻ thường biến bản thân của phần thưởng thành mục tiêu của chúng. Do vậy, nếu sử dụng nhiều phương pháp này trong học tập ngược lại sẽ giảm

bớt hứng thú và nhiệt tình của trẻ với việc học. Đương nhiên, tính tích cực của trẻ trong học tập cũng sẽ không thể sinh ra.

Cha mẹ thay vì khen ngợi kết quả của trẻ được thể hiện qua điểm số thì chỉ bằng hãy khen ngợi tinh thần nỗ lực của trẻ. Để trẻ dần dần hiểu được đạo lý “có chí thì nên”. Đó cũng là điểm quan trọng nhất để bồi dưỡng cho trẻ hứng thú học tập. Khi đã có hứng thú thì chỉ cần những lời khen ngợi này cũng đã đủ để khích lệ nhiệt tình của trẻ.

④ Học cách khích lệ trẻ thực sự, để trẻ luôn tràn đầy khát vọng và niềm tin vào tương lai

Trong quá trình giáo dục con trai, cha mẹ nhất định hãy chú trọng tới việc khẳng định, khen ngợi và khích lệ trẻ, hãy học cách phát hiện sở trường của trẻ, để trẻ có cảm giác thành công, hãy thỏa mãn lòng tự trọng của trẻ, như vậy trẻ mới luôn luôn giữ được niềm tin và nhiệt tình với việc học, cuộc sống, tương lai và đặc biệt là với ước mơ của mình.

Minh rất thích ô tô đồ chơi, thường tranh thủ giờ giải lao để lắp ghép các mô hình xe hoặc xem sách có liên quan. Bố Minh không phản đối mà ngược lại còn rất chú trọng bồi dưỡng cho con hứng thú này, anh không chỉ mua cho con tranh ảnh và mô hình xe, mà còn thường xuyên đưa con đi tham quan các triển lãm xe hơi, nhân tiện giới thiệu với con: “Bây giờ con thích mô hình xe, sau này hãy là một nhà thiết kế xe hơi. Nhưng chế tạo xe hơi chất lượng cao cần có rất nhiều tri thức khoa học tiên tiến, bây giờ con làm bài tập cứ qua loa, tính toán không cẩn thận thì làm sao có thể chế tạo xe hơi được”. Nhờ sự hướng dẫn của bố, nhiệt tình học tập của Minh đã cao hơn trước rất nhiều.

Cha mẹ nên biết kết hợp giáo dục tri thức cho trẻ với việc chơi trò chơi; các hoạt động vui chơi có thể kích thích được hứng thú của trẻ, mở rộng tầm mắt cho trẻ, để trẻ xây dựng được mục tiêu rõ ràng hơn, tăng cường ý chí của chúng. Về mặt tâm lý, dành cho trẻ sự quan tâm và khích lệ, bảo vệ và kích thích hứng thú, nhiệt tình của trẻ.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Muốn trẻ học được một ngoại ngữ thì cha mẹ phải áp dụng nhiều phương pháp rèn luyện khác nhau. Đương nhiên, đối với người lớn thì phương thức học ngoại ngữ thông qua ngữ pháp là vô cùng hữu hiệu, nhưng với trẻ thì nên áp dụng phương pháp "luyện tập thay vì học thuộc". Bất cứ đứa trẻ nào cũng có thể dùng phương pháp này để nắm bắt được một ngôn ngữ.

Trẻ thường nghe không bao giờ biêt chán các câu chuyện. Người lớn đọc xong một cuốn tiểu thuyết là không muốn đọc lại nữa, nhưng trẻ có thể nghe đi nghe lại một chuyện. Cha mẹ không nên dùng tâm lý của người lớn để suy đoán tâm lý của trẻ. Khi dạy trẻ học ngoại ngữ, có thể cho trẻ dùng các ngôn ngữ khác nhau để đọc cùng một câu chuyện. Ví dụ khi đọc "Truyện cổ Andersen", vừa cho trẻ đọc bằng tiếng mẹ đẻ, vừa cho trẻ đọc bằng tiếng Anh, tiếng Pháp hay tiếng Nhật...

THỰC HIỆN CHÍ HƯỚNG CẦN CÓ MỘT TÂM HỒN KIÊN NHÃN

Cố vấn quản lý kinh doanh tốt nghiệp tại trường quân sự West Point, Cox, từng nói: "Nếu chúng ta dùng tâm lý luôn đổi diện với khó khăn lớn nhất để đối phó với cuộc sống hiện tại, bạn sẽ nhanh chóng vượt qua được cửa ải trước mắt." Cuộc đời không phải là một con đường bằng phẳng mưa thuận gió hòa, về điểm này, học viên ở trường West Point đều hiểu rất rõ. Bởi vậy, họ luôn đề cao ý chí của con người, chú trọng bồi dưỡng cho các học viên sức mạnh tinh thần đối mặt với khó khăn và một trái tim kiên nhẫn. Những phẩm chất tinh thần này cũng là những gì một chàng trai cần phải có, nhưng tất cả những điều này đều cần phải huấn luyện trong một thời gian dài.

Minh chứng West Point

Năm 1903, MacArthur tốt nghiệp trường quân sự West Point với thành tích xuất sắc nhất, đồng thời được phong làm Thượng úy. Chiến tranh thế giới thứ nhất nổ ra, ông là Tham mưu trưởng của sư đoàn 42 của quân đội Mỹ, năm 1919 được cử làm Hiệu trưởng trường quân sự West Point (ông là Hiệu trưởng trẻ tuổi nhất trong lịch sử của ngôi trường này).

Năm 1941, khi Chiến tranh thế giới thứ hai bùng nổ, ông được triệu tập về quân đội, đảm nhiệm chức Tổng tư lệnh quân Viễn Đông Hoa Kỳ, chỉ huy quân Mỹ tiến hành "Chiến thuật nhảy đảo" ở chiến trường Tây Nam Thái Bình Dương, có trách nhiệm tấn công những hòn đảo có ý nghĩa quan trọng với Mỹ. Năm 1944, với nhiều chiến công hiển hách, ông được phong lên làm Thượng tướng 5 sao. MacArthur là người duy nhất trong quân đội Mỹ được quân đội nước ngoài phong làm nguyên soái.

Trong cuộc đời mình, ông đã nhiều lần đối mặt với cái chết; những khó khăn mà ông gặp phải hiếm người nào có thể tưởng tượng nổi, ông chiến đấu vì Thái Bình Dương, hầu như chiến đấu đơn thương độc mã suốt 20 năm trời, hết lần này tới lần khác đấu tranh, giữa đường nhiều lần bị nghi ngờ, và cuối cùng cũng đã chứng minh được sự đúng đắn của mình. Tuy rằng, hầu như không có ai cảm ơn ông về những việc mà ông đã làm nhưng ông nói: "Tuổi tác để lại nếp nhăn trên cơ thể, bỏ cuộc để lại nếp nhăn trong tâm hồn."

Đó chính là điểm vĩ đại của MacArthur. Để thực hiện được chí hướng, cần phải có một trái tim kiên trì, cho dù là ai, cho dù là người ưu tú nhất của West Point, muốn làm thành công một việc gì đó, muốn đánh thắng trận, muốn vẽ thêm màu sắc cho cuộc đời mình đều cần phải trải qua nhiều lần rèn luyện, đối với một chàng trai, điều đó lại càng cần thiết.

Sam Sullivan đến từ Canada, vào năm 19 tuổi, trong một lần trượt tuyết, ông và bạn chơi một trò chơi trượt qua giữa hai chân của đối phương, kết quả là ông đã va vào người bạn, bị gãy cổ, khiến từ phần xương sống cổ trở xuống bị bại liệt. Từ đó về sau, ông trở thành một người tàn tật, cả đời vào sống dựa vào chiếc xe lăn. Nhưng vượt lên tất cả, ông đã rất nỗ lực để được sống như người bình thường, ông biết điều khiển ô tô, biết lái thuyền, hơn nữa còn trở thành một phi hành gia. Khi 33 tuổi, ông tranh cử nghị sĩ của thành phố Vancouver và đã thành công. Sau 12 năm liên tục là nghị sĩ của Vancouver, ông lại được nhân dân thành phố này bầu làm thị trưởng. Ông là người sáng lập của nhiều tổ chức dành cho người tàn tật, là người phát minh ra nhiều thiết bị hỗ trợ người tàn tật, còn từng đạt được huân chương của nhà nước Canada. Ông rất nhiệt tình với sự nghiệp

công ích xã hội, đi tới đâu cũng được mọi người hoan nghênh. Tinh thần chiến đấu không mệt mỏi với cuộc sống của ông, khí chất kiên trì đã giúp ông làm nên một cuộc đời huy hoàng. Ông từng nói: Một người đi được bao xa phụ thuộc vào biểu hiện của họ khi đối mặt với thách thức, nó không liên quan tới việc bạn có phải ngồi vào xe lăn hay không.

Trái tim kiên trì cần phải rèn luyện mới thành, một chàng trai có ý chí tuyệt đối không nên trưởng thành trong sự bao bọc dịu dàng của cha mẹ.

Bài học West Point

“Chẳng có cuộc đời nào là thuận buồm xuôi gió, bất kỳ ai cũng gặp lúc xui xẻo. Tâm lý tích cực và sự nỗ lực ngoan cường sẽ giúp bạn giải quyết được bất kỳ khó khăn nào”. Câu nói này của Chuẩn tướng Leslie Groves, một cựu học viên của trường West Point, đã đưa ra phương pháp hữu hiệu để giải quyết những khó khăn trong cuộc đời. Muốn một chàng trai trưởng thành và trở thành một người có ý chí kiên cường thì cha mẹ cần phải để con trai biết rằng: Phải để tâm hồn mình chấp nhận những trải nghiệm khó khăn, tiến hành rèn luyện, dám thách thức với khổ nạn, khi đối diện với khó khăn trong cuộc đời, không được chùn bước.

Vậy làm thế nào để rèn luyện cho trẻ có một trái tim kiên trì?

❶ Hãy đặt ra mục tiêu hợp lý cho trẻ

Cha mẹ nên căn cứ vào đặc điểm độ tuổi của trẻ để đặt ra

cho chúng các mục tiêu ngắn và dài hạn, mục tiêu ngắn hạn phải cụ thể, rõ ràng, để chúng hiểu rằng chỉ cần nỗ lực chắc chắn sẽ đạt được. Còn mục tiêu dài hạn thì nên đặt cao, xa hơn, tốt nhất là có tấm gương cụ thể, như thế đối với trẻ mà nói, chúng sẽ dễ dàng lý giải và chấp nhận hơn. Khi trẻ đã có mục tiêu, chúng sẽ nỗ lực để thực hiện mục tiêu đó, sẽ tỏ ra kiên nghị, ngoan cường và dũng cảm.

Khi cha mẹ phát hiện ra trẻ học tập không tích cực, có thể tìm một số tấm gương của những người nổi tiếng khi còn nhỏ về tinh thần hiếu học để giảng cho trẻ nghe, còn có thể kể cho trẻ nghe những câu chuyện về tinh thần khắc phục khó khăn, để trẻ đọc những câu chuyện về những người nổi tiếng, để chúng hiểu làm thế nào lên kế hoạch cho cuộc đời mình, tất cả những việc này đều có thể gián tiếp giúp đỡ trẻ.

② Đặt ra các trở ngại cần thiết cho trẻ

Ý chí kiên cường không phải bẩm sinh đã có mà cần được rèn luyện qua những khó khăn. Hãy giúp trẻ nhận thức được khó khăn, trắc trở là điều không thể không có, để trẻ học cách dựa vào ý chí kiên cường của mình để khắc phục những khó khăn đó.

Khi trẻ học tập, gặp phải vấn đề khó, cha mẹ đừng vội giảng giải hoặc hướng dẫn trẻ, hãy cố ý để trẻ tự suy nghĩ vài phương án, sau đó để trẻ tự giải bài tập theo phương án mình nghĩ ra, khi trẻ làm xong bài tập, cho chúng đối chiếu với đáp án tiêu chuẩn, tự mình kiểm tra, nếu sai, trẻ sẽ thay đổi suy nghĩ; nếu đúng, bản thân trẻ sẽ học được kỹ năng khắc phục khó khăn, và cảm nhận được niềm vui khi đã khắc phục được khó khăn.

Thông thường, những đứa trẻ nhút nhát thường thiếu ý chí, cha mẹ nên buông tay để trẻ tự hoạt động, tích cực khích lệ trẻ, rèn luyện cho trẻ khả năng khắc phục khó khăn. Còn đối với những trẻ bản tính hoạt bát, thích thể hiện thì cần phải chỉ dạy trẻ và đặt ra giới hạn cho chúng, tạo cho chúng một số “trở ngại” để rèn luyện nghị lực cho trẻ.

❸ Đừng giễu cợt trẻ khi chúng khóc vì gặp khó khăn

Con trai cũng có lúc rất yếu đuối, bố mẹ đừng giễu cợt chúng, hãy cố gắng đứng trên một góc độ khác để nhìn nhận sự yếu ớt dỗi khi của trẻ. Ví dụ, khi trẻ sơ di qua một con đường tối, hãy khích lệ trẻ: “Con trai, đi về phía trước, đừng sợ, bố ở ngay sau lưng con”. Khi chúng không dám đi một mình lên gác, vậy thì phải áp dụng biện pháp khác, có thể nói: “Hồi bố lớn bằng con, một mình đi lên gác tối om, giơ tay ra còn chẳng nhìn thấy ngón tay, khi đó, bố cũng sợ tối, nhưng bố có thể khắc phục được, bố tin là con cũng làm được”. Thông thường, con trai khi được cổ vũ đều sẽ trở nên kiên cường hơn.

Khi trẻ bị đứa trẻ lớn tuổi hơn bắt nạt, bố mẹ cũng đừng giễu cợt những giọt nước mắt của chúng, hãy hướng dẫn trẻ, nghĩ ra vài biện pháp để giải quyết vấn đề, dạy trẻ lựa chọn phương án tốt nhất.

❹ Tiến hành khích lệ và biểu dương trẻ một cách thích hợp

Khi gặp khó khăn, một cậu bé tỏ ra nhát gan, yếu đuối hay trốn chạy, đều là các biểu hiện không kiên cường. Khi con trai còn nhỏ, nếu chúng sợ khó khăn, né tránh khó khăn

thì sau này lớn lên chắc chắn sẽ bị những trắc trở trong cuộc đời đánh bại. Muốn bồi dưỡng tính cách kiên trì cho trẻ thì cần phải bắt đầu từ khi còn nhỏ. Trong việc này, hãy cùng xem cách làm của mẹ Tú.

Tú đang học lớp 3, hôm nay, cậu đánh nhau với bạn trong công viên. Vì bình thường cậu khá nghịch ngợm, bướng bỉnh, lại rất trượng nghĩa nên bị một đám trẻ con khác ghen ghét và bắt nạt: Tóc tai rối bời, trên người đầy bùn đất. Khi mẹ thấy cảnh này, chị giật nảy mình.

“Sao thế con?”. Mẹ thận trọng hỏi, bởi vì Tú có lòng tự trọng rất cao, không dễ dàng rơi lệ, cũng rất ít khóc to. Lần này, mẹ sợ Tú không chịu nổi! Tú không lên tiếng, gương mặt thì tràn đầy vẻ giận dữ, phản nộ, tủi thân và cả xấu hổ, hai người cứ đứng như vậy rất lâu. Chỉ nghe mẹ nói: “Üm, có phải lần này con lại gặp chuyện gì bất bình nên đứng ra giúp bạn không? Chỉ vì sức mạnh của con chưa đủ nên chịu thiệt một chút, đúng không? Hay là vì con bướng bỉnh quá nên gây họa?”. “Hừ! Con có bướng đâu, tại mấy thằng đấy bắt nạt một bạn gái, chúng nó té nước vào váy bạn ấy, tuy là con không đánh lại chúng nó, nhưng con đuổi chúng nó chạy rồi”. Tú nói xong, nước mắt lăn dài, nhưng cậu vẫn cười! Mẹ ôm cậu: “Thực ra khóc một chút cũng chẳng có gì là mất mặt, có thể giải tỏa tâm trạng của con, thấy việc bắt bình ra tay giúp đỡ là đúng, nhưng còn phải xem có nguy hiểm hay không, cũng phải học cách bảo vệ bản thân nữa chứ”.

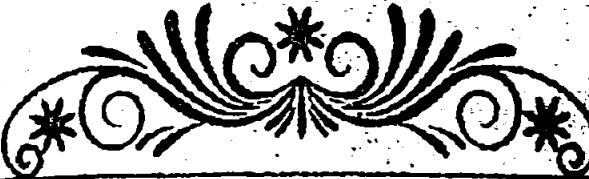
Tú nói: “Dạ, mẹ, con biết rồi, con về phòng khóc một chút đây!”. Nói xong, cậu toét miệng cười.

Khen ngợi có thể nâng cao sự tự tin cho trẻ, có ích cho việc rèn luyện ý chí. Nhất là đối với trẻ nhỏ, cha mẹ cần phải chú ý tới từng tiến bộ nhỏ của trẻ, dành tặng chúng những lời khen thích hợp. Một nụ cười dịu dàng, một cái ôm quan tâm hay một lần hợp tác vui vẻ đều là sự khích lệ rất lớn đối với trẻ.

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Hãy tạo cho trẻ không gian tự do: Trong quá trình trưởng thành của trẻ có khi phải trải qua những thất bại, chúng cần cha mẹ phải cho chúng các cơ hội để trải nghiệm. Bởi vậy hãy cố gắng để trẻ hoạt động độc lập. Khi hoạt động, trẻ sẽ gặp phải một số trở ngại và khó khăn từ bên ngoài, lúc này hãy để trẻ tự mình giải quyết. Khi đạt được mục tiêu cuối cùng, chúng sẽ cảm thấy mọi thành công đều không đến dễ dàng, từ đó sẽ có cảm giác hài lòng với bản thân, đồng thời cũng không nảy sinh tâm lý kiêu ngạo, càng gia tăng quyết tâm dũng cảm khắc phục khó khăn, đạt được mục tiêu.

Hãy khích lệ trẻ tự rèn luyện mình: Tự đặt giới hạn, tự ra lệnh, tự khích lệ bản thân đều là các phương pháp tốt để rèn luyện ý chí cho trẻ. Bạn có thể dạy trẻ hãy tự ra lệnh cho mình như "Quyết tâm tới cùng", "Cố gắng thêm chút nữa".

BAI HỌC SỐ 5

HỢP TÁC TẠO RA KỲ TÍCH

Thành tựu cá nhân trong tập thể

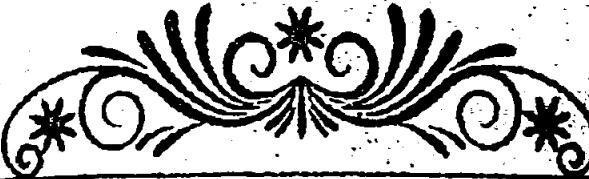
"Tinh thần đồng đội" là 1 trong 22 điều nội quy của trường quân sự West Point, cũng là quy tắc mà bất cứ một chàng trai ưu tú nào cũng cần phải tuân thủ. Không có một chàng trai hoàn hảo nào, chỉ có một tập thể hoàn mĩ. Sức mạnh của tập thể là vô cùng, người biết hợp tác mới có thể lập ra kỳ tích, chỉ có trưởng thành trong tập thể, các chàng trai mới có thể trở thành một người tốt nhất.

Khen ngợi có thể nâng cao sự tự tin cho trẻ, có ích cho việc rèn luyện ý chí. Nhất là đối với trẻ nhỏ, cha mẹ cần phải chú ý tới từng tiến bộ nhỏ của trẻ, dành tặng chúng những lời khen thích hợp. Một nụ cười dịu dàng, một cái ôm quan tâm hay một lần hợp tác vui vẻ đều là sự khích lệ rất lớn đối với trẻ.

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Hãy tạo cho trẻ không gian tự do: Trong quá trình trưởng thành của trẻ có khi phải trải qua những thất bại, chúng cần cha mẹ phải cho chúng các cơ hội để trải nghiệm. Bởi vậy hãy cố gắng để trẻ hoạt động độc lập. Khi hoạt động, trẻ sẽ gặp phải một số trở ngại và khó khăn từ bên ngoài, lúc này hãy để trẻ tự mình giải quyết. Khi đạt được mục tiêu cuối cùng, chúng sẽ cảm thấy mọi thành công đều không đến dễ dàng, từ đó sẽ có cảm giác hài lòng với bản thân, đồng thời cũng không nảy sinh tâm lý kiêu ngạo, càng gia tăng quyết tâm dũng cảm khắc phục khó khăn, đạt được mục tiêu.

Hãy khích lệ trẻ tự rèn luyện mình: Tự đặt giới hạn, tự ra lệnh, tự khích lệ bản thân đều là các phương pháp tốt để rèn luyện ý chí cho trẻ. Bạn có thể dạy trẻ hãy tự ra lệnh cho mình như "Quyết tâm tới cùng", "Cố gắng thêm chút nữa".

BAI HỌC SỐ 5

HỢP TÁC TẠO RA KỲ TÍCH

Thành tựu cá nhân trong tập thể

"Tinh thần đồng đội" là 1 trong 22 điều nội quy của trường quân sự West Point, cũng là quy tắc mà bất cứ một chàng trai ưu tú nào cũng cần phải tuân thủ. Không có một chàng trai hoàn hảo nào, chỉ có một tập thể hoàn mĩ. Sức mạnh của tập thể là vô cùng, người biết hợp tác mới có thể lập ra kỳ tích, chỉ có trưởng thành trong tập thể, các chàng trai mới có thể trở thành một người tốt nhất.

BỔ SUNG ƯU THẾ, SỰ HOÀN HẢO CỦA CON TRAI TỐI TÙ TẬP THỂ

Người ký lệnh thành lập trường quân sự West Point, Thomas Jefferson từng nói: "Mỗi người đều là thầy giáo của bạn." Điều này chứng tỏ, mỗi người đều có những ưu thế của bản thân, đều đáng để người khác học tập. Chỉ cần bạn biết lấy sở trường bù đắp cho sở đoản, sử dụng sở trường của người khác, giảm bớt những bất tiện do sở đoản mang lại thì có thể bổ sung ưu thế cho nhau, nhưng sự ăn ý hoàn hảo này không thể tách rời khỏi sự ủng hộ của tập thể. Sự hoàn mĩ của một người con trai cần phải được rèn luyện trong một tập thể.

Minh chứng West Point

Trong thời kỳ chiến tranh Nam Bắc ở Mỹ, quân đội miền Nam có rất nhiều danh tướng kiệt xuất, dưới sự chỉ huy của họ, quân miền Nam đã đánh thắng rất nhiều trận chiến trong các chiến dịch nổi tiếng, đã mấy lần đồn quân miền Bắc vào đường cùng. Quân miền Nam có được chiến tích này là vì họ có hai vị tướng quân – tướng Robert Lee lẫy lừng và tướng quân Thomas Jackson với biệt hiệu "bức tường đá". Hai người này đều tốt nghiệp ở trường quân sự West Point, quen nhau trên chiến trường Mexico, mười mấy năm sau, hai người liên thủ với nhau, trở thành cơn ác mộng của Lincoln và quân đội miền Bắc.

Mùa xuân năm 1862, quân đội miền Bắc với chủ lực là đoàn quân 100 nghìn người của McClellan đã bao vây thủ đô của miền Nam là Richmond.

Thung lũng Shenandoah là kho cung cấp lương thực của Virginia, cũng là con đường ra vào vùng đất này, một khi thung lũng này bị chiếm thì quân đội miền Bắc sẽ có thể tiến thẳng vào Richmond. Quân của McClellan, thêm vào ba cánh quân của Lincoln khiến Richmond ở vào tình thế vô cùng nguy hiểm, cố vấn quân sự của tổng thống Richmond, tướng quân Lee đã nghĩ ra một diệu kế: Giữ thế cân bằng giữa Richmond với McClellan, đồng thời đánh bại ba cánh quân miền Bắc, sau đó quyết chiến với McClellan. Lee phái 12000 người để chỉ viện cho thung lũng Shenandoah, mấu chốt đánh bại quân miền Bắc là ở Jackson.

Kế hoạch của Lee bị các tướng quân miền Nam cho là không tưởng, đi ngược lại với lối thông thường. Sở dĩ Lee đặt ra một kế hoạch tác chiến khó hiểu như vậy là vì ông có lòng tin tưởng tuyệt đối vào tài năng chỉ huy của Jackson - "Bức tường đá", tư lệnh quân đội tại thung lũng Shenandoah.

Sau chiến dịch Bull Run lần thứ hai, Jackson đã lấy được Harpers Ferry mà không phải đổ một giọt máu nào. Tại sông Antietam, Lee đã nhanh chóng nghênh chiến quân miền Bắc, trải qua một ngày đẫm máu nhất lịch sử nước Mỹ, dựa vào sự phòng thủ ngoan cường của Jackson, Lee đã thoát được nguy cơ toàn quân bị tiêu diệt. Quân miền Nam thắng lợi, Richmond một lần nữa được tung hô như một kỳ tích.

Robert Lee và Jackson lúc này đã gần như có thân giao cách cảm, phối hợp vô cùng ăn ý, tướng lĩnh quân miền Bắc không thể nào đấu lại với họ được. Trong giai đoạn nội chiến, Lee và Jackson phối hợp vô cùng kín kẽ, khi một trong hai người có biểu hiện không tốt, người còn lại lập tức phát huy để bổ sung cho nhau. Trong lập kế hoạch chiến dịch và chấp hành kế hoạch, không ai có thể bì được với Lee, nhưng lại hay sơ hở và nhiều lần khiến đối thủ chạy thoát, còn Jackson thì có khả năng chiến thắng. Hai người đều vô cùng nghiêm khắc với bản thân, dựa vào tài năng cá nhân và nghệ thuật chỉ

huy, họ đã giành được sự tin tưởng và kính trọng của quân miền Nam, cũng được cả quân đội miền Bắc khâm phục.

Trên bức tường ở phòng tập thể dục của trường quân sự West Point có viết một câu khẩu hiệu: Hôm nay, trên sân vận động hữu nghị, chúng ta gieo một hạt giống; ngày mai, trên chiến trường, chúng ta sẽ thu hoạch quả thắng lợi. Đối với mỗi chàng trai mà nói, hãy biết bổ sung lợi thế cho mình dựa vào sức mạnh của tập thể.

Châu Kiệt Luân là một ca sĩ và một nhà sản xuất âm nhạc nổi tiếng người Đài Loan. Để "phong cách Châu Kiệt Luân" nổi tiếng như ngày nay ngoài công sức của chính anh không thể không kể đến sự đóng góp to lớn từ những người viết nhạc như Hồng Kính Nghiêu, Lâm Mạch Khả, Trung Hưng Dân, họ đều là những người viết nhạc ưu tú nhất Đài Loan, luôn quan tâm tới trào lưu mới, sự phát triển của kỹ thuật mới, họ học tập, tiếp thu, chuyển hóa và chuyển hướng, biến âm nhạc của mình trở thành âm nhạc "đi cùng thời đại". Bài hát "Không gian 8 độ" của đội ngũ sáng tác này là một sự đột biến mới, với phong độ khác lạ, kết hợp Đông Tây vô cùng thu hút. Chính lúc này, Châu Kiệt Luân gia nhập vào ánh đèn sân khấu, bắt đầu cho sự nghiệp huy hoàng của mình. Album đầu tay "Jay" là thành quả xuất sắc của tập thể này. Sự mới mẻ trong phong cách và ngôn ngữ âm nhạc đã khiến mỗi album kế tiếp sau này đều là một bước đột phá ghi dấu trong làng giải trí.

Bài học West Point

Trường quân sự West Point tổ chức một loạt các hoạt động

tập thể để giúp đỡ học sinh xây dựng tình bạn và tinh thần đồng đội. Trong tất cả các hoạt động đó, nổi tiếng nhất vẫn là “Bức tường tốt nghiệp”. Bức tường này cao 4,2m, mỗi một học kỳ, các học viên sẽ phải chia thành nhóm 60 người và vượt qua bức tường này trong vòng thời gian 15 phút. Thời đại cần anh hùng, và cũng cần những tập thể vĩ đại. Chỉ cần có thể giúp cho tập thể thành công, vậy thì sự huy hoàng của cá nhân cũng theo đó mà nâng cao. Muốn con trai trở thành một nam tử hán thực sự, cha mẹ cần phải để con biết rằng: Là con trai, phải trưởng thành trong tập thể, phải rèn luyện bản thân trong tập thể, phát huy ưu thế của mình trong tập thể.

Vậy làm thế nào để giúp đỡ trẻ phát huy ưu thế của mình trong tập thể?

❶ Hãy thường xuyên cho trẻ tham gia các hoạt động tập thể

Để phát huy tính tích cực của trẻ trong tập thể, cha mẹ cần thường xuyên đưa trẻ tham gia các hoạt động, ví dụ, cho trẻ tham gia câu lạc bộ thể thao, đội bóng rổ của địa phương... tại đó các trẻ em tới từ những khu phố khác nhau sẽ được các huấn luyện viên chỉ đạo tập luyện và tiến hành thi đấu, từ đó tạo tinh thần đồng đội và nâng cao tình bạn giữa chúng.

Trong các hoạt động tập thể này, trẻ sẽ cảm nhận được niềm vui khi cùng kết hợp với người khác để đánh thắng đối thủ. Trong lúc chơi bóng rổ, người ta luôn chú trọng và việc bổ sung ưu thế và phối hợp chặt chẽ với nhau, hình thức hỗ trợ này sẽ thúc đẩy trẻ phát huy ưu thế. Hơn nữa đồng đội cũng sẽ cổ vũ trước biểu hiện tốt của trẻ.

Các hoạt động không quan trọng là quy mô lớn hay nhỏ mà quan trọng là có thể bồi dưỡng cho trẻ khả năng hòa nhập và giao tiếp với người khác.

❷ Ủng hộ trẻ cùng bạn bè đi du lịch

Khi trẻ muốn cùng bạn bè đi du lịch, bố mẹ nên kiểm tra trước hoạt động du lịch này, xác nhận rằng chuyến đi tuyệt đối an toàn, khi đó hãy cổ vũ trẻ tham gia để rèn luyện cho trẻ sự tự tin trong hoạt động tập thể.

Khi trẻ ra ngoài với bạn một mình, trẻ sẽ phát hiện ra rằng người bạn nào được mọi người yêu quý và chào đón hơn người khác, người nào tiếng nói có uy tín hơn, vậy thì trẻ sẽ nỗ lực tiến lên theo hướng đó.

❸ Khi trẻ không có hứng thú với các hoạt động tập thể, cha mẹ đừng ép buộc

Có những đứa trẻ tính tình hướng nội, không muốn tiếp xúc với người khác, cũng không muốn tham gia các hoạt động tập thể, lúc này, cha mẹ đừng ép buộc trẻ, hãy tranh thủ cơ hội để thay đổi điều đó ở trẻ.

Bé Bốp đang học mẫu giáo rất thích “thể hiện”, thường được cô giáo khen ngợi, việc gì cũng tranh làm trước, nhưng cậu lại không thích để ý đến những người bạn khác. Để rèn luyện cho Bốp ý thức hợp tác, mẹ thường xuyên rủ cậu chơi với những người bạn khác; rủ một cậu bạn hàng xóm cùng gấp giấy thủ công; bảo cậu dạy bạn các cách gấp mà cậu đã học được, sau đó lại bảo người bạn kia dạy cậu cách gấp khác. Đồng thời mẹ đưa ra những lời đánh giá về các tác phẩm của Bốp, lần lượt chỉ

ra các ưu điểm của từng người.

Cách làm của mẹ Bốp đã khiến cậu ý thức được rằng: Mỗi người đều có ưu khuyết điểm riêng, ngông cuồng tự cao là không đúng.

④ Khích lệ trẻ tích cực thể hiện bản thân

Bạn sẽ làm thế nào, khi con trai bạn không biết thể hiện bản thân vào lúc cần thiết? Xin hãy xem cách làm của bố Đức.

Đức năm nay 5 tuổi, đang học lớp mẫu giáo lớn. Cậu là một đứa trẻ rất nghe lời, nhiệm vụ hàng ngày cô giáo phân công, cậu đều kịp thời báo cáo cho bố biết. Ví dụ, có một lần cô giáo bảo cậu hôm sau mang hai loại trái cây khác nhau, cậu nói với bố xong nhưng hình như bố quên mất, nhưng cậu không nhắc nhở bố mà buổi tối tự chuẩn bị, để không quên, cậu còn để trái cây ngay ở đầu giường mình.

Điều này khiến bố đỡ vất vả hơn rất nhiều, bố cũng không bao giờ hà tiện lời khen với các ưu điểm này của cậu. Nhưng bố phát hiện ra cậu có một khuyết điểm lớn nhất, đó là đi học không bao giờ giơ tay. Ví dụ, mấy hôm trước bố tới tham quan lớp học của cậu, câu hỏi mà cô giáo đưa ra có thể nói là vô cùng đơn giản, ví dụ như “Ông biết làm gì”. Ở nhà bố từng hỏi cậu câu đó, cậu đã trả lời rất rõ ràng - ông biết hút mật. Nhưng hôm đó cậu lại ngồi yên trên ghế và im lặng.

Thế là bố vỗ tay với cô giáo, cô giáo lập tức hiểu ý, bèn nhìn Đức bằng ánh mắt khích lệ: “Đức có biết câu hỏi này không? Hình như rất nhiều bạn muốn nghe đáp án của em đấy”. Đức lập tức đứng lên, tự tin trả lời.

Khi trẻ không muốn thể hiện bản thân, cha mẹ nên căn cứ vào tình hình cụ thể để từ từ thay đổi, chứ không nên vội và phê bình hoặc ép buộc trẻ để tránh gây ra hậu quả không tốt.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Những trẻ có khuynh hướng hướng nội thường không thích thể hiện bản thân trước tập thể, bản thân chúng không cho rằng đó là khuyết điểm, mà cho rằng mình biết là được rồi. Cha mẹ cần phải hiểu suy nghĩ này của trẻ, dần dần hướng dẫn trẻ.

Nếu trẻ có tính cách kiêu ngạo, thích đón nhận những thách thức mới khó khăn hơn, cha mẹ chỉ cần đưa trẻ tới những nơi đông người, để trẻ thử giao tiếp với người lớn và các bạn nhỏ cùng độ tuổi, như thế, dần dần trẻ sẽ trở nên cởi mở hơn và cũng thích thể hiện mình giữa tập thể hơn.

ĐỒNG TÂM HIỆP LỰC, VÔ ĐỊCH THIÊN HẠ

Trường quân sự West Point là nơi đào tạo ra các tướng quân, nhưng tinh thần tập thể mới là trọng điểm giáo dục của họ; hơn nữa, trường quân sự West Point có ba câu cách ngôn nổi tiếng về cách xử lý các mối quan hệ với chiến hữu: Thân thiện, hữu hảo, luôn luôn trò chuyện. Trường West Point rất chú trọng tới việc đào tạo và bồi dưỡng tình cảm giữa các học viên, bởi vì những học viên này sau khi trở thành các chiến sĩ

thực sự thì tình bạn đã có sê khiến họ càng hiểu hơn về tinh thần hợp tác, hơn nữa đồng tâm hiệp lực để tạo nên sức mạnh vô địch, các chàng trai cần phải nhớ kỹ điều này.

Minh chứng West Point

Tháng 10 năm 1861, chính phủ liên bang chia tiền tuyến miền Bắc bang Virginia thành 3 chiến khu, Jackson là tư lệnh khu thung lũng Shenandoah, quân đội mà ông chỉ huy ngoài lữ đoàn Stonewall còn bao gồm lữ đoàn của chuẩn tướng Lorraine và binh đoàn kỵ binh số 7 của Trung tá Ashby, tổng binh lực là hơn 1 vạn người. Lữ đoàn Stonewall của Jackson là do một tay ông bồi dưỡng, toàn bộ quan binh đã hình thành một sức mạnh vô cùng kiên cố, có thể nói, sự đồng tâm hiệp lực của lữ đoàn Stonewall đã đi sâu vào lòng mỗi người lính, trở thành linh hồn của lữ đoàn, khiến quân đội miền Bắc phải ngưỡng mộ.

Từ sau chiến dịch Bull Run thứ hai, tướng quân Lee lãnh đạo quân đội tiến vào bang Maryland. Jackson lãnh đạo quân đội vượt sông Potomac vào ngày 5 tháng 9, ngày 13, họ cập bến cảng Hubble. Quân miền Nam chiếm cứ những nơi cao nhất xung quanh thành, dùng đại pháo để tấn công quân giữ thành. Ngày 15, hơn 1 vạn binh sĩ miền Bắc đầu hàng. Sau khi quân miền Nam vào thành, quân miền Bắc bị bắt trói chen chúc đứng hai bên đường để tận mắt chứng kiến phong độ của "Stonewall", không ít người thậm chí còn bước lên bắt tay ông. Một binh sĩ miền Bắc nói: "Ông ấy đúng là có ngoại hình không đặc biệt, nhưng nếu bên chúng ta có một người tài giỏi như ông ấy thì đã không đến nỗi thua thảm như vậy". Trong suốt thời gian chiến tranh, quân miền Bắc đều kính trọng những thành tích của Jackson không kém gì quân miền Nam, một phó quan tham mưu của Longstreet bị bắt giải

tới Washington, ở đó quân miền Bắc nói với ông: "Nếu chúng tôi bắt sống được Jackson, nơi nào ông ấy bị giải đi, binh sĩ của chúng tôi ở nơi đó sẽ vỗ tay cho ông ấy".

Jackson không hề dừng lại ở cảng Hubble, bởi vì Lee đã truyền một mệnh lệnh khẩn cấp từ cách đó 40km. Ngày 16, quân đội của Jackson tới Antietam, lập tức tham gia vào một trận quyết chiến. Trận địa của Jackson bị ba quân đoàn miền Bắc bao vây nhưng không thể đánh đổ, tiếng tăm của Stonewall lại một lần nữa được chứng minh. Sau khi chiến dịch Antietam kết thúc, quân đội của Jackson trở thành hậu vệ, bảo vệ cho cả đoàn quân thuận lợi rút về Virginia.

Đoàn quân tiếp viện mà McClellan mong ngóng ngày đêm cho tới khi chiến dịch kết thúc vẫn không tới nơi. Hai quân đoàn của McDowell và Banks buộc phải tiêu diệt quân miền Nam ở thung lũng Shenandoah, tiêu diệt sự uy hiếp từ một bên, mới dám xuống miền Nam hội ngộ cùng McClellan. Thống soái quân đội miền Bắc có nǎm mơ cũng không ngờ được rằng, 3 quân đoàn tập hợp tại thung lũng Shenandoah với tổng quân số lên đến hơn 10 vạn quân nhưng lại không thể chiến đấu nổi với quân đội chỉ có vài ngàn người của Jackson, và chính đội quân miền Nam này đã khiến McClellan bị thua liểng xiểng.

Danh tiếng của Stonewall Jackson đã càng được củng cố sau những thành tích tác chiến của lữ đoàn Stonewall, không phải dựa vào một binh sĩ nào đó hay sự nỗ lực của cá nhân Jackson mà có được. Một chàng trai ưu tú cần phải hiểu rằng, đồng tâm hiệp lực mới tạo nên sức mạnh vô địch.

Mã Vân là một trong những người sáng lập nên Tập đoàn Alibaba, cũng là Chủ tịch Tập đoàn Alibaba. Nhưng hối nhớ Mã

Vân thường thích đánh nhau, mà trong vô số những trận đánh nhau đó “không có lần nào vì bản thân, mà toàn là vì bạn bè”. Bạn bè đánh giá về ông là “Nghĩa khí, người có nghĩa khí nhất”. Mã Vân đã từng đánh nhau đến nỗi phải khâu 13 mũi, lại còn chịu phạt và bị ép chuyển trường tới Hàng Châu. Mã Vân không thể ngồi yên trong nhà, ông rất thích kết bạn. Bởi vậy, giai đoạn đầu khi Mã Vân khởi nghiệp, lúc ông gần như không thể chống chọi nổi nữa thì xung quanh vẫn có rất nhiều người bạn cùng ông tung hoành ngang dọc, có thể nói, thành công của Mã Vân là nhờ có sự ủng hộ của bạn bè xung quanh.

Bài học West Point

Hiệu trưởng trường quân sự West Point, McArthur từng nói: Chúng ta phải bồi dưỡng những chú sư tử trên chiến trường, bởi vì những con dê mà một con sư tử lãnh đạo có thể đánh thắng một đàn sư tử do một con dê lãnh đạo. Thiết nghĩ: Nếu mỗi một sinh viên tốt nghiệp từ trường West Point chỉ chú trọng tới chủ nghĩa anh hùng cá nhân, vậy thì cả quân đội làm thế nào để phát huy được tinh thần đoàn kết, làm thế nào để tạo thành một tập thể mạnh mẽ? đương nhiên, trong lòng mỗi chàng trai đều hy vọng mình trở thành anh hùng, điều này là rất bình thường, hàng ngàn năm nay, các anh hùng đều là người được thế nhân ngưỡng mộ. Nhưng bản lĩnh cá nhân của một anh hùng có lớn thế nào thì cũng không thể rời xa được sự ủng hộ của dân chúng và sự nỗ lực của cấp dưới.

Vậy là cha mẹ, chúng ta phải làm thế nào để rèn cho trẻ tính đoàn kết?

❶ Cùng giao tiếp và cùng suy nghĩ với trẻ

Cha mẹ có thể cùng trẻ suy nghĩ một số vấn đề, đổi bên trao đổi cảm nhận, để trẻ học cách hợp tác với người khác. Ví dụ, có thể cùng trẻ thảo luận cảm nhận về một tiết mục trên truyền hình; có thể lựa chọn một vấn đề mà mọi người đang tranh cãi để thảo luận, buổi tối nên đi ngủ lúc mấy giờ, xem tiết mục truyền hình nào... Thông qua việc trao đổi và giao lưu những vấn đề này, trẻ sẽ ý thức được rằng: Khi giao tiếp với người khác, cần học cách tôn trọng cảm nhận và yêu cầu của người khác.

Một người biết hợp tác thì có thể thích nghi với môi trường tốt hơn, đồng thời cũng có thể phát huy tiềm năng của bản thân tốt hơn. Trẻ có thể hòa nhập với người khác hay không đều bắt đầu từ việc chúng có thể hợp tác hay không. Xã hội hiện nay là xã hội cạnh tranh khốc liệt, mỗi đứa trẻ muốn học được cách sinh tồn, trước tiên phải có khả năng cạnh tranh. Nhưng cạnh tranh và hợp tác không hề mâu thuẫn với nhau, chỉ những người giỏi hợp tác mới biết làm thế nào để cạnh tranh.

Ví dụ, đối với một cậu bé 5 tuổi, bố mẹ và trẻ nên hình thành thói quen hàng ngày cha mẹ và con cái kể cho nhau nghe các câu chuyện, đôi khi tới lượt trẻ nhưng chúng không chịu thực hiện, vậy thì cha mẹ cần nghĩ cách để trẻ tiếp tục, để chúng biết rằng khi hợp tác với người khác, mình cần phải chịu trách nhiệm với việc làm của mình.

❷ Yêu cầu trẻ tham gia làm việc nhà

Có những ông bố bà mẹ cho rằng trẻ còn nhỏ, bắt chúng làm việc nhà chẳng khác nào tự mua thêm việc cho mình, vướng chân vướng tay, lãng phí thời gian. Thực ra làm việc nhà rất có

tác dụng đối với trẻ. Làm việc nhà có thể cung cấp cho trẻ cơ hội rèn luyện bản thân, hình thành ý thức làm việc không được bỏ cuộc giữa chừng; hơn nữa khiến trẻ cảm thấy chúng được cha mẹ cần đến, có một địa vị quan trọng trong gia đình, cho dù có lúc trẻ sẽ cắn nhăn vài câu vì phải làm việc nhà. Trong cuộc sống thường ngày, những việc mà mọi người trong gia đình có thể cùng làm với nhau rất nhiều: cùng tổng vệ sinh, đọc báo, kể chuyện cho nhau nghe, cùng chơi đồ chơi... Đối với các trẻ từ 4 - 6 tuổi, mỗi ngày chúng nên kể chuyện hoặc thu dọn bàn ăn giúp bố mẹ; đối với trẻ 7 - 8 tuổi, dạy trẻ chia sẻ công việc với người nhà, ví dụ như khi mời khách tới nhà ăn cơm, bảo trẻ đi mua đồ uống, viết thực đơn, bày biện bát đũa lên bàn...

❸ Cho trẻ thi thoảng được đến ở nhà họ hàng hay bạn bè

Bây giờ đa số các gia đình đều chỉ có từ một đến hai con, trẻ không đến trường thì lại về nhà, cơ hội tiếp xúc với người khác rất ít, nhất là những đứa trẻ chưa đi học. Để trẻ thi thoảng được đến ở nhà họ hàng hay bạn bè sẽ cho trẻ cơ hội được tiếp xúc thân mật với người khác. Được giao tiếp và chung sống với những người khác ngoài cha mẹ có thể khiến trẻ học được cách hợp tác với người khác, bồi dưỡng cho trẻ một tính cách chu đáo, có lúc còn có thể tạo cho trẻ một khả năng quan sát nhạy bén.

❹ Dùng phương pháp “kết quả” để khơi dậy tinh thần hợp tác ở trẻ

Câu chuyện sau rất đáng để bố mẹ tham khảo: Một hôm, một đôi vợ chồng quyết định đưa hai đứa con đi dã ngoại. Mọi người đã phân công công việc như sau, cậu con trai cả

tên Cường thì chuẩn bị các đồ dùng cần thiết khi đã ngoại, cô con gái nhỏ chuẩn bị các nguyên liệu cần thiết cho món thịt nướng. Cường rất nghiêm túc, cậu viết hết những thứ cần mang ra giấy, sau đó chuẩn bị từng thứ một. Cô con gái nhỏ tên Hồng thì chỉ mải chơi, mẹ nhắc nhở cô bé, hỏi cô bé đã chuẩn bị đủ các nguyên liệu cần mang chưa, cô nói vẫn còn kịp mà. Mẹ không đốc thúc cô nữa. Ngày hôm sau, cả nhà đi dã ngoại, tới giờ ăn trưa, mọi người chuẩn bị nướng thịt nhưng không thể tìm thấy muối. Hồng cảm thấy vô cùng khó xử, bởi đó là sự sơ suất của cô nên mới quên muối. Do đó, cả nhà phải ăn món thịt nướng không muối.

Bài học lần này vô cùng sâu sắc, vì sự sơ suất của Hồng mà khiến chuyến dã ngoại lần này kém vui hơn hẳn, không những ảnh hưởng tới mình mà còn ảnh hưởng tới người khác. Bố mẹ Hồng không hề nói một câu trách cứ, nhưng kết quả này còn hữu hiệu hơn bất cứ lời nói nào. Bồi dưỡng tinh thần hợp tác cho trẻ, bao gồm cả việc giáo dục chúng làm thế nào để điều hòa mối quan hệ lợi ích giữa bản thân và người nhà, để toàn bộ hoạt động được tiến hành thuận lợi.

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Có thể dạy trẻ chia sẻ đồ chơi với những bạn khác, ví dụ như chơi tàu hỏa, phi thuyền, xe đạp... Nếu chúng muốn chơi chiếc xe điều khiển từ xa của bạn, vậy thì có thể mang đồ chơi của mình ra trao đổi để bồi dưỡng cho trẻ tinh thần hợp tác vui vẻ.

Bình thường, cho trẻ tham gia vào các hoạt động quản lý tiền bạc trong gia đình, để trẻ cố gắng tiết kiệm tiền tiêu vặt, mua ít đồ chơi, bỏ những đồng tiền thừa vào ống tiết kiệm. Tới cuối năm, bố mẹ có thể cho trẻ thêm một ít tiền tiêu vặt để trẻ tự chi tiêu và mua những món quà tặng cho cô nhi viện.

Bố mẹ nên giáo dục con trai tham gia vào các hoạt động tập thể, để bản thân chúng hòa nhập vào với cuộc sống tập thể, tăng cường giao tiếp với bạn bè, thắt chặt tình cảm và sự tin tưởng với bạn bè.

CHIẾN ĐẤU VÌ VINH DỰ CỦA TẬP THỂ

Nhà du hành vũ trụ lần đầu tiên bước chân trong vũ trụ, học viên của trường quân sự West Point, Edward White, từng nói: Người ham hố vinh chú trọng tới cái tên của mình, người vĩ đại thì nhìn vào đất nước mình và sự nghiệp của mình. Trong mắt của những người West Point, vinh sụ của tập thể luôn được đặt lên hàng đầu, điều này đã được thể hiện rất rõ ràng ở Scott. Là con trai, bạn có thể học được rất nhiều điều đáng quý từ Scott.

Minh chứng West Point

Phi công nổi tiếng nước Mỹ, Robert Scott từng đóng quân tại "Không quân số 14" của Mỹ tại Trung Quốc trong thời gian kháng chiến chống Nhật, là đội trưởng thứ hai của "Đội Phi hổ" nổi tiếng thế giới, nhưng ban đầu, ông gia nhập vào đội Phi hổ với tư cách một nhân viên ngoài biên chế.

Scott sinh năm 1908 tại bang Georgia nước Mỹ. Từ nhỏ ông đã rất thích máy bay, năm 1932, ông tốt nghiệp trường quân sự West Point và chuyển tới bang Texas. Năm 1941, xảy ra sự kiện Trân Châu cảng, nước Mỹ chính thức tuyên bố tham chiến. Khi đó Scott đã 33 tuổi, đảm nhận công tác huấn luyện bay. Độ tuổi của ông đối với một người điều khiển chiến đấu cơ mà nói đã hơi cao, nhưng ông trời lại cho ông một cơ hội. Một lần, Scott chuyển vận tư tới Trung Quốc, trên sân bay tình cờ gặp đội trưởng đội Phi hổ hiền hách, Chennault. Khi đó, chiếc máy bay mà Scott điều khiển vừa mới hạ cánh, Chennault đã tới đường băng. Bởi vì Chennault nhận được cảnh báo, nói rằng máy bay Nhật Bản sắp tấn công. Chennault quát: "Mau lái chiếc máy bay đó khỏi nơi này". Scott nhìn thấy bên cạnh có đỗ một chiếc chiến đấu cơ P - 40 đã cũ thì nói với Chennault: "Tôi có thể chuyển nó đi". Chennault nhìn phù hiệu Thượng tá của Scott thì nói: "Để điều khiển một chiếc chiến đấu cơ thì quân hàm của anh quá cao rồi". Scott nói: "Nếu có người muốn tác chiến thì tôi nghĩ anh không nên quan tâm tới quân hàm của người đó".

Sau khi Scott hạ cánh, Chennault lại gần nói: "Anh làm thế nào để khởi động được nó? Đã mấy tháng rồi chúng tôi muốn nó cất cánh mà không được". Một tuần sau, Chennault mượn một chiếc máy bay cho Scott. Thế là Scott trở thành một phi công ngoài biên chế của đội Phi hổ.

Năm 1942, trong trận chiến Nô Giang, Scott phải đối mặt với những họng súng dày đặc của quân đội mặt đất phòng không và các chiến đấu cơ bay thành đàn trên bầu trời của quân Nhật Bản, không hề sợ hãi, ông dựa vào kỹ thuật lái máy bay hơn người và bản lĩnh chiến đấu của mình, cùng các chiến hữu đánh một trận toàn thắng rất oanh liệt. Bởi vậy mà ông nhận được sự yêu quý và kính trọng của đội trưởng Chennault. Sau đó, Scott trở thành Đại đội trưởng đầu tiên của Đại đội chiến đấu cơ số 23, đội trưởng thứ

hai của đội Phi hổ. Ngày đầu tiên nhậm chức, Scott đã chỉ huy các chiến đấu cơ đánh cho các chiến cơ của quân Nhật một trận tan tác.

Dưới sự chỉ huy của Scott, chỉ cần nơi nào có chiến sự thì máy bay của đại đội chiến đấu cơ số 23 sẽ có mặt ở nơi đó. Chỉ cần chiến đấu cơ của quân Nhật xuất hiện ở đâu, chiến đấu cơ của Đại đội chiến đấu cơ số 23 sẽ bay tới đó nghênh chiến.

Trong toàn bộ quá trình chiến đấu trợ giúp Trung Quốc, bản thân Scott đã đánh rơi được 12 chiến đấu cơ của Nhật, ông được nhận 3 huân chương thập tự dành cho phi hành gia kiệt xuất, 2 huân chương ngan tinh và 5 huân chương hàng không.

Đó chính là vinh dự mà người West Point coi trọng, nó không nằm ngoài những hy sinh của một người, là công lao của tập thể, và cũng là vinh dự của quốc gia. Là con trai, vừa là rường cột quốc gia, cũng là trụ cột trong gia đình, bạn cần phải quyết tâm và tin tưởng với niềm tin chiến đấu vì danh dự của tập thể.

Winfield Scott, trung tướng lục quân Mỹ, danh tướng trong chiến tranh Mỹ - Mexico, thống soái quân đội có thời gian tại chức lâu nhất trong lịch sử nước Mỹ. Trong thời kỳ chiến tranh Mỹ - Mexico, ông đã chỉ huy quân Mỹ đánh bại quân Mexico, giành lại lãnh thổ các vùng Texas, California cho người Mỹ. Trong thời kỳ đầu của cuộc nội chiến nước Mỹ, ông đã đặt ra “kế hoạch māng xà” để chế ngự quân đội miền Nam, tuy rằng ban đầu không được coi trọng, nhưng cuối cùng đã được tham gia và đạt được thành công. Năm 1814, Scott được thăng làm chuẩn tướng, ông bắt đầu nhiệm vụ huấn luyện quân đội.

Scott cho rằng, sở dĩ quân đội nước Mỹ thường thua trận là vì năng lực của lãnh đạo cũng không tốt, ông dựa vào phong cách của ông để chấn chỉnh lại quân đội. Ông liên tục tiến hành các bài tập giống nhau đối với các binh sĩ, có quy định nghiêm khắc về ngôn ngữ, cử chỉ và trang phục, nghi thức của từng binh sĩ, không để xảy ra một sai sót nào. Năm 1814, Scott quay lại với chiến trường, thống lĩnh quân Mỹ đã được chỉnh đốn cẩn thận, tiếp tục tác chiến với quân Anh, trong trận chiến Chippawa, ông đã đánh bại quân Anh với quân số hơn bên mình rất nhiều, rồi lại anh dũng giành được thắng lợi lần thứ hai trước quân Anh trong chiến dịch Burundi. Sau khi chiến tranh kết thúc, Scott được thăng làm thiếu tướng (quân hàm cao nhất của nước Mỹ khi đó), được quân nhân và nhân dân toàn nước Mỹ tôn kính.

Hơn 20 năm sau, Scott không chỉ huy hành động quân sự lớn nào, nhưng ông vẫn lập được công lớn cho nước Mỹ. Trong hai lần đàm phán, ông đã có thành tựu rất xuất sắc, không những ngăn chặn được trận chiến giữa người Mỹ và người Án, mà còn ngăn chặn được một trận chiến tranh nữa có thể xảy ra vì vấn đề biên giới giữa người Anh và người Mỹ. Năm 1841, Scott đảm nhận chức Tư lệnh lục quân Mỹ, bắt đầu tiến hành một loạt các cải cách đối với quân đội Mỹ, khiến quân đội Mỹ được nâng cao cả về chiến thuật, tổ chất và trang thiết bị.

Do đó, trong vấn đề giáo dục con trai, bố mẹ cần xác định rằng: Muốn bồi dưỡng tinh thần chiến đấu vì vinh dự của tập thể cho con trai, hãy để chúng hiểu rằng trên chiến trường của dời người, hợp tác không bao giờ là lỗi thời.

Trong chiến tranh vùng vịnh, Tư lệnh quân Mỹ, Schwarzkopf, một trong những học viên tốt nghiệp tại trường quân sự West Point đã từng nói một câu: Trong 4 năm sống trong thế giới quân sự, một lí tưởng mới đã xuất hiện trong đầu tôi. Khi rời khỏi West Point, lí tưởng đó đã trở thành một ngọn đèn sáng dẫn đường tôi: trách nhiệm, vinh dự, quốc gia. Vì luôn nhấn mạnh vinh dự của tập thể, trường West Point không ngừng nhắc nhở tôi quan niệm phục vụ tập thể, trường West Point nói với tôi rằng, tôi nên tận trung với nước, không nên tính toán những được mất cá nhân, cho dù tận trung không thể mang lại bất cứ lợi ích nào cho cá nhân thì tôi cũng không một lời oán trách. Là một người con trai, cần phải có tinh thần: Chiến đấu vì danh dự của tập thể. Bởi vì sự phát triển của xã hội, một người muốn làm nên sự nghiệp thì không thể thoát khỏi tập thể, không thể từ bỏ sân khấu mà một tập thể dành cho bạn, cũng không thể tách khỏi sự hợp tác.

Vậy, cha mẹ nên làm thế nào để bồi dưỡng cho trẻ tinh thần chiến đấu vì tập thể?

❶ Phải quan tâm thực sự tới tập thể của con bạn

Trẻ con ngày nay thường có quan niệm mình là trung tâm của cả gia đình, khi ở trường hoặc ngoài xã hội thì thiếu tinh thần tập thể. Từng có người nói: "Sự phát triển của một người phụ thuộc vào sự phát triển của tất cả mọi người có mối quan hệ trực tiếp hoặc gián tiếp với người đó". Điều này chứng tỏ sự phát triển của một người không thể thoát khỏi sự giao tiếp giữa người với người, không thoát khỏi tập thể. Tập thể là môi trường

có lợi nhất cho sự phát triển toàn diện của trẻ. Một người luôn nằm trong một tập thể hoặc lớn hoặc nhỏ, nếu tách mối quan hệ giữa cá thể và tập thể, con người cũng giống như cá phải rời khỏi nước, không thể sinh tồn chứ đừng nói tới việc phát triển. Ai càng thích nghi được với tập thể thì sẽ càng phát triển tốt hơn. Do đó, hãy để trẻ trở thành một thành phần tích cực trong một tập thể, vừa có lợi cho sự phát triển của tập thể, lại vừa có ích cho sự tiến bộ của trẻ.

Cha mẹ nên thường xuyên thảo luận với trẻ các vấn đề ở trên lớp, có lúc còn nên trao đổi ý kiến với giáo viên chủ nhiệm của trẻ. Cha mẹ nên tích cực tham gia các hoạt động trường lớp của trẻ, nếu vì nguyên nhân đặc biệt nào đó mà không thể tham gia thì tốt nhất là nên thông báo với cô giáo qua email hoặc điện thoại. Với các cuộc họp phụ huynh, cha mẹ đều nên tới đúng giờ, nghiêm túc lắng nghe, khi cần phát biểu thì phải thật tích cực. Khi lớp của con tổ chức một hoạt động, cần có sự giúp đỡ về nhân lực hay vật lực, cha mẹ nên cống hiến hết sức mình. Cách làm này của bố mẹ sẽ khiến trẻ cảm thấy rằng “Gia đình và lớp học luôn gắn bó mật thiết”.

② Nên hiểu tình hình trẻ ở lớp

Cha mẹ nên tìm hiểu biểu hiện của trẻ khi ở lớp, đặc biệt là các phản ứng tâm lý để kịp thời hướng dẫn và chỉ bảo. Mọi quan hệ giao tiếp cá nhân, vẫn dễ vai trò trong một hoạt động, được khen ngợi hay phê bình, vẫn dễ thành tích học tập, tất cả những vấn đề này đều khiến cho tâm trạng của trẻ thay đổi. Trẻ vẫn còn nhỏ, vẫn còn mang tư tưởng chủ quan, cha mẹ nên tìm hiểu tình hình để giúp trẻ đưa ra những phân tích, phán đoán

mang tính khách quan, vừa nhìn thấy các nhân tố có lợi, mà cũng nhận ra các nhân tố bất lợi, hướng dẫn trẻ “thắng không kiêu, bại không nản”, học cách kiểm soát bản thân, phát triển theo chiều hướng có lợi.

③ Nên khuyến khích trẻ làm cán bộ lớp hoặc gánh vác một trách nhiệm nào đó

Chức vụ cho dù lớn hay nhỏ, trách nhiệm cho dù nặng hay nhẹ đều rất có ích cho việc bồi dưỡng tinh thần trách nhiệm của trẻ, hơn nữa còn có thể bồi dưỡng cho trẻ nhiều khả năng khác. Khi con bạn không phải là cán bộ lớp, thậm chí còn không phải là tổ trưởng, có thể yêu cầu trẻ chủ động tìm cô giáo, xin hãy sắp xếp cho chúng một công việc nào đó mà bản thân chúng có thể đảm đương được. Trong quá trình hoàn thành nhiệm vụ này, trẻ sẽ có những trải nghiệm tinh thần tích cực. Nếu thực sự không có chức vụ nào phù hợp thì nên khích lệ trẻ trở thành một nhân tố tích cực trong các hoạt động tập thể của lớp, hoàn thành nhiệm vụ của mình - phát ngôn, biểu diễn, bố trí phòng họp, chuẩn bị vật dụng cần thiết, không làm một người bàng quan với các hoạt động của lớp.

④ Khích lệ trẻ đóng góp cho lớp mình

Là cha mẹ, bạn nên hiểu rằng, chủ nghĩa tập thể và lợi ích cá nhân hợp lý không hề mâu thuẫn với nhau, tư tưởng chủ nghĩa tập thể khiến một người phát triển tốt hơn, còn chủ nghĩa cá nhân lại đối lập với chủ nghĩa tập thể, người không quan tâm tới tập thể thì cá nhân cũng khó có thể phát triển lành mạnh. Hãy để trẻ trở thành một chủ nhân thực sự trong tập thể lớp mình.

Hôm nay, vừa về nhà, Khánh đã kêu ca với bố mẹ: "Cô chủ nhiệm hôm nay mắng con, nói con là lớp phó lao động, phải dồn đốc các bạn quét lớp. Nhưng con còn là đội trưởng đội bóng rổ của lớp mà, tan học xong còn phải đi trả dụng cụ thể dục, thế mà còn bị mắng, chán quá!". Để giảm bớt tâm lý căng thẳng cho cậu, bố nói: "Cô chủ nhiệm giao cho con nhiệm vụ này thật tuyệt!". "Chẳng tuyệt chút nào cả, con cảm thấy làm lớp phó lao động còn phải quản lý các bạn, thật phiền phức, quan trọng nhất là phải dậy sớm, con sợ con sẽ ngủ nướng". Khánh thú nhận suy nghĩ thực sự trong lòng mình.

"Bố nghĩ con nên nghĩ theo hướng tích cực, giao cho con nhiệm vụ này, chứng tỏ cô giáo rất coi trọng con, bố thấy tự hào về con! Đúng là con sẽ vất vả hơn các bạn, nhưng bố nghĩ chúng ta có thể thay đổi cách làm việc và nghỉ ngơi, có thể sẽ giải quyết được vấn đề của con! Từ hôm nay, chúng ta sẽ ngồi vào bàn học sớm hơn mọi khi, để 10 giờ đi ngủ", bố nói. "Đạ, con sẽ thử xem sao", Khánh cũng đồng ý.

Khi trẻ ca thán rằng chúng cảm thấy mệt mỏi và phiền phức khi phải cống hiến cho tập thể, cha mẹ đừng ngăn cản trẻ nói ra những ấm ức trong lòng, mà hãy cho trẻ cơ hội giải tỏa tâm trạng, đồng thời dành cho chúng sự ủng hộ và khích lệ, để trẻ dần dần thích nghi và cho rằng, hy sinh vì tập thể là điều rất xứng đáng.

Bạn hãy khích lệ trẻ hòa nhập vào cuộc sống tập thể, cống hiến nhiều hơn cho tập thể lớp, ví dụ như lau bảng,

quét lớp... tích cực tham gia, tích cực thể hiện năng lực trong các hoạt động tập thể của trường.

Tạo cho trẻ nhiều cơ hội để trẻ ý thức được rằng trong gia đình cũng cần phải nỗ lực. Ví dụ, cuối tuần nhờ trẻ nấu cơm cho cả nhà, hoặc trong một khoảng thời gian cố định, giao cho trẻ công việc tổng vệ sinh nhà cửa.

ĐỪNG NÓI "TÔI", HÃY NÓI "CHÚNG TA"

Quan điểm của trường quân sự West Point là không nên dùng từ “tôi” mà bắt cứ việc gì cũng phải suy nghĩ tới “chúng ta”, bởi vậy mà trường West Point yêu cầu các học sinh trong rất nhiều việc phải thông báo cho nhau. Trong trường, khi một học sinh nắm được một thông tin thì sẽ lập tức thông báo qua mạng internet cho toàn trường, để tất cả các học sinh khác cũng nhanh chóng nắm bắt được thông tin đó. Ví dụ, các sinh viên mới buộc phải chuyển cho nhau nội dung của “Mỗi ngày một câu hỏi”, cũng như cần phải thông báo cho nhau yêu cầu về đồng phục ngày hôm sau, nhắc nhở nhau những nội quy trong các hoạt động.

Minh chứng West Point

Ngày 30 tháng 5 năm 1862, đội quân chủ lực của Jackson đóng tại Charlestown, cách Strathmore 70km; đội quân chủ lực của quân đội miền Bắc Fremont đóng quân tại Murphy Stewart, cách Strathmore 53km; sư đoàn Shields đã vượt qua Blue Ridge, quân tiên phong của họ vào chiều ngày 30

đã chiếm cứ Turrell, cách Strathmore 30km. Binh lính của Jackson biết được tình hình, ai cũng lo sợ. Có người hỏi Jackson: Nếu quân đội miền Bắc gặp nhau tại Strathmore và chặn đứt đường lùi thì làm thế nào? Jackson bình tĩnh chỉ vào dãy núi ở phía Tây, nói: "Vậy thì chúng ta vào núi và đi đường vòng để trở về". Thực ra trong lòng Jackson đã tính toán kỹ, ông cử một đội kỵ binh đang hoạt động trong thung lũng để trinh sát nhất cử nháy động của quân địch, tất cả đều nằm trong lòng bàn tay của Stonewall.

Trước tiên Jackson tập trung các cánh quân đang tản mát ở khắp nơi về Winchester. Sáng sớm ngày 31 tháng 5, đại quân xuất phát về phía Nam, theo thông lệ, kỵ binh vẫn đi trước mở đường; phía sau là 2000 tù binh của quân miền Bắc; sau đó là một đoàn xe ngựa chở đầy vật tư, xếp thành hai hàng song song, kéo dài tới 10km; quân đội đi sau cùng. Lính của Jackson đã hành quân thần tốc được 80km đến ngày 1 tháng 6 đã đi xuyên qua thành phố Strathmore. Cùng thời gian đó, hai đường binh mã của quân miền Bắc theo kế hoạch áp sát vào Strathmore. Quân đoàn của Fremont khi đến một nơi cách miền Tây Strathmore vài km thì đã khai hỏa với quân đội bên cánh của Will, nhưng sư đoàn Shields sau khi xuất phát khỏi Turrel đã đi nhầm lên đường quốc lộ Winchester, kết quả là không thể gặp quân đội của Fremont đúng hẹn. Fremont hiển nhiên là rất e dè uy danh của Jackson, không dám đơn độc quyết chiến, bởi vậy chỉ đành rút quân.

Từ phía Nam của Strathmore là dãy núi Massana, nó chia thung lũng ra thành hai lòng chảo. Hai đạo quân binh mã của quân đội miền Bắc sau khi gặp nhau tại Strathmore, đã lần lượt men theo hai lòng sông phía Đông và Tây để truy kích về phía Nam, hẹn gặp nhau lần nữa tại cực Nam của dãy núi Massana, cùng hợp kích tấn công Jackson. Quân đội miền Bắc lần này chia thành hai lộ quân, lại tạo thành một cơ hội đột phá cho Jackson. Ngày 3

tháng 6, đại quân của Jackson rút về New Market, phái người leo lên đỉnh ở cực Đông Nam của ngọn núi Massana, từ đó quan sát động hướng của quân miền Bắc hai bên núi, đồng thời dùng cờ để kịp thời báo cáo.

Jackson đã tận mắt nhìn thấy toàn bộ quá trình chiến đấu. Chỉ huy của trận chiến này là Fremont khiến Jackson càng yên tâm, ông quyết định tập trung binh lực ưu tú tấn công 3000 quân miền Bắc của Lewiston.

Jackson luôn bình tĩnh quan sát sự phát triển của chiến cục, ông nhận thấy pháo đạn của quân miền Bắc đã che lấp cả lộ tuyến tiến công của quân miền Nam, lập tức ra lệnh cho chuẩn tướng Castro vừa mới tham gia chiến trường thông linh lữ đoàn số 8, phát động tấn công vào vùng cao địa. Vì lúc này đã không còn thời gian để quay về mặt phía sau của cao địa nên 4 binh đoàn bộ binh Louisiana mà Castro chỉ huy buộc phải tấn công chính diện. Binh sĩ miền Nam dũng cảm đã bất chấp khói đạn đánh giáp lá cà với quân miền Bắc, lớp trước ngã xuống lại có lớp sau tiến lên, cuối cùng cũng lao lên được vùng cao địa. Tướng chỉ huy quân miền Bắc Taylor lập tức điều 3 binh đoàn bộ binh, phát động phản kích, binh sĩ đôi bên chiến đấu với nhau, cuối cùng quân miền Bắc với số lượng ít đã không chơi được với số đông nên đã bị đuổi ra khỏi vùng đất này.

Sau khi trận chiến kết thúc, quân đội của Jackson đóng quân tại bờ Nam sông Shenandoah chờ đợi, nhưng lúc này cho dù là Fremont hay là Shields cũng đã mất ý chí chiến đấu, cả hai đều rút quân về miền Bắc.

Sau mấy ngày nghỉ ngơi, Jackson để lại vài nghìn quân giám sát tình hình quân miền Bắc ở thung lũng, còn mình thì đích thân lãnh đạo đoàn quân chủ lực tiến về miền Nam để chi viện cho tướng Lee. Vậy là chiến dịch thung lũng Shenandoah đã kết thúc thắng lợi.

Trường quân sự West Point muốn các học sinh biết rằng,

kể từ giây phút họ bước chân vào ngôi trường này, trong quan niệm của họ không chỉ còn cái tôi nữa, mà là cả tập thể. Rất nhiều danh tướng của trường West Point đều đã từng trò chuyện với nhau về niềm vui “chờ đợi tiếng chuông” ở trường.

Ở trường quân sự West Point, khi đi học không được đến muộn, tan học phải đúng giờ. Một khi tiếng chuông tan học vang lên, cho dù là môn học gì cũng buộc phải kết thúc. Bởi vậy các học sinh khi gấp phải khó khăn là bắt đầu “chờ đợi tiếng chuông”. Ví dụ, có một bạn nào đó bị giáo viên hỏi một câu hỏi mà không biết trả lời, người đó sẽ áp úng hối lâu không đáp, lúc này rất nhiều người bạn khác sẽ giúp đỡ. Người giúp đỡ sẽ liên tục đặt câu hỏi cho giáo viên, mục đích là làm đứt mạch suy nghĩ của giáo viên, chỉ cần chờ tới khi “tiếng chuông” vang lên là học sinh không trả lời được câu hỏi đó sẽ “thoát nạn”. Nghe nói, Eisenhower có được mối quan hệ tốt cũng là nhờ ông rất hay giúp đỡ bạn bè kéo dài tới khi “tiếng chuông” vang lên. Có thể nhận thấy, hành động này đã thực sự bồi dưỡng cho học sinh của West Point ý thức tập thể.

Bài học West Point

Từ giây phút bước chân vào trường quân sự West Point, dừng chỉ nghĩ tới “tôi” mà bắt cứ việc gì cũng phải nghĩ tới “chúng ta”. Muốn con trai trở thành một người biết cạnh tranh và hợp tác, cha mẹ cần dạy con trai rằng: Là con trai thì cần phải biết hợp tác, biết giúp đỡ lẫn nhau, từ “cái tôi” phát triển thành “chúng ta”, cuối cùng đạt được mục tiêu lấy sở trường bù đắp cho sở đoản, cùng nhau phát triển, đôi bên cùng có lợi.

Vậy, cha mẹ phải làm thế nào để dạy trẻ biết chia sẻ với người khác?

❶ Dạy trẻ phương pháp hợp tác đúng đắn, chia sẻ niềm vui trong tập thể

Một đứa trẻ biết hợp tác sẽ nhanh chóng thích nghi được với môi trường mới và phát huy vai trò tích cực của mình; còn những đứa trẻ không biết hợp tác sẽ gặp rất nhiều phiền phức cả trong cuộc sống và học tập, luôn có cảm giác cô độc.

Mỗi người đều không thể sống cô lập trong một xã hội mà cần phải giao tiếp, hợp tác với người khác. Nhất là với sự phát triển và đặc điểm của xã hội hiện đại ngày nay, càng cần mọi người có tinh thần hợp tác và khả năng hợp tác. Do đó, việc trẻ học được phương pháp hợp tác đúng đắn sẽ giúp chúng vui vẻ chơi đùa, làm tốt công việc được giao và cũng có ảnh hưởng tích cực tới chất lượng cuộc sống sau này.

Khi trẻ hoạt động trong tập thể, cha mẹ cần phải dạy trẻ, yêu cầu trẻ tiến hành mọi việc theo quy tắc, hòa nhập vào hoạt động của tập thể, cùng mọi người chia sẻ niềm vui của mình; hoặc là nêu ý kiến của mình về hoạt động đó, cũng có thể đưa ra những đề nghị tốt cho hoạt động mà mình tham gia.

❷ Để trẻ cảm nhận được sức mạnh của sự hợp tác, chia sẻ tình bạn trong tập thể

Tập thể là một tổ chức được hợp thành bởi nhiều người, bởi vì không một cá thể nào là hoàn mĩ nên chỉ khi cả tổng thể kết hợp với nhau mới có thể phát huy được sức mạnh lớn nhất. Sự kết hợp của các nhân tài mới giúp tạo ra một tập thể hoàn

mī. Do đó mỗi người chúng ta đều nên hiểu rằng, trong một tập thể chúng ta đều có những vai trò nhất định.

Thời đại ngày nay là thời đại của sự hợp tác cùng phát triển và thực tế đã chứng minh, rất nhiều thiên tài không phải thua vì trí tuệ mà là thất bại trong các mối quan hệ giao tiếp. Có thể nói, một người không biết hợp tác không phải là người hiện đại, một người không biết hợp tác với người khác thì không thể thành công.

Cha mẹ nên khích lệ con trai mình tham gia các hoạt động thể dục thể thao. Thể thao là một hoạt động tập thể phải trực tiếp giao lưu và cạnh tranh với người khác. Quan trọng hơn là hoạt động thể dục thể thao không những cần có trí tuệ và sức mạnh, mà còn cần có sự hợp tác. Đây cũng chính là yếu tố cần thiết trong giao tiếp xã hội. Một đứa trẻ một khi đã yêu thể dục thể thao thì sẽ chủ động tìm kiếm đối thủ, sự tìm kiếm này chính là giao tiếp; mà một đối thủ thích hợp thường là người bạn có tình cảm sâu sắc nhất với chúng.

❸ Cần chú ý phương thức giáo dục trẻ

Trong thời đại cạnh tranh ngày càng khốc liệt ngày nay, cha mẹ nào cũng cố gắng cung cấp cho trẻ điều kiện học tập và cơ hội để rèn luyện các năng lực, tăng cường khả năng cạnh tranh của chúng trong xã hội tương lai. Cha mẹ thường chỉ tập trung sự chú ý vào trẻ, mà quên mất các nhân tố của mình: chính phương thức giáo dục của bố mẹ có ảnh hưởng chủ yếu tới khả năng cạnh tranh của trẻ. Ở một mức độ nhất định nào đó, sự cạnh tranh của trẻ thực ra nói lên hiệu quả trong phương thức giáo dục của bố mẹ.

Trẻ muốn có thành tích tốt thì cần phải học tập, vậy để thực hiện tốt nền giáo dục gia đình, cha mẹ cũng cần phải học tập. Chỉ có những tri thức khoa học mới có thể chỉ đạo một cách khoa học nền giáo dục gia đình của bạn.

Tuấn là lớp phó học tập, cậu luôn có trách nhiệm với công việc của mình, thành tích học cũng rất tốt. Bởi vậy cậu rất tự hào. Nhưng khi lớp trưởng phân công cho cậu một công việc gì đó, cậu thường không nhiệt tình tham gia, thường nói rằng việc này không quan trọng, bởi vậy mà các bạn đều không hài lòng với cậu. Khi biết chuyện, mẹ Tuấn đã nói với cậu rằng, con người phải biết hợp tác với người khác, ủng hộ lẫn nhau thì mới có thể làm mọi việc tốt hơn. Mẹ lại kể cho Tuấn nghe về trận chiến Xích Bích, Tôn Quyền, Lưu Bị đã làm thế nào để liên kết với nhau, đánh bại quân Tào Tháo, và việc Chu Du vì đố kỵ với Gia Cát Lượng mà phải mất mạng. Từ đó Tuấn dần thay đổi, sống hòa thuận hơn với mọi người. Khi trẻ đã biết hợp tác với người khác, chúng sẽ trở nên thân thiện hơn, sẽ biết làm thế nào để giao tiếp với người khác.

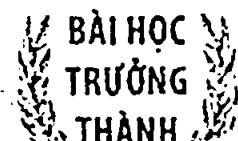
④ Tận dụng thời cơ để bồi dưỡng cho trẻ tinh thần chia sẻ với người khác

Bồi dưỡng cho trẻ tinh thần chia sẻ với người khác phải bắt đầu từ khi trẻ mới bắt đầu học đi. Ví dụ, có thể để trẻ cùng đứa trẻ hàng xóm ngồi trên sàn nhà chơi những trò chơi mà chúng thích, cũng có thể để trẻ chia sẻ đồ ăn với đứa trẻ khác...

Cường năm nay 3 tuổi, cậu rất thích chơi với các bạn hàng xóm. Nhưng lần nào chơi cậu cũng không muốn bạn chơi đồ chơi của mình, cậu chỉ thích chơi đồ chơi của bạn. Mẹ Cường

rất lo lắng. Một lần, cậu bé hàng xóm lại sang chơi, mẹ bèn nói với Cường: “Cường, hôm qua mẹ mua cho con đồ chơi mới, con có muốn chơi cùng bạn Lượng không?”. Cường không lên tiếng, ra vẻ “Con không muốn chơi cùng bạn ý đâu”. Mẹ Cường cười nói: “Đồ chơi này phải có hai người mới chơi được, nếu con không muốn chơi với bạn Lượng thì mẹ sẽ cất nó đi, khi nào con muốn chơi cùng người khác thì mẹ sẽ mang ra tặng con”. Cường nghe thấy thế thì lo lắng, liền xin mẹ cho cậu món đồ chơi và hứa với mẹ là sẽ cùng chơi với bạn. Lần này Cường và Lượng chơi rất vui, chỉ sợ mẹ cất đồ chơi đi. Sau khi Lượng ra về, mẹ xoa đầu Cường, nói: “Hai người cùng chơi rất vui phải không con, nếu cứ chơi một mình thì sau này cũng chẳng có bạn nào chịu chơi với con nữa”.

Chỉ cần cha mẹ có ý thức hình thành cho trẻ suy nghĩ “Chúng ta cùng chơi thì mới thú vị”, trẻ sẽ dần dần thay đổi quan niệm của mình, dần dần học cách chia sẻ đồ chơi, đồ ăn cho bạn bè.

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Những khuyết điểm của con trai như ích kỷ, không biết tương thân tương ái, không biết đoàn kết với bạn bè... đều được hình thành trong quá trình trưởng thành. Khi lần đầu tiên trẻ tỏ ra ích kỷ, làm sai việc gì đó mà không kịp thời được uốn nắn; lần đầu tiên trẻ tỏ ra có lòng thương yêu nhưng lại không được khẳng định hay chấp nhận, cổ vũ, thì quan niệm thiện ác trong đầu của trẻ có thể bị sai lầm. Do đó, cha mẹ cần phải chú ý bồi dưỡng và dạy bảo trẻ từ những điều nhỏ nhất trong cuộc sống.

Cha mẹ không nên quá hy vọng con của mình sẽ có ngày trở thành người kiệt xuất, bắt chúng phải giỏi hơn người khác ở tất cả các phương diện, đừng quá nhấn mạnh vào sự cạnh tranh và chiến thắng người khác, mà hãy chú ý bồi dưỡng cho trẻ phầm chất vui vẻ giúp đỡ và hợp tác với người khác.

SỨC MẠNH CỦA TẬP THỂ SẼ MANG LẠI THÀNH TỰU CHO MỘT CHÀNG TRAI

Patton, tướng quân tốt nghiệp trường quân sự West Point, tuy rằng nổi tiếng vì năng lực và kỹ thuật tác chiến cá nhân, nhưng trên thực tế, ông còn là một thiên tài trong việc xây dựng một tập thể. Trên chiến trường, khi dẫn dắt quân đội, ông thường phạt phân minh, có rất nhiều biện pháp khiến mọi người đều tâm phục khẩu phục. Có một lần Patton đi động viên binh lính bị thương, phát hiện ra trên giường bệnh có một chàng thanh niên có vẻ rất sạch sẽ, không nhận ra là bị thương ở đâu, Patton bèn cầm bệnh án của người đó lên và nỗi giận, bởi vì người thanh niên nay không bị thương thực sự, chỉ nói là mình khó chịu. Patton bèn lôi người này khỏi giường bệnh, ném ra ngoài và hạ lệnh lập tức đưa anh ta ra tiền tuyến, sau đó, người thanh niên này lập nên không ít công lao trên tiền tuyến, còn được nhận huân chương Tử tâm.

Minh chứng West Point

Ngày 17 tháng 4 năm 1861, theo mệnh lệnh của Thống đốc bang

Virginia Fletcher, Jackson thống lĩnh các học viên sĩ quan tại Học viện quân sự Virginia tới Richmond, thủ phủ của Liên bang để huấn luyện tân binh. Ngày 27, Jackson được phong quân hàm Thượng tá, mấy tuần sau được phong lên làm Chuẩn tướng, nhậm chức Lữ đoàn trưởng Lữ đoàn bộ binh số 1 của Virginia, Lữ đoàn này được hợp thành bởi 4 binh đoàn. Jackson đã dùng kỷ luật thép và những bài huấn luyện nghiêm khắc để biến một đám nông dân thành một đội quân tinh nhuệ và nhận được sự ủng hộ của cấp dưới. Đầu tháng 7, Jackson thống lĩnh quân đội tham gia chiến dịch Bull Run thứ nhất, thành tích vô cùng xuất sắc, Jackson được mệnh danh là Stonewall, lữ đoàn bộ binh số 1 của Virginia được gọi là lữ đoàn "Stonewall".

Mùa thu năm 1861, Jackson được thăng chức Thiếu tướng và là sư đoàn trưởng; mùa hạ năm sau, ông được làm Trung tướng, quân đoàn trưởng. Lữ đoàn Stonewall luôn là đội quân trung tâm của Jackson, cùng ông Nam chinh Bắc chiến. Jackson lúc lâm chung đã nói: "Các binh sĩ của lữ đoàn số 1 sau này sẽ tự hào nói với con cháu họ rằng, tôi từng là một thành viên của lữ đoàn Stonewall. Stonewall không thuộc về cá nhân tôi, mà thuộc về toàn bộ quan binh của lữ đoàn này". Sau khi Jackson qua đời, chính phủ Liên bang đã chính thức đặt tên Lữ đoàn bộ binh số 1 của Virginia là Lữ đoàn "Stonewall", đó là đội quân duy nhất trong thời kỳ nội chiến được chính quyền công nhận bằng tên gọi riêng. Trong các trận chiến đấu sau này, lữ đoàn Stonewall nhiều lần đảm nhận trọng trách, thương vong thảm khốc nhưng ý chí chiến đấu vẫn rất kiên cường. Lữ đoàn Stonewall đã tham gia 39 trận chiến, sau khi nội chiến kết thúc chỉ còn lại khoảng 200 người, các quan quân từ chức Thượng úy trở lên đã thương vong.

Tháng 7 năm 1891, bức tượng điêu khắc của Jackson đã được hoàn thành và dựng lên tại Lexington, hơn 3 vạn người đã tới tham gia nghi thức này, trong đó bao gồm vô số các binh lính cũ của lữ đoàn Stonewall. Tối hôm đó, chủ nhân phát hiện những người binh sĩ già này bỗng đứng mất tích, thế

là đi tìm kiếm khắp nơi, cuối cùng phát hiện ra họ đang ngồi xung quanh bức tượng của Jackson ở khu mộ. Họ nói: "Ngày xưa chúng tôi đều ngủ cùng ông ấy trên chiến trường, giờ chúng tôi muốn được ngủ cùng Jackson lần cuối."

Danh hiệu Lữ đoàn Stonewall đã mang lại sức mạnh và niềm tin rất lớn cho các binh sĩ của Lữ đoàn này, nó không chỉ là một kỳ tích, mà còn là thành tựu trong lịch sử chiến đấu oai hùng của Lữ đoàn Stonewall. Có thể nói, sức mạnh của tập thể đã tựu thành các chàng trai.

Năm 27 tuổi, ông vào làm việc tại một công ty tài chính. Dưới sự ảnh hưởng của ông, những thanh niên với tuổi đời chỉ ngoài 20 đã học theo ông, cùng nỗ lực để công ty tăng trưởng với tốc độ chóng mặt. Nhưng ông không dừng lại ở giai đoạn đầu thành công này, ông lại dẫn dắt các thành viên của tập thể sẵn sàng đi theo ông, thực hiện ước mơ sáng tạo hơn 30 năm, một lần nữa đạt được thành công lớn. Ông đã bước chân vào hàng ngũ những doanh nhân nổi tiếng, được tạp chí có sức ảnh hưởng rất lớn của nước Mỹ, "Money", đánh giá là "một trong tám nhân vật lớn nhất có sức ảnh hưởng mạnh nhất tới cách sống của mọi người trong suốt 25 năm qua". Ông chính là Dee Hock.

Bài học West Point

Eisenhower hiểu sâu sắc rằng ông không thể một mình tạo dựng nên một vở kịch, bởi vậy ông rất biết buộc mình vào những người có cùng chung lợi ích để cùng nhau biểu diễn, biểu diễn thành công hay thất bại có mối quan hệ mật thiết với tất cả mọi người, do đó, tất cả đều rất tích cực tham gia và thể hiện. Muốn con trai bạn thành công trong tập thể, bố mẹ cần phải để con biết

rằng: Là con trai, hãy biết rèn luyện bản thân từ trong tập thể.

Vậy phải làm thế nào để bồi dưỡng cho trẻ khả năng sống tập thể và tinh thần đoàn đội?

❶ Để trẻ có khái niệm tập thể

Trong bất cứ hoàn cảnh nào, trẻ cũng không thể độc lập, chúng đều phải ở trong một tập thể, nếu trẻ không biết tầm quan trọng của tập thể, không phục tùng tập thể thì chúng sẽ không được chào đón, càng không thể trở thành người lãnh đạo cả một tập thể. Do đó, rèn luyện tinh thần tập thể cho trẻ là vô cùng quan trọng.

Đừng để con trai mình hình thành tích cách cô độc, lập dị, hãy để trẻ học cách giao tiếp với người khác, học cách hòa nhập với tập thể. Cha mẹ cần phải tạo cho trẻ nhiều cơ hội được sống trong tập thể, để trẻ biết sức mạnh của tập thể, để trẻ tự giác phục tùng tập thể, bồi dưỡng cho trẻ tinh thần trách nhiệm, để trẻ trở thành một người được chào đón dù ở bất cứ nơi đâu.

❷ Cho trẻ cơ hội được sống trong tập thể

Con trai bản tính đã thích tụ tập thành từng nhóm, trong các tập thể, học xã giao, học cách thương yêu, học cách sống, học tinh thần trách nhiệm và quan niệm đạo đức, đồng thời tìm cho mình một mái ấm. Khi còn nhỏ nếu con trai không học được cách xử lý các mối quan hệ trong tập thể, thiếu ý thức tập thể thì sau này chúng cũng không biết cách phát triển quan hệ giao tiếp tốt, không thể giữ mối quan hệ hòa hợp với người khác. Thứ mà chúng cần tìm là một tập thể có thể khiến chúng thoải mái, giao cho chúng nhiệm vụ và khiến chúng cảm thấy tự hào. Cha mẹ nên khích lệ trẻ tích cực tham gia một số hoạt

động cạnh tranh như hoạt động thể dục thể thao, để chúng tìm thấy bản thân từ những hoạt động đó. Cha mẹ cũng có thể thiết kế các nhiệm vụ mang tính thách thức, để chúng học cách nâng cao năng lực, kỹ năng và tinh thần trách nhiệm từ bầu không khí tràn đầy sự thách thức và hứng thú đó.

Các gia đình ngày nay thường chỉ có 1 đến 2 con, vì vậy đa số được bố mẹ rất chiều chuộng, lâu dần, chúng sẽ xa rời với cuộc sống tập thể.

Học cách sống trong tập thể tức là phát triển tính xã hội của trẻ, bồi dưỡng cho trẻ tinh thần tập thể, hình thành cho trẻ khuynh hướng chủ động tham dự vào cuộc sống chung và các hành vi xã hội tương ứng; để trẻ dùng người khác làm tham chiếu, hình thành ý thức tự mình lựa chọn và điều chỉnh. Học cách sống tập thể chính là để trẻ tiếp nhận bạn bè, thấu hiểu cảm nghĩ của người khác, phát triển và điều chỉnh trí tuệ cũng như năng lực của mình cho phù hợp với đồng đội. Những điều này có thể được hiểu như bồi dưỡng tình cảm và trí tuệ cho trẻ, mà đây lại là một nhân tố quan trọng để trẻ thành công trong cuộc đời.

❸ Để trẻ chơi cùng các bạn cùng tuổi, sinh hoạt chung với những đứa trẻ có trình độ tương đương

Nếu trẻ thường bị nhốt trong nhà với một khoảng trời riêng thì chúng rất dễ trở nên bướng bỉnh, ích kỷ. Hãy hướng dẫn trẻ giao tiếp với bạn bè, để trẻ tham gia vào các hoạt động tập thể, cùng chơi trò chơi với những người bạn khác, khiến trẻ cảm nhận được sự cao quý của tình bạn, hiểu rằng mỗi người khác nhau lại có năng lực khác nhau. Dần dần trẻ sẽ học được cách quan tâm và yêu thương người khác, học cách hợp tác và cạnh tranh trong tinh thần

Điều quan trọng nhất là hãy để trẻ tiến hành các hoạt động thú vị cùng với những đứa trẻ có trình độ phát triển tương đương. Con trai có thể cùng làm rất nhiều việc, khi đó chúng sẽ cảm thấy mình và người khác đều có đóng góp cho tập thể, bản thân chúng hòa nhập với người khác, từ trong đó nhận được sức mạnh, đồng thời cũng cảm nhận được sức mạnh của tập thể, vậy thì chúng sẽ không còn cảm thấy mình là một đứa trẻ yếu ớt và vô dụng nữa.

❾ Hãy bồi dưỡng cho trẻ tình thương yêu, để những người bạn xung quanh trẻ cảm nhận được sự ấm áp của tập thể

Nếu con trai bạn thích dùng hành động thực tế để thể hiện tình yêu thương của mình, thì bố mẹ nên tạo ra cơ hội cho trẻ thể hiện bản thân. Ví dụ nói với con trai “Hoa héo, cần uống nước rồi”, con trai sẽ chủ động tưới nước để thể hiện tình yêu của mình với những bông hoa.

Tuấn, một cậu bé lạnh nhạt, dưới sự giáo dục kiên nhẫn của mẹ, cuối cùng cũng có sự tiến bộ rất lớn. Một lần, trường mầm non tổ chức một bữa tiệc tối, các bạn cùng cầm đĩa xếp hàng, chuẩn bị nhận bánh ngọt. Mẹ thấy con trai cầm hai cái đĩa bèn hỏi: “Con muốn ăn hai phần sao?”. Tuấn đáp: “Con muốn lấy cho bạn Hiền một phần”. Mẹ quay đầu lại, thấy cô bé tên Hiền mới chuyển tới trường đang rụt rè ngồi trong một góc, có vẻ vô cùng đơn độc. “Bạn ấy nhờ con lấy giúp sao?”. “Không ạ, bố mẹ bạn ấy đều không đến, hình như bạn ấy không vui lắm, con muốn giúp bạn ấy”.

Mẹ Tuấn vô cùng ngạc nhiên và vui mừng trước hành

động của con trai, chị lập tức khen ngợi con. Mẹ phát hiện ra rằng, tình yêu thương đã khiến con trai mình ngày càng biết thể hiện tình cảm. Bố mẹ không chỉ phải khiến con trai hiểu được chân lý của “tình yêu” mà còn phải khích lệ con trai biểu đạt những tâm trạng che giấu trong lòng mình. Được thừa nhận và khẳng định rất có ích cho việc hình thành tâm lý khỏe mạnh của trẻ, từ đó khiến trẻ sẽ không xa rời tập thể, còn có thể giúp trẻ loại bỏ trạng thái tâm lý cô độc.

Qua các hoạt động tập thể có kế hoạch, có thể sẽ khiến trí tuệ trẻ được khai thác triệt để hơn, các phẩm chất đạo đức và thói quen tốt cũng theo đó mà hình thành. Con trai trong quá trình tiếp xúc với thầy cô giáo và bạn bè sẽ nhận thức được mối quan hệ của mình với tập thể, từ đó có phản ứng tâm lý và thái độ đối với mọi người, mọi vật và khả năng sống tự lập cũng sẽ được rèn luyện nâng cao.

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Trong hoạt động tập thể, cha mẹ nên giáo dục trẻ làm nhiều việc và ít chỉ huy người khác. Nếu một người không làm việc mà chỉ thích chỉ huy người khác thì các bạn sẽ nảy sinh tâm lý phản cảm, thậm chí là ghét giao tiếp với người đó.

Cha mẹ nên giáo dục trẻ tôn trọng người khác trong hoạt động tập thể. Khi người khác gặp khó khăn, nên chủ động giúp đỡ họ, như vậy mới có nhiều bạn hơn; nếu có những bạn có thái độ lạnh nhạt với mình thì cũng đừng phiền lòng, nên kiên trì, lâu dần, người bạn đó cũng sẽ tỏ ra nhiệt tình hơn.

BÀI HỌC SỐ 6

CHẤP HÀNH TẠO RA HIỆU QUẢ

Lao động mới tạo ra kết quả mong muốn

Học viên trường West Point, nguyên Tổng thống Hoa Kỳ Eisenhower từng nói: "Lời nói chỉ là lời nói, thứ duy nhất bạn cần là khả năng chấp hành, một hành động vượt qua cả tá kế hoạch". Đúng vậy, chỉ có hành động mới có thể mang tới hiệu quả thực tế. Nghĩ trong đầu không bằng hành động, nghĩ xong rồi hãy quả quyết chấp hành, để suy nghĩ của bạn tạo ra giá trị cần có.

CHẤP HÀNH HIỆU QUẢ CAO LÀ GIA TĂNG TỐC ĐỘ TRONG CÁC CHI TIẾT

Trường quân sự West Point mỗi ngày đều tiến hành kiểm tra trang phục của các học viên: giày da và các cúc áo của từng học viên ngày nào cũng phải được lau sáng loáng, áo sơ mi và quần phải là thẳng nếp. Trường quân sự West Point còn coi việc kiểm tra chi tiết này là một thước đo quan trọng để đánh giá về một học viên. Nhà trường tin rằng, một người không chú trọng tiểu tiết thì trên chiến trường không thể có một đầu óc bình tĩnh và một khả năng phân tích hơn người. Vô tâm, sơ suất và hành sử lỗ mảng là những điều đại kỵ đối với một quân nhân. Tướng quân Patton xuất thân từ trường quân sự West Point vì biết chú trọng đến tiểu tiết, nên đã rất thành công: huấn luyện một đội quân có khả năng chiến đấu kém trở thành một đội quân hùng mạnh, đồng thời lập được rất nhiều chiến công hiển hách trong chiến dịch Sicily.

Minh chứng West Point

Ngày 6 tháng 3 năm 1943, tướng quân Patton được nhận lệnh trở thành Quân đoàn trưởng quân đoàn số 2. Ông huấn luyện quân đoàn số 2 bằng một kỷ luật thép vô cùng nghiêm khắc. Ông lái ô tô đi tới từng đội quân, thâm nhập vào doanh trại. Tới bất cứ một doanh trại nào, ông cũng yêu cầu họ phải chấp hành nghiêm khắc từng chi tiết như cà vạt, bảo hộ chân, mũ giáp, vũ khí tùy thân và yêu cầu ngày nào cũng phải cao ráo. Vì đó mà Patton

trở thành vị quan chỉ huy không được chào đón nhất trong lịch sử nước Mỹ. Nhưng, quân đoàn số 2 đã thực sự có sự thay đổi lớn, trở thành một đội quân ngoan cường, có tinh thần chiến đấu và niềm tự hào tập thể vô cùng lớn.

Từ một đội quân thiếu khả năng chiến đấu, quân đoàn số 2 trở thành một đội quân dũng cảm có thể tác chiến. Trong trận chiến đấu cuối cùng từ tháng 3 đến tháng 4 năm 1943, quân đoàn số 2 tấn công về phía Bắc. Ngày 7 tháng 5, quân Mỹ lấy được Bizerte, hơn 4 vạn binh sĩ Đức đã phải đầu hàng quân đoàn số 2 của Mỹ.

Patton tốt nghiệp tại trường quân sự West Point nên rất hiểu tầm quan trọng của các chi tiết trong quá trình chấp hành công việc. Những lời răn dạy của ông hết lần này tới lần khác đều nhấn mạnh vào các chi tiết như cà vạt, bảo hộ chân, mũ giáp, vũ khí tùy thân và việc cạo râu hàng ngày. Tuy rằng các binh sĩ thấy bức bối, nhưng nó lại âm thầm khiến họ thay đổi và cuối cùng họ trở thành những binh lính đáng tự hào.

Các học viên của trường West Point đều vô cùng nhạy bén đối với từng chi tiết xung quanh mình. Điều này là kết quả của việc yêu cầu nghiêm khắc của trường. Trường West Point yêu cầu mỗi học viên phải học cách quan sát từng chi tiết, không được coi thường những việc mà mình tự cho là không quan trọng, giữa các sự vật luôn có mối quan hệ nhất định, mà rất nhiều sự việc đều được quyết định bởi những việc tưởng chừng như không quan trọng này. Là con trai, hãy hiểu rằng việc chấp hành một cách có hiệu quả bắt nguồn từ việc chú trọng các chi tiết, các chi tiết đó có thể giúp bạn gia tăng tốc độ.

Có một năm nạn đói hoành hành ở Đức, một người giàu có đã mời 20 đứa trẻ con nhà nghèo tới nhà mình, nói với chúng: “Bánh mì ở trong cái giỏ này, mỗi cháu được một miếng, mau

cầm lấy. Sau này hàng ngày cứ vào giờ này thì tới đây lấy bánh, cầm lấy. Sau này hàng ngày cứ vào giờ này thì tới đây lấy bánh, tới khi nào nạn đói chấm dứt mới thôi". Bọn trẻ tranh cướp nhau, ai cũng cố chọn cái bánh to nhất, nhưng khi lấy được bánh vào tay, chẳng đứa nào nói cảm ơn đã bỏ đi. Duy nhất một cô gái ăn mặc rất sạch sẽ, ngượng ngùng đứng một bên, khi người khác đã ra về hết mới cầm cái bánh mì nhỏ còn sót lại trong đó, cảm ơn chủ nhân rồi về nhà.

Hôm sau, màn tranh đấu của bọn trẻ lại tái diễn như ngày hôm trước. Miếng bánh lần này cô bé lấy được còn không bằng một nửa bánh của người khác. Nhưng khi cô về tới nhà, lúc mẹ cô cắt miếng bánh mì ra, trong đó rơi ra rất nhiều đồng bạc trắng. Mẹ cô vô cùng kinh ngạc, nói: "Con mau mang trả tiền, vì số tiền này chắc chắn là để nhầm trong bánh rồi". Cô bé mang tiền tới trả. Nhưng người giàu có đó nói: "Không, không nhầm đâu. Ta cố ý để tiền vào trong cái bánh mì nhỏ nhất, mục đích là để thưởng cho cháu, con gái ạ. Hãy nhớ, người thà lấy cái nhỏ nhất chứ không tranh giành cái to nhất, sau này chắc chắn sẽ nhận được nhiều ân huệ còn hơn cả những đồng bạc để trong cái bánh mì này".

Trong vấn đề giáo dục con trai, bố mẹ cần biết: Đừng để con trai thất bại vì những tiểu tiết, hãy để chúng hiểu rằng, hãy bắt đầu từ những tiểu tiết, gia tăng tốc độ, đạt được mục đích mà mình hướng đến.

Bài học West Point

Thông qua những bài huấn luyện nghiêm khắc về các chi tiết, trường West Point đã khiến tất cả các học viên hiểu rằng: Trên chiến trường, bất cứ một sai lầm dù nhỏ thế nào cũng có

thể dẫn tới một thảm kịch thương vong, thậm chí thay đổi toàn bộ cục thế chiến tranh. Các anh hùng trên chiến trường có thể dũng mãnh, nhưng tuyệt đối không được là người thô lỗ. Thực ra, đời người cũng như chiến trường, muốn con trai chiến thắng được các thất bại và sai lầm thì cần phải gia tăng tốc độ từ những chi tiết, chú trọng kết quả của việc chấp hành hiệu quả cao.

Vậy, bố mẹ làm thế nào để bồi dưỡng cho con trai chú trọng chi tiết?

❶ Bồi dưỡng trẻ thói quen tỉ mỉ từ các chi tiết nhỏ trong cuộc sống

Trái nghĩa với tỉ mỉ là sơ ý, qua loa, đây là căn bệnh rất phổ biến của các em nhỏ. Khi trẻ còn nhỏ thì cha mẹ cảm thấy điều này không có gì nghiêm trọng, nhưng khi trẻ càng lớn tính cách đó lại càng nguy hiểm, bởi nó gây cản trở lớn trong việc học, trong việc thành tài, trong mọi mặt của cuộc sống. Ví dụ, đi học quên mang vở bài tập, sau khi mở cửa quên rút chìa khóa ra, đồ của mình thì quên trước quên sau, tới khi cần dùng thì tìm mãi không thấy... Căn bệnh cầu thả này cần phải được uốn nắn từ nhỏ thì trong cuộc sống sau này mới không gây ra sai lầm lớn hơn.

Muốn trẻ hình thành thói quen tỉ mỉ cần phải bắt đầu từ cuộc sống thường ngày, từ những chi tiết nhỏ nhất. Có thể rèn luyện nhiều lần, trong một khoảng thời gian chỉ tập trung uốn nắn một thói quen xấu, khi nào thói quen tốt được hình thành thì lại tiến hành rèn luyện và uốn nắn thói quen xấu tiếp theo. Dần dần, hãy biến tỉ mỉ trở thành một thói quen trong tư duy của trẻ.

Cha mẹ có thể cố ý để xảy ra một số sai lầm trong quá trình hướng dẫn trẻ hoặc trong hành vi thường ngày. Ví dụ như cố tình nói sai một kiến thức phổ biến nào đó để kiểm tra xem trẻ có thể phát hiện ra sai sót đó không. Khi trẻ phát hiện ra sai sót của cha mẹ hay thầy cô giáo, chúng sẽ cảm thấy đó là một việc vô cùng tài giỏi, từ đó cũng sẽ tích cực phát hiện sai lầm của chính bản thân trong quá trình học tập.

② Bố hãy là tấm gương cho con trai

Đương nhiên, khi bồi dưỡng sự tỉ mỉ cho con trai, bố nhất định phải chú ý tới hình tượng của mình trong lòng con, như thế thì con trai mới phấn đấu và noi gương theo người bố ưu tú của mình. Có một câu chuyện như thế này:

Một người rất thích uống rượu, ngày nào tan làm về, anh cũng tới quán rượu gần nhà uống vài ly, và thường uống tới nửa đêm khi đã nửa tỉnh nửa say mới mò về. Một hôm, tuyết lớp dày đóng dày trên đường. Tan làm, cũng như mọi khi, anh tới quán rượu quen thuộc, đang đi, bỗng anh nghe sau lưng thấy có âm thanh rất lạ. Anh quay đầu lại nhìn, hóa ra là đứa con trai tan học về nhà.

Con trai đang đi theo dấu chân của bố, gương mặt nhỏ của nó đỏ bừng vì hưng phấn: “Bố nhìn xem, con đang giẫm lên vết chân của bố này! Thú vị thật đấy”. Câu nói của con trai khiến người bố giật mình, anh lập tức ý thức được rằng: “Nếu mình tới quán rượu thì con trai cũng sẽ đi theo đường của mình”. Người bố lập tức đổi hướng, di về nhà. Từ đó về sau, anh thay đổi thói quen, không bao giờ còn tới quán rượu nữa.

Có thể các ông bố không nhận ra rằng con trai của bạn

giống như một cái ra đà nhỏ không ngừng chuyển động, luôn quan sát nhất cử nhất động của bạn, đồng thời bắt chước theo từng chi tiết nhỏ nhặt mà bạn dễ dàng bỏ qua ấy. Từng ánh mắt, câu nói, cử chỉ của người bố đều được trẻ ghi nhớ trong đầu, trong tim. Các ông bố nên ý thức được rằng, mình chính là cái “khuôn” của trẻ, nếu bạn hy vọng bản sao của mình hoàn hảo thì bạn hãy khắc thật tốt từng đường nét tỉ mỉ trên cái “khuôn” ấy.

❸ Đừng vội vã phê bình

Có những ông bố bà mẹ thấy con mình không cẩn thận làm sai việc gì đó sẽ lập tức quát tháo. Làm như vậy không thể tạo ra hiệu quả tốt, ngược lại còn khiến trẻ nảy sinh tâm lý không lành mạnh. Cha mẹ luôn cho rằng sự vô tâm, qua loa của trẻ là vì chúng không để ý tới việc gì, thực ra không hoàn toàn là vậy. Rất nhiều đứa trẻ rất quan tâm tới điểm số, khi bài kiểm tra có số điểm số không như mong muốn, chúng thường đổ lỗi: “Vì sơ ý!”. Hình như nói như vậy, chúng sẽ có thể thoát khỏi trách nhiệm của một bài kiểm tra tồi, có thể an tâm mà tha thứ cho bản thân. Trên thực tế, thi cử thất bại không phải là do sơ ý, mà phần lớn là vì chúng chưa nắm vững hoàn toàn kiến thức. Lúc này, cha mẹ nên dạy trẻ nghiêm túc nhìn thẳng vào vấn đề, yêu cầu chúng khi làm bài tập phải thật cẩn thận không để sai sót thì khi kiểm tra mới rút ra kinh nghiệm, cứ kiên trì như vậy, lần kiểm tra sau sẽ không còn vì “sơ ý” mà điểm thấp nữa.

Thực ra, sự sơ ý của trẻ là vì bình thường chúng chưa hình thành được thói quen chú ý tới tiểu tiết. Nếu trong cuộc sống thường ngày, cha mẹ cho trẻ nhiều cơ hội để làm những việc tỉ mỉ, dần dần trẻ sẽ trở nên tỉ mỉ hơn.

④ Khích lệ trẻ chú trọng tiểu tiết

Con trai rất dễ coi thường những vấn đề tiểu tiết. Ví dụ cô giáo giao bài tập về nhà, tuy rằng đã làm nhưng còn nhiều sai sót, yêu cầu chúng làm một bài văn, nhưng vì đọc không kĩ nên thường bị lạc đề. Nếu khi học đã không cẩn thận thì đối với cuộc sống cũng sẽ cầu thả, sau này sẽ ảnh hưởng đến rất nhiều phương diện. Muốn bồi dưỡng cho trẻ thái độ tỉ mỉ thì cần phải bắt tay vào làm từ khi trẻ còn nhỏ. Hãy xem cách làm của người bố dưới đây.

Cường vừa về tới nhà đã vào thẳng phòng mình, bố thấy vậy bèn gó cửa phòng cậu và nói: "Con có tâm sự gì sao? Chúng ta ăn cơm trước rồi bố con mình nói chuyện, được không?". Cường ở trong phòng đáp: "Điểm Văn của con lần này không cao, con thấy tệ lắm, không muốn ăn". "Kém đến thế sao? Để bố xem nào". Bố đẩy cửa bước vào, sau khi xem bài kiểm tra của Cường bèn mỉm cười nói: "Chà, con đã được điểm 7 điểm rồi còn gì, tốt lắm! Đừng nản lòng, chỗ nào chưa thuộc kỹ thì ôn tập lại, như thế sẽ ít sai sót hơn".

Sau đó, họ cùng xem lại những chỗ mà Cường còn chưa biết, bố nói: "Bố nghĩ con rất muốn được điểm cao, đúng không? Nhưng vì không cẩn thận nên mới bị điểm thấp, thật là đáng tiếc! Giờ bố con mình đi ăn cơm, nghỉ ngơi một lát rồi lại học tiếp". Lúc này Cường gật đầu, mỉm cười nhẹ nhàng, cậu nhìn bố đầu cảm kích, thầm nghĩ sau bữa cơm, chắc chắn mình sẽ sửa lại những chỗ sai và còn âm thầm quyết tâm, sau này phải cẩn thận hơn nữa mới được.

Khi trẻ sơ ý, cha mẹ đừng đóng vai một giám thị kiểm tra hay một quan tòa, mà hãy dành cho trẻ cơ hội để học sự tỉ mỉ,

đồng thời thông cảm và ủng hộ trẻ nhiều hơn nữa, để trẻ hiểu được tác dụng của việc chú trọng tiểu tiết.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Hãy dạy trẻ hình thành thói quen kiểm tra lại bài tập. Sau khi trẻ làm bài tập xong, cha mẹ đừng giúp chúng kiểm tra, hơn nữa cũng đừng mắng và bắt trẻ sửa lại ngay khi phát hiện ra lỗi sai. Hãy cố gắng để trẻ tự phát hiện ra sai sót của mình và tự sửa chữa. Mỗi khi trẻ làm một việc gì rất tỉ mỉ, cha mẹ nên kịp thời khen ngợi: "Con trai bố giỏi quá". Nhờ những lời khen ngợi và khích lệ của cha mẹ, con trai sẽ dần dần hình thành được thói quen chú trọng tiểu tiết.

Để trẻ cảm thấy việc chúng làm là có ý nghĩa, đôi khi bạn hãy cố tình "thỉnh giáo" trẻ. Ví dụ: Mẹ muốn đọc hướng dẫn sử dụng lò vi sóng, nhưng tìm mãi không thấy, con có thể tìm giúp mẹ không?". Trẻ sẽ tìm ra rất nhanh. "Mẹ sơ ý quá, đúng là con trai của mẹ giỏi quá". Như thế chúng sẽ cho rằng việc quét dọn và sắp xếp nhà cửa gọn gàng, để vật dụng đúng chỗ quy định là việc rất hữu ích, lần sau chúng sẽ chú ý làm tốt.

RÈN LUYỆN TÍNH CÁCH QUYẾT ĐOÁN, KHÔNG DÂY CÀ RA DÂY MUỐNG

Trên chiến trường không bao giờ tồn tại hai từ "nếu như", tại trường quân sự West Point, các sĩ quan chỉ huy khi dạy học sinh tập kiềm đều nói với họ rằng: "Đừng giả thiết là nếu thanh

kiếm trong tay mình dài hơn một chút, bạn sẽ đánh bại được đối phương. Thực tế là cho dù thanh kiếm trong tay bạn dài đến đâu, nếu không chủ động tấn công thì cũng không thể làm nên cơm cháo gì. Chỉ cần bạn tiến về phía trước một bước, thanh kiếm của bạn tự nhiên sẽ dài hơn". Chủ động tấn công, hành động quyết đoán, đó chính là một tính cách mà chàng trai ưu tú cần phải có.

Minh chứng West Point

Ngày 16 tháng 12 năm 1944, quân Đức tập trung binh lực của 24 sư đoàn, 1000 chiếc máy bay, phát động phản công về khu vực núi Ardennes, gây thiệt hại nặng nề cho đội quân của Hodges. Hôm sau, Bradley cùng Eisenhower phân tích tình hình tấn công của quân Đức, xác định nhiệm vụ chủ yếu của quân liên minh khi đó: 1. Chống lại quân Đức đang xâm nhập vào vùng núi Ardennes từ phía Bắc và phía Nam; 2. Khống chế St. Vith và Bastogne, con đường yếu đạo yết hầu dẫn về miền Tây; 3. Đọc theo sông Maas, tổ chức chống đỡ. Thế tấn công của quân Đức khiến bộ đội tư lệnh tiến vào Luxembourg được Bradley bố trí bị uy hiếp nghiêm trọng, Eisenhower cũng đang hối thúc bộ đội tư lệnh tiến vào Verdun. Nhưng Bradley từ chối vì sợ hành động này có thể làm dao động lòng quân. Ngày 8 tháng 12, Bradley ra lệnh cho quân Hodges quay về miền Nam, quân của Patton thì chuyển lên phía Bắc, nghênh đón quân Đức. Ngày 22, Patton bắt đầu phát động tấn công, từ miền Nam tiến về miền Bắc tấn công quân của Đức. Ngày 23, quân đồng minh bắt đầu tấn công quân Đức từ trên không. Để tranh thủ sự chỉ huy của quân Anh, Eisenhower ra lệnh cho quân đoàn số 1 và quân đoàn số 9 dưới quyền Bradley chuyển tới Montgomery. Nhưng cho tới tháng 1 năm 1945, Montgomery mới phát động tấn công.

Ngày 31 tháng 1 năm 1945, quân đồng minh gặp nhau tại Houffalize, quân Đức bị đuổi về phòng tuyến ban đầu. Trong chiến dịch Ardennes, quân đồng minh đã để 7,7 vạn người thương vong cho cái chết của 12 vạn quân Đức. Căn cứ theo mệnh lệnh ngày 21 tháng 3 của Eisenhower, Bradley đã thống lĩnh quân đội vượt sông Rhine, tiến về phía Frankfurt, sau đó toàn lực tấn công Kassel. Kế hoạch đánh bại nước Đức cuối cùng của các nước đồng minh được nêu ra trong hội nghị ở Rhine Berger: đoàn quân số 9 và số 1 của Mỹ sẽ tạo thành thế gọng kìm hai hướng Nam, Bắc, bao vây quân Đức vào khu vực Ruhr, sau đó gặp nhau tại khu vực Paderborn - Kassel, Bradley sẽ chỉ huy tập đoàn quân số 1, số 3 và số 9 từ Kassel phát động tấn công với quy mô lớn, xuyên qua miền Trung nước Đức, tới bên bờ sông Elbe, đối diện với quân Liên Xô ở hai bên bờ; quân Montgomery sẽ bảo vệ cho cánh phía Bắc, tấn công về phía Bắc, vượt sông Elbe, tới biên giới Đan Mạch; Devers bảo vệ cánh phía Nam, tiến quân về phía Đông Nam, tới Austria. Kế hoạch này do Eisenhower và Bradley lập ra, được mọi người gọi là "Kế hoạch Bradley".

Ngày 28 tháng 3, Bradley chỉ huy việc thực thi kế hoạch này. Ngày 1 tháng 4, quân Anh chiếm được Paderborn và hoàn thành việc bao vây quân Đức tại Ruhr. Ngày 4 tháng 4, toàn bộ các đoàn quân số 1, 3, 5, 9 của Mỹ tập kết, binh lực ước tính khoảng 130 vạn người (đây là tập đoàn quân lớn nhất trong lịch sử quân đội Hoa Kỳ). Để tiếp cận chỉ huy, Bradley đã chuyển quân tư lệnh của tập đoàn quân này tới Wiesbaden, Đức. Ngày 18 tháng 4, khoảng 32 vạn quân Đức bị bao vây đã đầu hàng. Tổng tư lệnh quân Đức tuyển miền tây Mordell dùng súng tự sát. Trước đó, ngày 6 tháng 4, Bradley đã hạ lệnh tiếp tục tiến quân về phía Đông, từ Kassel tới sông Elbe, tổng chiều dài là 120 dặm Anh, mục tiêu của các tập đoàn quân lần lượt là Leipzig, lô cốt đầu cầu sông Elbe và sông Mulder. Ngày 13 tháng 4, phòng tuyến quân Đức tại sông Elbe bị phá vỡ hoàn toàn. Bradley lập tức chuẩn bị thực thi giai đoạn hai của kế hoạch tác chiến,

ngăn chặn quân Đức chạy trốn về dãy Alps và Na Uy. Vì việc này, ông ra lệnh cho quân đội của Patton tiếp tục tiến quân về miền Đông Nam, cho tới khi đến Linz và sông Danube, còn quân Devers bảo vệ quân Patton thì đi qua Nuremberg và Munich để tiến về phía Đông. Ngày 15 tháng 4, quân đồng minh phát động cuộc tổng tiến công lần cuối cùng vào nước Đức. Ngày 26 tháng 4, quân Mỹ và quân Liên Xô gặp nhau chính thức tại Torgau bên bờ sông Elbe. Ngày 7 tháng 5, phát xít Đức tuyên bố đầu hàng vô điều kiện.

Tháng 8 năm 1945, Bradley trở thành Cục trưởng Cục quản lý quân nhân xuất ngũ của Mỹ. Tháng 11 năm 1947, ông trở thành Tham mưu trưởng của Lục quân Hoa Kỳ. Tháng 8 năm 1949, Bradley lại đảm nhiệm chức Chủ tịch Hội đồng Liên hiệp Tham mưu trưởng Mỹ, không lâu sau thì kiêm chức Chủ tịch Ủy ban quân sự NATO và Chủ tịch Ủy ban Thường vụ của tổ chức này. Tháng 9 năm 1950, Bradley được phong làm Thượng tướng 5 sao. Khi giữ chức Chủ tịch Hội đồng Liên hiệp Tham mưu trưởng Mỹ, Bradley đã tham gia lên kế hoạch, tổ chức và chỉ huy chiến tranh Triều Tiên.

Người West Point luôn nhấn mạnh: chủ động tấn công, hành động quyết đoán; không được rụt rè, nhút nhát, sợ hãi, không dám hành động. Đây cũng là phẩm chất cần có của một đấng nam nhi. “Đóa hồng đen trong Nhà Trắng” - Condoleezza Rice là một người có tính cách vô cùng quyết đoán. Gia đình Rice luôn tin tưởng vào một chân lý: Con của người da đen chỉ khi xuất sắc hơn con của người da trắng gấp 2 lần thì họ mới có thể bình đẳng; xuất sắc gấp hơn 3 lần thì mới có thể vượt qua đối phương. Bố mẹ nói với Rice rằng, ngoài Birmingham còn rất nhiều cơ hội khác, nếu nỗ lực, chăm chỉ học tập, không ngừng tiến lên thì chắc chắn sẽ được đền đáp. “Bạn có thể không mua nổi một cái humberger trong quán ăn, nhưng vẫn có thể lên làm

Tổng thống". Rice đã từng mơ ước mình trở thành một nghệ sĩ dương cầm chuyên nghiệp, năm 16 tuổi, bà bước chân vào Học viện âm nhạc Lamont của Đại học Denver, nơi bố bà làm việc để học dương cầm. Nhưng trong thời gian từ năm thứ hai tới năm thứ ba, kế hoạch chi tiết để thực hiện ước mơ của bà bị hủy bỏ. Mùa hè năm đó, bà tham gia cuộc thi âm nhạc Aspen nổi tiếng, gặp phải một cuộc cạnh tranh tàn khốc nhất từ trước tới nay: "Tôi gặp phải những đứa trẻ 11 tuổi, chúng chỉ cần nhìn một cái là có thể diễn tấu được khúc nhạc mà tôi phải luyện tập suốt 1 năm, tôi nghĩ mình không thể nào có cơ hội được diễn tấu tại nhà hát Carnegie nữa". Khi biết rõ tài năng của mình trong lĩnh vực dương cầm là có hạn, bà quyết định chuyển sang làm chính trị, bởi vậy mới có thành tựu rực rỡ ngày hôm nay, bà trở thành bông hồng đen duy nhất trong Nhà Trắng tính tới thời điểm này.

Bài học West Point

Hành động mới tạo nên sự trác việt. Trường quân sự West Point luôn yêu cầu các học viên của mình phải hành động quyết đoán, việc ngày hôm nay chớ để ngày mai. Muốn con trai bạn trở thành một người làm việc quyết đoán thì cha mẹ phải dạy con rằng: Là con trai thì phải dũng cảm, làm việc quyết đoán, không bao giờ dây dưa kéo dài.

Vậy, cha mẹ làm thế nào để bồi dưỡng cho con trai tính cách quyết đoán?

❶ Tôn trọng cá tính của con trai

Khi cha mẹ ôm đ้อม toàn bộ cuộc sống của trẻ, không bồi dưỡng tính tự lập cho trẻ thì sự phát triển cá tính của chúng

sẽ bị hạn chế. Mà cá tính chính là đặc trưng tâm lý chỉ sự ổn định và bình thường của con người, đặc trưng tâm lý này quyết định thái độ và phương thức hành vi của một người đối với một sự vật nào đó. Cá tính không chỉ được thể hiện trong quan niệm, thế giới quan, lý tưởng của một người mà còn được thể hiện trong hứng thú, năng lực, khí chất và tính cách của người đó. Nếu cha mẹ chỉ một lòng thương yêu, chiều chuộng, quản giáo trẻ thì sẽ ngăn cản sự phát triển cá tính của chúng, khiến chúng đánh mất ý chí tự lập và nhân cách của bản thân, điều này không có lợi cho sự trưởng thành của trẻ.

Khi còn nhỏ, thứ quý giá nhất của con trai chính là cá tính. Khi giáo dục và bồi dưỡng, cha mẹ chú ý không làm hạn chế sự phát triển cá tính của trẻ, mà hãy nỗ lực tạo ra một không gian rộng lớn hơn cho cá tính của chúng không ngừng phát triển để con trai được rèn luyện, để không chỉ có một cơ thể khỏe mạnh, mà còn có một cá tính riêng.

Độc lập tự chủ là nguồn gốc của mọi niềm vui, sự tự tin và thành công của con người. Người không độc lập thì sẽ không có cảm giác tự do, không có cảm giác tự do thì không đủ tự tin, không tự tin thì đương nhiên là không thể vui vẻ. Muốn trẻ trở thành chủ nhân trong cuộc sống của chính mình thì hãy rèn luyện cho trẻ ý thức tự lập từ sớm.

❷ Bồi dưỡng khả năng quyết đoán của trẻ

Có những người đàn ông khi làm việc hay giao tiếp trong xã hội thường thiếu sự quyết đoán: khi cần quyết thì không quyết, khi vừa quyết định xong lại lập tức hối hận. Người không quyết đoán thường do dự và dễ lỡ cơ hội.

Theo nghiên cứu của các nhà tâm lý học: tính cách do dự, không quyết đoán có thể là hậu quả để lại do ảnh hưởng quá lớn của cha mẹ từ thuở nhỏ. Do đó, cha mẹ cần bồi dưỡng tính cách quyết đoán cho trẻ từ khi còn nhỏ. Một mặt, cha mẹ phải làm tấm gương tốt cho trẻ, dùng sự quyết đoán của mình để âm thầm ảnh hưởng tới trẻ. Với những yêu cầu mà trẻ đưa ra, nếu hợp lý thì đáp ứng; nếu không thì cần dùng thái độ rõ ràng để từ chối, đồng thời nói rõ nguyên nhân cho trẻ. Từ đó bồi dưỡng cho trẻ ý thức “tự mình quyết định”, thúc đẩy tính cách trẻ phát triển lành mạnh. Mặt khác, cha mẹ không nên tranh cãi với nhau trước mặt trẻ, bởi vì trong mắt trẻ, cha mẹ đều là đại diện của “sự thần kỳ mà uy nghiêm”, “quyền uy”. Nếu ý kiến của cha mẹ mâu thuẫn với nhau, trẻ sẽ không biết nghe theo ai, lâu dần sẽ hình thành thói quen do dự, thiếu quyết tâm.

❸ Chàng trai lạc quan dám làm dám chịu

Muốn con trai mình có tính cách lạc quan, cha mẹ không nên kiểm soát trẻ quá chặt. Bởi vì kiểm soát quá chặt có thể kìm hãm tính cách ngây thơ, trong sáng của trẻ, ảnh hưởng tiêu cực đến sức khỏe, tâm lý trẻ. Do đó, cha mẹ hãy để trẻ có những quyền lựa chọn khác nhau trong từng giai đoạn độ tuổi khác nhau. Chỉ những đứa trẻ từ nhỏ đã có quyền lựa chọn thì mới có thể cảm nhận được niềm vui và sự tự tại thực sự.

Cho dù là người có bản tính lạc quan nhưng không phải lúc nào cũng gấp mọi điều như ý trong mọi việc, do vậy không thể luôn luôn “vui vẻ”. Tốt nhất là ngay từ khi trẻ còn bé, cha mẹ hãy bồi dưỡng cho trẻ năng lực đối phó với khó khăn, trở ngại. Để trẻ học sự nhẫn耐 hoặc tìm kiếm một nơi gửi gắm tinh

thần khác khi đối mặt với nghịch cảnh, ví dụ như tham gia thể dục thể thao, trò chuyện với bạn bè...

Bồi dưỡng cá tính của trẻ cần bắt đầu từ khi còn sớm. Cha mẹ đừng an ủi mình rằng: "Chờ nó lớn rồi tự nhiên sẽ hiểu...". Trên thực tế điều này là không thể, bạn không thể khiến một cậu bé lúc nào cũng rụt rè, nhút nhát, sau 18 tuổi bỗng nhiên tỏ ra quyết đoán, kiên quyết, biết giao tiếp như một nhà ngoại giao tài ba; cũng không thể hy vọng một đứa trẻ luôn tiêu tiền phung phí, sau 20 tuổi bỗng trở thành một chuyên gia tài chính. Do đó, cha mẹ cần bồi dưỡng cá tính cho trẻ từ nhỏ, để trẻ có đủ cơ sở để trở thành một người đàn ông tốt, đồng thời hướng dẫn trẻ tích lũy các năng lực và phẩm chất để thành công.

④ Bồi dưỡng và huấn luyện tính tự lập cho trẻ, thúc đẩy việc hình thành tính cách quyết đoán

Giai đoạn dậy thì là thời kỳ quá độ từ dựa dẫm sang tự lập của trẻ, trong thời kỳ này, cha mẹ nên chú trọng tới việc bồi dưỡng khả năng tự lập cho trẻ để giúp chúng hình thành một nhân cách toàn diện.

Sau khi trẻ bước vào thời kỳ dậy thì, cha mẹ nên thay đổi phương pháp quản lý của mình một cách có ý thức, buông tay để trẻ tự rèn luyện, đừng sợ chúng làm không tốt, cũng đừng trách cứ chúng, hay ôm đ้อม làm thay chúng. Đối với những việc mà trẻ tự làm, chỉ cần chúng đã nỗ lực thì cho dù kết quả như thế nào, cũng nên khẳng định và khen ngợi để trẻ thêm tự tin. "Tôi làm được" là một cảm giác vô cùng quan trọng đối với những cậu con trai trong giai đoạn dậy thì, nó là động lực để phát triển tính tự lập cho trẻ.

Cha mẹ nên tạo ra cơ hội để bồi dưỡng cho trẻ năng lực tự mình đưa ra quyết định, biến chàng trai đang trong giai đoạn dậy thì trở thành một nam tử hán thực sự, để chúng tự lập suy nghĩ vấn đề mà chúng phải đối diện. Cha mẹ nên khuyên trẻ không được ngập ngừng, do dự mà hãy cố gắng dạy chúng học cách đưa ra quyết định. Rèn luyện cho trẻ khả năng quyết đoán, tổ chức và chỉ huy là việc quan trọng hơn bất cứ việc gì.

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Muốn bồi dưỡng cho trẻ tinh thần dũng cảm, cha mẹ cần phải kịp thời tiến hành giáo dục vai trò giới tính cho trẻ, khích lệ con trai dũng cảm thể hiện sự cương nghị của mình để chúng hình thành ý thức: con trai sinh ra đã phải là người dũng cảm, dám phẫn đấu, dám làm dám chịu.

Tính cách quyết đoán của con trai cũng cần phải bồi dưỡng từ nhỏ. Cha mẹ nên giảm bớt sự cưng chiều với con trai để chúng không hình thành tâm lý ỷ lại. Cha mẹ còn nên để con mình đối mặt với các vấn đề và giải quyết khó khăn, làm như vậy sẽ có tác dụng tích cực trong việc bồi dưỡng tính cách quyết đoán và tinh thần tự lập cho trẻ.

CON TRAI PHẢI BIẾT KHẮC PHỤC MỌI KHÓ KHĂN, DŨNG CẨM ĐỐI MẶT VỚI HIỆN THỰC

Tướng quân Patton tốt nghiệp trường quân sự West Point từng nói: Phải tiến công một cách thần tốc, vô tình, dũng mãnh

và không ngừng nghỉ! Chỉ có hành động mới có thể chứng minh được giá trị của bản thân. Tại West Point, thành tích rèn luyện thể trạng của học viên được ghi vào thành tích học tập, điểm số bình quân của họ sẽ là căn cứ để xếp hạng giữa các học viên trong lớp và trong trường, mà sự xếp hạng này quyết định chức vụ cao hay thấp mà một người có thể lựa chọn sau khi tốt nghiệp. Việc đánh giá và xếp hạng các học viên của trường West Point đều căn cứ vào các biểu hiện thực tế. Tinh thần dũng cảm, khắc phục mọi khó khăn này cũng chính là một trong những tố chất mà con trai cần phải có.

Mình chung West Point

Thống soái quân đồng minh trong Chiến tranh thế giới thứ hai Douglas McArthur vào năm 1903, đã tốt nghiệp trường quân sự West Point với thành tích đứng đầu. Năm 1906, ông nhận chức phó quan quân sự của Tổng thống Roosevelt. Năm 1917, tham gia Chiến tranh thế giới thứ nhất, quân đội của ông là Sư đoàn "cầu vồng" bất khả chiến bại, là đội quân có sức chiến đấu mạnh nhất của quân Mỹ, bản thân ông cũng luôn có những thành thích kiệt xuất, luôn là người đầu tiên lao ra khỏi chiến壕, xông vào quân địch. Ông là tham mưu tối cao, nhưng khác với các tham mưu khác, ông không ở trong sở chỉ huy, mà hầu như ở trận chiến nào ông cũng tham gia. Bản thân ông trên chiến trường đã tiêu diệt vô số quân địch, bắt sống được Thượng tá quân Đức! Ngay cả Patton, người được ca ngợi là "huyếtandan" trong một lần cùng tướng quân McArthur ra chiến trường cũng phải phục ông sát đất, trong thư Patton gửi cho vợ mình, ông viết: "Tướng quân McArthur là người dũng cảm nhất mà anh từng gặp". Chính McArthur đã đánh cho quân Đức tan tác, vội vã đầu hàng.

Tháng 8 năm 1945, McArthur nhận lệnh làm Thống soái tối cao của quân đồng minh, chấp hành nhiệm vụ chiếm lĩnh Nhật Bản. Ngày 2 tháng 9 cùng năm đó, ông đại diện các nước đồng minh chấp nhận sự đầu hàng của Nhật. McArthur đã có thực tiễn hơn 50 năm làm quân sự, được ca ngợi là "lão tướng một thế hệ" của nhân dân Mỹ. Mưu lược quân sự tinh tường và tinh thần can đảm dám chiến đấu, dám chiến thắng đã khiến ông được coi là một kỳ tài trong lịch sử chiến tranh Hoa Kỳ.

McArthur nói: Chỉ những người không sợ chết mới đáng được sống. Đây chính là biểu hiện của tinh thần thực tiễn của học viên trường West Point. Là một chàng trai, cần phải khắc phục tất cả khó khăn, dũng cảm đổi mặc với thực tiễn.

Năm McArthur 13 tuổi, ông quyết định đi bán báo để kiếm tiền tiêu vặt. Sự cạnh tranh giữa những người bán báo trên đường Norfolk vô cùng gay gắt, khi McArthur đi bán báo ở đây, đã có rất nhiều đứa trẻ cũng làm công việc này, những đứa trẻ khác còn liên kết với nhau, không cho McArthur được bán báo nữa. Buổi tối về đến nhà, cậu bé McArthur vô cùng bất an vì còn một đống báo chưa bán hết. Mẹ cậu thấy vậy thì nghiêm khắc nói với cậu: "Ngày mai con vẫn phải đi, bán hết số báo này, nếu không thì dừng quay về". Tối hôm sau khi McArthur về tới nhà, quần áo bị xé rách tả tơi, ở mũi và miệng còn có vết máu, ngón tay sưng vù, nhưng báo đã bán hết, cậu đã đánh nhau với những đứa trẻ không cho cậu bán báo.

Tương tự, trong vấn đề giáo dục con trai, bố mẹ cũng phải xác định: Là con trai thì phải khắc phục mọi khó khăn, dũng cảm hành động, không chỉ kích thích bản năng cạnh tranh mà còn bồi dưỡng cho chúng tinh thần kiên trì tới cùng.

Là con trai thì phải khắc phục mọi khó khăn, làm bất cứ việc gì cũng phải trải nghiệm thực tiễn, dùng hành động thực tế để chứng minh tất cả.

Vậy làm thế nào để bồi dưỡng năng lực thực tế cho con trai?

❶ Khích lệ và ủng hộ con tham gia các hoạt động xã hội thực tiễn

Cha mẹ nên phối hợp tích cực với thầy cô giáo và nhà trường, khuyến khích trẻ dũng cảm thực hiện các hoạt động mà nhà trường tổ chức để kích thích trí sáng tạo và tinh linh hoạt của trẻ. Nhưng xin hãy nhớ rằng, giúp đỡ không có nghĩa là làm thay, sự chỉ bảo đúng lúc và giúp đỡ hữu hiệu của cha mẹ là điều kiện tất yếu và là cơ sở đảm bảo để trẻ thành công trong các trải nghiệm.

Có thể thử để trẻ tự mình giải quyết những vấn đề trong gia đình. Hay nói cách khác, khi trẻ gặp phải vấn đề nào đó trong cuộc sống, nên để cho trẻ có đủ thời gian và không gian để đổi mới với mâu thuẫn, cảm nhận khó khăn và giải quyết vấn đề. Cha mẹ hãy cố gắng làm một người bàng quan và là người bình luận sau sự việc, để trẻ tự mình giải quyết vấn đề, tích lũy kinh nghiệm sống, nâng cao năng lực xử sự.

Hướng dẫn trẻ tham gia vào các hoạt động công ích xã hội để hiểu ý nghĩa của các quy phạm xã hội, làm quen với phương thức vận hành cơ bản của xã hội, tích lũy kinh nghiệm xã hội, tôn trọng sự đa dạng và khác biệt trong các nền văn hóa, từ đó

tích lũy kinh nghiệm sống, xây dựng và ý thức trở thành một công dân tốt, ý thức gia nhập xã hội.

❷ Cùng trẻ tiến hành các hoạt động thực tiễn

Hiện nay các ông bố bà mẹ đều tương đối bận rộn, có những bậc phụ huynh thường ca thán rằng con mình ăn quá nhiều, quá béo, lười vận động... thực ra, bố mẹ có từng nghĩ rằng, mình cũng có những khuyết điểm này hay không?

Nếu bạn muốn con mình yêu thích các hoạt động thực tiễn, ví dụ như điều tra xã hội, rèn luyện thể dục thể thao... thì cha mẹ cũng phải đưa trẻ đi tham gia vài lần, để trẻ hòa nhập vào với các hoạt động đó, sau đó để trẻ nói về những điều tai nghe mắt thấy, coi việc học tập là một hình thức động thái tương tác trong xã hội, trẻ sẽ dễ dàng hòa nhập vào hoạt động học tập, bất cứ việc gì cũng có thể tương tác với người khác.

Cha mẹ có thể tranh thủ ngày cuối tuần đưa trẻ đi leo núi, hoặc để trẻ đi mua thức ăn, đồ dùng sinh hoạt cho gia đình; ngoài ra, có thể cùng trẻ tiến hành các hoạt động điều tra xã hội.

❸ Tạo cho trẻ nhiều cơ hội để thực hành

Tục ngữ nói, trăm hay không bằng tay quen (tức là làm đi làm lại nhiều lần). Một người dù có năng lực nhưng vẫn cần trải qua các quá trình thực tiễn thì mới có thể thành công. Bởi vậy cha mẹ nên tạo các điều kiện cần thiết để trẻ được hoạt động thực tiễn.

Üng hộ trẻ tham gia các nhóm hoạt động sở thích. Cha mẹ có thể cùng trẻ thảo luận, ủng hộ trẻ tham gia một vài câu lạc bộ mà chúng thích, nhưng không nên quá nhiều. Sau khi tham

gia, nên tạo dựng mối quan hệ với huấn luyện viên tại câu lạc bộ, nghiêm túc tìm hiểu và nhìn nhận tình hình hoạt động của trẻ ở đó, trong quá trình giáo dục nâng cao năng lực thực tiễn của trẻ.

Üng hộ và hướng dẫn trẻ tiến hành những trải nghiệm sáng tạo không nguy hiểm. Trong quá trình học tập, chơi đùa và sinh hoạt của trẻ, chúng thường nảy ra các suy nghĩ mới mẻ và muốn được trải nghiệm nó. Cha mẹ hãy nghiêm túc suy nghĩ, nếu đó là một nhân tố không gây nguy hiểm cho tâm sinh lý của trẻ thì nên ủng hộ và hướng dẫn trẻ.

Trí óc càng sử dụng nhiều thì càng linh hoạt, nhanh nhạy, chân tay càng sử dụng nhiều thì càng khéo léo. Trên thế giới có rất nhiều ý tưởng kỳ diệu đều được thực hiện thông qua đôi bàn tay. Người lao động sáng tạo nên thế giới và cũng tạo ra bản thân. Đôi tay cần phải rèn luyện từ khi còn nhỏ thì mới có thể lao động; đôi tay phải thường xuyên được sử dụng thì mới trở nên khéo léo. Dưới sự hướng dẫn của cha mẹ, đôi tay của mọi đứa trẻ đều có thể trở nên khéo léo hơn, đầu óc của mọi đứa trẻ cũng trở nên linh hoạt hơn, năng lực thực tiễn của chúng đương nhiên sẽ được nâng cao hơn.

❷ Cỗ vũ trẻ khắc phục mọi khó khăn

Cỗ vũ trẻ dũng cảm đối mặt với thực tế, đó là thái độ quan trọng trong học tập và giao tiếp. Tính cách của mỗi đứa trẻ đều khác nhau, một đứa trẻ nhạy cảm thường có cảm nhận rất sâu sắc về những thất bại trong học tập, lúc này cha mẹ nên cỗ vũ và chấp nhận trẻ. Dưới đây xin hãy xem cách làm của bố Kiên.

Kiên nhinnie đồng bài tập nghỉ hè mà cô giáo giao về nhà,

buôn bã nói với bố: “Cô giáo bắt bọn con phải thực hiện một cuộc điều tra về ẩm thực tại một cửa hàng nhỏ, bắt con phải phỏng vấn ông chủ, viết ra lịch sử và những nét đặc sắc của nhà hàng đó. Bố, con thấy hơi sợ, làm thế nào bây giờ?”.

Bố nói: “Thực ra hồi nhỏ bố cũng từng giống như con bây giờ, khi đó ông bà nội con buôn bán, cần tiếp xúc với rất nhiều người lạ, ban đầu bố cũng sợ hãi không dám, ông nội con đã cổ vũ bố rằng, bất cứ việc gì cũng có khởi đầu, làm nhiều thì sẽ quen, thế là bố không sợ nữa, lần đầu tiên có thể dựa vào lời nói và phương pháp mà bố dạy con để nói chuyện và làm việc với người khác”.

Kiên vội vàng hỏi: “Sau đó thì sao?”. Bố nói tiếp: “Thế là với người khách lạ đầu tiên bố nói rất ít, chỉ là họ cần mua gì thì bố lấy cho họ, ông ấy còn khen bố là đứa bé chăm chỉ và thông minh. Nhưng thực ra bố rất căng thẳng, bố đã lấy hết dũng khí để đứng ở cửa hàng và đón vị khách đầu tiên. Sau đó thì khá hơn nhiều! Con có thể thử xem, bố tin rằng con cũng có thể”.

Sau đó, Kiên đứng lên, nói bằng giọng kiên quyết: “Bố, con cũng sẽ dũng cảm như bố, để con thử xem sao”. Sau đó, việc đầu tiên Kiên làm là vạch ra những câu hỏi cần hỏi ông chủ tiệm ăn, sau đó nói thử trước bố một lần, bố vừa đề nghị, vừa khích lệ và khen ngợi cậu, sau vài lần nói thử thì Kiên không còn căng thẳng như ban đầu nữa, mà đầy tự tin ra khỏi nhà.

Một cậu bé hai, ba tuổi thường quả quyết nói với bạn rằng: Bố làm thế là không đúng, cô giáo con bảo phải làm thế này. Hay nói cách khác, thái độ và hành vi của những người có tiếp xúc thân mật hay quan hệ gần gũi với trẻ sẽ có vai trò hướng dẫn, chỉ đạo rất hữu hiệu đối với hành vi của chúng. Ví dụ như khi ở nhà, các cô giáo ở trường mầm non có thể trở thành một biểu tượng quyền uy; khi ở trường mầm non, bố mẹ lại đóng vai trò này; mong những người thân thiết và đáng kính với trẻ để hướng dẫn hành vi cho trẻ thường rất hữu hiệu.

Trẻ thường rất thích hoạt động, sự cạnh tranh và kích thích khi hoạt động thường có một sức hút thần kỳ với chúng. Chúng ta có thể thiết kế nhiều hoạt động cho trẻ, thông qua những hoạt động đó để hướng dẫn hành vi cho chúng. Ví dụ, khi một đứa trẻ chưa đến 3 tuổi, biết tự mặc quần, mẹ hãy vỗ tay và khen: "Con giỏi quá". Điều này sẽ kích thích ham muốn học cách xỏ giày, mặc quần áo của chúng.

LẬP TỨC HÀNH ĐỘNG, KHÔNG CHO MÌNH CÓ THỜI GIAN DO DỰ

Trường West Point cho rằng: Không gì có thể ngăn cản bước chân hành động của bạn.

Minh chứng West Point

Trong Chiến tranh thế giới thứ hai, có một vị tướng quân, mà nếu không nhờ có vị tướng quân này (khi còn là Tham mưu lục quân) nhiệt tình đấu tranh, thậm chí phải liên tục từ chức để uy hiếp Tổng thống Roosevelt để gia tăng quân phí thì quân Mỹ chỉ là một quân đội hạng hai, không biết có thể giành chiến thắng trong chiến tranh hay không.

Nếu không nhờ có vị tướng quân này thì việc phản công quân Nhật sẽ không thuận lợi như thế, tỷ số tác chiến của quân đội của ông với quân Nhật Bản là 40:1, hi sinh hơn 1 vạn quân Mỹ nhưng tiêu diệt được hơn 40 vạn quân Nhật, thành tích đó không một vị tướng quân nào trong thời kỳ này có thể so sánh được! Ông chính là Chiến thần, là Thượng tá 5 sao MacArthur.

Đúng thế, ông chưa bao giờ do dự hay sợ hãi khi ở trên chiến trường, ngay cả tướng quân Patton cũng vô cùng khâm phục ông.

Trường West Point luôn yêu cầu các học viên phải lập tức hành động, không được do dự. Bởi vì đời người như chiến trường, do dự sẽ đánh mất thời cơ tốt. Đặc biệt khi là trang nam nhi, bạn nhất định phải hình thành thói quen này.

Năm 1938, Vivien Leigh tới Mỹ thăm chồng bà là Laurence Olivier, khi đó, Laurence đang quay bộ phim điện ảnh “Cuốn theo chiều gió”. Tại đó, Vivien may mắn gặp anh em Selznick, họ đang bố trí hiện trường quay cảnh thành phố Atlanta bị thiêu cháy cho bộ phim. Lúc ấy, vai diễn Scarlett O'hara trong bộ phim vẫn chưa tìm được diễn viên, Vivien được mời thử. Bà không hề do dự, lập tức chấp nhận lời mời. Khi đó có mấy diễn viên nổi tiếng cũng đang muốn được đóng vai này

như: Norma Shearer, Katharine Hepburn, Polett Goldar, và dư luận vẫn định ninh rằng Polett sẽ là người được nhận vai diễn này,... Tuy nhiên, bốn ngày sau, Vivien được thông báo: Bà đã nhận được vai diễn mà mình từng mơ ước.

Tương tự, trong vấn đề giáo dục con trai, bố mẹ cần xác định rằng: Đừng để trẻ hình thành thói quen do dự, hãy giúp con trai mình tạo thành thói quen lập tức hành động.

Bài học West Point

Người của trường West Point cho rằng, chỉ có lập tức hành động mới có thể chiếm được tiên cơ. “Trên chiến trường cuộc đời, may mắn luôn mỉm cười với những người đã nỗ lực, phấn đấu và chiếm được cơ hội đầu tiên” (trích lời của Nguyên hiệu trưởng trường West Point năm 1980, người từng tốt nghiệp tại ngôi trường này - Fred. W. Sladen). Con trai muốn trở thành một người lập tức hành động, thì phải dũng cảm, không hề do dự, độc chiếm tiên cơ.

Làm thế nào để bồi dưỡng cho con trai thói quen lập tức hành động.

❶ Chỉ cho trẻ tác dụng của việc lập tức hành động và tác hại của việc do dự kéo dài thời gian

Muốn con trai lập tức hành động thì đừng để con có thói quen do dự, hãy chỉ ra cho trẻ tác hại của thói quen kéo dài và tác dụng của việc lập tức hành động, luôn yêu cầu trẻ phải “đúng giờ”.

Thiên đã vào tiểu học, nhưng cậu là một “người cao su”

khiến mọi người lo lắng, làm bất cứ việc gì cậu cũng rất chậm chạp, từ ăn cơm, mặc quần áo, đi học, làm bài tập, chơi trò chơi... cậu thường quên việc cần phải làm, bài tập không bao giờ hoàn thành đúng hạn. Mỗi khi cậu cần làm việc gì đó, nếu cha mẹ không thường xuyên quát lên “Làm ngay bây giờ” thì cậu sẽ không bao giờ chủ động bắt tay vào việc. Vì việc này mà cha mẹ Thiên vô cùng lo lắng, tưởng con mình mắc chứng trì dộn.

Thực ra, những đứa trẻ chậm chạp như Thiên hiện nay rất nhiều. Nhưng ngoại trừ một số rất ít trẻ “dần dộn” thì đây đưa chậm chạp là một thói quen chứ không phải là một đặc trưng cá tính của con người, cũng không phải là khiếm khuyết về tính cách. Thực ra, chúng ta hoàn toàn có thể sửa được thói quen này.

Hãy để kết quả tự nhiên trừng phạt trẻ. Ví dụ, một buổi sáng, mẹ nói với con trai: “Con mà đi muộn thì cô giáo sẽ phê bình con đấy”. Con trai nói như thể không có việc gì xảy ra: “Mẹ, lát nữa con sẽ dậy, vẫn kịp mà”. Ai mà ngờ cậu ngủ quên mất, khi cậu tỉnh dậy thì đã sát giờ vào lớp. Lúc này cậu bắt đầu lo lắng, sấp sấp ngửa ngửa chạy đi đánh răng rửa mặt rồi lao tới trường, nhưng vẫn đến muộn và bị cô giáo phê bình. Những đứa trẻ đã bị trừng phạt như vậy thì sau này tự nhiên sẽ nghiêm khắc với bản thân hơn, biết tranh thủ thời gian hơn.

② Bồi dưỡng khả năng thực hành cho trẻ

Kiến thức trẻ nắm được vẫn chưa chắc chắn, ẩn tượng mơ hồ, có một phần nguyên nhân là vì trẻ chưa thực sự nhận thức sâu sắc về kiến thức đó, năng lực tư duy và năng lực điều hòa của trẻ còn kém. Việc cho trẻ thực hành nhiều sẽ giúp trẻ nâng cao được năng lực của mình. Do đó, cha mẹ nên đưa trẻ

ra ngoài vận động, ví dụ như chơi cầu lông, bóng rổ, đi bơi...; cũng có thể để trẻ tự mình làm việc, ví dụ như mặc quần áo, soạn sách vở, học làm việc nhà... Những việc này đều có ích cho việc nâng cao khả năng thực hành của trẻ, từ đó nâng cao năng lực tư duy của chúng.

❸ Đừng tạo quá nhiều áp lực cho trẻ

Có một bà mẹ tìm đến một nhà giáo, xin tư vấn về phương pháp giải quyết vấn đề chậm chạp của con trai chị: “Con trai tôi làm bài tập lúc nào cũng rất chậm chạp, hôm nào cũng thức tới 11 giờ mới làm xong, có cách nào để nó nâng cao tốc độ, không chậm chạp như trước nữa không?”.

“Chị thử quy định cho con thời gian hoàn thành bài tập. Sau khi đã hoàn thành bài tập trong thời gian đó, nó có thể đọc truyện tranh, chơi game hay xem hoạt hình, làm việc mà nó thích”.

Mấy tháng sau, người mẹ này lại tìm tới nhà giáo đó: “Thưa cô, phương pháp mà cô nói với tôi lần trước vô ích. Mấy lần đầu còn được, nhưng sau đó nó lại như cũ”.

“Có phải sau khi chị phát hiện ra thực ra con trai mình có thể hoàn thành bài tập một cách nhanh chóng, chị lại yêu cầu nó ôn tập lại bài, rồi cho nó thêm vài bài tập nữa để làm, hoặc bắt nó làm việc nhà... Tóm lại, chị lại giao cho nó những công việc khác, đúng không?”.

Người mẹ đỏ mặt.

Hiển nhiên, thói quen chậm chạp của cậu bé này là do cậu cố tình giả bộ, bởi vì cậu biết, cậu làm càng nhanh thì nhiệm vụ sau đó càng nhiều. Một khi cậu hoàn thành được yêu cầu này thì lập tức có thêm một nhiệm vụ mới: Thì là cậu sẽ

nghĩ: Chỉ cần mình nhanh thì sẽ có vô số bài tập để xuống đầu mình, chỉ bằng cú làm chậm lại! Như thế sẽ không cho bố mẹ cơ hội sắp xếp thêm bài tập cho mình nữa.

Thế là trẻ lại bắt đầu chậm chạp, lười biếng, bắt đầu một cuộc chống đối vô hình với cha mẹ.

Thực ra, giải quyết thói quen chậm chạp của những đứa trẻ này vô cùng đơn giản, đó là hãy cho chúng thời gian tự do! Hoàn thành xong bài tập thì cho trẻ được chơi, được làm việc mà chúng thích! Chỉ cần cha mẹ có thể tuân thủ quy định này thì bạn sẽ phát hiện ra, con bạn chắc chắn sẽ thay đổi thói quen “chậm chạp”, bởi vì sau khi làm xong bài tập, chúng sẽ được vui chơi thỏa thích.

④ Lập tức hành động là một thói quen tốt có thể bồi dưỡng được

Bạn hãy thử tham khảo cách làm của bố Cương:

Cương vừa ăn cơm xong, vứt bữa đũa ra bàn rồi chạy ra chơi ô tô. Hơn nữa cho dù là ở chỗ nào, ở trên giường hay trên sàn phòng bếp, hoặc trong nhà vệ sinh, cậu đều có thể chơi rất vui vẻ. Lúc này, bố cảm thấy mình cần phải dạy dỗ cậu con trai, bèn nói: “Cương, lại đây, để đồ chơi ra chỗ bố, con đi thu dọn bát đũa đi, lau bàn ăn thật sạch, lau cả sàn nhà nữa rồi hãy tới lấy đồ chơi của con, và tới nơi của con để chơi”.

Cương thoảng khụng lại, cậu chưa bao giờ thấy bố nói với mình bằng nét mặt nghiêm khắc như vậy, trong lòng thoáng thấy khó chịu. Nhưng bình thường mình cũng đều thu dọn sạch sẽ rồi mới chơi, có thể hôm nay hành động của mình không tốt nên bố không vui. Thế là cậu bé Cương bèn ngoan ngoãn chấp

hành mệnh lệnh của bố.

Thực ra thói quen tốt của trẻ hoàn toàn là do cha mẹ bồi dưỡng cho chúng, chứ không phải năng lực bẩm sinh của trẻ.

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Trước khi trẻ bắt đầu làm một việc nào đó, cha mẹ cần phải tính toán trước thời gian để trẻ hoàn thành việc này, đồng thời đưa ra một giới hạn, sau đó căn cứ vào tình hình hoàn thành của trẻ mà biểu dương, khích lệ chúng. Khi trẻ làm việc, cha mẹ phải tính giờ cho chúng, nói với trẻ và khen ngợi nếu hôm nay chúng hoàn thành công việc sớm hơn hôm qua vài phút. Như thế, trẻ sẽ càng tích cực hơn.

Thói quen chậm chạp được phản ánh trong mọi mặt của đời sống, ví dụ như mặc quần áo, ăn cơm, chơi đùa... Do đó, muốn khắc phục thói quen xấu này thì phải bắt tay vào từ nhiều góc độ khác nhau, đặt ra cho trẻ các phương án thời gian khác nhau. Làm việc gì cần bao nhiêu thời gian, sau đó yêu cầu trẻ hoàn thành công việc đó mà vẫn đảm bảo về chất lượng trong khoảng thời gian đã định.

BẢN THÂN TỰ LÀM MỚI BIẾT CÓ THÀNH CÔNG HAY KHÔNG

Chỉ khi bản thân tự làm mới biết có thành công hay không, nếu bạn không kiên trì, vậy thì không thể nào biết được kết quả. Do đó, là con trai, hãy kiên trì làm việc, bởi vì hành động mới tạo ra kết quả.

Minh chứng West Point

Tháng 8 năm 1930, McArthur nhận được điện báo từ Bộ trưởng Lục quân, được biết tổng thống Hoover quyết định cho ông đảm nhiệm chức Tham mưu trưởng Lục quân. McArthur nghĩ tới khủng hoảng kinh tế thế giới lúc bấy giờ và sự mở rộng của tư tưởng chủ nghĩa hòa bình, việc chi tiêu cho quân đội buộc phải cắt giảm, nhưng chỉ sợ điều này có thể làm mất lòng mọi người, bởi vậy có ý từ chối. Nhưng mẹ ông lại một mực khuyên ông nhận chức vụ này, còn nói "nếu con tỏ ra nhu nhược thì bố con dưới suối vàng sẽ cảm thấy nhục nhã".

Tháng 11 năm 1930, McArthur nhận quân hàm Thượng tướng tạm thời, tuyên thệ nhậm chức Tham mưu trưởng Lục quân Mỹ. Ông dùng các trang thiết bị cơ giới hóa để thay thế sức ngựa, nâng cao năng lực cơ động và tốc độ của quân đội, đặt ra kế hoạch tổng động viên chiến tranh; đặt ra một cơ chế mua sắm thống nhất cho các binh chủng nhằm giảm bớt chi phí cho lương thực, xây dựng Bộ tư lệnh Hàng không để nâng cao hiệu quả phối hợp của bộ đội mặt đất và trên không; phản đối quốc hội vì nguyên nhân kinh tế mà muốn cắt giảm cơ cấu lực lượng; phản đối việc cắt giảm biên chế trong quân đội, ông nói "Lục quân có thể thiếu lương thực, có thể ở nơi thô lậu, thậm chí trang bị sơ sài, nhưng nếu thiếu một quan quân có tài năng huấn luyện và chỉ huy thì chắc chắn sẽ bị tiêu diệt trong chiến tranh. Sự khác biệt giữa thắng lợi và thất bại hoàn toàn nằm ở chỗ các cán bộ chỉ huy làm việc có hiệu quả hay không"; hàng năm ông đều thành công trong việc ngăn chặn nghị án cắt giảm biên chế trong lục quân, đồng thời biện hộ cho các kế hoạch tác chiến của lục quân. Điều đặc biệt là, năm 1932, McArthur đích thân xuất mã trấn áp "Đoàn quân đòi bổng lộc" của các quân nhân đã giải ngũ tại Washington.

Năm 1933, sau khi Roosevelt lên làm tổng thống, MacArthur tiếp tục là Tham mưu trưởng Lục quân.

Năm 1935, thời hạn nhậm chức Tham mưu trưởng Lục quân của MacArthur kết thúc, ông được điều tới làm cố vấn quân sự cho tổng thống Philippines với quân hàm Thiếu tướng.

Người của trường West Point cho rằng, chỉ có bản thân mình tự mình thực hiện, làm việc và kiên trì tới giây phút cuối cùng mới có kết quả, do đó là con trai, bất cứ việc gì cũng phải tự tay mình làm, như vậy mới biết kết quả thực sự là gì, rất có thể kết quả đó chính là thành công.

Chủ tịch hội đồng quản trị của mạng baobao (Trung Quốc) - Lý Tưởng từng cho biết: Chỉ cần chủ động tấn công, nỗ lực làm tốt mọi việc thì một người có thể nắm được quyền chủ động trong cuộc sống, thay đổi số phận của mình. Cho dù là đối với doanh nhân hay người tìm việc, điều này đều vô cùng đúng đắn. Nhất là đối với thái độ tìm việc của các sinh viên, ông còn chỉ ra: "Tôi cảm thấy một số sinh viên bây giờ có tâm lý quá tiêu cực, họ thường bị động chấp nhận sự sắp đặt của cuộc sống, không biết bản thân mình cần gì. Thực ra theo tôi, nếu bỏ ra 4 năm để đặt nền móng tốt, học những thứ có ích thực sự, đồng thời có một tâm lý tốt, không quá kiêu ngạo, bước từng bước vững chãi thì sao lại không tìm được việc? Tôi thấy những người như vậy thì công ty nào cũng tranh giành để có được". Thực ra không chỉ những sinh viên mới ra trường, mà cho dù là những "cao thủ" đã lăn lộn trong công việc nhiều năm, nếu không có thái độ chân thực và nghiêm túc thì cũng sẽ gặp khó khăn trong công việc. Đối mặt với khó khăn không ca thán, chăm chỉ làm việc mới có thể tìm được thành công, thực hiện ước mơ.

Tương tự, trong vấn đề giáo dục trẻ, cha mẹ cần xác định: Hãy để con trai tự mình làm việc, để chúng nếm trải kết quả là gì thì mới biết có thể thành công hay không, không thử làm việc thì sẽ không bao giờ biết kết quả cuối cùng là gì.

Bài học West Point

Người của trường West Point luôn nhấn mạnh vào tính năng động chủ quan của con người, một người cần phải hành động, liên tục trải nghiệm các thành công hay thất bại. Muốn con trai trở thành một người có thể làm việc độc lập, cha mẹ cần phải để con biết rằng: Là con trai, hãy dũng cảm thách thức với bản thân, tự mình giải quyết mọi công việc.

Vậy nên làm thế nào để bồi dưỡng cho trẻ khả năng làm việc độc lập?

❶ Để trẻ tự làm việc của mình

Trẻ sớm muộn gì cũng phải trưởng thành, chúng không thể sống với cha mẹ cả đời. Cuộc đời của con trai còn con đường dài trước mặt, còn sự nghiệp phải phấn đấu, những việc này đều cần đến tinh thần tự lập. Khi trẻ còn nhỏ, nếu cha mẹ không yên tâm về chúng, làm thay chúng tất cả mọi việc thì trẻ sẽ không bao giờ trưởng thành được.

Các gia đình bây giờ chỉ có một đến hai con, phần lớn trẻ em được cha mẹ rất mực cưng chiều, đã quen với cuộc sống “cơm bưng nước rót”, chúng không biết những gian nan vất vả của cuộc sống, không cảm nhận được sự cần thiết phải có một cuộc sống tự lập, cho rằng tất cả đến với chúng đều rất dễ dàng và tự nhiên. Lâu dần, điều này sẽ khiến trẻ nảy sinh tư tưởng

thích an nhàn, không có chí tiến thủ. Hiển nhiên, những điều này đều không có lợi cho trẻ khi bước chân vào xã hội sau này.

Do đó, cha mẹ nên nghiêm khắc yêu cầu con trai từ nhỏ, tiến hành bồi dưỡng và huấn luyện chúng trong mọi phương diện của cuộc sống thường ngày, để trẻ tự làm những việc trong khả năng của mình, hình thành thói quen tự mình lo liệu, tự mình quản lý và yêu lao động.

❷ Để trẻ dần dần hình thành ý thức tự lo liệu

Một nhà giáo nổi tiếng Trung Quốc, ông Trần Hạc Cầm từng nói: “Bất cứ việc gì mà trẻ có thể tự làm thì hãy để chúng làm”. Điều này không chỉ rất quan trọng với việc rèn luyện tính tự lập và khả năng tự lo liệu của trẻ, đồng thời cũng dạy trẻ có trách nhiệm hơn với cuộc sống và hành vi của mình.

Trong quá trình bồi dưỡng trẻ tự mình làm việc, một mặt cha mẹ không nên ôm đùm, chiều chuộng và làm thay trẻ mọi việc để giảm bớt tâm lý ỷ lại của trẻ; mặt khác, cần bồi dưỡng và nhấn mạnh ý thức tự quản lý của trẻ, để trẻ ý thức được rằng: Bản thân mình đã là một “người lớn”, cuộc sống và việc học tập của mình đều nên do bản thân tự làm chủ, không thể ỷ lại vào cha mẹ hay người lớn được nữa.

Đồng thời, trong cuộc sống, cha mẹ cũng nên có ý thức yêu cầu trẻ làm một số việc trong khả năng của chúng, đồng thời để trẻ ý thức được rằng: Làm những việc này là nghĩa vụ của mình. Lâu dần, ý thức tự lo liệu của trẻ sẽ được hình thành.

❸ Để con trai hình thành thói quen tự lo liệu

Trẻ muốn tự lập, trước hết phải bắt đầu từ việc tự lo liệu

cuộc sống của mình, tức là cha mẹ hãy yêu cầu trẻ tự làm những công việc của mình. Tuy rằng trẻ còn nhỏ tuổi, năng lực chưa cao, nhưng trong cuộc sống thường ngày vẫn có rất nhiều việc mà chúng có thể làm được, cha mẹ có thể bắt tay vào từ những việc trong học tập, cuộc sống hay hành vi, đưa ra cho chúng những yêu cầu đơn giản, dễ hiểu, dạy trẻ làm từng bước một.

Cha mẹ cần cỗ vũ trẻ gánh vác một số trách nhiệm tương ứng, khích lệ trẻ thử làm những việc phù hợp với độ tuổi của chúng. Ví dụ như trẻ 3, 4 tuổi đã có thể học được cách di tắt, mặc quần áo, giặt khăn tay; trẻ 10 tuổi đã biết giặt quần áo, quét dọn phòng, làm những món ăn đơn giản. Một số việc nhà như trải ga trải giường, quét dọn vệ sinh, mua các vật phẩm gia dụng, cha mẹ cũng có thể hướng dẫn trẻ thực hiện, tùy theo độ tuổi của trẻ mà dần dần nâng cao yêu cầu với chúng.

Ngoài ra, cha mẹ còn nên cỗ vũ trẻ thử nghiệm những việc mà chúng muốn làm, dừng vì có một chút nguy hiểm mà ngăn cản chúng. Ví dụ, trẻ có hứng thú với mạch điện, cha mẹ sau khi đã đảm bảo trẻ hiểu về cách sử dụng điện an toàn, hãy khích lệ trẻ thử lắp bảng điện.

Khi trẻ đã rèn luyện được các khả năng khác nhau, cha mẹ có thể để trẻ gánh vác một số trách nhiệm trong cuộc sống gia đình. Ví dụ, trẻ thích thực hành thì cha mẹ hãy cho trẻ phụ trách sửa các món đồ điện trong nhà; trẻ thích vẽ tranh thì hãy cho trẻ vẽ tranh trang trí; trẻ giỏi môn toán, cha mẹ có thể cho trẻ đi mua sắm, để trẻ nhận thức về xã hội thông qua quá trình mua bán.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Hãy giúp trẻ hình thành thói quen làm những việc trong khả năng của chúng không ngừng ủng hộ và khích lệ chúng. Khi trẻ làm việc gì đó, cha mẹ cần có thái độ tin tưởng, ủng hộ, cố gắng đừng can thiệp hoặc ngăn cấm trẻ, cũng đừng phê bình hay chỉ trích chúng. Hãy buông tay để trẻ tự do hành động, để trẻ có thể vận dụng trí tuệ, năng lực của bản thân, cho dù là thành công hay thất bại cũng không quan trọng. Trên cơ sở của thực tiễn, tính tự lập, khả năng tự lo liệu mới dần dần hình thành.

Đừng quá nuông chiều trẻ, cũng đừng dung túng cho chúng. Khả năng tự lo liệu của trẻ thế nào sẽ phụ thuộc trực tiếp vào thái độ của cha mẹ với chúng. Nếu cha mẹ quá nuông chiều trẻ, làm mọi việc theo ý muốn của chúng mà rất ít khi để trẻ tham gia quản lý việc nhà, trẻ cũng sẽ không chủ động làm những việc trong khả năng của chúng nữa, đương nhiên chúng lại càng không bao giờ tham gia lao động.

ĐỨNG CA THÁN, HÃY ĐỐI MẶT VỚI THẾ GIỚI BẰNG TRÁI TIM CHÂN THÀNH

Trường quân sự West Point có truyền thống coi trọng việc giáo dục lòng trung thành, không cho phép các học viên có bất kỳ hành vi, ngôn ngữ nào thể hiện sự không chân thành, bởi vì lừa dối là trở ngại rất lớn cho hành động. Một người có phẩm chất trung thành chứng tỏ đó là người rất đáng tin tưởng, biết

phục tùng, thành tâm thành ý, luôn làm hết sức mình. Nếu một người thường ca thán rằng thế giới này lừa dối bạn, luôn oán trách rằng mình đã làm việc nhưng không có kết quả, đó là vì người đó chưa bao giờ chân thành đổi mặt với thế giới.

Minh chứng West Point

Tư lệnh tập đoàn quân của Mỹ, Stilwell có một câu danh ngôn: "Một người chỉ cần không phụ sự kỳ vọng của quốc gia, không sống uổng một đời thì chắc chắn rất thanh thản". Câu nói này đã thể hiện đầy đủ sự trung thành của một quân nhân với quốc gia mình. Từng có người đánh giá về ông là: Có thể hoàn toàn tin tưởng.

Sau sự kiện Trân Châu Cảng trong Chiến tranh thế giới thứ hai, nước Mỹ tham chiến, Stilwell được thăng chức Trung tướng năm 1942, được phái đi Trung Quốc, từng đảm nhiệm các chức Tham mưu trưởng chiến khu Trung Quốc, Tổng tư lệnh quân Mỹ chiến khu Trung Quốc - Mianma - Indonesia, Phó tư lệnh Bộ tư lệnh quân đồng minh Đông Nam Á, Tư lệnh quân Trung Quốc đóng tại Indonesia, người phụ trách phân phối vật tư của Mỹ cho Trung Quốc... Không lâu sau ông lại được thăng chức Thượng tướng 4 sao. Trong thời kỳ nhậm chức ở Trung Quốc, ông đã nhận thức rõ ràng rằng cho dù là chính trị, kinh tế hay quân sự, đều rất khó có thể dựa vào Quốc dân đảng để chiến thắng quân xâm lược Nhật Bản. Đồng thời, ông cho rằng Đảng Cộng sản Trung Quốc đại diện cho sức mạnh mới nổi của Trung Quốc, nên có sự đồng cảm với Đảng Cộng sản. Dưới sự tác động của ông, tháng 7 năm 1944, tổ quan sát quân đội Mỹ đầu tiên đã tới Diên An. Vì tướng quân Stilwell rất đồng cảm với Đảng Cộng sản Trung Quốc về mặt chính trị, ủng hộ sự nghiệp dân chủ và tiến bộ của Trung Quốc nên ông bị Tưởng Giới Thạch đối xử vô cùng lạnh lùng.

Stilwell tốt nghiệp tại trường quân sự West Point, có tài năng trong nhiều lĩnh vực được mọi người ngưỡng mộ, tính cách của ông rất kiên cường, không bao giờ nói lời nào thừa, được cho là một giảng viên quân sự xuất sắc và một nhà chiến lược chân chính của quân đội Mỹ. Tướng quân Stilwell tràn đầy sự tin tưởng với người nông dân Trung Quốc dũng cảm, ngoan cường, có khả năng chịu khó chịu khổ, đó là vì ông từng sống và làm việc tại Trung Quốc 13 năm. Ông tin tưởng rằng, trải qua quá trình huấn luyện nhất định, thêm vào một người lãnh đạo tốt thì quân đội Trung Quốc có thể chiến đấu với bất cứ quân đội nào trên thế giới.

Ông từng làm Tổng tham mưu trưởng cho Tưởng Giới Thạch, lẽ ra phải vô cùng xảo quyệt, nhưng bản thân Stilwell bẩm sinh đã là người chính trực, thật thà. Tại các nơi công cộng, ông tỏ ra kiềm chế đối với vị Thống soái tối cao, nhưng ở những nơi khác, Stilwell thường không nể nang gì mà trách cứ những khuyết điểm của chính quyền Dân quốc, khiến Tưởng Giới Thạch nhiều lần mất mặt. Nhưng Stilwell vẫn luôn là một vị tướng quân trung thành không phụ lòng kỳ vọng của quốc gia.

Ai cũng có lúc gặp phải việc không như ý, đều trải qua thời khắc không được mọi người chấp nhận, đều thi thoảng bị thế giới này lừa gạt. Nhưng chỉ cần bạn dũng cảm, chân thành đổi mặt với thế giới này, không ca thán, oán trách, không từ bỏ sự chân thành của mình thì thế giới này sẽ thay đổi vì sự chân thành đó. Đặc biệt là một chàng trai, muốn làm nên thành công thì cần phải chân thành đổi mặt với thế giới, chứ không phải là ca thán, oán trách.

Lý là một công nhân sửa chữa trong một xưởng sửa chữa ô tô. Từ ngày đầu tiên vào làm việc tại đây, anh lúc nào cũng ca thán rằng: "Công việc sửa chữa này quá bẩn thỉu, nhìn người

tôi này”, hay “Công việc này vất vả quá, tôi rất ghét nó”... Hàng ngày, Lý đều sống trong những lời ca thán và tâm trạng bất mãn. Anh cho rằng mình đang sống gian khổ mỗi ngày, bán sức lao động như một nô lệ. Do đó, mỗi giây mỗi phút Lý đều lén quan sát ánh mắt và hành động của thợ cả, cứ có thời cơ là anh lại lười biếng, làm việc qua loa.

Chớp mắt, mấy năm đã trôi qua, khi đó ba công nhân khác cùng vào xưởng với Lý nhờ vào tay nghề của mình đã đi tìm việc khác hoặc được công ty cho đi học đại học, duy chỉ có Lý là vẫn làm công việc sửa chữa mà anh căm ghét trong những lời ca thán của chính bản thân mình. Người bị hại lớn nhất của ca thán chính là bản thân anh chứ không phải là người khác. Trong cuộc sống hiện thực, có rất nhiều người tuy nhận được sự giáo dục tốt, thậm chí tài năng đầy mình nhưng lại rất khó đạt được thành công, thậm chí còn ở trong công ty suốt một thời gian dài mà không được thăng chức. Đó không phải là vì họ sinh không gặp thời, mà là thiếu dũng khí chân thành đổi mới với tất cả, luôn luôn nghi ngờ môi trường, hoản cảnh, ca thán, oán trách mọi thứ xung quanh.

Do đó, khi giáo dục trẻ, cha mẹ đừng cho chúng có cơ hội ca thán, mà hãy nói với chúng rằng: Thành khẩn đổi mới với thế giới này, hành vi của bạn mới được cả thế giới chấp nhận.

Bài học West Point

Không nói dối, không lừa gạt là phẩm chất đáng tự hào của tất cả các học viên West Point, chân thành làm người là vinh dự của các học viên West Point. Cho dù phải đổi mới với khó khăn như thế nào, chỉ cần dùng một trái tim chân thành để đổi mới với

thế giới, bạn sẽ cảm thấy luôn thanh thản, và làm như vậy cũng thể hiện được phẩm chất chân thành của một người. Thực ra mọi nỗi buồn vui, ly hợp của con người đều có thể nhận được một đáp án công bằng trước sự chân thành. Bởi vì bạn chân thành, nên thế giới mới trở nên đáng yêu. Muốn con trai không ca thán, oán trách thế giới, cuộc sống, xuất thân gia đình, nỗi vất vả trong học tập, cha mẹ cần phải dạy con trai rằng: Chân thành và nhân cách có mối liên hệ mật thiết với nhau, nếu một người con trai không chân thành và có trái tim biết ơn, chỉ biết oán trách cái này, oán trách cái kia thì rất khó để xây dựng được uy tín của bản thân.

Vậy, bố mẹ nên làm thế nào để xóa bỏ thói quen cà thán của trẻ, thúc đẩy những hành vi chân thành của chúng?

❶ Tạo cho trẻ một môi trường gia đình không có lời oán trách

Vì cuộc sống luôn đầy những điều không như ý, nên có thể cha mẹ cũng đã quen oán trách: số phận bất công, sinh không hợp thời, tạo hóa trêu người... Trong những sự oán trách đó, họ dường như không nhìn thấy, không trân trọng hạnh phúc mà mình đang có, chỉ đơn thuần phóng đại những bất hạnh của mình; trong những lời oán trách đó, con người đều tính toán thiệt hơn. Nhưng kết quả thì sao? Oán trách sẽ khiến cuộc sống của bạn trở nên đẹp hơn sao? Hoàn toàn ngược lại, oán trách chỉ kéo bạn lại gần hơn với thất bại và kéo xa thành công ra mà thôi. Do đó, nếu bố mẹ có thói quen oán trách thì hãy lập tức thay đổi, hãy tạo cho trẻ một không khí gia đình không có lời oán trách, cố gắng để trẻ chân thành đối mặt với tất cả. Chỉ cần là việc mà chúng phải làm thì hãy dừng oán trách mà chấp nhận

và hoàn thành. Đó là một trong những điều cần thiết trong giáo dục tố chất cho trẻ. Rất nhiều đứa trẻ thích oán trách rằng giày thể thao của mình không phải là hàng hiệu, tiền tiêu vặt của mình ít... Đó là một thói quen không tốt, lâu dần, gia đình sẽ trở thành nơi để chúng trút lời ca thán, việc học tập sẽ trì trệ, có quá nhiều cái cớ để chúng không ngừng oán trách.

Những lời oán trách, sự nổi giận hay chấp nhặt của con trai đều là những thói quen xấu và có mối quan hệ với không khí gia đình mà cha mẹ tạo dựng nên. Ví dụ, cha mẹ ca thán rằng: "Hôm nay xui quá, bảo vệ đuổi theo em rồi cứ đòi em phải trình thẻ ra vào, em đã nói là mình không mang theo mà ông ta vẫn không tha! Muốn chửi ông ta một trận! Chỉ là một viên bảo vệ nhỏ xíu mà hống hách!". Hay những câu đại loại như "Hôm nay bị tắc đường, bức mình quá". Khi trẻ sống trong môi trường đó thì chắc chắn chúng cũng sẽ thường xuyên ca thán về nhiều việc. Ví dụ: "Lần này thi không tốt là vì cô giáo tiếng Anh phát âm không chuẩn", "Môn toán của con bị điểm kém là vì con không thích thầy dạy toán"... Trẻ sẽ tìm được rất nhiều yếu tố để ca thán. Thói quen ca thán, oán trách cứ thế dần dần ăn sâu vào tâm hồn trẻ.

❷ Hãy thay đổi thái độ, rèn luyện cho trẻ thói quen không oán trách

Trong cuộc sống hiện đại với nhịp sống hối hả, tâm trạng của con người cũng trở nên nóng nảy, một người vốn không có thói quen ca thán nhưng dần dần cũng bị môi trường xã hội gây ảnh hưởng, nhất là những ông bố bà mẹ của xã hội hiện đại, áp lực của họ rất lớn, ca thán, oán trách là điều khó tránh khỏi.

Nhưng nếu bạn muôn ca thán, vậy thì mọi điều trong cuộc sống đều là đối tượng để bạn ca thán; nếu bạn không ca thán thì mọi điều trong cuộc sống đều không khiến bạn phải ca thán. Nên biết rằng, nếu chỉ biết ca thán, oán trách thì không những không giải quyết được vấn đề mà có lúc còn khiến sự việc trở nên tồi tệ hơn, tâm lý này của cha mẹ cũng ảnh hưởng tới sự trưởng thành của trẻ. Do đó, cho dù bạn phải đối mặt với hiện thực như thế nào thì cũng đừng nên ca thán, hãy nói với con trai bạn rằng, hãy dựa vào sự nỗ lực của bản thân để thay đổi hiện trạng, giành lấy hạnh phúc, chứ không chỉ biết kêu ca để biểu đạt tâm trạng của mình.

Khi trẻ cảm nhận được sự tốt đẹp của việc không ca thán, oán trách từ sự thay đổi của cha mẹ, trẻ tự nhiên cũng dần dần hình thành tâm lý không oán trách. Thực ra, cha mẹ có thể nói với trẻ: Cuộc sống là sự tổng hòa của năm vị chua, ngọt, đắng, cay và mặn, sau khi con đã được nếm trải vị ngọt thì phải nếm trải bốn vị còn lại. Những ngày tháng ngọt ngào đương nhiên là khiến người ta vui vẻ, nhưng nếu cuộc sống chỉ có ngọt ngào thì dần dần vị ngọt cũng trở thành vô vị. Còn những vị khác tuy rằng không tốt, nhưng nó có thể khiến ý chí của con kiên cường hơn, tư tưởng trưởng thành hơn, và qua đó con sẽ học được cách trân trọng vị ngọt hơn.

❸ Khi trẻ oán trách, hãy giúp đỡ và hướng dẫn trẻ một cách chân thành nhất

Ca thán, oán trách là một trở ngại trên con đường trưởng thành của trẻ, cha mẹ cần học cách giúp trẻ suy nghĩ một cách chân thành để giải quyết những vấn đề mà chúng đang ca thán. Ví dụ, khi trẻ oán trách rằng người bạn này không thích chơi

cùng chúng, bạn hãy hướng dẫn trẻ rằng: “Con có rủ bạn chơi đồ chơi cùng con không?”. “Con có nói với bạn bằng thái độ lịch sự không?”... để chúng nhận thức được nguyên nhân đằng sau những điều không như ý. Hãy cố gắng dành cho trẻ sự giúp đỡ và hướng dẫn chân thành nhất, chứ không phải là những lời chỉ trích như: “Ai bảo con không cho bạn chơi mô hình máy bay của con? đương nhiên người ta sẽ không thích chơi với con rồi”. Cha mẹ hãy luôn đứng trên góc độ của trẻ để suy nghĩ vấn đề, sử dụng những lời lẽ thích hợp, hướng dẫn và giúp đỡ trẻ chứ không phải là trách cứ và oán thán.

④ Giáo dục trẻ đừng ca thán mà hãy chân thành đối mặt với tất cả

Khi trẻ chỉ biết ca thán mà không hiểu rằng mình cần nỗ lực hơn, chỉ biết oán trách bị người khác lừa gạt mà không biết rằng mình phải chân thành với người khác hơn, chúng rất dễ trở thành người không có thành ý, không chịu chân thành đối mặt với nhiều việc, chỉ tìm cơ hội để oán trách, đây là biểu hiện rất không tốt. Nếu con trai bạn từ nhỏ đã thích ca thán, oán trách, không thích thành khẩn đối mặt với tất cả thì sau này lớn lên, những điều không như ý trong cuộc sống càng khiến chúng phải ca thán nhiều hơn. Muốn rèn luyện cho trẻ thói quen không oán trách mà chân thành đối mặt với thế giới, cha mẹ cần phải bắt tay vào uốn nắn ngay từ lần đầu tiên trẻ oán trách. Bạn có thể tham khảo cách làm của mẹ Thành.

Mẹ Thành luôn chú ý tới việc dạy cậu “thông cảm cho lời nói đối có thiện ý của người khác”. Ví dụ, bà ngoại cậu thường hứa với cậu rằng “Chỉ cần cháu ngoan ngoãn đi học mẫu giáo một tuần, khi nào chân bà khỏi rồi ngày nào bà cũng đưa dòn cháu đi học”.

Trên thực tế, chân của bà ngoại cậu không thể khỏi được nữa, từ khi Thành được 1 tuổi 10 tháng, mẹ đã đưa cậu tới trường mầm non nội trú. Mỗi khi Thành từ trường mầm non về nhà đều nói: "Mẹ, lúc nào mẹ cũng bận, bà ngoại thì không đi đón con, chúng ta phải nói chuyện". Có một lần cậu nằm trên giường, khóc lóc với mẹ: "Mẹ, con biết mẹ rất bận, không có thời gian đón con, nhưng mẹ có thể bảo bà ngoại đi đón con hàng ngày".

Tuy rằng mẹ không thể đáp ứng yêu cầu của cậu, nhưng mẹ ôm cậu, lau nước mắt cho cậu rồi kiên nhẫn nói: "Thành, mẹ biết ngày nào con cũng muốn về nhà, mẹ cũng muốn được gặp con hàng ngày, nhưng con cũng biết, trường mầm non của các con cách nhà bà ngoại quá xa, nếu ngày nào cũng đưa đón con thì mẹ không có thời gian; bỏ lại không ở nhà, nếu mẹ phải di công tác thì bà ngoại phải đưa đón con; mà bà ngoại lớn tuổi rồi, chân lại bị đau, đi đường xa sẽ mệt lắm, nếu phải hôm mưa gió thì bà ngoại có thể trượt chân ngã, mẹ biết con cũng lo cho bà mà".

Thành nghe mẹ nói vậy thì không khóc nữa, cậu nhìn vào mắt mẹ, nói: "Mẹ, con biết rồi, con sẽ sống ở trường mầm non vậy".

Từ đó về sau, Thành không bao giờ nhắc tới chuyện về nhà nữa. Chớp mắt, 5 năm đã trôi qua, cho tới mấy hôm trước khi đi học tiểu học, Thành mới từ trường mầm non chuyển về nhà.

Trẻ con chỉ khi đã hiểu biết thì mới thực lòng yêu thương, quan tâm tới cha mẹ. Mẹ Thành cảm nhận rất sâu sắc điều này. Thành biết mẹ bận từ sáng tới tối nên mới không ý lại vào cha mẹ, việc của mình thì tự mình làm, việc trong nhà cậu cũng giúp đỡ cha mẹ, việc của lớp cậu cũng không ngại gánh vác. Có một lần, mẹ đưa Thành cùng đi tới "Ngày hội mùa đông" do báo

"Thanh niên" tổ chức. Hôm đó, nhiệm vụ của mẹ là làm "Tư vấn viên". Thành rất thích ăn uống, cậu đồng ý đi với mẹ chủ yếu là vì muốn ăn một bữa thật no vào buổi trưa. Không ngờ khi ngày hội kết thúc đã là 1 rưỡi trưa. Nhà hàng đã đóng cửa, họ dành mua mấy gói mì tôm ăn cho đỡ đói. Mấy ngày hôm sau, vô tình mẹ đọc được một bài văn của Thành:

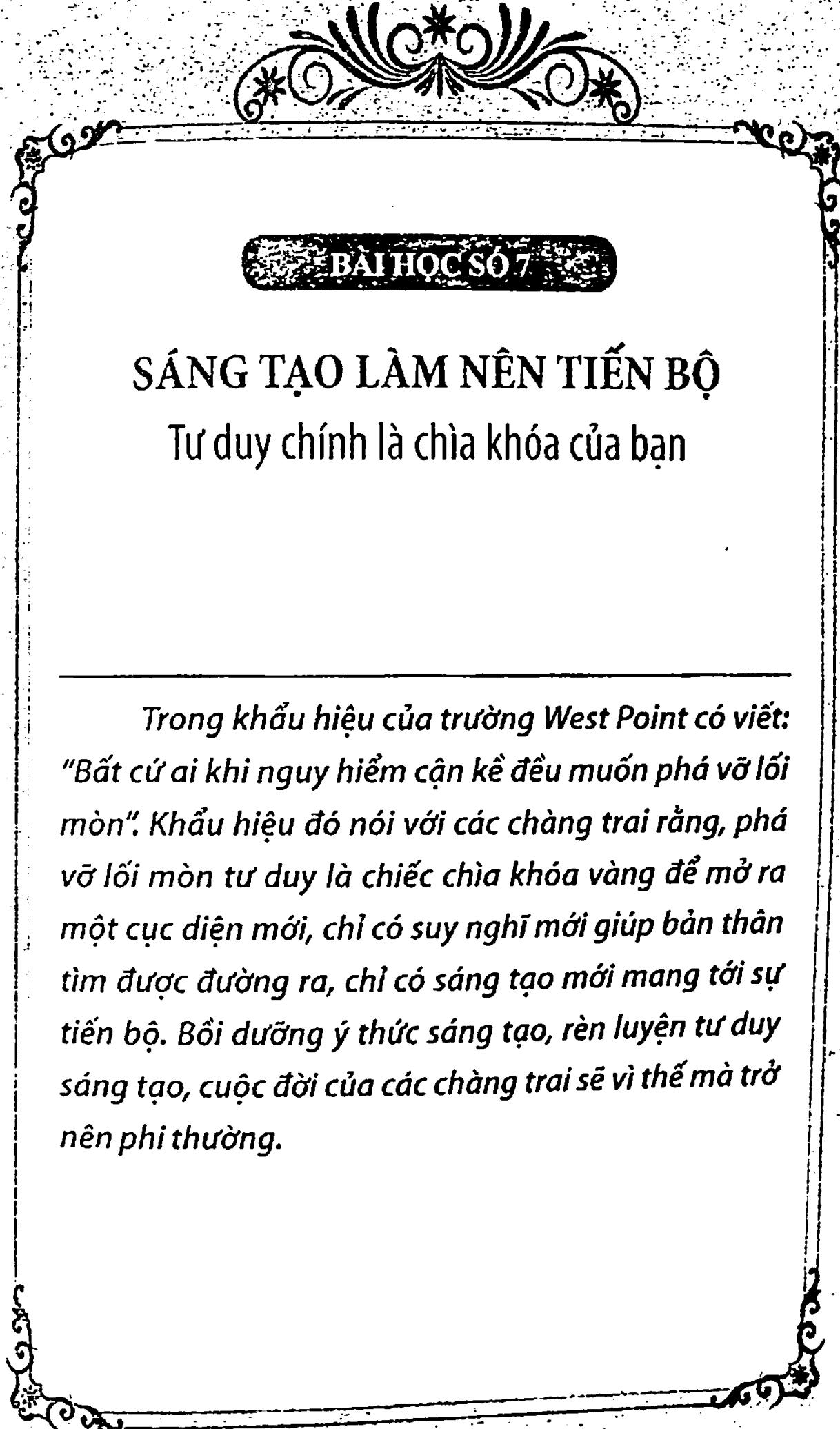
"Chủ nhật, tờ và "tư vấn viên" tới Cung văn hóa làm việc... Bạn tới trưa mà vẫn chưa xong, thế là chẳng được ăn món gì ngon cả... Tờ nói cho các bạn biết nhé, sau này nếu bạn cùng "tư vấn viên" ra ngoài, nhất định phải tự mang cơm đi. Bạn sẽ hỏi tờ "tư vấn viên" là ai, chính là mẹ tờ đấy...". Thấu hiểu sẽ sinh ra sự thông cảm, những đứa trẻ trưởng thành trong sự thông cảm sẽ luôn quan tâm, thương yêu thế giới và bớt đi những lời oán trách.

Khi trẻ phàn nàn, cha mẹ đừng vội chỉ trích trẻ, mà hãy kiên nhẫn nói cho trẻ biết nguồn cơn mọi việc, để nhận được sự thông cảm và ủng hộ từ trẻ, bồi dưỡng cho trẻ thói quen thấu hiểu người khác, như thế trẻ sẽ chân thành hơn, bớt ca thán hơn.

BÀI HỌC TRƯỜNG THÀNH

Hãy dành cho trẻ một thế giới hòa thuận và không oán trách. Trước mặt trẻ, cha mẹ không nên kêu ca, oán trách lẫn nhau để tránh ảnh hưởng tới tâm hồn trong sáng của trẻ.

Có lúc cha mẹ có thể vì bận rộn mà thi thoảng quên mất một lời hứa nào đó với trẻ, có thể vì vậy mà trẻ oán trách. Lúc này, cha mẹ hãy kiên nhẫn giảng giải cho trẻ hiểu rõ, đừng phớt lờ cho qua.

BÀI HỌC SỐ 7

SÁNG TẠO LÀM NÊN TIẾN BỘ

Tư duy chính là chìa khóa của bạn

Trong khẩu hiệu của trường West Point có viết: "Bất cứ ai khi nguy hiểm cận kề đều muốn phá vỡ lối mòn". Khẩu hiệu đó nói với các chàng trai rằng, phá vỡ lối mòn tư duy là chiếc chìa khóa vàng để mở ra một cục diện mới, chỉ có suy nghĩ mới giúp bản thân tìm được đường ra, chỉ có sáng tạo mới mang tới sự tiến bộ. Bồi dưỡng ý thức sáng tạo, rèn luyện tư duy sáng tạo, cuộc đời của các chàng trai sẽ vì thế mà trở nên phi thường.

"Thanh niên" tổ chức. Hôm đó, nhiệm vụ của mẹ là làm "Tư vấn viên". Thành rất thích ăn uống, cậu đồng ý đi với mẹ chủ yếu là vì muốn ăn một bữa thật no vào buổi trưa. Không ngờ khi ngày hội kết thúc đã là 1 rưỡi trưa. Nhà hàng đã đóng cửa, họ dành mua mấy gói mì tôm ăn cho đỡ đói. Mấy ngày hôm sau, vô tình mẹ đọc được một bài văn của Thành:

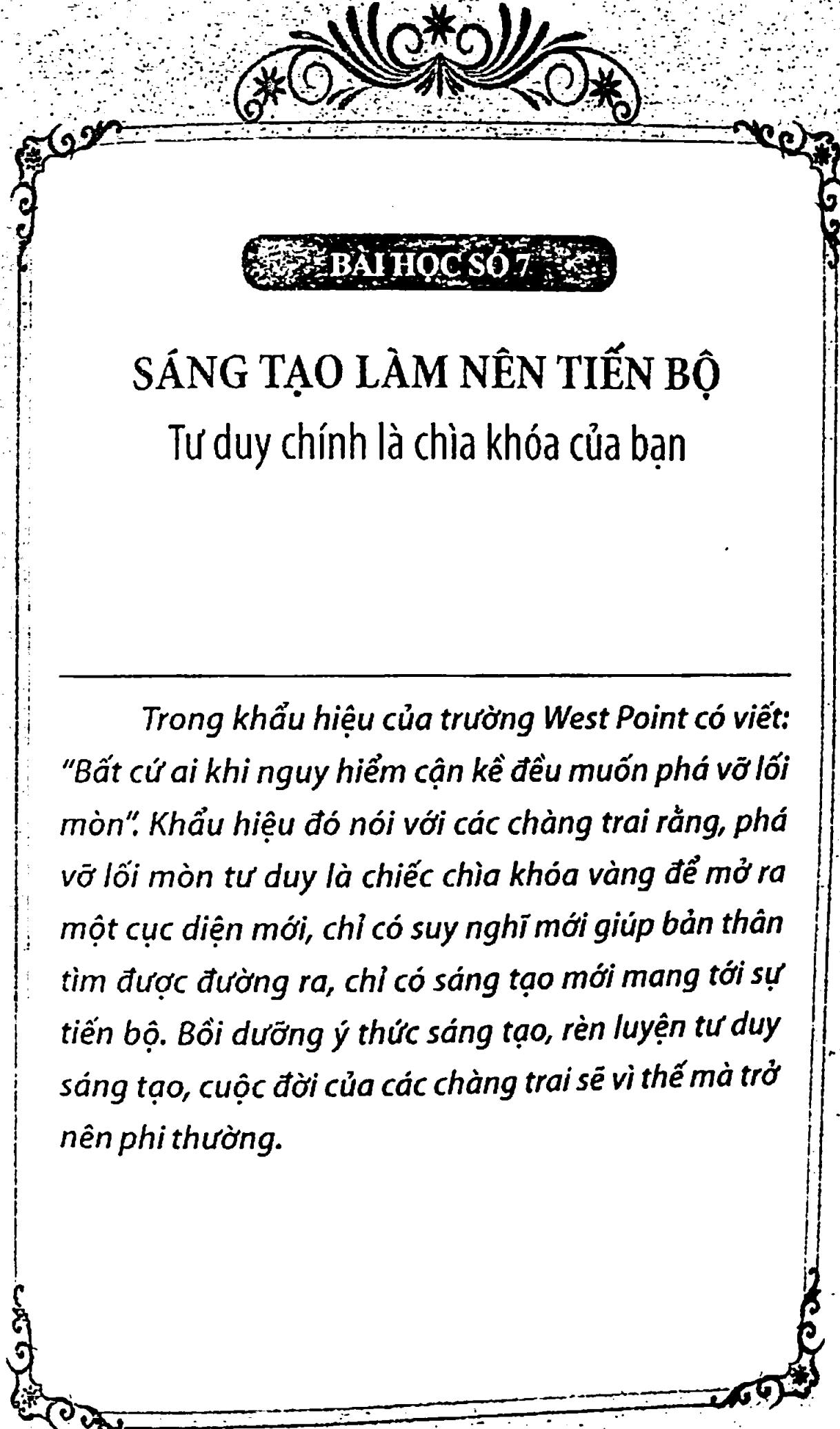
"Chủ nhật, tờ và "tư vấn viên" tới Cung văn hóa làm việc... Bạn tới trưa mà vẫn chưa xong, thế là chẳng được ăn món gì ngon cả... Tờ nói cho các bạn biết nhé, sau này nếu bạn cùng "tư vấn viên" ra ngoài, nhất định phải tự mang cơm đi. Bạn sẽ hỏi tờ "tư vấn viên" là ai, chính là mẹ tờ đấy...". Thấu hiểu sẽ sinh ra sự thông cảm, những đứa trẻ trưởng thành trong sự thông cảm sẽ luôn quan tâm, thương yêu thế giới và bớt đi những lời oán trách.

Khi trẻ phàn nàn, cha mẹ đừng vội chỉ trích trẻ, mà hãy kiên nhẫn nói cho trẻ biết nguồn cơn mọi việc, để nhận được sự thông cảm và ủng hộ từ trẻ, bồi dưỡng cho trẻ thói quen thấu hiểu người khác, như thế trẻ sẽ chân thành hơn, bớt ca thán hơn.

BÀI HỌC TRƯỜNG THÀNH

Hãy dành cho trẻ một thế giới hòa thuận và không oán trách. Trước mặt trẻ, cha mẹ không nên kêu ca, oán trách lẫn nhau để tránh ảnh hưởng tới tâm hồn trong sáng của trẻ.

Có lúc cha mẹ có thể vì bận rộn mà thi thoảng quên mất một lời hứa nào đó với trẻ, có thể vì vậy mà trẻ oán trách. Lúc này, cha mẹ hãy kiên nhẫn giảng giải cho trẻ hiểu rõ, đừng phớt lờ cho qua.

BÀI HỌC SỐ 7

SÁNG TẠO LÀM NÊN TIẾN BỘ

Tư duy chính là chìa khóa của bạn

Trong khẩu hiệu của trường West Point có viết: "Bất cứ ai khi nguy hiểm cận kề đều muốn phá vỡ lối mòn". Khẩu hiệu đó nói với các chàng trai rằng, phá vỡ lối mòn tư duy là chiếc chìa khóa vàng để mở ra một cục diện mới, chỉ có suy nghĩ mới giúp bản thân tìm được đường ra, chỉ có sáng tạo mới mang tới sự tiến bộ. Bồi dưỡng ý thức sáng tạo, rèn luyện tư duy sáng tạo, cuộc đời của các chàng trai sẽ vì thế mà trở nên phi thường.

SÁNG TẠO KHIẾN CON TRAI TRỞ NÊN KHÁC BIỆT

Trường West Point cho rằng, trong mọi việc không nên chỉ có giáo điều, bất cứ việc gì cũng có rất nhiều phương pháp xử lý và giải quyết. Là con trai, cần phải có tinh thần này, có thể nói rằng: Sáng tạo khiến bản thân trở nên khác biệt.

Minh chứng West Point

Năm 1911, Bradley thi đỗ vào trường quân sự West Point ghi lòng tạc dạ ba từ: "Trách nhiệm, vinh dự, quốc gia", đã trải qua quá trình rèn luyện quân sự nghiêm khắc và việc học văn hóa một cách có hệ thống. 4 năm sau, Bradley tốt nghiệp tại trường West Point, tới miền Tây Bắc nước Mỹ để phục vụ quân đội. Tháng 9 năm 1920, ông được điều tới làm giảng viên tại trường quân sự West Point, bắt đầu quá trình nghiên cứu lịch sử quân sự, ông đã đặt một nền móng tư tưởng vững chãi để "khi nguy hiểm cận kề, luôn nghĩ tới việc phá vỡ lối mòn".

Tháng 9 năm 1924, Bradley được tham gia đào tạo tại trường Bộ binh Benning một năm, tập trung học tập chiến thuật "chiến tranh vận động" và sử dụng các vũ khí lục quân. Sau khi tốt nghiệp, ông tới Hawaii đảm nhận chức Doanh trại trưởng tại binh đoàn bộ binh số 27, sau đó được điều làm cảnh vệ quốc dân tại khu vực Hawaii.

Tháng 9 năm 1928, Bradley đi học chuyên sâu tại trường Chỉ huy và Tham mưu Lục quân. Qua quá trình học tập và rèn luyện, ông đã nắm bắt được phương pháp tư duy rất tốt, khả năng lên kế hoạch và điều khiển cục diện chiến tranh được nâng cao. Giai đoạn này, ông ý thức được tầm quan

trọng của phương pháp tư tưởng và vận dụng linh hoạt phương thức chỉ huy tác chiến trong chiến tranh, bao gồm nghệ thuật điều binh khiến tướng, tất cả đều cần có một phương pháp tư duy tốt để chỉ đạo.

Tháng 9 năm 1929, Bradley được điều về làm giảng viên khoa Chiến thuật trường Bộ binh Benning. Năm sau, Bradley được Mitchell bổ nhiệm làm Chủ nhiệm khoa Binô khí, trở thành một trong những trợ thủ chính của Mitchell khi thực hiện chính sách cải cách giáo dục. Sau 4 năm giảng dạy ở trường Bộ binh, Bradley thi đỗ vào trường Quân sự Lục quân. Năm 1924, Bradley được phân về làm giảng viên Khoa Chiến thuật trường quân sự West Point. Tháng 7 năm 1936, ông được phong làm Trung tá. Năm 1938, Bradley được bổ nhiệm vào làm tại Bộ Tham mưu Lục quân.

Trường West Point luôn nhấn mạnh rằng hãy dùng nhiều phương pháp để xử lý và giải quyết vấn đề, chứ không phải là chỉ chờ đợi một kết quả. Là con trai, bạn phải hiểu rằng: Sáng tạo khiến bạn trở nên khác người. Do đó, trong vấn đề giáo dục con trai, cha mẹ nên xác định rằng: Đừng để con trai bạn chỉ biết học như một con vẹt, mà còn phải biết sáng tạo, sáng tạo mới khiến con trai trở nên xuất sắc.

Bài học West Point

Trường West Point cho rằng, có tư duy sáng tạo là có thể giải quyết vấn đề một cách linh hoạt. Muốn con trai trở thành một người có tư duy sáng tạo, cha mẹ cần phải để con biết rằng: Là con trai, phải dám có tư tưởng sáng tạo, có kế hoạch sáng tạo, như vậy sẽ khiến con trai trở nên khác biệt.

Vậy, cha mẹ làm thế nào để con trai trở nên yêu thích sự sáng tạo?

❶ Hướng dẫn trẻ, dẫn dắt tâm lý nổi loạn ở trẻ sang hướng sáng tạo

Nếu trẻ thi thoảng nghịch ngợm, không nghe lời người lớn, đương nhiên không có gì bất thường; nhưng nếu trẻ không thường xuyên nghe lời, không quản lý được, cha mẹ sẽ vô cùng đau đầu. Một điều “bất hạnh” là, rất nhiều ông bố bà mẹ phát hiện ra, khi trẻ càng lớn hơn, chúng càng không nghe lời, cho dù cha mẹ nói gì, bất kể những lời cha mẹ nói có ích thế nào với chúng, chúng đều một mực phủ định.

Thực ra, trong quá trình phát triển tâm lý của trẻ, sẽ có một giai đoạn bỗng nhiên nảy sinh tình trạng bướng bỉnh, tính tình nóng nảy, không nghe lời, không muốn người khác can thiệp vào chuyện mà chúng làm, đây là một hiện tượng rất bình thường. Vì ý thức cá nhân, khả năng nhận thức, ngôn ngữ, hoạt động của chúng đang phát triển, chúng cảm thấy có một số việc tự mình có thể làm được, do đó chúng sẽ nảy sinh mâu thuẫn và xung đột với quan niệm giáo dục của cha mẹ, điều này sẽ dễ khiến cha mẹ cảm thấy trẻ đang chống đối lại mình.

Thực ra, cha mẹ hoàn toàn có thể đổi mới với tình trạng này của trẻ bằng một thái độ thông cảm, thấu hiểu. Nếu có thể dẫn dắt chúng tới hướng sáng tạo, để sự bướng bỉnh có thể chuyển hướng sang một phương diện khác hữu ích hơn, như thế đúng là một mũi tên trúng hai đích.

❷ Biết phát hiện điểm sáng ở trẻ, bồi dưỡng các ý tưởng sáng tạo của chúng

Trong quan niệm truyền thống, mọi người thường quen coi trẻ như một vật sở hữu riêng, không coi chúng là một chủ

thể phát triển độc lập, là một bộ phận cấu thành nên xã hội. Do đó, chúng ta nên nhanh chóng thay đổi quan niệm này trong giáo dục, hãy đứng trên một vị trí bình đẳng để tôn trọng trẻ, lắng nghe ý kiến của trẻ, cố gắng dẫn dắt trẻ bằng giọng điệu hợp tác, cùng trẻ xây dựng một nhận thức đúng về sự vật, tạo cho trẻ môi trường thoải mái, tự do, hòa thuận. Khi trẻ có tâm lý nổi loạn, đừng ngăn cản, kìm chế, hãy cho phép tâm lý này được tồn tại trong một phạm vi và mức độ nhất định.

Đối với hành vi tò mò, cha mẹ nên tranh thủ để gợi mở, hướng dẫn, kể cho trẻ nghe những đạo lý mà chúng có thể hiểu được, đừng phủ định hoàn toàn lời nói của trẻ. Đương nhiên, nếu phát hiện ra hành vi của trẻ có tính nguy hiểm thì nên kịp thời ngăn cản, đồng thời giải thích rõ ràng cho trẻ nghe. Sáng tạo của trẻ có thể sẽ được kích thích và bồi dưỡng.

③ Bồi dưỡng trí tưởng tượng cho trẻ, khích lệ ý tưởng sáng tạo của chúng

Trí tưởng tượng là một khả năng quan trọng dẫn đến sự tiến bộ của nhân loại. Einstein tưởng tượng mình du hành trong vũ trụ với tốc độ ánh sáng, tưởng tượng này đã thúc đẩy ông hoàn thành một số yếu điểm trong Thuyết tương đối; Faraday là người khám phá ra điện, ông thường xuyên tưởng tượng mình là một hạt nguyên tử phải chịu áp lực, từ đó nhìn thấu nguyên lý của điện giải.

Nhà tâm lý học Newman chỉ ra rằng, tưởng tượng không chỉ có thể kích thích sự phát triển toàn diện về nhân cách của trẻ, đồng thời cũng cung cấp cho chúng cơ hội để nhận thức về mình. Do đó, cha mẹ không nên ngăn cản mà

ngược lại còn nêu kích thích một cách thích hợp trí tưởng tượng của trẻ.

Bồi dưỡng trí tưởng tượng, giáo trình quan trọng nhất chính là bản thân trẻ, đồng thời luôn luôn dùng những đê tài trong cuộc sống để hướng dẫn chúng. Bồi dưỡng trí tưởng tượng có một phương pháp phổ biến nhất cũng giống như hoạt động dạy học ở trường của trẻ hiện nay, đó là sau khi cho trẻ đọc một bài thơ, để chúng căn cứ vào trí tưởng tượng của mình để vẽ ra một hình vẽ cụ thể.

Để bồi dưỡng trí tưởng tượng cho trẻ, cha mẹ cũng có thể khơi gợi, yêu cầu trẻ căn cứ vào một tình huống nào đó để tưởng tượng và nói ra cảm nhận của mình, ví dụ:

Bạn tưởng tượng mình là một hạt giống, đang nảy mầm trong đất, lớn lên, bạn sẽ là loài cây gì? Trong trí tưởng tượng của bạn, bốn mùa có sự thay đổi ra sao? Cảm nhận của bạn về mặt trời là gì? Cảm nhận của bạn về gió mưa như thế nào?

Nếu bạn chuẩn bị leo núi, ngọn núi này rất dốc, bạn đứng dưới chân núi, sau đó sẽ xảy ra chuyện gì?

Nếu bạn đi vào một khu rừng, nhìn thấy có ánh lửa từ远远 xa, một ông già có vẻ rất trí tuệ đang ngồi đó, bạn có thể nghĩ tới điều gì?

Bố mẹ đừng sợ hãi trí tưởng tượng của trẻ, mà nên có ý thức khơi gợi trí tưởng tượng của chúng, bồi dưỡng cho trẻ khả năng tưởng tượng, đồng thời cũng là bồi dưỡng cho trẻ khả năng sáng tạo.

④ Khéo léo tận dụng tâm lý nổi loạn của trẻ để biến nó thành khả năng sáng tạo

Đối với những đứa trẻ có tâm lý nổi loạn, nếu dùng phương thức thông thường để giáo dục, chúng không những không nghe lời mà còn làm ngược lại với yêu cầu của bạn, như thế thì đúng là lợi bất cập hại. Lúc này, cha mẹ có thể làm theo đúng ý đồ "nổi loạn" của trẻ, dẫn dắt chúng từ hướng ngược lại với hướng cha mẹ mong muốn, "sai của sai là đúng", làm ngược lại với hướng đó, chính là trẻ đã được giáo dục đúng.

Có một người mẹ cứ buổi tối là bảo con trai đi tắm, con trai thường không chấp hành "mệnh lệnh" hoặc là tìm cớ thoái thác, lần nào cũng giằng co mãi cả nửa tiếng đồng hồ mới có thể lôi được cậu vào nhà tắm.

Lần này, mẹ đã thay đổi phương thức. Tới giờ tắm, chị không yêu cầu con trai phải đi tắm mà nói với bố cậu bé rằng: "Tất cả chúng ta đều phải tắm, bởi vì như vậy mọi vi khuẩn trên người sẽ bị nước cuốn trôi hết. Bố nó mấy hôm trước bị cảm là vì vi khuẩn trên người anh không được rửa sạch sẽ nên mới thế".

Cậu con trai ngồi cạnh chăm chú lắng nghe, hiển nhiên là rất có hứng thú với mối quan hệ giữa "tắm" và "vi khuẩn". Lúc này mẹ nói với con trai: "Con trai, con không thích tắm thì thôi không phải tắm nữa, dù sao thì con cũng không thích giữ vệ sinh mà".

Con trai nghe mẹ nói là "không" muốn cho cậu tắm, tâm lý nổi loạn khiến cậu lao thẳng vào nhà tắm. Sau đó là tiếng nước dội ào ào, cậu thò đầu ra và đưa ra cho mẹ một loạt câu hỏi: "Mẹ ơi, làm thế nào để vi khuẩn bị cuốn trôi đi? Hình dạng của vi khuẩn cảm cúm như thế nào? Vì khuẩn trên người mình có bị cảm cúm không?".

Lúc này, thái độ “chống đối” của con trai với mẹ đã không còn nữa, đổi lại là một không khí thoải mái, vui vẻ. Sau đó, mẹ giảng cho con trai nghe một số kiến thức và những câu chuyện có liên quan về vi khuẩn và cảm cúm, con trai nghe rất say mê, còn hỏi ngược mẹ: “Cái gì có thể ăn được vi khuẩn?”. Mẹ nói “Con có thể ghi những câu hỏi của con vào sổ, sau đó tự mình suy nghĩ rồi viết ra vài đáp án, sau đó lên mạng tra cứu, xem đáp án của con có chính xác không. Làm thế có thể kích thích tư duy sáng tạo của con đấy”.

Giáo dục gia đình là nền giáo dục đầu tiên mà trẻ nhận được, chỉ cần bối mẹ có thể thông cảm và thấu hiểu cho trẻ, tôn trọng suy nghĩ của chúng, đồng thời lợi dụng khéo léo tâm lý thích làm ngược lời cha mẹ nói của trẻ, thì có thể bồi dưỡng cho trẻ những thói quen tốt trong cuộc sống, cho trẻ năng lực học tập, từ đó kích thích năng lực sáng tạo của chúng.

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Cha mẹ nào cũng hy vọng con mình thành rồng thành phượng, có một tương lai thành công, hạnh phúc. Nhưng năng lực của trẻ phát huy nhiều hay ít có mối quan hệ rất lớn tới việc khai thác tiềm năng, khả năng sáng tạo của trẻ. Là bối mẹ, nên tin rằng con mình là người độc nhất vô nhị, không nên so sánh con mình với con người khác, mà hãy cố gắng khai quật tiềm năng ở trẻ để nâng cao khả năng sáng tạo của chúng.

Sáng tạo thường nảy sinh trong sự chuyên tâm, nói là sáng tạo, thực ra chính là tiềm năng của một người được phát

huy, dưới tiền đề chuyên tâm, nó được biểu hiện ở mức độ lớn nhất. Chuyên tâm là cảnh giới cao nhất, hay còn gọi là say mê. Những đứa trẻ được khích lệ, được huấn luyện, trong trạng thái say mê sẽ có thể khiến đại não đi vào trạng thái khoái cảm trí tuệ sâu nhất, từ đó phát triển hứng thú này đạt đến mức độ say mê đến quên cả bản thân.

DÁM "SUY NGHĨ VIỄN VÔNG", KHÔNG CÓ GÌ LÀ KHÔNG LÀM ĐƯỢC

"Không gì là không thể" là "tuyên ngôn" của trường West Point. Giảng viên trường quân sự West Point - Andrews từng nói với học viên rằng: "Không có cách nào khác" hoặc "không thể nào" chẳng có ích gì với các bạn, nó chỉ đặt một dấu chấm hết cho sự nghiệp của bạn, thế nên hãy lập tức xóa bỏ suy nghĩ này. Còn "sẽ có cách nào đó" luôn có ích với bạn, nó khiến sự việc được đột phá, bởi vậy hãy đưa suy nghĩ này vào trí óc của bạn. Dám suy nghĩ "viễn vông" cũng là người bạn trên con đường trưởng thành của một chàng trai ưu tú.

Minh chứng West Point

Năm 1939, trong buổi diễn tập ở một bờ biển miền Tây nước Mỹ, hành động của Thiếu tá Clark đã nhận được sự khen ngợi của Tham mưu trưởng Lục quân Mỹ, George Mitchell.

Thực ra nhiệm vụ đầu tiên của ông không phải là hành động quân sự,

mà là công tác chính trị và ngoại giao. Vì trong chiến dịch Ngọn đuốc, quân đội hai nước Mỹ và Anh sẽ đổ bộ lên vùng đất Bắc Phi thuộc địa của Pháp, để giảm bớt sự chống đối của quân đội bù nhìn Pháp - Vichy, thậm chí là hiệu triệu đoàn quân này tham gia Đồng Minh. Dưới yêu cầu của Đại sứ Mỹ đóng tại Bắc Phi - Murphy và Thiếu tướng Masterton, chỉ huy khu vực Algérie của Pháp, tướng quân Clark đã dẫn theo 4 tùy viên, lên một con thuyền của Anh, tới Bắc Phi gặp mặt Masterton, đồng thời ấn định tướng quân Henri Giraud là đối tượng hợp tác. Nhưng vì người Mỹ luôn rất bảo mật với những đối tác Pháp, nên khi tiến hành đổ bộ vào ngày 8 tháng 11, người Pháp đã vô cùng kinh ngạc, kết quả gây ra một trận hỗn loạn, khiến toàn bộ kế hoạch đổ bộ vấp phải sự chống trả quyết liệt của quân đội Vichy. Thế là Tổng tư lệnh Bắc Phi của Pháp, tướng quân Alphonse Juan đã đề nghị liên quân nên tìm kiếm sự giúp đỡ từ Thượng tướng hải quân Darlan, người này là người thực hiện chỉ định của Nguyên soái Philippe Pétain và Thống soái quân Pháp, lúc này cũng đang ở Algérie.

Darlan về nguyên tắc đã đồng ý giúp đỡ liên quân, và hạ lệnh cho quân đội khu vực Algérie ngừng tác chiến, đồng thời trao quyền cho Juan ra lệnh ngừng chiến ở các khu vực khác. Ngày 9, Clark lại tới Algérie để gặp Darlan, Juan và Giraud để hội đàm. Trong buổi hội đàm, Clark ép Darlan lập tức tu cách Thống soái tam quân Pháp, hạ lệnh ngừng chiến toàn diện. Không khí buổi hội đàm vô cùng căng thẳng, nhưng cuối cùng Darlan vẫn chấp nhận thông điệp của Clark, đưa ra mệnh lệnh ngừng chiến.

Sau mệnh lệnh này, đêm ngày mùng 10, nước Đức xâm nhập vào miền Nam nước Pháp, đồng thời ép chính quyền Vichy phải để cho quân đội Đức và Ý chiếm lĩnh Tunisia. Ngày 11 tới ngày 13, Clark liên tục gia tăng áp lực ép Darlan phải chấp nhận nhiều yêu cầu của quân Đồng Minh, đến chiều ngày

13 đã đạt được hiệp nghị cuối cùng, Eisenhower vừa mới tới Algérie lập tức phê chuẩn, thế là kế hoạch hợp tác của quân đội Bắc Phi của Pháp và quân Đồng Minh lập tức có hiệu lực. Sau đó Clark cùng Darlan hiệp thương về các chi tiết cụ thể, để vùng đất Bắc Phi thuộc Pháp ngoại trừ Tunisia hợp tác với các nước Đồng Minh, nếu không quân đội của Pháp tại Bắc Phi (lên tới 12 vạn người) mà quyết tâm chống trả thì sẽ gây ra trở ngại vô cùng lớn đối với hành động của liên quân.

Trường West Point luôn coi trọng việc cho dù gấp phải trở ngại và khó khăn gì, bạn đều hành động đến cùng để đạt được thành công. Đối với một chàng trai, dám suy nghĩ viển vông mới dám nghĩ dám làm và dám chịu, bởi vì “chỉ có những điều chúng ta không nghĩ tới, chứ không có gì là chúng ta không làm được”.

Fiat là tên viết tắt của “Xưởng chế tạo ô tô Turin Ý”. Người sáng lập nên Fiat, Agnelli cha khi còn ở xưởng chế tạo Turin đã bị rất nhiều nhà kinh tế học nổi tiếng chế giễu rằng: “Ô tô chỉ là món đồ xa xỉ của giới quý tộc, không thể làm nên cơm cháo gì”. Nhưng Agnelli cha vẫn không hề lung lay, quyết tâm mở xưởng. Ngày nay, có hơn hai ngàn chiếc ô tô đang chạy trên bán đảo Apennine, và còn rất nhiều chiếc xe khác đang chạy trên mọi ngóc ngách của thế giới, sự thực đã chứng minh được tầm nhìn xa trông rộng của Agnelli cha. Khi Agnelli con kế thừa sự nghiệp, đồng thời cũng đã kế thừa tinh thần dám suy nghĩ viển vông của tổ phụ. Đầu những năm 70 của thế kỷ XX, các nước phương Tây xảy ra khủng hoảng năng lượng, ngành công nghiệp ô tô phải chịu hậu quả nặng nề. Agnelli đứng trước hiện thực tàn khốc, đã lựa chọn con đường dũng cảm khai thác, nhắm vào những thiếu hụt trong năng lượng, ông đã nghĩ ra cách chế tạo ô tô tiết kiệm xăng; bởi sự thu hẹp của thị trường,

ông đã nghĩ trăm phương ngàn kế để giảm bớt giá thành, cuối cùng, Fiat đã chiến thắng các đối thủ của mình.

Trong vấn đề giáo dục trẻ, bố mẹ cần xác định rằng: Dũng để trẻ không dám nghĩ thế này, không dám nghĩ thế kia, ngược lại, hãy khích lệ trẻ dám suy nghĩ viển vông, bởi vì “chỉ có những điều ta không nghĩ tới, chứ không có gì không làm được”.

Bài học West Point

Trường quân sự West Point đặc biệt coi trọng khả năng sáng tạo của một người, muốn con trai bạn trở thành một người dám nghĩ dám làm, bạn nên làm thế nào?

❶ Hãy cho trẻ đọc nhiều sách báo

“Trẻ đọc sách quá sớm không phải là việc tốt, nó sẽ khiến trẻ già trước tuổi, cứ như một ông cụ non, không tốt lắm”, “Trẻ con mà đọc sách sớm, đầu óc phải hoạt động quá nhiều, sau này sẽ có vấn đề trong học tập”. Nói tới đọc sách, một số ông bố bà mẹ sẽ có những tư tưởng như trên, nhưng những suy nghĩ này là hoàn toàn không có căn cứ. Thực ra, nếu cha mẹ càng sớm dạy trẻ đọc sách thì trẻ sẽ càng sớm có năng lực và nguyện vọng được đọc, vào thời kỳ khả năng tiếp thu tốt nhất, chúng sẽ đặt được nền móng vững chắc về kỹ năng tiếng mẹ đẻ, bồi dưỡng nên một trí tuệ tốt.

Có thể có những ông bố bà mẹ cho rằng, khả năng lý giải của trẻ còn thấp, đọc sách cho chúng nghe thật là lãng phí thời gian, thực ra không phải như vậy. Giáo sư Dore, trường đại học Illinois, Hoa Kỳ đã tiến hành điều tra nghiên cứu với 205 trẻ có khả năng tương đối tốt, kết quả cho thấy, những trẻ này trước

độ tuổi đi học đã có khả năng đọc sách độc lập tương đối, điểm chung của chúng là: Bắt đầu từ khi còn rất nhỏ, cha mẹ đã hình thành cho chúng thói quen đọc sách.

Trẻ nghe, đọc càng sớm càng tốt, ví dụ, từ khi trẻ 1 tuổi, cha mẹ có thể hình thành cho trẻ thói quen đọc to, mỗi ngày kiên trì khoảng 20 phút. Khi bố mẹ đọc cho trẻ nghe những câu chuyện thú vị bằng giọng đọc sinh động, hứng thú đọc sách của chúng cũng dần dần được hình thành.

Có bậc phụ huynh sẽ hỏi: “Con của tôi thích xem tivi, ngày nào cũng xem liên tục 3, 4 tiếng đồng hồ, xem tivi không phải là nghe đọc sao? Sao không thấy nó có hứng thú với việc đọc sách”. Thực ra, những hình ảnh màu mè trên tivi không những khiến trẻ không thể tập trung chú ý vào việc lắng nghe, mà còn ức chế trí tưởng tượng của trẻ, không thể khiến trẻ chuyên tâm vào cảm nhận vẻ đẹp của ngôn ngữ. Do đó, xem tivi không những không tăng cường hứng thú đọc của trẻ, mà còn gây ra ảnh hưởng tiêu cực. Do đó, cha mẹ nên bắt đầu từ bản thân mình, mỗi ngày bớt ra chút thời gian nhất định để đọc cho trẻ nghe hoặc cùng trẻ đọc sách, bồi dưỡng hứng thú đọc sách cho trẻ từ nhiều phương diện, chứ không chỉ là đặt trẻ ngồi trước tivi.

Một đứa trẻ chỉ khi đã yêu đọc sách thì mới có nêu móng để có thể tiếp nhận nhiều nguồn thông tin khác nhau, mới có thể có trí tưởng tượng phong phú.

② Bồi dưỡng ý thức tìm kiếm thông tin cho trẻ

Trong xã hội hiện đại ngày nay, khoa học kỹ thuật phát triển thần tốc, tri thức cũng được đổi mới từng ngày, “mù chữ” trong tương lai không phải là chỉ những người không biết đọc chữ, mà

là những người không biết học tập. Bởi vì trong thời đại “kinh tế tri thức”, việc nắm bắt tri thức, thông tin của một người như thế nào sẽ trực tiếp ảnh hưởng đến tiền đồ của người ấy.

Ngày nay các thông tin đều ập đến với chúng ta vô cùng nhanh chóng, đối mặt với các loại thông tin và kiến thức, rất nhiều người cảm thấy bối rối, không biết nên tin tưởng vào thông tin nào. Những người không biết học tập, thu thập và xử lý thông tin, có thể đã tốt nghiệp đại học vẫn có thể trở thành lạc hậu. Chính vì vậy, cha mẹ nên bồi dưỡng cho trẻ ý thức tiếp nhận thông tin và khả năng tiếp nhận sự vật mới, thích nghi với môi trường mới ngay từ khi trẻ còn nhỏ.

Nhạy cảm nắm bắt tin tức, thông qua một khối lượng lớn các sự việc, hiện tượng trong xã hội để tìm kiếm những thông tin cần thiết. Điều này yêu cầu con trai phải chủ động tìm kiếm các nguồn thông tin, đồng thời hình thành thói quen tích cực tìm kiếm và sử dụng thông tin, luôn luôn quan sát mọi vật xung quanh. Con trai không những có thể tự mình tìm kiếm và sử dụng thông tin mà còn có thể trò chuyện, giao tiếp và trao đổi thông tin với người khác, từ đó sàng lọc, nắm bắt nội dung của thông tin.

Ý thức tìm kiếm thông tin thuộc vào phạm trù trạng thái ý thức, sự phát triển của nó chịu ảnh hưởng từ các nhân tố xã hội và cũng bị hạn chế bởi tố chất văn hóa. Do đó, để trẻ có thể theo kịp xu hướng thời đại, cha mẹ cần bồi dưỡng cho trẻ ý thức thu thập thông tin từ khi còn nhỏ, để trình độ nhận thức, phát hiện và sử dụng thông tin của trẻ trở thành hành động tự giác.

Một cậu bé sau khi đã có ý thức thông tin sẽ dám nghĩ dám làm, thông qua sự phát triển của trí tưởng tượng, sẽ có

những suy nghĩ đột phá, những ý tưởng mà chúng nghĩ ra cũng nhiều hơn.

❸ Để trẻ phát huy trí tưởng tượng phong phú

Tuy rằng rất nhiều ông bố bà mẹ biết tầm quan trọng của “trí tưởng tượng” đối với trẻ, nhưng lại thường không biết bắt đầu từ đâu, để nâng cao khả năng đó cho con, cũng chính vì như vậy mà rất nhiều trẻ sau khi trưởng thành chỉ biết “bảo gì làm nấy”. Vậy làm thế nào để kích thích trí tưởng tượng của trẻ, bồi dưỡng và khai quật trí tưởng tượng cũng như tiềm năng tư duy của trẻ từ khi còn nhỏ? Có thể vận dụng phương pháp liệt kê: Yêu cầu và gợi ý trẻ liệt kê ra chức năng, công dụng của các đồ vật và đồng thời có thể hướng dẫn chúng kiệt kê ra những cách dùng không liên quan đến thuộc tính cơ bản của đồ vật đó.

Ví dụ, khi mẹ rửa mặt cho con trai bằng khăn bông, hỏi con: “Khăn bông ngoài dùng để rửa mặt, còn có thể làm gì nữa?”. Con trai suy nghĩ rồi trả lời: “Dùng để tắm”. “Còn gì không?”. “Làm khăn quàng quẩn lên cổ, làm khăn gối đầu, làm dây thừng, làm chăn...”. Có thể nói kinh nghiệm sống của trẻ càng phong phú thì trí tưởng tượng của chúng cũng càng được mở rộng, càng thể hiện được tính linh hoạt và sáng tạo trong tư duy.

Phương pháp cố ý gây khó khăn: Cha mẹ có thể nêu ra một giả thiết, yêu cầu trẻ nghĩ ra biện pháp giải quyết, khi trẻ đã nghĩ ra thì hãy theo đáp án đó để đưa ra các câu hỏi đi sâu vào vấn đề hơn, khiến trẻ thấy khó xử, cho tới khi không trả lời được mới thôi. Bố nói: “Nếu khi con về nhà, nhà không có ai, con không vào được nhà. Con sẽ làm thế nào?”. Con trai đáp: “Gọi điện cho bố mẹ, gọi bố mẹ về mở cửa”. “Thế ngộ nhỡ bố mẹ không về

được thì sao?”. “Con sang nhà hàng xóm chơi và chờ bố mẹ”. “Nếu nhà hàng xóm cũng khóa cửa, không có ai ở nhà thì sao”. “Con sẽ ngồi chơi ở ngoài”. “Nếu con chơi chán rồi thì sao?”...

④ Ủng hộ tinh thần dám nghĩ dám làm của con trai

Rất ít người làm cha làm mẹ dám dũng cảm buông tay, họ luôn hy vọng con cái sống trong vòng tay bảo bọc của mình, cho rằng chỉ có như vậy trẻ mới có thể an toàn, trưởng thành khỏe mạnh, mới có thể trở thành người hữu ích cho xã hội.

Kiệt năm nay 12 tuổi, cuối tuần cậu muốn cùng các bạn tới siêu thị, sau đó đi xem xuất phim chiếu lúc 7 giờ, khoảng sau 9 giờ sẽ về tới nhà.

Sau khi nghe đề nghị đó của Kiệt, mẹ cậu không biết nên trả lời thế nào: “Trẻ con lớp 5 có thể đi siêu thị và xem phim không?”.

“Được chứ ạ, mẹ, mẹ cho con đi đi mà. Các bạn khác đều đi rồi, chỉ mỗi con với bạn Toàn là chưa đi lần nào, mọi người đều cười bọn con”.

“Thế à, nhưng mà để con đi siêu thị mẹ không yên tâm”. Mẹ đáp.

“Mọi người đều đi được thì vì sao con lại không được?”, Kiệt bắt đầu khóc.

Nhin con trai như thế, mẹ vội vã nói: “Kiệt, con chờ một chút, mẹ gọi điện hỏi mẹ bạn Toàn, xem cô ấy quyết định thế nào?”.

“Chị gọi điện đúng lúc lắm”, mẹ Toàn nói, “Toàn cũng như Kiệt, đang dòi di đây này”.

Mẹ Kiệt cười nói: “Chúng ta bàn bạc với nhau xem làm thế nào để xử lý việc này. Nếu không bọn trẻ lại nói chúng ta ác,

không cho chúng nó tự do”.

Cuối cùng, hai bà mẹ quyết định cho con mình đi siêu thị hai tiếng đồng hồ, nhưng nếu buổi tối muốn xem phim thì phải có người lớn đi cùng. Bọn trẻ tuy miễn cưỡng đồng ý, nhưng chúng không hoàn toàn mất đi hứng thú ban đầu.

Xin hãy ghi nhớ, không thể giáo dục một cậu con trai chỉ bằng các quy định, hạn chế, cũng không thể cả ngày bắt chúng phải hiện diện trước mắt bạn. Muốn con trai trưởng thành lành mạnh cha mẹ phải tuân theo bản năng mạo hiểm bẩm sinh của trẻ, hãy dũng cảm buông tay để trẻ nếm trải thử thách, rèn luyện bản thân. Đừng vì lo trẻ có thể mắc phải sai lầm, gây ra tai họa, gặp phải nguy hiểm... Dù sao thì những đứa trẻ dám mạo hiểm cũng rất đáng yêu. Hãy thử đứng trên lập trường của chúng để dành cho chúng sự ủng hộ và khích lệ.

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Cho dù câu hỏi của trẻ rất đơn giản hay ấu trĩ, cha mẹ đều nên coi trọng và khích lệ những suy nghĩ sáng tạo của trẻ, đừng để chúng cảm thấy bị bó buộc bởi tư duy của người lớn. Ngoài ra, cha mẹ có thể thường xuyên đặt câu hỏi, để trẻ suy nghĩ, bồi dưỡng cho trẻ thói quen tư duy. Lâu dần, năng lực của trẻ sẽ được nâng cao.

Trong thời đại thông tin như ngày nay, hãy để trẻ có đầy đủ ý thức tìm kiếm thông tin, đồng thời biết tận dụng các nguồn thông tin mình có. Không những phải có tâm lý bồi dưỡng ý thức thông tin cho trẻ mà cha mẹ còn phải dạy trẻ học cách sinh tồn trong thời đại mạng internet bùng nổ như hiện nay.

PHÁ VỠ TƯ DUY LỐI MÒN, KHÓ KHĂN SẼ ĐƯỢC GIẢI QUYẾT

Giảng viên của trường quân sự West Point, Benjamin Steve từng nói: Dám phá vỡ kinh nghiệm vốn có thường khiến bạn tìm được thời cơ trong tuyệt cảnh. Người của trường West Point thường nhẫn mạnh phải phá vỡ tư duy lối mòn, bởi vì như vậy có thể giải quyết khó khăn trong phút chốc. Dám phá vỡ tư duy lối mòn cũng là tố chất cần có của một chàng trai ưu tú.

Minh chứng West Point

Orma Nelson Bradley bước chân vào trường quân sự West Point năm 1915, là chỉ huy chính của quân đội Mỹ tại chiến trường Bắc Phi và trên chiến trường châu Âu trong thời kỳ Chiến tranh thế giới thứ hai.

Trong thời gian Bradley ở chiến trường Bắc Phi, nhiệm vụ chính của ông là khiển quân đội của mình và người Anh tin rằng, binh lực của nước Mỹ không thua kém bất kỳ quốc gia nào, chỉ huy của quân Mỹ và quân Đồng Minh đều là những cao thủ trong đánh trận.

Trong chiến dịch đổ bộ Sicily, sư đoàn bộ binh số 34 bị quân Anh gọi là quân đội bông, nhưng dưới sự chỉ huy của Bradley mà cánh quân yếu ớt bị coi thường đó đã đánh thắng một trận huy hoàng, ép quân Đức phải bỏ chạy khỏi vùng cứ điểm 609 kiên cố. Cứ điểm 609 là địa hình cao nhất trong khu vực đóng quân của đội quân này, Bradley đã dùng xe tăng dẫn đầu, tiêu diệt được chướng ngại 609. Ngày 7 tháng 5, Mỹ đã tấn công Bizerte, khiến 4 vạn quân Đức phải đầu hàng. Trận chiến đấu ở Bắc Phi kết thúc, lục quân Mỹ đúng như những gì mà Bradley đã nói, đã “học cách bò, học cách đi, và sau đó là chạy”.

Trong chiến dịch ở đảo Sicily, nghệ thuật chỉ huy của Bradley càng được

phát huy triệt để, thắng lợi trong chiến dịch này có một phần lớn công lao của Bradley. Eisenhower là láng quân Mỹ đứng trước đối thủ là quân Đức đã dày dặn kinh nghiệm chiến đấu sẽ không thể nào hoàn thành được nhiệm vụ, nhưng Bradley đã dám phá vỡ tư duy lối mòn đó, để nghị quan trọng đầu tiên của ông là yêu cầu Eisenhower cách chức Quân đoàn trưởng quân đoàn số 2 của Thiếu tướng Fredendall, sau đó cho Patton tiếp nhận chức vụ này, nhưng Eisenhower yêu cầu Bradley tạm thời chỉ huy quân đoàn số 2. Sau đó, Bradley bắt đầu huấn luyện quân đội, truyền cho họ kỹ năng và ý chí tác chiến dũng cảm.

Đây chính là phương thức phá vỡ tư duy lối mòn mà trường West Point vẫn luôn nhấn mạnh. Là một chàng trai, bạn phải dũng cảm phá vỡ những tư duy lối mòn, dũng cảm sáng tạo.

Khi Madden còn trẻ, anh từng lập nên một tạp chí dạy con người thành công tại Chicago, nhưng khi đó anh không có đủ vốn, nên anh đã hợp tác với nhà in. Tạp chí rất thành công. Trong lúc anh không hay biết gì, một nhà xuất bản mua cổ phần của người hợp tác với anh, đồng thời tiếp quản tạp chí này. Khi đó anh có cảm giác như bị sỉ nhục và rời khỏi công việc mà anh đã rất yêu thích này. Anh rời khỏi Chicago, tới New York, ở đó anh lại thành lập một tạp chí khác. Để đạt được mục đích không chế hoàn toàn công việc, anh đã phải khích lệ những người tài trợ khác nhưng không có thực quyền cùng nhau nỗ lực. Anh cũng vô cùng thận trọng khi đặt ra kế hoạch kinh doanh, bởi vì anh chỉ có thể dựa vào nguồn vốn của bản thân. Trong khoảng thời gian chưa đầy một năm, lượng phát hành của tạp chí này đã nhiều gấp đôi tạp chí trước. Trong đó chuyên mục mà anh đảm nhận đã được các nhà đầu tư chú ý, chuyên mục này là tổng hợp những bài học kinh nghiệm cuộc sống mà chính anh đã trải nghiệm, đó là một tư liệu quý giá cho mọi người.

Trong vấn đề giáo dục con trai, cha mẹ cần xác định rằng: Đừng để con trai rơi vào một tư duy lối mòn, mà hãy xây dựng cho con một phương hướng tư duy mới, như vậy khó khăn mới được giải quyết.

Bài học West Point

Học viên nổi tiếng của trường quân sự West Point, Eisenhower từng nói: "Một người lãnh đạo trác việt và thành công buộc phải có phương thức tư duy độc đáo của riêng mình, khi gặp phải trở ngại, cần phải có lòng tự tin."

Vậy, cha mẹ làm thế nào để giúp con phá vỡ tư duy lối mòn?

❶ Phát huy ưu thế tư duy của trẻ

Khả năng tư duy, trí tưởng tượng, khả năng lô-gic và khả năng vận động của con trai đều cao hơn con gái; nếu có thể nhờ những điểm khác biệt này để khích lệ con trai thì có thể phát huy ưu thế của chúng, từ đó sẽ nâng cao được năng lực cho chúng.

Khi lên 4 tuổi, một cậu bé đã tỏ ra rất có ưu thế trong việc tưởng tượng không gian ba chiều, có thể đoán được mặt sau của một món đồ là gì, đó là kỹ năng quan trọng cần có trong ngành kỹ thuật ngoại khoa hoặc là kỹ thuật công trình. Con trai rất thích thách thức, cũng thích sinh tồn trong môi trường cạnh tranh, hơn nữa chúng còn có thể làm rất tốt. Con trai có sở trường dùng khái niệm toán học để suy nghĩ vấn đề, do đó trong các lĩnh vực toán học hay khoa học, nam giới thường chiếm ưu thế tuyệt đối. Khi gặp vấn đề, con trai thích tự mình nghĩ đáp án, cho dù là sai cũng không quan trọng. Con trai bản

tính thích tìm tòi, thích tháo dỡ và lắp ráp, chúng đặc biệt hứng thú với các loại trò chơi.

Sở trường của con trai là tư duy lô-gic, chúng thường thích thông qua phân tích, phán đoán, suy luận để tìm hiểu vấn đề, chúng thường nhìn nhận vấn đề sâu sắc hơn con gái. Chính vì vậy, khi có con trai, cha mẹ nên cố gắng để trẻ phát huy ưu thế này, tăng cường năng lực tư duy của chúng, từ đó khiến ưu thế của chúng được phát huy triệt để.

❷ Căn cứ vào từng giai đoạn để nâng cao năng lực tư duy lô-gic của trẻ

Sự phát triển tư duy của trẻ có thể phân thành ba giai đoạn: Giai đoạn tư duy động tác, giai đoạn tư duy hình tượng cụ thể và giai đoạn tư duy lô-gic trừu tượng. Trong các giai đoạn khác nhau, cha mẹ cần áp dụng các phương pháp khác nhau để thúc đẩy sự phát triển tư duy của trẻ:

Giai đoạn tư duy động tác: Trẻ gần 3 tuổi đang ở trong giai đoạn tư duy động tác. Ví dụ, một đứa trẻ nhìn thấy con búp bê vải trên bàn, muốn lấy nhưng không với tới được, nó vừa hé tay vừa túm lấy khăn trải bàn một cách vô ý thức, thế là con búp bê vải cùng khăn trải bàn rơi xuống. Từ đó về sau, đứa trẻ này sẽ học được cách thông qua thứ khác để đạt được mục đích của mình. Trong giai đoạn này, cha mẹ cần chú trọng tới việc huấn luyện các hành động, động tác của trẻ, ví dụ như bò, lăn, nhảy, nặn đất sét hay xếp hình... Những hoạt động này đều có ích cho sự phát triển tư duy của trẻ.

Giai đoạn tư duy hình tượng: Trẻ từ 3 đến 6 tuổi rất có ưu

thể về tư duy hình tượng. Lúc này, chúng vẫn thiếu tư duy lập thể và không gian. Nếu không tin, bạn có thể lấy ra hai chiếc cốc có thể tích bằng nhau nhưng hình dạng khác nhau, yêu cầu chúng chọn cốc to cốc nhỏ, chắc chắn chúng sẽ không lựa chọn được. Giai đoạn này, cha mẹ cần tạo cho trẻ nhiều cơ hội thực hành, tăng cường trải nghiệm của trẻ, lợi dụng trí tò mò của trẻ, thường xuyên đặt ra những câu hỏi dành cho chúng, từ đó kích thích trẻ quan sát sự vật và hiện tượng. Nếu chỉ dạy trẻ nhận biết chữ, viết chữ, tính toán một cách cứng nhắc sẽ không có nhiều tác dụng cho việc phát triển tư duy của trẻ.

Giai đoạn tư duy trừu tượng: Từ 6 tới 11 tuổi là giai đoạn quan trọng để bồi dưỡng cho trẻ năng lực tư duy trừu tượng. Trong giai đoạn này, cần chú ý bồi dưỡng cho trẻ trình tự tư duy chính xác và phương pháp tư duy khoa học, để trẻ tự mình tìm tòi, suy nghĩ độc lập, dừng cho trẻ đáp án sẵn có.

❸ Hãy bồi dưỡng khả năng tư duy của trẻ trên nhiều góc độ

Có những ông bố bà mẹ có thể sẽ đặt câu hỏi: “Vì sao con tôi học hành chăm chỉ, những kiến thức trong sách vở nó biết hết. Nhưng cứ gặp phải bài toán hơi lắt léo một chút là nó lại không biết làm?”.

Vấn đề của trẻ thực ra rất đơn giản, đó chính là thiếu năng lực tư duy độc lập. Đó cũng là căn bệnh chung của rất nhiều trẻ ngày nay, cha mẹ chỉ chú trọng tới việc học kiến thức của trẻ, sắp xếp mọi thứ vô cùng chu đáo mà quên mất việc bồi dưỡng thói quen tư duy cho chúng.

Đối với sự phát triển của một cậu bé thì việc bồi dưỡng thói

quen tư duy là vô cùng quan trọng. Cũng như nhà vật lý học vĩ đại Einstein từng nói: "Học cách suy nghĩ độc lập và phán đoán độc lập còn quan trọng hơn cả việc học tri thức. Người không quyết tâm bồi dưỡng thói quen tư duy thì sẽ mất đi niềm vui lớn nhất trong cuộc đời mình".

Xã hội đang cải cách, tri thức cũng đang thay đổi, thời đại mới này yêu cầu cha mẹ phải bồi dưỡng cho trẻ trở thành người thông minh có tư duy nhanh nhạy nhất, phán đoán chính xác nhất, ý tưởng sáng tạo nhất. Chỉ có như vậy, trẻ lớn lên mới trở thành một người linh hoạt và thích nghi được với sự phát triển của thời đại; xã hội tương lai cần có những người vừa có tri thức lại vừa có tài năng. Muốn bồi dưỡng cho con trai có thói quen tư duy thì bố mẹ nên bồi dưỡng cho chúng năng lực tư duy từ nhiều góc độ như: năng lực khái quát, năng lực suy đoán, năng lực vận dụng, năng lực lý giải...

④ Khích lệ trẻ tự lập suy nghĩ vấn đề, đặt nền móng cho việc phá vỡ tư duy lối mòn

Cha mẹ cần ủng hộ trẻ tự suy nghĩ, để trẻ cảm nhận được niềm vui sau khi đã giải quyết được một vấn đề khó. Một cậu bé đang học lớp 6, rất thích tự mình làm những bài toán khó. Một buổi tối, trong số bài tập cô giáo giao về nhà có một đề toán khá hóc búa, cậu nghĩ hơn một tiếng đồng hồ mà vẫn chưa tìm ra đáp án.

Đã sắp tới giờ đi ngủ, bố cậu bé lại gần hỏi: "Con đang làm gì thế?". "Có một bài toán ứng dụng, hơi khó, nhưng mà rất thú vị a". Cậu bé trả lời. "Để bố xem nào", bố cầm vở bài tập lên xem, "Bài toán này đúng là hơi khó, hình như trong sách có đáp án

đấy". Bố cố ý nói thế, muốn xem phản ứng của con trai thế nào. "Không cần đâu ạ, con muốn tự suy nghĩ". Cậu con trai không tin là mình không giải được bài toán này. Bố rất hài lòng với thái độ của con.

Nửa tiếng đồng hồ đã trôi qua, cậu con trai vẫn không ngẩng đầu lên, vẫn tiếp tục suy nghĩ. Lại một khoảng thời gian nữa trôi qua, cậu bé hai lần đứng lên đi rửa mặt, sau đó lại tiếp tục tính toán. Cuối cùng cũng giải được bài toán đó, cậu bé đi ngủ với tâm trạng vô cùng vui vẻ.

Dám đón nhận thách thức là bản tính của con trai. Cha mẹ nên khích lệ con trai độc lập suy nghĩ, kích thích chúng suy nghĩ, phân tích, so sánh, vận dụng kiến thức và kinh nghiệm, thông qua nhiều phương pháp để tìm ra đáp án. Như thế, năng lực tư duy của trẻ sẽ dần dần được nâng cao.

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Khi nhìn thấy, nghe thấy hay tiếp xúc với một sự việc, một sự vật nào đó, hãy cố gắng cho trẻ thoát khỏi sự gò bó của phương pháp cố hữu, vận dụng quan điểm mới, phương pháp mới, kết luận mới, phản ánh sự sáng tạo, độc đáo; căn cứ theo mạch suy nghĩ để tiến hành huấn luyện phương pháp tư duy cho học sinh thường tạo ra kết quả rất tốt.

Bồi dưỡng năng lực tư duy cho trẻ không nên chỉ hạn chế trong việc học, chỉ cần cha mẹ sẵn sàng thì có thể tận dụng bất cứ lúc nào, bất cứ việc gì để bồi dưỡng năng lực đó cho trẻ. Chỉ khi bố mẹ bắt tay vào bồi dưỡng năng lực tư duy

cho trẻ mới có thể thắp lên ngọn lửa hiếu học trong lòng trẻ. Cũng chỉ có như vậy mới khiến trẻ có năng lực tư duy trên mọi phương diện và dần trở thành một chàng trai ưu tú.

CON TRAI PHẢI BIẾT TƯ DUY, TÌM ĐƯỜNG NGẮN NHẤT TỪ QUY LUẬT

Jim Kimsey, CEO của công ty dịch vụ trực tuyến nổi tiếng ở Mỹ, AOL, tốt nghiệp từ trường West Point, đã nói: "Chỉ những người chăm chỉ suy nghĩ, dũng cảm sáng tạo mới có thể giành được quyền chủ động." Chúng ta muốn đạt được thành công trong xã hội tương lai thì phải biết sáng tạo, biết tìm đường tắt từ trong quy luật.

Minh chứng West Point

Jackson sinh ra tại Clarksburg thuộc bang Virginia năm 1824, khi trưởng thành, ông đã chọn theo học trường quân sự West Point. Sau khi nội chiến Mỹ bùng nổ, quân hàm của ông là Thượng tá, sau đó ông nhanh chóng được tướng quân Lee trọng dụng. Tháng 4 năm 1861, ông được phái tới phụ trách tại cảng Henry, cảng khẩu quan trọng nối với miền Bắc, tổ chức "Lữ đoàn Stonewall" nổi tiếng của quân miền Nam. Tháng 7, ông được thăng chức Chuẩn tướng. Cùng tháng đó, ông tham gia trận chiến Bull Run lần thứ nhất, dựa vào sự phòng ngự kiên cường mà đánh lui được quân miền Bắc, ông được mọi người ưu ái đặc biệt danh "Stonewall".

Từ tháng 5 tới tháng 6 năm 1862, nghệ thuật chỉ huy tác chiến của ông càng được phát huy triệt để hơn trong chiến dịch lòng chảo, trong một tháng,

di chuyển 80 dặm Anh (1 dặm Anh = 1,60934 km), liên tục 4 lần đánh bại quân miền Bắc trong chiến dịch. Sau đó ông được điều động, dưới sự chỉ huy trực tiếp của tướng Lee, sự phối hợp ăn ý giữa hai người trong thời kỳ nội chiến đã trở thành thần thoại. Họ phối hợp vô cùng ăn ý, trận chiến nào cũng lấy ít thắng nhiều. Đầu tiên Jackson thống lĩnh một sư đoàn để thu hút binh lực quân miền Bắc, để quân miền Bắc truy kích và để lộ sơ hở, sau đó tướng Lee tấn công mạnh mẽ, dùng binh lực yếu để đánh đuổi quân miền Bắc.

Jackson từng kể về quan niệm chiến thuật của mình như sau: "Cố gắng mê hoặc quân địch, gây hiểu lầm cho quân địch, tấn công bất ngờ; khi bạn đánh bại quân địch, chỉ cần quân đội vẫn còn sức lực thì chắc chắn sẽ phải đuổi theo tận cùng, bởi vì quân địch thua trận khi bị đuổi gắt gao sẽ vô cùng hoảng hốt, như thế chỉ dùng một nửa binh lực cũng có thể đánh bại được quân địch. Ngoài ra còn một nguyên tắc nữa, đừng đánh những trận chiến có thực lực quá chênh lệnh, hãy cố điều động quân địch, sau đó tập trung binh lực tấn công vào bộ phận yếu nhất, như thế là có thể tiêu diệt được chúng, chiến thuật này có thể sử dụng nhiều lần, một nhánh quân nhỏ cũng có thể đánh bại cường địch, mà các thắng lợi tích lũy được càng khiến quân đội mình bách chiến bách thắng".

Đó chính là tư duy tác chiến tìm đường tắt trong quy luật, nghệ thuật tác chiến của Jackson giỏi là ở chỗ lần nào ông cũng lấy ít thắng nhiều, lần nào cũng tạo nên chiến tích huy hoàng, điều quan trọng nhất là, ông có thể được ghi danh vào lịch sử chiến tranh. Hậu thế đánh giá về ông rằng: chiến thuật của Jackson trong chiến dịch đúng là kinh thiên động địa. Sau đó, chiến dịch "lòng chảo" trở thành ví dụ kinh điển trong các trường quân sự của Đức. Có thể nói, không có quan niệm chiến thuật của Jackson thì không có nghệ thuật chỉ huy của Jackson

trên chiến trường. Thực ra, bất cứ việc gì cũng phải tuân theo quy luật, chỉ cần con trai biết sáng tạo, hình thành thói quen vận dụng trí óc, suy nghĩ cẩn thận, tỉ mỉ, chắc chắn có thể tìm được đường tắt trong quy luật.

Ngày 11 tháng 10 năm 1939, Nhà Trắng, Mỹ đang tiến hành một buổi trò chuyện có ý nghĩa trong lịch sử. Sachs nhận lời ủy thác của Einstein và các nhà khoa học khác, đang thuyết phục Tổng thống Roosevelt hãy coi trọng việc nghiên cứu năng lượng nguyên tử, chế tạo bom nguyên tử trước Đức quốc xã. Nhưng Roosevelt không hiểu những lý thuyết khoa học phức tạp về nguyên tử, bởi vậy tỏ ra vô cùng lạnh nhạt. Sachs mệt mỏi từ biệt Tổng thống. Lúc này, để thể hiện sự nuối tiếc của mình, Roosevelt mời Sachs dùng bữa sáng tại nhà Trắng vào ngày hôm sau. Tuy ông đã cho Sachs một cơ hội nữa, nhưng Sachs vẫn rất lo lắng, bởi từ mùa xuân năm 1939, nước Đức đã liên tục triệu tập nhiều hội nghị nguyên tử giữa các nhà khoa học, nghiên cứu vẫn để chế tạo uranium, như thế thì tình hình chiến tranh ở châu Âu sẽ thật khủng khiếp. Nhưng chính phủ Mỹ không hề hay biết về những nguy hiểm tiềm tàng này. Vì thế, cả đêm đó Sachs ngồi trong công việc, khổ sở suy nghĩ làm thế nào để thuyết phục Tổng thống.

7 giờ sáng ngày hôm sau, Sachs và Roosevelt cùng dùng bữa sáng. Ông còn chưa mở miệng ra, Roosevelt đã nói: "Hôm nay không được nhắc về lá thư của Einstein nữa, một câu cũng không, ông hiểu chứ?". Sachs nói: "Tôi muốn kể một chút về lịch sử". Sachs nhìn Tổng thống, thấy Tổng thống đang nhìn mình bằng ánh mắt chờ đợi bèn nói: "Thời kỳ chiến tranh giữa Anh và Pháp, trên đại lục châu Âu có Napoleon không thể đánh bại, nhưng cứ

chiến tranh trên biển là ông lại thua. Lúc này, một nhà phát minh trẻ tuổi người Mỹ tên Fulton tới trước mặt vị Hoàng đế nước Pháp này, đề nghị ông chặt gãy cột buồm trên chiến thuyền nước Pháp, bỏ cánh buồm đi, lắp động cơ hơi nước, thay sàn gỗ bằng sàn thép. Nhưng Napoleon lại nghĩ, thuyền không có buồm thì làm sao được, sàn thép chắc chắn sẽ nặng hơn sàn gỗ. Thế là ông đuổi Fulton ra. Các nhà lịch sử khi đánh giá về giai đoạn lịch sử này cho rằng, nếu khi đó Napolenon tiếp thu đề nghị của Fulton thì lịch sử thế kỷ XIX có lẽ đã phải viết lại". Sau khi Sachs nói xong, ánh mắt ông nhìn Tổng thống chăm chú. Roosevelt trầm tư suy nghĩ vài phút, sau đó lấy ra một chai Brandy từ thời Napoleon, rót đầy rồi đưa ly rượu cho Sachs, nói: "Ông đã thắng!".

Cha mẹ trong quá trình giáo dục con trai cần dạy con trai biết tư duy, tìm kiếm đường tắt từ trong quy luật, như thế có thể mở ra mạch suy nghĩ của trẻ, đột phá tư duy lối mòn, có ích cho sáng tạo.

Bài học West Point

Suy nghĩ quyết định lối thoát, quan niệm quyết định tiến dỗi. Trường West Point luôn khích lệ các học viên khi gặp phải vấn đề khó khăn thì động não suy nghĩ, thông qua tư duy tìm ra phương pháp tốt nhất để giải quyết vấn đề. Những người có thói quen khi gặp phải vấn đề lại tìm kiếm đáp án duy nhất trong đầu mình, họ bị gọi là "góc chết". Muốn con trai không rơi vào "góc chết", cha mẹ cần phải để con trai biết rằng: Là con trai cần giỏi tư duy, làm bấy nhiêu việc gì cũng phải tích cực suy nghĩ, tìm đường tắt trong quy luật, tìm ra lối thoát.

Vậy, cha mẹ làm thế nào để con trai giỏi sáng tạo?

❶ Cần bồi dưỡng cho trẻ hứng thú tư duy

“Động não” là một trong những con đường cơ bản để trẻ nhận thức thế giới, trong các gia đình hiện nay, trẻ thường chỉ biết làm bài tập và chơi điện tử, những việc khác đã có người lớn làm thay. Thói quen cơm bưng nước rót tận miệng khiến trẻ không những lười suy nghĩ mà còn dần dần trở thành người thiếu ý chí. Cuộc sống, việc học tập của trẻ nếu cứ tách biệt khỏi thực tiễn một thời gian dài thì không những khiến năng lực tư duy của trẻ bị trì trệ mà còn ảnh hưởng tới nhận thức của trẻ về thế giới và tinh thần trách nhiệm đối với việc cải tạo thế giới. Do đó, cha mẹ cần bồi dưỡng cho trẻ thói quen suy nghĩ.

“Hứng thú là người thầy tốt nhất”. Nếu trẻ này sinh hứng thú với một sự việc nào đó, chúng sẽ tập trung tư tưởng và sự chú ý, sẽ nghĩ đủ mọi cách, khắc phục các khó khăn để đạt được mục đích. Cha mẹ là người thầy đầu tiên của trẻ, sự ảnh hưởng đối với trẻ tương đối lớn, do đó cha mẹ cần dùng hành vi của mình để tác động tới trẻ. Đồng thời, cha mẹ còn nên thường xuyên đặt ra các câu hỏi, kích thích ham muốn học hỏi ở trẻ, dần dắt trẻ động não suy nghĩ để trả lời câu hỏi. Làm thế nào để bồi dưỡng hứng thú động não ở trẻ? Hãy bắt đầu bồi dưỡng tuân tự, dần dần, từ dễ tới khó, ban đầu không nên đặt ra yêu cầu quá cao với trẻ, mà nên căn cứ vào tình hình thực tế ở trẻ, bắt tay vào từ những vấn đề trực tiếp, dễ suy nghĩ nhất, ví dụ như so sánh sự giống và khác nhau giữa hai sự vật, sau đó dần dần nâng cao độ khó, để trẻ thông qua nỗ lực của bản thân giải quyết những khó khăn.

❷ Áp dụng các phương thức khích lệ, cổ vũ trẻ tư duy

Hãy vận dụng hình thức khích lệ để trẻ ném trại cảm giác vui thích khi suy nghĩ, trải nghiệm niềm vui của thành công. Cho dù trẻ chỉ tiến bộ một chút ít, cha mẹ cũng nên kịp thời khẳng định và nhiệt tình khen ngợi trẻ.

Tạo ra khó khăn. Nếu trẻ không thích đặt câu hỏi thì bố mẹ nên chủ động “tạo ra” một số câu hỏi để kiểm tra trẻ, hoặc là nhún nhường “thỉnh giáo” trẻ, bàn bạc với chúng một số vấn đề khó khăn trong gia đình. Cách làm này có thể thúc đẩy trẻ chủ động suy nghĩ.

❸ Nếu trẻ lười tư duy, cha mẹ cũng không nên nóng vội

Khi một đứa trẻ tỏ ra lười tư duy, cha mẹ không nên vội vã chỉ trích hay chê nhạo trẻ khiến lòng tự tôn của chúng bị tổn thương. Chỉ đơn giản là trẻ chưa nắm được phương pháp và kỹ năng tư duy, chưa có trải nghiệm sâu sắc nào về việc tư duy. Vì vậy cha mẹ phải tạo ra môi trường cho trẻ tư duy, ví dụ như cho con tiếp cận với thiên nhiên, vừa quan sát và đặt ra câu hỏi, hướng dẫn trẻ nhận biết sự thay đổi của thời tiết, đặc điểm của động thực vật và hãy kiên nhẫn giải đáp các thắc mắc của con.

Ngoài ra, có thể để trẻ làm một số việc nhà như giặt quần áo, rửa bát, nấu ăn... Những việc này đều có tác dụng khơi gợi rất tốt cho trẻ, bởi vì hoạt động này có thể liên tục kích thích trẻ suy nghĩ vấn đề, tạo cho trẻ cơ hội tư duy, thách thức khả năng sáng tạo của trẻ.

Khi trẻ đặt câu hỏi, nên gợi ý cho trẻ, nhắc nhở chúng vận dụng các kiến thức đã học để tìm kiếm đáp án. Khi trẻ tìm được đáp án, chúng sẽ vô cùng tự hào và càng thích suy nghĩ hơn.

④ Tạo cho trẻ không khí để tư duy

Một cậu bé bình thường không thích sáng tạo thì khi gặp việc gì đó sẽ chỉ vỗ đoán, đưa ra những nhận xét phiến diện, chứ không biết tìm kiếm những quy luật trong sự việc, thường tự tin mù quáng, tự cao tự đại, đây là một biểu hiện rất cựu doan. Nếu từ nhỏ trẻ đã quen lười biếng, lười suy nghĩ, sau này lớn lên chắc chắn sẽ gặp nhiều khó khăn bởi chính tính cách đó của mình. Muốn bồi dưỡng cho con trai thói quen chăm suy nghĩ thì cần phải bắt đầu từ khi trẻ còn nhỏ. Dưới đây hãy cùng tham khảo cách làm của bố Toàn.

Toàn đã 12 tuổi, đang học lớp 7, thành tích khá tốt, tuy rằng không được đứng đầu nhưng cũng nằm trong top 3 của lớp. Có điều tính cậu rất thiếu kiên nhẫn, trong một kỳ thi, có một bài trắc nghiệm, ban đầu cậu chọn đáp án C, sau khi đã làm xong cả bài, kiểm tra lại lần nữa, cậu lại sửa thành đáp án A. Khi giáo viên trả bài, đáp án chính xác là C, cậu rất buồn, lần đó điểm thi của Toàn đứng thứ nhì trong lớp, suýt nữa thì được thứ nhất rồi. Sau khi biết chuyện, bố hỏi cậu: “Có phải là con lại vội vã quá không? Lại suy nghĩ chưa chín chắn chứ gì?”.

Toàn nói: “Không, con hơi do dự về đáp án chính xác, không biết phương án nào đúng”. Bố nói: “Một đứa trẻ chịu suy nghĩ sẽ không có tình trạng như thế. Là con trai thì phải có dũng khí suy nghĩ đến cùng, nếu chỉ suy nghĩ nửa chừng thì thường rơi vào tình trạng không biết đáp án nào đúng, đáp án nào sai, thế nên thường mắc sai lầm. Thực ra, làm sai cũng không sao, kịp thời sửa chữa, lần kiểm tra sau nhớ rút kinh nghiệm, động não suy nghĩ nhiều hơn rồi đưa ra đáp án chính xác, cho dù có sai thì cũng biết là vì sao lại sai”. Toàn nghĩ thấy lời bố nói rất

dúng, sở dĩ mình cảm thấy nửa đúng nửa sai là vì mình chưa suy nghĩ kỹ câu hỏi, do đó mới trả lời sai, xem ra sau này phải chịu khó suy nghĩ để tìm đường đi ngắn nhất rồi.

Để bồi dưỡng cho trẻ thói quen suy nghĩ, cha mẹ nên thường xuyên khích lệ trẻ "động não", hỏi nhiều, thực hành nhiều, như thế mới có thể khai thác hết tiềm năng của trẻ.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Hãy coi việc bồi dưỡng hứng thú suy nghĩ cho trẻ là một phần của cuộc sống. Nếu chỉ thuyết giáo suông thì chưa đủ, cha mẹ còn phải nỗ lực tạo ra cho trẻ môi trường để tự duy, phát triển một số hoạt động lành mạnh, hữu ích, trong hoạt động đó, kích thích trẻ suy nghĩ. Ví dụ như tổ chức các trò chơi dạy học trong gia đình, hoạt động trả lời câu đố hay trò chơi nối thành ngữ... để biến việc học tập thành trò chơi vui vẻ.

Có thể gợi ý trẻ đọc một số sách, báo, tạp chí có ích cho trí tuệ, cùng trẻ thu thập một số câu chuyện và tài liệu có ích; đưa trẻ tới những khu sinh thái tự nhiên để trẻ cảm nhận cuộc sống, mở rộng không gian sống của chúng.

BÀI HỌC SỐ 8

NGUYÊN TẮC TẠO RA XÃ HỘI

Dĩ bất biến ứng vạn biến

Một trong những nội quy của trường West Point là "Được mọi người yêu mến". Trong mắt của học viên West Point, để trở thành người thực sự được mọi người yêu mến, bạn không cần phải nghĩ đủ mọi cách mà chỉ cần dùng vài nguyên tắc cơ bản nhất làm kim chỉ nam. Họ tin rằng phương thức xử thế đơn giản, khách quan sẽ có thể giúp họ đi khắp thiên hạ, mà đến đâu cũng được mọi người hoan nghênh. Gạt bỏ những điều vụn vặt, tự tạo ra cho mình một thế giới đơn giản, đồng thời cũng đổi mới với cuộc sống bằng một cái tôi giản đơn.

dúng, sở dĩ mình cảm thấy nửa đúng nửa sai là vì mình chưa suy nghĩ kỹ câu hỏi, do đó mới trả lời sai, xem ra sau này phải chịu khó suy nghĩ để tìm đường đi ngắn nhất rồi.

Để bồi dưỡng cho trẻ thói quen suy nghĩ, cha mẹ nên thường xuyên khích lệ trẻ "động não", hỏi nhiều, thực hành nhiều, như thế mới có thể khai thác hết tiềm năng của trẻ.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Hãy coi việc bồi dưỡng hứng thú suy nghĩ cho trẻ là một phần của cuộc sống. Nếu chỉ thuyết giáo suông thì chưa đủ, cha mẹ còn phải nỗ lực tạo ra cho trẻ môi trường để tự duy, phát triển một số hoạt động lành mạnh, hữu ích, trong hoạt động đó, kích thích trẻ suy nghĩ. Ví dụ như tổ chức các trò chơi dạy học trong gia đình, hoạt động trả lời câu đố hay trò chơi nối thành ngữ... để biến việc học tập thành trò chơi vui vẻ.

Có thể gợi ý trẻ đọc một số sách, báo, tạp chí có ích cho trí tuệ, cùng trẻ thu thập một số câu chuyện và tài liệu có ích; đưa trẻ tới những khu sinh thái tự nhiên để trẻ cảm nhận cuộc sống, mở rộng không gian sống của chúng.

BÀI HỌC SỐ 8

NGUYÊN TẮC TẠO RA XÃ HỘI

Dĩ bất biến ứng vạn biến

Một trong những nội quy của trường West Point là "Được mọi người yêu mến". Trong mắt của học viên West Point, để trở thành người thực sự được mọi người yêu mến, bạn không cần phải nghĩ đủ mọi cách mà chỉ cần dùng vài nguyên tắc cơ bản nhất làm kim chỉ nam. Họ tin rằng phương thức xử thế đơn giản, khách quan sẽ có thể giúp họ đi khắp thiên hạ, mà đến đâu cũng được mọi người hoan nghênh. Gạt bỏ những điều vụn vặt, tự tạo ra cho mình một thế giới đơn giản, đồng thời cũng đổi mới với cuộc sống bằng một cái tôi giản đơn.

KIÊN TRÌ VỚI CHÂN LÝ SẼ KHÔNG BAO GIỜ SAI

Học viên nổi tiếng của trường quân sự West Point, Eisenhower từng nói: “Hãy làm những việc chính xác và nên làm, chứ không phải là những việc có thể được người khác khen ngợi. Kiên trì với chân lý mãi mãi sẽ không bao giờ sai, mỗi người đều nên kiên trì với nguyên tắc của mình, chứ không phải là gió chiều nào theo chiều ấy. Một chàng trai không những phải có nguyên tắc và quan niệm làm người riêng mà còn phải có chuẩn tắc làm việc riêng, như vậy mới đạt được thành tựu huy hoàng.

Minh chứng West Point

Jackson tốt nghiệp tại trường quân sự West Point. Trong một lần chiến đấu, Jackson kiên trì với nguyên tắc của mình, từ chối việc chấp hành mệnh lệnh rút lui của cấp trên. Ông giải thích cho viên chỉ huy tối cao rằng lý do từ chối rút lui, và tỏ ý nếu có thể chi viện thêm cho ông 50 người thì ông có thể tiếp tục phòng ngự. Những việc sau đó đã chứng tỏ phán đoán của Jackson là chính xác, và hành vi kháng lệnh của ông cũng không bị trừng phạt, mà nhờ vậy, ông còn được cấp trên đề bạt thăng cấp.

Mùa xuân năm 1851, Jackson nhận được lời mời của Học viện Quân sự Virginia, đảm nhiệm chức giảng viên chiến thuật pháo binh và giảng viên triết học tự nhiên, sau đó ông từ chức để tham gia vào quân đội Liên bang. Học viện Quân sự Virginia được gọi là “Trường West Point của miền

Nam", thành lập năm 1839, là ngôi trường quân sự cấp bang đầu tiên tại Mỹ, trong thời kỳ nội chiến, nó đã cung cấp cho quân đội miền Nam rất nhiều binh sĩ và chỉ huy, giúp chính phủ Liên bang có thể nhanh chóng tiến hành chi viện cho chiến tranh.

Giáo trình pháo binh mà Jackson viết dựa trên cơ sở kinh nghiệm thực tiễn, vô cùng đơn giản, dễ sử dụng, Học viên Quân sự Virginia tới giờ vẫn còn sử dụng nó. Tinh cách của ông tuy rằng rất hà khắc, nhưng tài năng của ông được tất cả mọi người công nhận.

Đây chính là nguyên tắc như một chân lý mà trường quân sự West Point đã truyền thụ cho mọi học viên của mình, Jackson đã làm được điều đó và ông đã đạt được những thành tựu huy hoàng, khiến mọi người ngưỡng mộ. Kiên trì với chân lý, có thể có những lúc sẽ khiến bạn hoang mang, nhưng là con trai, bạn nên biết rằng, bạn không có thời gian để được phép hoang mang, nó chỉ cho phép bạn trở thành một nam tử hán, đó là yêu cầu của thời đại đối với bạn.

Bài học West Point

"Trong tình huống phi thường, có kiên trì được với nguyên tắc hay không là một căn cứ quan trọng để phán đoán trình độ đạo đức của một người". Đây là một câu danh ngôn mà học viên nổi tiếng của trường West Point, Grant từng nói. Nguyên tắc tạo ra xã hội, chân lý dạy mọi người nhìn nhận vấn đề một cách iý trí. Muốn con trai có thể kiên trì với nguyên tắc trong xử sự, bố mẹ cần bồi dưỡng cho trẻ phẩm chất cá tính kiên trì với chân lý.

Vậy, cha mẹ làm thế nào để bồi dưỡng cho trẻ nguyên tắc làm việc, làm người.

❶ Hãy đặt ra một số quy định cho trẻ, sau đó giải thích cho trẻ một cách rõ ràng, dễ hiểu

Sự trưởng thành của trẻ không thể tách rời gia đình, ý thức quy tắc đầu tiên được hình thành và phát triển tại gia đình. Do đó, cha mẹ nên coi trọng việc bồi dưỡng ý thức sống theo quy tắc cho trẻ. Ví dụ, khi bạn phát hiện ra trẻ vừa xem tivi vừa ăn cơm, bạn không nên nói với trẻ rằng: “Con ăn mau lên”, bởi vì bạn yêu cầu chúng ăn nhanh, chúng sẽ hiểu lầm rằng “ăn cho thật nhanh, nuốt vội nuốt vàng”, chứ không thể lý giải chính xác ý của bạn là bảo chúng ăn phải nhai cho kỹ, trong khi ăn không làm các việc khác.

Cha mẹ cần tích cực tác động tới trẻ, dùng phương thức tích cực để nêu ra yêu cầu với trẻ. Ví dụ, cha mẹ nói với trẻ khi ăn cơm phải chuyên tâm vào việc ăn, đừng nói dối với trẻ. Nếu nói dối với trẻ “Cứ ngồi đấy mà ngậm cơm đi”, có những đứa trẻ sẽ ăn rất chậm vào nói: “Chẳng phải bố mẹ bảo con cứ ngồi đấy mà ăn sao?”. Thực ra không phải trẻ không hiểu lời nói dối của bố mẹ, mà là chúng cố ý đối đầu với cha mẹ. Do đó, tốt nhất là cha mẹ nên dùng phương thức tích cực, kiên quyết và vui vẻ để nêu ra yêu cầu với trẻ.

❷ Kịp thời khích lệ với hành vi tuân thủ quy tắc của trẻ

Khi trẻ đã làm một việc nào đó rất tốt, cha mẹ nên biểu dương hoặc khích lệ trẻ, sự biểu dương hay khích lệ này không nhất thiết phải là mua đồ chơi hay đồ ăn vặt, có thể chỉ là một cái ôm hay lời khen cũng khiến trẻ thấy vô cùng vui vẻ, quan trọng là thái độ của cha mẹ, cổ vũ kịp thời có thể khiến trẻ ngày càng thực hiện các hành vi tốt hơn.

Cha mẹ nên luôn luôn chú ý tới sự ảnh hưởng bởi ngôn ngữ và hành vi của mình đối với trẻ. Trẻ còn nhỏ, phương pháp học sở trường nhất của chúng chính là bắt chước, ví dụ, cha mẹ yêu cầu trẻ không được chơi game, nhưng bố mẹ lại say mê lên mạng, như thế sẽ ảnh hưởng tới trẻ, do đó tấm gương của cha mẹ là vô cùng quan trọng. Bởi vậy muốn bồi dưỡng ý thức sống có quy tắc cho trẻ thì bố mẹ cũng phải là một tấm gương tốt. Ví dụ, đọc sách xong để vào chỗ cũ, gặp người thân quen thì chủ động chào hỏi... Những hành vi nhỏ này đều có ảnh hưởng rất tích cực tới ý thức quy tắc của trẻ.

③ Việc rèn luyện ý thức quy tắc cần phải kiên trì

Khi trẻ thi thoảng phá vỡ quy tắc, cha mẹ không nên nổi giận, đưa ra các hình phạt hoặc mắng nhiếc trẻ. Tâm hồn của trẻ rất non nớt, nếu bị cha mẹ làm tổn thương, trong một khoảng thời gian dài chúng sẽ không thể gượng dậy nổi, hơn nữa, thi thoảng cũng có lúc bố mẹ vi phạm quy tắc, trẻ tuy còn nhỏ việc gì chúng cũng rất nhớ.

Do đó, cha mẹ cần kiểm chế tâm trạng của mình, cố gắng bình tĩnh trước hành vi thi thoảng vi phạm quy tắc của trẻ, có thể tìm một hình thức phạt mà trẻ sẵn sàng đón nhận, để trẻ ghi nhớ bài học lần này, quan trọng là để trẻ hiểu được quy tắc chứ không phải là trừng phạt.

Trẻ con dù sao cũng chỉ là trẻ con, ý thức tuân thủ quy tắc không phải ngày một ngày hai là hình thành được. Trẻ phạm sai lầm cũng là bình thường, nhưng yêu cầu của cha mẹ thì phải trước sau như một. Ví dụ, đặt ra quy định 6 giờ ngủ dậy, vậy thì sáng nào bố mẹ cũng phải tinh dậy lúc 6 giờ, ngày nào cũng làm

nhiều sẽ kích thích trẻ, đó là điều quan trọng nhất. Cho dù là quy tắc hợp lý đến đâu, nếu không kiên trì thì tất cả chỉ là con số 0. Khi cha mẹ quyết định làm việc theo cách nào, trẻ cũng sẽ quyết định xử sự theo cách đó, bởi vậy hãy kiên trì đến cùng.

④ Khích lệ trẻ kiên trì với chân lý, bảo vệ nguyên tắc

Nếu một đứa trẻ không kiên trì với chân lý, không dám giữ nguyên tắc, đó là một biểu hiện của sự trưởng thành không lành mạnh, sau này bước chân vào xã hội, trẻ sẽ trở nên rụt rè, nhút nhát và khó có thể thành công. Do đó, khi trẻ còn nhỏ cần bồi dưỡng cho chúng ý thức phải kiên trì với chân lý, bảo vệ nguyên tắc cần thiết.

Mẹ Long luôn “dạy bảo” con trai rất nghiêm khắc, đặc biệt là trong giao tiếp, chị đặt ra cho cậu rất nhiều “quy tắc hành vi”. Ví dụ gặp người quen thì phải chủ động chào hỏi; không tùy tiện nhận đồ của người khác; nhận quà của người khác thì phải nói cảm ơn; chơi với bạn bè thì phải biết nhường nhịn...

Trẻ vẫn còn nhỏ, có những lúc không thích cha mẹ kiểm soát hành vi của chúng, không thích cha mẹ đặt ra cho mình quy định, lúc này cha mẹ cần phải kiên nhẫn, thường xuyên khen ngợi trẻ. Có một lần, người đồng nghiệp của mẹ Long, tên Phương đưa con tới nhà Long chơi, cậu bé đó thích cái ô tô đồ chơi của Long, mẹ bèn ra hiệu bảo Long nhường cho em chơi, cậu giả bộ như không nhìn thấy, vẫn ôm khư khư trong tay. Mẹ không hề nổi giận mà mỉm cười nói: “Long nhà mình giỏi lắm, biết là nên nhường đồ chơi cho em đấy”. Anh Phương cũng khen cậu lớn rồi, đúng là một cậu bé ngoan. Long mỉm cười rồi đưa món đồ chơi cho cậu bé kia.

Quy tắc không nên là xiềng xích trói chặt sự phát triển cá tính của con bạn, mà là tiêu chuẩn để chúng hình thành một thói quen tốt, để chúng từ nhỏ đã hiểu một số nguyên tắc và đạo lý. Mỗi gia đình đều có quy tắc riêng của mình, nó là một phần trong văn hóa gia đình. Thái độ giáo dục của cha mẹ đối với trẻ cũng như quan niệm giáo dục đều có ảnh hưởng rất lớn tới sự phát triển của trẻ, nết nếp gia đình càng tốt thì trẻ càng dễ dàng thành công.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Để có một cuộc sống quy củ, trước tiên bản thân cha mẹ cần phải có quy tắc, sau đó giúp trẻ đặt ra một số quy tắc cơ bản trong cuộc sống, học tập, giao tiếp.... Ví dụ, buổi sáng ngủ dậy đúng giờ, đi học không bị muộn, khi giao tiếp với người khác phải chủ động chào hỏi. Tới trường phải tuân thủ kỷ luật. Kỷ luật là gì? Tại gia đình, nó là các quy tắc nhỏ, đặt ra quy tắc cho trẻ, để trẻ biết nên làm thế nào.

Cho trẻ tham gia vào việc đặt ra quy tắc để kích thích tính tích cực ở trẻ. Nếu cha mẹ và trẻ cùng đi chơi, để trẻ làm hướng dẫn viên, dẫn bố mẹ qua đường, đồng thời nói với trẻ: Phải tuân thủ tín hiệu đèn giao thông, phải đi trên vạch dành cho người qua đường. Vừa nói vừa thực hành cho trẻ thấy, như thế chúng sẽ dễ dàng tiếp thu hơn. Điều đó khiến trẻ cảm thấy yêu cầu này không chỉ là đối với chúng mà còn là yêu cầu đối với người khác, trẻ sẽ có tinh thần trách nhiệm và thấy tự hào.

XỬ SỰ ĐƠN GIẢN, MỌI VIỆC ĐỀU TRỞ NÊN ĐƠN GIẢN

Xử sự đơn giản, mọi việc đều trở nên đơn giản. Tướng quân Sherman, tốt nghiệp trường quân sự West Point, đã ứng dụng nguyên tắc này trong cuộc nội chiến ở Mỹ, ông đã phối hợp vô cùng ăn ý với Grant, nhanh chóng kết thúc cuộc chiến tranh. Như những gì mà tướng quân Patton, tốt nghiệp trường West Point năm 1909, đã nói: "Một viên quan chỉ huy trên chiến trường nếu không chấp hành và duy trì kỷ luật thì đó chính là một thủ phạm giết người tiềm ẩn". Tâm lý xử sự đơn giản này cũng có thể biến mọi thứ trở nên đơn giản, đây chính là một trong những tố chất cần có của một chàng trai ưu tú.

Minh chứng West Point

Sherman sau khi tốt nghiệp trường quân sự West Point, làm việc dưới quyền của tướng quân Grant, một danh tướng của quân đội miền Bắc. Ông được mọi người ca ngợi là "Tướng quân máu sắt", là một tướng lĩnh quân Liên bang trong thời kỳ nội chiến Mỹ, nổi tiếng với vụ "lửa thiêu Atlanta" và cuộc tiến quân ra biển, cùng đặt ra kế hoạch tác chiến ở chiến tuyến Đông Tây với Grant.

Sherman từng nói: "Tôi muốn cả bang Georgia phải kêu khóc, tôi muốn cả bang Georgia phải biến thành địa ngục, tôi muốn tất cả người Georgia, cho dù là già trẻ nam nữ, người giàu hay người nghèo đều cảm thấy một nỗi đau đớn khắc cốt铭心, quân đội của tôi sẽ hủy hoại cả bang Georgia. Nếu mọi người cảm thấy tôi tàn nhẫn, tôi sẽ nói với họ rằng, chiến tranh là chiến tranh, mục đích của nó không phải là để giành lấy thiện cảm từ người khác. Chiến tranh chính là địa ngục, nếu các bạn muốn chấm dứt nó, muốn sống

trong hòa bình thì các bạn và người thân của các bạn nên bỏ vũ khí xuống và dừng cuộc chiến tranh này lại”.

Mùa thu năm 1864, Thiếu tướng Sherman được chỉ định làm tư lệnh tối cao của quân đội miền Tây, thống lĩnh 10 vạn quân Liên bang cùng 254 khẩu pháo, đánh bại tướng quân Hanson, tướng quân Hood của miền Nam, tấn công vào Georgia, ngày 1 tháng 9 đã chiếm lĩnh toàn bộ thành phố Atlanta, một trọng điểm của miền Nam, lúc này đã không còn khả năng kháng cự. Sau khi Sherman chiếm lĩnh thành phố Atlanta, ông đã ra thông báo với các cư dân nơi này, yêu cầu tất cả dân binh bỏ vũ khí xuống, tất cả các thị dân rời khỏi nơi ở của mình. Sau đó ông ra lệnh cho quân miền Bắc thiêu cháy cả thành phố trước khi rời khỏi nơi đây vào tháng 11.

Đối với công tội của Sherman, đây vẫn là một vấn đề mà giới học giả chiến tranh tranh luận gay gắt. Một bên cho rằng: Hành vi của ông quá thiếu đạo đức, hơn nữa lại quá tàn nhẫn, trận càn quét của ông đã gây ra tổn thất tài sản hơn 2000 tỷ đô la Mỹ, khoảng 100 nghìn cư dân sau trận càn quét rơi vào nạn đói, hàng triệu người trở thành nạn nhân. Một bên thì cho rằng: Nếu không có Sherman thì trận nội chiến sẽ còn kéo dài lâu hơn, khiến tài sản tổn thất lớn hơn, ngoài ra, một khi chiến tranh kéo dài thì các nước châu Âu sẽ nhúng tay vào, rất có thể khiến quốc gia bị chia rẽ mãi mãi.

Bạn đồng môn của Jackson, McClellan trước khi nội chiến nổ ra là Tổng công trình sư tại công ty đường sắt miền Trung Illinois, năng lực quản lý tổ chức của ông vô cùng xuất sắc. Sau chiến dịch Bull Run lần thứ nhất vào mùa hè năm 1861, quân đội miền Bắc thất bại thảm, McClellan sau khi nhận chức thống soái đã quyết tâm chấn chỉnh lại quân đội, chỉ trong thời gian nửa năm ngắn ngủi đã khiến tập đoàn quân Potomac khôi phục lại sức chiến đấu. Yếu điểm lớn nhất của McClellan chính là tính cách quá thận trọng,

không cầu công danh, nhưng lại yêu cầu hoàn hảo không sai lầm, bởi vậy ông không thể nào nắm được thời cơ. Có người chỉ ra rằng, McClellan yêu binh lính như con, không muốn hy sinh tính mạng của họ, sự nhân từ này khiến ông nhiều lần sai lầm, bỏ lỡ thời cơ, khiến chiến tranh càng kéo dài, hàng ngàn binh sĩ phải bỏ mạng.

Hiệu trưởng đầu tiên của trường West Point, Jonathan Williams từng nói: “Có lúc, trở ngại chính ngăn cản chúng ta thành công không phải là năng lực của chúng ta, mà là tâm lý của chúng ta”. Có thể thấy, có một tâm lý đơn giản thật vô cùng quan trọng, lớn thì trên chiến trường, nhỏ thì trong cuộc sống thường ngày, xử sự đơn giản chính là có trí tuệ, là con trai, bạn nên có trí tuệ như thế.

Taizo Ishida khi còn nhỏ, gia cảnh bần hàn, không có tiền đi học, ông phải đến Tokyo làm nhân viên trong một cửa hàng bán đồ Tây. Tại đây, ông được bạn bè của mẹ giới thiệu và trở thành con rể của gia đình Hikone. Sau khi kết hôn, nhà vợ mới biết ông chẳng có chút tài sản nào, điều này khiến họ vô cùng thất vọng. Mọi người nhìn ông bằng ánh mắt khinh thường, bà mẹ vợ cũng chẳng nể nang gì, nói: “Anh là người vô dụng nhất mà tôi từng gặp!”. Những lời sỉ nhục này khiến ông vô cùng buồn bã.

Sau vài tháng sống trong khổ sở, ông đã không chịu đựng nổi áp lực nặng nề này, bèn định tự sát để giải thoát cho mình. Trên đường đi tới hồ để kết liễu đời mình, bỗng nhiên ông bừng tỉnh. Ông ngẩng đầu lên và nghĩ: “Một người vô dụng như mình chết cũng là đáng. Nhưng nếu mình thực sự có dũng khí nhảy xuống hồ thì vì sao không lấy dũng khí đó ra để đối mặt với hiện

thực, nỗ lực phấn đấu, mở ra một con đường sống? Mình nên cố hết sức để khắc phục những khó khăn, dùng nghị lực kiên định để làm nên một sự nghiệp hoành tráng, cho những người coi thường mình, gây áp lực cho mình, mở mắt to mà nhìn”.

Suy nghĩ đơn giản nhưng lại rất thần kỳ đã khiến Ishida dũng cảm đứng dậy, một sức mạnh to lớn dường như đang dạt dào trong cơ thể ông. Từ đó, ông không còn tự than vãn và thương thân nữa. Ông không sợ khó khăn, vượt lên mọi gian khổ, dốc hết toàn bộ sức lực vào công việc mà mình yêu thích, chế tạo xe. Ông đã miệt mài lao động và sáng tạo, mọi người gọi ông là “Edison của Nhật Bản”. Sau nhiều chông gai thử thách, ông đã chứng minh được năng lực và phẩm chất của mình. Ông chính là người tạo dựng nên thương hiệu Toyota nổi tiếng ngày nay.

Như vậy, xử sự đơn giản, tất cả đều trở nên đơn giản, rất nhiều việc không còn phức tạp như tưởng tượng nữa.

Bài học West Point

Học viên nổi tiếng của trường West Point, một nghị sĩ quốc hội Mỹ, Alexander Meigs Haig đã nói: “Quan trọng không phải là xảy ra khó khăn gì, mà làm bạn nhìn nhận nó như thế nào. Nhìn nhận một cách đơn giản là thông minh, nhìn nhận một cách phức tạp là thất bại”. Hành động của tướng quân Sherman cũng nói với chúng ta điều này. Sherman có nhận thức sâu sắc, bởi vậy trong chiến tranh, ông đã tỏ ra vô cùng anh dũng và quyết đoán, biến chiến tranh trở thành một địa ngục cần phải sớm kết thúc, chứ không phải là một trò chơi giết người. Muốn con trai hiểu được đạo lý đơn giản này, cha mẹ cần phải dạy con

rằng: là con trai, cần phải có trí tuệ mảnh lạc, dám ứng dụng nguyên tắc vào công việc, cỗ gắng xử sự thật đơn giản. Gặp phải vấn đề, cỗ gắng suy nghĩ phương pháp giải quyết đơn giản nhất, đừng biến một sự việc vốn đơn giản trở nên phức tạp.

Vậy, cha mẹ làm thế nào để dạy trẻ xử sự đơn giản?

❶ Dạy trẻ xử lý một cách đơn giản những công việc thường ngày

Cha mẹ không nên yêu cầu quá phức tạp, quá tì mỉ đối với con trai trong cuộc sống thường ngày, đừng sử dụng những từ ngữ hà khắc, dù chỉ là dạy con làm một số món ăn thì cũng nên đem niềm vui vào trong suốt quá trình đó.

Hãy dạy con trai rằng tình yêu thương là khởi nguồn của cuộc sống, chính thứ tình yêu thân thánh nhất thế gian, không gì có thể thay thế ấy đã tạo ra sinh mệnh. Phải để trẻ biết rằng con người sinh ra là để hưởng thụ, hưởng thụ tình yêu thương, hưởng thụ sự chăm sóc, hưởng thụ cảm giác được trưởng thành, hưởng thụ niềm vui khi thành công, cũng phải hưởng thụ thất bại và đau khổ. Niềm vui thuộc về sinh mệnh luôn luôn lớn hơn mọi phiền não, bởi vì vẻ đẹp trong cuộc sống luôn nhiều hơn những thứ xấu xa, hãy dạy trẻ có một đôi mắt biết phát hiện cái đẹp.

Hãy giúp trẻ xây dựng tinh thần trách nhiệm, cho chúng một cơ hội để gánh vác một số trách nhiệm, để trẻ cảm thấy mình được tôn trọng và yêu thương. Dạy trẻ làm thế nào để cho đi tình yêu, để chúng cảm nhận được cảm xúc của người khác. Đừng cho chúng đồng thời cả tình yêu và yêu cầu, nói với trẻ rằng cha mẹ yêu con, còn làm thế nào để trẻ tự giữ kỷ luật thì đó là việc của chúng.

Dơn giản hóa tình yêu, để trẻ hiểu rằng thực ra gốc rễ của tình yêu vô cùng đơn giản và vui vẻ.

❷ Dạy trẻ nắm vững các kỹ năng giao tiếp

Trẻ vui chơi với bạn bè, cho dù là cãi cọ, khóc lóc hay vui đùa đều là rất bình thường, thi thoảng có một hai lần mâu thuẫn cũng không có gì đáng ngại. Nhưng nếu cứ kéo dài như thế thì chứng tỏ phương thức giao tiếp của trẻ đang có vấn đề, cha mẹ cần phải để mắt đến việc này.

Trong tất cả các kỹ năng của trẻ, khả năng giao tiếp với người khác có mối quan hệ lớn nhất tới sự thành công và chất lượng cuộc sống sau này. Cha mẹ chính là người âm thầm truyền thụ cho trẻ những kỹ năng giao tiếp như: Chia sẻ, thảo luận, hợp tác. Đồng thời, cha mẹ cũng phải để trẻ học được một số kỹ năng giao tiếp cơ bản, ví dụ như phục tùng, khen ngợi, xử lý các mâu thuẫn một cách linh hoạt.

Cha mẹ cần dạy trẻ biết cách hàn huyên, gặp mặt thì chào hỏi, quan tâm tới người khác... Bố mẹ cũng nên dạy trẻ làm thế nào để chào hỏi người khác, làm thế nào để bắt tay, làm thế nào để giới thiệu về mình cho người khác biết, làm thế nào để sử dụng những từ ngữ cung kính.

Cha mẹ còn phải dạy trẻ học cách đối thoại, đối thoại có thể gia tăng ấn tượng giữa đôi bên, thắt chặt niềm tin và thiện cảm, xây dựng một mối quan hệ sâu sắc hơn. Cha mẹ nên dạy trẻ đặt câu hỏi, thuyết phục hay từ chối người khác...

Ngoài ra, trẻ còn phải học cách lắng nghe. Lắng nghe là phương pháp hữu hiệu nhất để chúng ta tìm hiểu người khác và nắm bắt cảm nhận tâm lý của đối phương. Bố mẹ nên dạy trẻ làm

thế nào để trở thành một người lắng nghe chân thành, ví dụ như ánh mắt chăm chú, kịp thời trả lời người khác, ngôn ngữ cơ thể... Ngoài ra còn cần dạy trẻ một số phẩm chất cần có trong giao tiếp tập thể: nghị lực, tinh thần trách nhiệm, chân thành... Dạy trẻ làm thế nào để nhận thức bản thân, khen ngợi người khác.

Khi trẻ hiểu được niềm vui khi giao tiếp với người khác, chúng sẽ cảm thấy cuộc đời trở nên đơn giản và vui vẻ hơn.

❸ Dạy trẻ cách chung sống hòa thuận với người khác

Trước giai đoạn đi mẫu giáo, trẻ thường có ý thức “mình là trung tâm”, chúng thấy món đồ chơi thú vị thì sẽ đòi chơi trước, chơi một mình, có cái gì ngon cũng phải một mình độc chiếm. Điều này không có nghĩa là trẻ ích kỷ hay xấu tính, đó chỉ là một biểu hiện rất bình thường của con người.

Nhưng khi trẻ đã đi học mẫu giáo, quen biết nhiều bạn bè hơn, nếu muốn học cách hòa nhập vào cuộc sống tập thể thì phải hạ thấp ý thức “mình là trung tâm”. Cần phải biết rằng các bạn khác cũng muốn chơi đồ chơi, mình không thể độc chiếm mà không cho người khác cơ hội, phải hiểu quy tắc “lần lượt” và “chờ đợi”.

Làm thế nào để hướng dẫn trẻ thoát khỏi tâm lý coi mình là trung tâm, hiểu được sự công bằng, chia sẻ, nhường nhịn, hợp tác và các hành vi giao tiếp cơ bản khác, đó là bài học đầu tiên và cũng là bài học rất quan trọng để bồi dưỡng cho trẻ có kỹ năng giao tiếp tốt.

Cha mẹ có thể bắt tay từ những điều trong cuộc sống hàng ngày, ví dụ: Thường xuyên đưa trẻ tới khu vui chơi, giải trí, cho trẻ thi thoảng được chơi với bạn bè, học cách xếp hàng, chờ

dại, nhường nhịn; sắp xếp cho trẻ tới nhà những người bạn cùng độ tuổi chơi đồ chơi, và học cách cho người khác mượn đồ chơi của mình.

④ Dạy trẻ lựa chọn một cách giản đơn và vui vẻ

Cha mẹ còn phải khích lệ trẻ có những hành động lựa chọn một cách đơn giản. Như thế, trẻ sẽ cảm thấy cuộc sống rất tự tại, vui vẻ. Hãy xem cách làm của bố Hưng dưới đây:

Hưng đi tới hiệu sách, định mua một bộ sách phát triển trí tuệ trẻ em, nhưng đã hết hàng. Cậu thấy có một cuốn sách hướng dẫn làm thủ công, rất thú vị, nhưng thực ra ở nhà cậu đã có rất nhiều sách dạng này. Cậu lấy một quyển dạy làm bình khí, bố đồng ý mua, nói: “Ôi, khẩu pháo to quá”. Cậu lấy ra một quyển thế giới dưới đáy biển, bố lắc đầu: “Quyển này chúng ta có rồi thì phải?”.

Cậu lại lấy ra một quyển về các loại hoa quả, rau củ, bố lắc đầu nói: “Đơn giản quá, con biết hết rồi mà”. Sau đó Hưng lại xem mấy quyển với các chủ đề khác, bố nói: “Con xem xét rồi tự mình quyết định đi. Con trai, không phải bố không nỡ bỏ tiền ra mua cho con, chỉ là không nên lãng phí tiền để mua những thứ vô dụng”. Hưng ngồi xuống đất, xem rất nghiêm túc, tự mình lựa chọn, còn luôn miệng lẩm bẩm: “Quyển này ở nhà có rồi... Quyển này mình biết làm rồi... Đây là cái gì? Thẩn kỳ thật đấy...”. Sau đó, Hưng quyết định mua hai quyển dạy làm bình khí và người máy.

Mỗi người đều nên học cách “tự bỏ” những thứ không có liên hệ mật thiết với mình và thứ mà họ “lựa chọn” mới thực sự là thứ họ cần.

BÀI HỌC
TRƯỞNG
THÀNH

Hãy giúp đỡ trẻ đặt ra một mục tiêu phù hợp với điều kiện từng thời điểm, đừng đặt ra cho trẻ những mục tiêu không thực tế, tránh cho sự trưởng thành của chúng phải đi cùng với áp lực.

Đừng chỉ kể cho trẻ sự yếu đuối của con người, sự vô thường của cuộc sống, sự kiên cường của trẻ thường được xây dựng trên chính những sóng gió và trắc trở.

KHÔNG QUAN TÂM HÔM QUA TỐT HAY XẤU, MỖI NGÀY BẮT ĐẦU TỪ CON SỐ 0

“Tôi sắp kết thúc con đường quân sự 52 năm. Tôi tòng quân từ trước khi thế kỷ này bắt đầu, và từ khi ấy ước mơ thuở còn nhỏ của tôi đã trở thành hiện thực. Từ khi tôi tuyên thệ trên sân vận động của trường quân sự West Point tới nay, thế giới này đã thay đổi quá nhiều, mà hy vọng và ước mơ của tôi đã sớm tan biến, nhưng tôi vẫn nhớ lời một bài hát thịnh hành nhất khi đó, nó vô cùng tự hào tuyên bố rằng “Lính già không bao giờ chết, mà chỉ đi về con số 0”. Đó chính là lời diễn thuyết của McArthur khi quay về trường West Point, ông thể hiện mình không quan tâm tới việc ngày hôm qua tốt hay xấu, mỗi ngày đều bắt đầu từ con số 0. Đây cũng là một điều mà con trai cần phải thực hiện được.

Minh chứng West Point

Cuộc đời của tướng quân nổi tiếng trường West Point, Douglas MacArthur đầy huy hoàng, ông là chuẩn tướng trẻ nhất trong quân đội Mỹ tại Chiến tranh thế giới thứ nhất, sau đó lại trở thành Thiếu tướng trẻ tuổi nhất và Tham mưu trưởng trẻ tuổi nhất của quân đội Mỹ; ông là vị tướng quân duy nhất của Mỹ tham gia ba cuộc chiến tranh quan trọng. Đồng thời, ông cũng là người Mỹ có sức ảnh hưởng lớn nhất đối với khu vực Thái Bình Dương. MacArthur đã đạt được những thành tựu xuất sắc, giành được những vinh dự cao nhất. Nhưng ông cũng từng bước ra từ những thất bại trong quá khứ.

Trong cuộc đời MacArthur có một câu nói có sức hiệu triệu lớn nhất: "Tôi đã rời khỏi Bataan, nhưng tôi sẽ quay về!". Nói tới câu này, phải bắt đầu từ trận chiến bại lớn nhất trong cuộc đời quân sự của ông; chiến dịch Bataan. Ngày 7 tháng 12 năm 1941, chiến tranh Thái Bình Dương nổ ra, khi đó MacArthur giữ chức Tổng tư lệnh quân Mỹ tại Philippines. Ông thống lĩnh quân đội Mỹ ngoan cường chiến đấu chống lại sự tấn công mạnh mẽ của quân Nhật, nhưng vẫn không thể chống đỡ nổi. MacArthur từ chối đề nghị rút quân khỏi Philippines của Tổng thống Roosevelt, ông đã tìm khẩu súng lục Colt 45 mà bỏ mình để lại, định tự sát vào lúc quan trọng nhất, quyết tâm sống chết cùng Philippines.

Ngày 8 tháng 2 năm 1942, Tổng thống Roosevelt lấy danh nghĩa của quốc gia, một lần nữa ra lệnh cho MacArthur cùng vợ và con trai ông lập tức rút khỏi Philippines, ngày 22, 23 tháng 2, Roosevelt và Mitchell liên tục gửi điện báo cho McArthur, yêu cầu ông rút lui, và hứa sau khi MacArthur về tới Australia sẽ cho ông làm Tổng chỉ huy chiến khu mới xây dựng, chuẩn bị phản công. Sau khi nhận được điện báo của Tổng thống Roosevelt và Tham

mưu trưởng Lục quân Mỹ Michell, người chiến sĩ này đã khóc. Ông nói với vợ mình: "Anh sinh tại Lục quân, lớn lên ở Lục quân, cả đời đã quen phục tùng mệnh lệnh, nhưng mệnh lệnh này anh thực sự rất khó phục tùng!". Sau đó, ông thỉnh cầu Tổng thống cho phép ông thời gian cần thiết để rút lui, Tổng thống Roosevelt lúc này mới đồng ý.

Đêm ngày 11 tháng 3 năm 1942, MacArthur một lần nữa bị thúc giục, lúc này mới đưa vợ và con trai lên con tàu ngư lôi số hiệu PT - 41 rời khỏi Philippines đang chìm trong khói lửa, tới Australia để tiếp nhận quyền chỉ huy của chiến khu Tây Nam. Sau đó, 15000 quân Mỹ chiến đấu tại đảo Corregidor của Philippines đầu hàng, quân Nhật chiếm lĩnh toàn bộ đất nước này.

Chiến dịch Philippines là thất bại đầu tiên của MacArthur từ khi bước chân vào binh nghiệp, hơn nữa còn thua rất thảm! Thế nên ông vô cùng đau khổ: "Tôi không ngờ thất bại lớn nhất trong lịch sử quân sự nước Mỹ lại nằm trong tay tôi". Ông cho rằng đây là nỗi nhục nhã lớn nhất cuộc đời mình! Tới Australia, đối mặt với các phóng viên, ông nhấn mạnh: "Tổng thống ra lệnh cho tôi phải phá vỡ phòng tuyến của người Nhật, từ Philippines chuyển tới Australia, mục đích là để tôi tổ chức phản kích Nhật Bản, mục tiêu chính là giải phóng Philippines. "Tôi đã rời khỏi Bataan, nhưng tôi sẽ quay trở lại!".

Trong chiến tranh Thái Bình Dương sau đó, MacArthur vẫn luôn coi câu nói này là động lực khích lệ mọi hành động của mình, từ Guinea tới Indonesia, từ Indonesia tới Philippines, vì sứ mệnh "tôi sẽ quay lại" này mà ông đã dũng cảm chiến đấu với quân Nhật suốt cả khu vực Tây Nam Thái Bình Dương.

Ngày 20 tháng 10 năm 1944, cuối cùng MacArthur cũng đã thực hiện được lời hứa của mình! Hôm đó, ông ngồi lên con tàu USS Nashville, chỉ huy 28 vạn quân đổ bộ lên đảo Leyte! Sau khi lên bờ, ông đã có một bài phát biểu trong cơn mưa, trong đó có một câu: "Nhân dân Philippines, tôi - Douglas

McArthur, Thượng tướng 5 sao của Lục quân Mỹ đã quay về". Giọng nói của McArthur khi đó trầm buồn, khóc mắt ướt lệ. Giọt lệ này đã thể hiện dũng khí của một danh tướng khi ông dám đứng lên, bắt đầu lại từ đầu và gánh vác trách nhiệm của mình.

Tinh thần của người West Point mãi mãi không bao giờ gục ngã, đó là niềm tự hào của người West Point, cũng là niềm tin mãi mãi không thay đổi của học viên trường này. Là một chàng trai, đừng quan tâm ngày hôm qua tốt hay xấu, cho dù gấp phải khó khăn như thế nào, mỗi ngày hãy bắt đầu lại từ đầu.

Năm 16 tuổi, Tạ Khôn Sơn (người Trung Quốc) khi đi làm thêm không cẩn thận bị chạm tay vào dòng điện cao áp, tuy rằng đã được cấp cứu và giữ lại tính mạng, nhưng vì vậy mà ông phải làm phẫu thuật cắt tay, cánh tay trái của ông bị cắt tới sát nách, cánh tay phải chỉ còn lại một ngón, chân phải cũng bị cắt. Chỉ trong chớp mắt, một con người với chân tay đầy đủ nay chỉ còn lại một chân, nhìn mình như vậy, Tạ Khôn Sơn tưởng chừng như mình đã phải xuống địa ngục. Mẹ ông khóc lên khóc xuống bên giường bệnh của ông, Tạ Khôn Sơn nằm trên giường, không khóc cũng không gào thét, nhìn người mẹ đau khổ của mình, ông không hề tuyệt vọng, cũng không hề nghĩ tới việc kết thúc mạng sống của mình, bởi vì ông biết oán thán thì chỉ mang lại càng nhiều đau khổ hơn cho bản thân và người nhà.

Sau khi xuất viện, ông suy nghĩ trong nhiều ngày, cuối cùng cũng nghiên cứu ra một bộ đồ ăn đặc biệt. Tự dùng một cánh tay tàn phế còn lại của mình, ông ăn được miếng cơm đầu tiên kể từ sau khi phẫu thuật. Sau đó, Tạ Khôn Sơn lại bắt đầu học viết, không có tay, ông bèn dùng miệng ngậm bút, tuy rằng ban

đầu chữ viết ra xiêu vẹo, nước bọt thấm ướt cả trang giấy trắng, nhưng ngày nào ông cũng kiên trì luyện tập, tới cuối cùng, chữ viết của ông không những thẳng hàng mà còn rất đẹp.

Năm 23 tuổi, Tạ Khôn Sơn nói với người nhà: "Con muốn trở thành một họa sĩ vẽ tranh sơn dầu!". Thế là ông bắt đầu con đường học vẽ tranh gian nan, vất vả. Một lần, Tạ Khôn Sơn xem trên tivi thấy có một tổ chức dạy vẽ tranh cung cấp nơi ăn chốn ở cho người tàn tật, thế là ông bèn chuyển tới đó học vẽ. Bị mẹ phản đối, Tạ Khôn Sơn cầu xin: "Mẹ, mẹ không thể chăm sóc con cả đời được, hãy để cho con được ra ngoài đi...". Tạ Khôn Sơn bước đi bước chân đầu tiên trong cuộc đời học vẽ của mình. Sau một năm chuyên tâm học tập, kỹ nghệ vẽ tranh của Tạ Khôn Sơn đã tiến bộ thần tốc, vì việc này mà thầy giáo của ông đã mời các nhân sĩ trong giới mỹ thuật ở Đài Loan tới để tổ chức cho ông một buổi triển lãm tranh theo hình thức tiệc rượu. Buổi triển lãm này nhận được rất nhiều lời đánh giá tốt, ông chỉ có 18 bức tranh sơn dầu, và tất cả đều được người ta sưu tầm. Buổi triển lãm này đã khích lệ Tạ Khôn Sơn rất nhiều, sau đó, ông dồn toàn bộ sức lực của mình vào sự nghiệp hội họa, đồng thời thái độ lạc quan của ông cũng chưa bao giờ bị đánh mất, hơn nữa còn luôn mang lại niềm vui cho những người xung quanh.

Trong vấn đề giáo dục con trai, cha mẹ cần xác định: Chỉ khi nào con trai hiểu rằng không quan tâm tới tốt xấu ngày hôm qua, mỗi ngày bắt đầu lại từ con số 0 thì mới có thể thành công.

Trong tinh thần tiến thủ của trường West Point, học tập là việc cả đời. Tổng thống thứ 34 của Mỹ tốt nghiệp tại trường quân sự West Point, Eisenhower cho rằng: Trên thế giới này, không còn gì vĩ đại hơn ý chí kiên trì, không ngừng tiến bước tới thành công. Trường West Point có một câu danh ngôn: Bạn phải không ngừng tiến lên, phát huy tài năng, nếu không bạn sẽ bị đào thải. Hài lòng với hiện tại, không chịu tiến lên thì rất khó có thành tích tốt. Chỉ có không ngừng tiến lên, coi việc học là sự nghiệp cả đời thì mới có thể vượt qua bản thân.

Muốn con trai trở thành một người có chí tiến thủ, cha mẹ phải làm thế nào?

❶ Khích lệ trẻ tích cực tiến lên

Tinh thần tích cực tiến lên là một trong những đặc điểm quan trọng trong tính cách của con người. Nó có thể thúc đẩy một đứa trẻ trở nên ngoan cường và không ngừng tìm tòi những lĩnh vực mình chưa hề hay biết, thúc đẩy sự phát triển trí tuệ ở trẻ, những tố chất quan trọng mà một đứa trẻ hiện đại cần phải có để thành tài. Do đó, cha mẹ nên bồi dưỡng cho trẻ ý chí tiến thủ, để chúng không được thỏa mãn với hiện trạng, không sợ khó khăn, không sợ nguy hiểm, tràn đầy tự tin tiến về phía trước.

Làm thế nào để bồi dưỡng cho trẻ tinh thần tiến thủ tích cực? Thực ra rất đơn giản, chỉ cần có sự cổ vũ và khen ngợi của cha mẹ. Những lời khen ngợi của cha mẹ như một chất xúc tác thúc đẩy sự trưởng thành lành mạnh của trẻ. Con trai có

lòng tự trọng cao và rất hiếu thắng, chúng luôn hy vọng có thể nhận được sự khẳng định và tán dương của người khác. Một khi sự nỗ lực của chúng được thừa nhận, lòng tự trọng của chúng được đáp ứng thì chúng sẽ có trải nghiệm hạnh phúc. Trải nghiệm này lại một lần nữa làm tăng lòng tự tin và chí tiến thủ của chúng, kích thích trẻ áp dụng hành động tích cực hơn, từ đó giành được thành tích lớn hơn.

Do đó, trong cuộc sống thường ngày, cha mẹ cần nhận thức được điểm này và dành cho trẻ sự khẳng định cũng như khen ngợi, khích lệ trẻ phát huy tinh thần tiến thủ.

❷ Hãy biết sử dụng sự khích lệ bằng ngôn ngữ và phi ngôn ngữ

Tuy rằng các bậc cha mẹ hiện đại đều rất coi trọng việc khích lệ con cái, nhưng rất nhiều ông bố bà mẹ chỉ khích lệ trẻ khi chúng có thành tích vượt trội, nếu trẻ có biểu hiện bình thường thì lại cho rằng đó là bốn phận của trẻ, không cần phải khích lệ. Thực ra, chỉ cần đó là hành vi tốt thì đều đáng được khích lệ và khen ngợi, chỉ cần trong cuộc sống thường ngày phát hiện trẻ có biểu hiện tốt thì nên kịp thời khích lệ chúng.

Phương pháp khích lệ thường được chia thành hai phương diện là ngôn ngữ và phi ngôn ngữ. Trong phương diện ngôn ngữ, hãy nói nhiều những lời lẽ khen ngợi, đương nhiên khích lệ phải cụ thể, đừng dùng những từ mơ hồ như “Con giỏi lắm”, cách nói này không hiệu quả bằng nói “Con viết chữ rất đẹp”. “Cảm ơn con đã giúp mẹ làm việc này”. Những câu nói ấy sẽ khiến trẻ thấy tự hào và hài lòng hơn.

Về phương pháp khích lệ phi ngôn ngữ, có thể thông qua các hành động như ôm, hôn, vỗ vai, bắt tay, xoa đầu trẻ... để bày tỏ lời khen ngợi thật lòng tới trẻ.

❸ Đừng sai lầm khi khích lệ trẻ

Không phải mọi lời khích lệ đều là tốt. Nếu bạn chỉ biết khích lệ một cách mù quáng, khích lệ một cách sai lầm thì không những không thể hiện được sự quý giá của những lời khích lệ mà còn ảnh hưởng tiêu cực tới trẻ.

Dùng tiền bạc và vật chất vừa phải để khích lệ cũng là một phương pháp tốt, nhưng đừng biến nó thành một điều kiện trao đổi “nếu con như thế nào thì bố mẹ cho con cái gì”. Một khi trẻ đã vật chất hóa, mục đích hóa phần thưởng thì chúng sẽ cảm thấy “Mình thể hiện tốt là vì mình muốn kiếm khoản tiền này, hoặc để có được một thứ gì đó”. Mỗi quan hệ cha mẹ và con cái như thế chẳng khác nào một mối quan hệ tiền bạc.

Cha mẹ hứa khi trẻ tiến bộ sẽ dành cho trẻ một phần thưởng, nhưng lại kéo dài hoặc lãng quên. Có thể lời hứa của cha mẹ đối với trẻ chỉ là một câu nói vu vơ, nhưng “người nói vô tâm, người nghe hữu ý”. Khi trẻ đã nỗ lực đạt được yêu cầu, mà cha mẹ lại phớt lờ lời hứa đó sẽ khiến trẻ cảm thấy thất vọng, thậm chí là có cảm giác bị lừa gạt, điều này không chỉ làm thu nhỏ sự tích cực ở trẻ mà còn giảm bớt uy tín của cha mẹ trong lòng trẻ.

Do đó, cha mẹ cần phải khích lệ, nhấn mạnh những gì mà trẻ làm tốt, nếu muốn so sánh thì hay so sánh với quá khứ của trẻ, hơn nữa đừng nói theo hướng tiêu cực. Ví dụ, lần trước trẻ thi được 7 điểm, lần này thi được 7,5 điểm, cha mẹ có thể khích

lệ trẻ rằng: “Con làm tốt lắm, cao hơn lần trước nửa điểm, lần sau tiếp tục cố gắng nhé”, chứ đừng nói “Sao con không cố lấy được 8 điểm? Như thế mới giỏi chứ”. Bố mẹ đừng nên quá chênh nhặt, so đo từng sai lầm hay sơ suất của trẻ, hãy khích lệ trẻ khi chúng làm tốt hơn, tin rằng trẻ cũng rất vui vẻ và tích cực nâng cao năng lực của bản thân hơn nữa.

④ Dùng sự khích lệ để thúc đẩy trẻ không ngừng tiến bộ

Con người trong vô thức luôn điều chỉnh hành vi của mình để phù hợp với hình tượng trong mắt người khác. Mà sự đánh giá và định vị của trẻ đối với bản thân chúng lại phụ thuộc vào cách nhìn của cha mẹ với chúng. Hãy xem cách làm của người mẹ dưới đây:

Khi đi học tiểu học, cô giáo nói với mẹ: “Con chị quá hiếu động, những đứa trẻ khác đều có thể ngồi yên lặng 50 phút, nhưng con chị được 30 phút là không ngồi nổi nữa rồi...”. Người mẹ nghe thấy thế thì rất buồn. Về tới nhà, đứa con ngây thơ hỏi mẹ là cô giáo nói gì, mẹ cười nói: “Hôm nay cô giáo đã khen con, nói là ngày trước con không thể ngồi yên được 20 phút, nhưng giờ đã ngồi được 30 phút rồi, có tiến bộ...”.

Vào cấp hai, cô giáo lại nói với mẹ: “Con chị học rất kém, thành tích lúc nào cũng đứng cuối lớp...”. Mẹ nghe thế rất đau lòng, vì cả lớp có 50 học sinh, con chị xếp thứ 49. Nhưng mẹ nói với con: “Hôm nay cô giáo khen con thông minh, nói chỉ cần con chịu khó học thì chắc chắn sẽ vượt qua cậu bạn cùng bàn...”. Người bạn cùng bàn của con chị xếp thứ 20 trong lớp.

Vào cấp ba, cô giáo nói với mẹ: “Con chị quá ham chơi, thế này thì không thi đỗ đại học được đâu...”. Về tới nhà, mẹ nói

với con: "Cô giáo bảo rất tin tưởng con, cô nói chỉ cần con nỗ lực hơn một chút là có thể thi đỗ vào một trường đại học danh tiếng...". Cuối cùng, đứa trẻ đã nhận được thông báo nhập học của một ngôi trường nổi tiếng.

Sự việc luôn là như vậy, cha mẹ càng cảm thấy bức mình với trẻ, càng chỉ trích trẻ thì càng khiến những hành vi khó chịu của trẻ xảy ra càng nhiều; ngược lại, nếu cha mẹ thực sự khen ngợi trẻ, khích lệ trẻ thì trẻ sẽ phát triển theo hướng mà cha mẹ khích lệ, cuối cùng trở thành một người tích cực tiến thủ.

BÀI HỌC
TRƯỜNG
THÀNH

Khi khích lệ trẻ, bạn nên tuân thủ theo những nguyên tắc cơ bản sau: Nhấn mạnh vào sở trường của trẻ; khẳng định năng lực cá nhân của trẻ; kịp thời khích lệ trẻ khi có tiến bộ; giúp trẻ đánh giá lại biểu hiện của mình; mục đích của sự khích lệ phải rõ ràng, cố gắng không so sánh; khích lệ phải chân thành, bày tỏ thái độ khen ngợi. Cha mẹ cần phải ghi nhớ kỹ những điểm trên.

Có những ông bố bà mẹ luôn chỉ trích trẻ, cho dù trẻ thi được 9 điểm, vẫn trách trẻ ngốc thê, sao không được 10 điểm. Điều đó không những khiến trẻ đánh mất niềm vui vì thi được điểm cao, mà ngược lại còn đánh mất tự tin vào bản thân chỉ vì một điểm nhỏ nhoi đó.

THÍCH NGHI VỚI HOÀN CẢNH, CHỨ KHÔNG PHẢI ĐỂ HOÀN CẢNH THÍCH NGHI VỚI BẠN

"Hoàn cảnh không phải là không thể thay đổi, chỉ cần bạn không tự oán trách bản thân hay nản lòng nản chí, mà hãy giữ một niềm tin ngoan cường, bạn sẽ có thể tạo ra cho mình một tương lai tươi sáng hơn." Đây là câu nói nổi tiếng của nguyên hiệu trưởng trường quân sự West Point năm 1901, Douglas MacArthur. Trường quân sự West Point đã đào tạo ra rất nhiều nhân vật vĩ đại trên nhiều lĩnh vực, họ đều thích nghi với môi trường theo các cách khác nhau và tạo ra một cuộc đời huy hoàng. Thích nghi với hoàn cảnh chứ không phải để hoàn cảnh thích nghi với bạn, đây là điều mà một cậu con trai cần phải làm.

Minh chứng West Point

Trong lịch sử quân sự nước Mỹ, Eisenhower là một nhân vật nổi tiếng và đầy ấn tượng. Năm 1911, ông thi đỗ vào Học viện Hải quân Mỹ, nhưng vì quá tuổi mà không được tuyển sinh, sau đó ông được nghị sĩ của bang giới thiệu, thi đỗ vào trường quân sự West Point. Ông từng đạt được rất nhiều danh hiệu "thứ nhất". Ông là người "nhanh nhất" trong 10 Thượng tướng 5 sao của quân đội Mỹ; có xuất thân "nghèo nhất"; ông người thông linh các hành động, chiến dịch "lớn nhất" của Mỹ; ông là người đầu tiên đảm nhận chức Thống soái tối cao của tổ chức quân Đồng Minh theo hiệp ước Bắc Đại Tây

Dương; ông là người đầu tiên trong số các tướng lĩnh cao cấp của quân đội Mỹ sau khi giải ngũ đảm nhận chức Hiệu trưởng trường Đại học Columbia; ông là Thượng tướng 5 sao duy nhất của Mỹ được bầu làm Tổng thống.

Trong cuộc đời mình, Eisenhower đã đánh thắng vô số trận chiến, điều này có mối liên hệ mật thiết đến khả năng thích nghi với nhiều môi trường tác chiến khác nhau của ông. Đây cũng là bài học mà ông đã lĩnh hội từ nhỏ. Một ngày, sau bữa cơm tối, ông ngồi chơi bài với mọi người trong nhà, vì không may mắn nên lần nào ông cũng bốc được những quân bài rất xấu, ông rất bức bối, cáu giận om sòm.

Lúc này, mẹ ông nghiêm giọng nói: "Đã đánh bài thì con phải dùng lá bài trong tay để đánh, cho dù bài xấu hay tốt. Không phải lúc nào vận may cũng ghé thăm con". "Cuộc đời con người cũng như một ván bài mà người chia bài chính là Thượng đế. Cho dù quân bài trong tay con tốt hay xấu thì con cũng phải nhận lấy và đổi mặt với nó. Điều mà con có thể làm chính là hãy bình tĩnh lại, sau đó nhìn nhận vấn đề một cách nghiêm túc, đánh tốt ván bài của mình, cố gắng đạt được hiệu quả tốt nhất, thái độ đánh bài và đổi mặt với cuộc sống như thế mới là có ý nghĩa".

Sau đó Eisenhower luôn ghi nhớ lời của mẹ và khích lệ bản thân luôn tích cực tiến lên. Thế là ông đã đặt những bước chân vững chắc trên con đường vinh quang, trở thành trung tá, Thống soái quân Liên Minh và cuối cùng là ngồi lên chiếc ghế Tổng thống.

Có lẽ chúng ta không thể nào thay đổi được hoàn cảnh hiện tại, nhưng làm thế nào để thích nghi với hoàn cảnh lại là điều mà bản thân chúng ta có thể kiểm soát. Cuộc đời của một người khó tránh khỏi những lúc gặp khó khăn, trắc trở, oán trời trách người cũng không thể giải quyết được vẩn đé; tích

cực điều chỉnh thái độ sống, dũng cảm đón nhận thách thức trong cuộc đời và cố hết sức để làm tốt mọi việc mới là lựa chọn sáng suốt.

Do đó, trong giáo dục của trường quân sự West Point, có một nguyên tắc rất quan trọng: Thích nghi với hoàn cảnh, chứ không phải để hoàn cảnh thích nghi với bạn. Trung tướng Thomas Metz, người tốt nghiệp trường quân sự West Point năm 1971, đã từng nói: "Nếu dựa vào tình cảm để chi phối hành động của mình, vậy thì bạn sẽ khiến mình trở thành nô lệ của tình cảm. Đối với một con người, không có gì trói buộc hơn là khi trở thành nô lệ của tình cảm của chính mình".

Con người không thể làm việc cảm tính mà buộc phải làm một cách lý trí, hãy học cách thích nghi với môi trường, hoàn cảnh, chứ môi trường không thể thích nghi với bạn, nhất là những chàng trai trong xã hội hiện đại. Hãy học cách thích nghi nếu bạn có phải đổi mới với một xã hội và cuộc đời đầy phiền muộn, khi bạn trưởng thành và có bản lĩnh hơn và có thể thao túng được cuộc đời, bạn hãy thay đổi nó.

Khi còn là Chủ tịch Hội đồng quản trị kiêm CEO của Công ty kiểm toán quốc tế KPMG, Eugene O'Kelly 53 tuổi đang ở vào thời kỳ đỉnh cao trong cuộc đời và sự nghiệp, mọi thứ trong cuộc sống đều khiến ông thấy vô cùng hài lòng. Ông đã đặt ra cho mình rất nhiều kế hoạch tuyệt hảo: tham gia lễ khai giảng của con gái, cùng người nhà đi du lịch, nỗ lực hơn nữa để đột phá trong sự nghiệp. Nhưng khi tất cả đều đang rất hoàn hảo thì nhận được tin "sét đánh ngang tai". Tháng 5 năm 2005, Eugene O'Kelly bị chẩn đoán mắc bệnh ung thư não giai đoạn cuối, các bác sĩ nói ông chỉ còn sống được từ 3 đến 6 tháng. Song trước

thông tin đột ngột này, Eugene O'Kelly không hề buồn bã, chán nản. Ông lập tức thay đổi kế hoạch đã đặt ra, tận dụng khoảng thời gian còn lại để làm những điều có ích cho cuộc đời của mình. Trong những ngày tháng cuối cùng của cuộc đời, ông đã viết cuốn hồi ký "Chasing daylight" (tạm dịch: "Chạy theo ánh mặt trời"), bộc lộ những cảm nghĩ của ông về đời người. Ông đã chứng tỏ một điều rằng: Thích nghi với hoàn cảnh có thể tạo ra kỳ tích.

Do đó, khi giáo dục con trai, cha mẹ hãy nói với con trai rằng: Con phải học cách thích nghi với môi trường, nhìn nhận con người và sự việc một cách lý trí, không làm việc cám tính, bắt môi trường phải thích nghi với con.

Bài học West Point

Trường West Point luôn dạy các học viên rằng: "Nếu có người ép các bạn làm nô lệ, thon tính, hay xúc phạm, hoặc là đánh vào mặt bạn, các bạn đều phải nhẫn nhịn". Con người sống trên đời có rất nhiều lúc là phải nhẫn nại, mà sự nhẫn nại đi ngược với nguyên tắc ấy thường có giá trị hơn rất nhiều so với sự chiến đấu một cách vô ích. Muốn con trai trưởng thành và trở thành một người có thể thích nghi với môi trường, kiên trì với nguyên tắc, luôn ở vào thế bất khả chiến bại thì cha mẹ phải để con biết rằng: Là con trai thì phải biết thích nghi với môi trường, hành động linh hoạt thay vì ngồi oán trách ông trời trêu ngươi mình.

Vậy làm thế nào để con trai có thể thích nghi được với môi trường?

❶ Bồi dưỡng cho trẻ bản tính lương thiện và tính cách cởi mở từ khi còn nhỏ

Thực ra, khả năng thích nghi của trẻ có mối quan hệ rất mật thiết với sự lương thiện trong tâm hồn chúng từ khi còn nhỏ. Ví dụ, khi bước vào một môi trường xa lạ, một đứa trẻ rất dễ trở nên rụt rè, cô độc, sợ hãi, lúc này, "người mới" đang ở vào tình thế vô cùng cô lập, có một số trẻ sẽ bài xích, thậm chí là bắt nạt người mới. Một đứa trẻ lương thiện thì nên quan tâm và giúp đỡ người bạn mới này. Có những ông bố bà mẹ khi con còn rất nhỏ đã dạy chúng làm người phải lương thiện, không bắt nạt bất cứ ai, cố gắng giúp đỡ người khác trong phạm vi khả năng của mình. Họ dạy trẻ rằng, nếu trong lớp có một học sinh mới, người bạn này sẽ rất cần có sự quan tâm, con nên chủ động thể hiện sự quan tâm với người đó. Khi chơi đùa trong một nhóm bạn, nếu có người ngoài muốn tham gia, có thể sẽ có nhiều người phản đối, vậy thì hãy dạy con bạn chấp nhận người mới đó, hơn nữa hãy vận động thay đổi tư tưởng những người phản đối.

Khả năng thích nghi của con trai không cao có mối quan hệ với phương thức giáo dục của cha mẹ. Ví dụ, lớp của trẻ có một người bạn mới, nhưng trẻ không quan tâm hỏi han, thậm chí còn cảm thấy bạn đó không thuận mắt, và kể với cha mẹ, có thể cha mẹ sẽ buột miệng nói: "Ôi giờ, lâu dần rồi sẽ quen thôi". Sau đó cha mẹ bận việc của mình, rất ít khi giao tiếp hay trò chuyện với trẻ. Thực ra, lúc này cha mẹ hoàn toàn có thể nhìn nhận tâm lý này của trẻ trên một góc độ khác. Ví dụ, bạn có thể nói với trẻ: "Con có thể tiếp xúc với người bạn mới ấy để rèn luyện và nâng cao khả năng giao tiếp của mình, đúng không con trai?". Khi trẻ cho rằng việc làm này là một cơ hội tốt để rèn luyện bản thân thì

thường chúng sẽ không dễ lỡ. Như thế, trẻ không những trở nên lương thiện hơn mà còn có một tính cách cởi mở hơn.

❷ Cần rèn luyện cho trẻ khả năng thích nghi từ nhỏ

Khi trẻ còn nhỏ, cha mẹ nên chú trọng tới việc bồi dưỡng tính độc lập cho chúng. Ví dụ, cho trẻ ngủ một mình ngay từ lúc sơ sinh. Bố mẹ cần chuẩn bị tốt chăn đệm, cho dù là ban ngày hay buổi tối đều nên để trẻ ngủ trong chăn của mình, đây là một mắt xích quan trọng trong việc hình thành cách độc lập của trẻ. Để con trai tự lập, nhưng vẫn phải dành cho trẻ cơ hội để cảm nhận sự yêu thương. Ví dụ, khi nhỏ, sau khi con tắm xong, bạn có thể mát-xa cho trẻ, trẻ sẽ cười rất vui vẻ.

Ngoài ra, cha mẹ nên bồi dưỡng cho trẻ thói quen dùng ngôn ngữ để biểu đạt nguyện vọng hoặc những lời mình muốn nói. Trẻ từ nhỏ đã học được cách dùng ngôn ngữ để biểu đạt nhu cầu của mình, điều này sẽ đặt một nền móng tốt cho chúng trong việc thiết lập các mối quan hệ giao tiếp sau này. Cha mẹ cần có ý thức tạo cơ hội để trẻ cảm nhận được niềm vui khi chơi đùa cùng người khác, đồng thời cũng dạy trẻ tự tạo niềm vui khi ở một mình. Tóm lại, cha mẹ cần để giúp trẻ cảm nhận được rằng, trong bất cứ hoàn cảnh nào, chúng cũng có thể tìm được niềm vui, chỉ cần bản thân chúng chủ động tìm kiếm thì chắc chắn niềm vui luôn ở bên cạnh chúng.

❸ Khi khả năng thích nghi của trẻ kém, cha mẹ đừng tỏ ra nóng vội

Khả năng thích nghi của trẻ là một quá trình lâu dài, không nên nóng vội, không thể ép trẻ ngay lập tức làm quen với người lạ, ép trẻ phải thích nghi với môi trường mà chúng không thích.

Nếu cha mẹ không cho trẻ từ từ thích nghi với môi trường mà tiến hành phương thức giáo dục thô bạo, trẻ sẽ cảm thấy thất vọng và bị tổn thương.

Phương thức giáo dục tốt nhất chính là lý giải và khoan dung, ủng hộ và khích lệ. Khi phát hiện ra trẻ không thể thích nghi với môi trường, cha mẹ không được trách mắng và xúc phạm trẻ, mà cần dùng thái độ bình tĩnh để trò chuyện với trẻ, để trẻ nói ra suy nghĩ của mình, như vậy mới có thể giúp trẻ thay đổi được hiện trạng.

④ Cỗ vũ trẻ dũng cảm rèn luyện

Con trai không thể thích nghi với môi trường mới, nguyên nhân chủ yếu là vì thường ngày ít ra ngoài hoạt động, gặp người lạ thì thấy không thoải mái, gặp môi trường mới thì trở nên rụt rè, đó là biểu hiện của sự nhút nhát. Khi còn nhỏ mà không dũng cảm thì sau này lớn lên rất dễ bị những trắc trở trong cuộc sống đánh bại. Muốn bồi dưỡng cho con trai tính cách dũng cảm, cần phải bắt đầu từ khi con còn nhỏ. Điểm này, mẹ của Long đã làm rất tốt.

Khi Long được hơn 2 tuổi, mẹ biết nhà bóng bóng ở phố X rất an toàn, sau khi Long đã đồng ý, mẹ bèn cho Long đi một mình tới đó, còn mẹ thì đi spa 2 tiếng đồng hồ. Mẹ không hẹn những người bạn khác cùng đưa con tới nhà bóng bóng là vì cố ý muốn rèn luyện cho Long khả năng kết bạn trong môi trường mới.

Lần nào trước khi mẹ cho Long tới nhà bóng bóng cũng nói với cậu: “Nếu con muốn vui vẻ thì con phải tìm những người bạn khác chơi cùng. Con có thể tìm những bạn trông thân thiện, nói với bạn ấy là: “Tôi thấy bạn thật là dễ thương,

chúng ta cùng chơi nhé, được không?”. Nếu có bạn nào từ chối con thì con lại tìm bạn khác, tới khi nào tìm được bạn chơi cùng thì thôi. Chỉ cần con cố gắng thì chắc chắn có thể tìm được bạn”. Khi mẹ tới nhà bong bóng đón Long, mẹ không gọi Long ngay mà đứng ngoài quan sát một lát, lần nào cũng thấy cậu đang cùng các bạn chơi rất vui vẻ.

Còn nhớ có một lần, khi mẹ đến đón Long, mẹ một cậu bạn khác chạy tới nói: “Con trai chị giỏi thật đấy, mới bé xíu mà chơi ở đây một mình, lại còn tìm được rất nhiều bạn chơi cùng nữa. Con trai tôi với con trai chị hôm nay chơi vui lắm. Con trai tôi bình thường không chịu chơi với người khác đâu, chỉ thích chơi với con trai chị thôi”.

Biết chơi một mình từ lúc hai, ba tuổi là một chiếcc tích đầy tự hào của Long. Sau này, mẹ thường kể lại cho Long nghe quãng thời gian dũng cảm này để khích lệ Long không ngừng thử trải nghiệm các lĩnh vực mới.

Khi trẻ tỏ ra nhát gan, sợ hãi, cha mẹ đừng trách cứ trẻ, hãy cho trẻ cơ hội được rèn luyện và dành cho chúng nhiều sự ủng hộ cũng như khích lệ, để trẻ biết nên dũng cảm thích nghi với môi trường.

Bố mẹ cần dạy trẻ tìm cách để có cơ hội tham gia vào các hoạt động mới, đừng vì sợ bị ghẻ lạnh khi tham gia vào một nhóm mới mà chần chừ, không tiến lên. Khi tự đổi mới với những người lạ trong một môi trường mới, trước tiên hãy

nói với bản thân đừng rụt rè, đồng thời chủ động và dũng cảm kết giao với những người bạn đó. Trong bất cứ hoạt động mới nào, cha mẹ cũng nên ủng hộ trẻ tham gia nhưng phải đảm bảo được sự an toàn.

Nếu sau khi chuyển tới một lớp học mới, phát hiện có những học sinh cũ tập trung thành một nhóm tương đối khép kín, các học sinh khác thì tỏ ra đơn lẻ, cư xử xa lạ với nhau, thì cha mẹ nên cổ vũ trẻ chủ động hòa nhập vào từng nhóm nhỏ trong lớp này. Trước tiên, hãy kết bạn với những đứa trẻ có vẻ cô độc, sau đó thử mở rộng giao tiếp với các bạn trong một nhóm khép kín.

KIÊN TRÌ ĐẤU TRANH CHÍNH NGHĨA, XÂY DỰNG THÁI ĐỘ ĐÚNG Đắn

Trường West Point hiểu rất rõ rằng muốn xây dựng một thói quen tốt thì trước tiên phải bắt đầu từ việc xây dựng một thái độ phù hợp. Thái độ quyết định tất cả, quan tâm tới chi tiết cũng là một kiểu thái độ. Hình thành thói quen chú trọng tiểu tiết cần phải có thái độ đúng đắn và tinh thần nghiêm túc. Trường West Point luôn đề cao tầm quan trọng của thái độ, họ sẽ đào thải những người có thái độ không nghiêm túc.

Minh chứng West Point

Cuối năm 1937, McArthur giải ngũ khỏi Lục quân Mỹ, bắt đầu xây dựng Lục quân Philippines. Tháng 6 năm 1941, quân

đội Mỹ sử dụng kế hoạch “Cầu vồng số 5”, quyết định trọng điểm chiến tranh với phe Trục (Phe Trục: các quốc gia chiến đấu chống lại lực lượng Đồng Minh trong chiến tranh thế giới lần thứ hai) là ở châu Âu. Tháng 7, Washington hạ lệnh hợp nhất Lực quân Philippines với quân đội Mỹ đang đóng quân tại Philippines, MacArthur được động viên tác ngũ tại đây và được phong làm Trung tướng, đảm nhận chức Tư lệnh Bộ Tư lệnh quân Viễn Đông Mỹ, dưới quyền ông có quân đoàn số 1 do Wainwright chỉ huy và quân đoàn số 2 do Parker chỉ huy. Ngày 8 tháng 12, quân Nhật tiếp tục tấn công Trân Châu Cảng, đồng thời phát động tấn công Philippines. Vì MacArthur phán đoán sai và xử trí không thỏa đáng nên đại bác và chiến đấu cơ của Mỹ ở Philippines đều bị phá hỏng, khả năng phòng ngự trên không hoàn toàn không còn, thêm vào đó là binh lực của quân Mỹ - Philippines quá mỏng, trang thiết bị sơ sài và thiếu sự huấn luyện nên không thể nào kháng cự nổi với sự tấn công của quân Nhật. MacArthur gần như đã định tự sát, cùng sống chết với nhân dân Philippines.

Nhưng ngày 8 tháng 2 năm 1942, Roosevelt lấy danh nghĩa của quốc gia, một lần nữa ra lệnh cho MacArthur và gia đình ông rút khỏi Philippines. Ngày 22 và 23 tháng 2, Roosevelt và Mitchell liên tục gửi điện cho MacArthur, yêu cầu ông rút lui, và cho phép MacArthur chỉ huy quân đồng minh tại Australia để phản công. Tối ngày 11 tháng 3, MacArthur đành phải rút lui. Thế là toàn bộ quân đội đều rút khỏi Manila, quay về bán đảo Bataan để cõi thủ, tuy nhiên Manila là thành phố không có phòng ngự, ngày 24 tháng 12 năm 1941, MacArthur được phong làm Thượng tướng.

Tháng 1 năm 1942, quân Nhật tấn công Manila. Sau đó nhiều lần quân Nhật tấn công bán đảo Bataan, nhưng không thành công. Khi đài phát thanh của Nhật phát “Hoa hồng Tokyo” để cười nhạo đội thuyền Thái Bình Dương của Mỹ, MacArthur yêu cầu Lục quân phái máy bay lượn qua bầu trời Philippines để đả kích vào “ngọn lửa khoa trương của địch”, nhằm ổn định lại sĩ khí quân phòng ngự. Nhưng yêu cầu này không được đáp ứng. Tháng 3, quân Nhật sau khi được chi viện đã tấn công cánh quân Mỹ - Philippines phòng ngự tại bán đảo Bataan. Chính phủ Mỹ vì không muốn MacArthur bị bắt nên ra lệnh cho ông trao quyền chỉ huy lại cho Wainwright và tới Australia nhận chức Tư lệnh quân Đồng Minh khu vực Tây Nam Thái Bình Dương tại Australia, chỉ huy nhóm quân Đồng Minh này tác chiến. Đêm ngày 11 tháng 3, trước khi MacArthur lên một con tàu ngư lôi từ Corregidor rời khỏi Philippines, ông đã thề “tôi sẽ quay lại”. Ngày 9 tháng 4, khoảng 75000 quân Mỹ và quân Philippines tại bán đảo Bataan đã bị ép phải đầu hàng quân Nhật.

Ngày 6 tháng 5, Wainwright sau khi thất bại ở Bataan đã được chuyển tới đảo Corregidor tác chiến và bị yêu cầu phải đầu hàng, sau đó lại thông qua đài truyền thanh Manila để ra lệnh cho toàn bộ quân đội hai nước Mỹ và Philippines đầu hàng. Sau khi tới Australia, MacArthur thống lĩnh Tham mưu trưởng Sutherland đặt Bộ tư lệnh tại Brisbane, sau đó lại tới cảng Moresby, mục đích là an lòng dân ở Moresby, quyết chiến với quân Nhật ở đồi Owen Stanley. Tư lệnh Lục quân quân Đồng Minh Tây Nam Thái Bình Dương là Douglas MacArthur, tư lệnh Không quân là Brett, sau này là Kenny, tư lệnh Hải quân là Leary. Sau đó MacArthur còn chỉ huy cả đội thuyền thứ 3 của

Hải quân Mỹ. Quân đội Lục quân Mỹ trước sau gồm có Tập đoàn quân số 6 của Krueger, Tập đoàn quân số 8 của Eichelberger, và Tập đoàn quân số 10 của Buckner (sau đó là Stilwell chỉ huy).

Không coi Nimitz là Tư lệnh Hạm đội Thái Bình Dương, McArthur cho rằng: “Trong tất cả các quyết định sai lầm của cuộc chiến tranh này, có lẽ sai lầm lớn nhất là không có một chỉ huy thống nhất tại Thái Bình Dương”. Sau chiến dịch Midway năm 1942 và chiến dịch Guadalcanal năm 1943, quân Đồng Minh bắt đầu chuyển từ chiến lược phòng ngự sang chiến lược phản công. Sau chiến dịch Midway, quân Nhật triển khai quân ở New Guinea, âm mưu thông qua việc tấn công trực tiếp để chiếm vịnh Milne. McArthur đã phán đoán chính xác kế hoạch này và đưa ra kế hoạch tác chiến tương ứng.

Kế hoạch tấn công cuối cùng năm 1943 của McArthur là phát động tất công đồng thời từ Guadalcanal và Papua, bảo vệ vùng Đông Bắc New Guinea và các quần đảo thuộc Solomon, tập trung lực lượng lấy lại Rabaul. Quân Đồng Minh dùng chiến thuật vượt đảo của McArthur, về cơ bản đã thực hiện được kế hoạch tác chiến. McArthur đã ca ngợi kế hoạch vượt đảo này: “Ứng dụng thực tế nhất của phương thức chiến tranh này là tránh tấn công trực diện mà có thương vong lớn, tránh các căn cứ điểm của Nhật; cắt đứt nguồn lương thực để cô lập quân đội của chúng, khiến chúng chết đói trên chiến trường. Đây chính là tư tưởng chủ đạo trong kế hoạch tác chiến lần này”.

Năm 1943, các chính khách Đảng Cộng hòa có ý bầu MacArthur là ứng cử viên Tổng thống trong cuộc tổng tuyển cử năm 1944. Nhưng năm 1944, số phiếu ủng hộ MacArthur ở một số bang không nhiều lắm. Bởi vậy MacArthur thanh minh rằng

mình không muốn tham gia cuộc bầu cử Tổng thống này.

Khoảng xuân hạ năm 1944, quân Đồng Minh đã tấn công quần đảo Aleutian, Gilbert, Solomon, New Britain, Marshall, Caroline, Mariana... Trong thời gian này, McArthur và Nimitz nảy sinh mâu thuẫn lớn trong vấn đề chiến lược chiến tranh tại Thái Bình Dương. McArthur thì chủ trương trước tiên phát động chiến dịch tại Halmahera, New Guinea Mindanao, sau đó giải phóng Philippines; Nimitz thì chủ trương trước tiên hãy giành lấy vùng yếu địa không quân Mindanao, cô lập Luzon, sau đó tấn công vào Đài Loan và vùng ven biển Trung Quốc, từ đó tấn công vào lãnh thổ Nhật Bản để rút ngắn tiến trình chiến tranh. Hai người lần lượt nhận được sự ủng hộ của Tham mưu trưởng Lục quân Michell và Bộ trưởng Bộ tác chiến Hải quân. Cuối cùng, Roosevelt tỏ ý ủng hộ chủ trương thứ nhất.

Chiến dịch quần đảo Philippines đã diễn ra dưới sự lãnh đạo của quân đội Đồng Minh do McArthur chỉ huy, diễn ra tại đảo Morotai và quần đảo Palau vào tháng 9 năm 1944. Tháng 10, quân Đồng Minh đổ bộ vào đảo Leyte và bắt đầu vượt qua đảo Midanao, tiến vào đảo Luzon, và luôn nhận được sự chi viện của Lục quân Mỹ cũng như đội thuyền thứ 3 của Hải quân Mỹ. Ngày 20 tháng 10, McArthur sau khi thống lĩnh quân đội đổ bộ vào đảo Leyte, dưới sự tháp tùng của Tổng thống Philippines, trong mưa, ông đã có một bài phát biểu vô cùng cảm động: "Nhân dân Philippines, tôi, Thượng tướng 5 sao Lục quân Mỹ Douglas McArthur quay lại rồi!". Giọng nói của ông trầm buồn, khóc mắt ướt lệ, ông đã hiệu triệu mọi người vì những chiến sĩ đã hy sinh anh dũng, vì con cháu đời sau của mình, tiếp tục chiến đấu, giành lấy thắng lợi cho chính nghĩa.

Người của trường West Point không cho rằng thất bại tạm thời là thất bại mãi mãi, họ có thể bắt đầu lại từ đầu, chỉ cần giành được thắng lợi cuối cùng, chỉ cần chính nghĩa chiến thắng là được. Là con trai, bạn phải hiểu được sức mạnh của chính nghĩa, biết chiến đấu vì chính nghĩa, và phải xây dựng một thái độ thật chính xác.

Năm 1983, anh chàng La Kinh 22 tuổi sau khi tốt nghiệp Học viện truyền thanh Bắc Kinh đã được phân về làm việc tại Đài truyền hình Trung ương, đảm nhận chức phát thanh viên của “Bản tin thời sự”. Năm 2004, La Kinh đã trở thành Phó tổ trưởng tổ truyền thanh, Phó trưởng phòng biên tập tin tức Đài truyền hình Trung Ương, được bình chọn là một trong mười người dẫn chương trình xuất sắc nhất của Đài truyền hình Trung Ương, là nhân viên tiên tiến quốc gia. Những vinh dự mà anh đạt được đều có mối liên hệ mật thiết với thái độ làm việc đầy tinh thần trách nhiệm. Trước khi phát thanh, La Kinh luôn kiểm tra tỉ mỉ bản thảo, nhất là khi có rất nhiều phóng viên mới, anh luôn tìm ra những vấn đề và sai sót còn tồn tại, nghiêm túc thảo luận và nghiên cứu với họ, dùng thái độ khiêm tốn để bày tỏ suy nghĩ của mình, cho dù là thiếu hay thừa một chữ, anh cũng phải bàn bạc và nhận được sự đồng ý rồi mới lên sóng. Trong cuộc đời làm việc mấy chục năm của mình, anh luôn có trách nhiệm như thế.

Bài học West Point

Hành động không có nghĩa là cắm đầu vào chạy không phương hướng. Trường quân sự West Point luôn nhấn mạnh sức mạnh của hành động, nhưng không bao giờ cho phép hành

động một cách mù quáng. Trường West Point nói với các học viên: Hành động đương nhiên rất quan trọng, nhưng nếu hành động mù quáng thì cũng có nghĩa là tự tiêu diệt chính mình. Nếu các binh sĩ trên chiến trường dũng cảm chiến đấu, nhưng sau đó lại phát hiện ra hướng tấn công của mình là sai, vậy thì hậu quả thật khó lường. Muốn con trai trở thành một người có khả năng phán đoán chính xác, cha mẹ cần để con biết rằng, là con trai, hãy dũng cảm kiên trì với trận chiến chính nghĩa, xây dựng một thái độ đúng đắn, bảo vệ nguyên tắc chính xác.

Vậy, cha mẹ làm thế nào để con trai có một thái độ đúng đắn?

❶ Dạy trẻ thói quen cạnh tranh lành mạnh

Tại cổng trường mầm non, bạn thường nghe tiếng bọn trẻ bi bô khoe với cha mẹ đến đón:

“Mẹ, hôm nay con thi chạy được giải nhất”.

“Bố, hôm nay con xếp được hình cao nhất lớp”.

“Hôm nay cô giáo khen con viết chữ ngay ngắn”.

Thực ra, con trai từ ba, bốn tuổi đã rất thích coi những trò chơi nhỏ là một cuộc thi đấu, ý thức cạnh tranh bắt đầu trở thành động lực để trưởng thành, đương nhiên cũng không tránh khỏi có những lúc khiến chúng thấy buồn bã.

Con trai ba, bốn tuổi đã không ngừng lấy người khác làm tham chiếu, liên tục thay đổi tiêu chuẩn đánh giá bản thân, liên tục dùng sự so sánh để đánh giá về sự khác biệt giữa bản thân và người khác. Trẻ có thể học được rất nhiều điều từ cạnh tranh: Học cách đánh giá năng lực của bản thân và người khác; học cách đối diện với áp lực; học cách giao tiếp với người khác; học

sự tự tin; học cách đối phó với thất bại và thành công; học cách tự mình thể hiện.

Nhưng lúc này sự cạnh tranh của trẻ chỉ là bản năng, cha mẹ nên chú ý bồi dưỡng cho trẻ ý thức cạnh tranh lành mạnh, để trẻ học cách nhìn nhận một đúng đắn về sự cạnh tranh. Nếu để trẻ phát triển một cách tự do, cạnh tranh trong mọi việc, mọi lúc, mọi nơi thì sẽ vô tình ức chế tính cách của trẻ, khiến chúng phát triển lệch lạc.

❷ Dạy trẻ cạnh tranh bằng thái độ như đang tham gia trò chơi

Để trẻ tích cực tham gia cạnh tranh là đúng, nhưng không nên coi "đứng đầu" là mục tiêu, mà nên chú trọng tới việc bồi dưỡng phẩm chất tốt cho trẻ trong quá trình này, ví dụ như gấp chuyện gì cũng bình tĩnh, tính cách cởi mở... Những phẩm chất này đều rất quan trọng.

Sự cạnh tranh của trẻ khác với người lớn, tiêu chuẩn của người lớn đa số đều có thể lượng hóa được, thường do người khác quyết định kết quả, còn sự cạnh tranh giữa trẻ con chỉ như những trò chơi, nội dung, quy tắc và kết quả phán đoán là do chúng tự quyết định, quan trọng là để trẻ cạnh tranh bằng thái độ như khi vui chơi, như vậy khi trẻ thất bại mới nhanh chóng thoát khỏi cảm giác buồn bã.

Nếu cha mẹ lúc nào cũng "cố vũ" trẻ rằng: "Cho cậu ta biết thế nào là lẽ độ đi", "Hôm nay con không vượt qua được bạn ấy thì không được ăn cơm", "Cố lên, con giỏi hơn họ nhiều"... Như thế sẽ khiến trò chơi trở thành một cuộc thi thố thành công và thắng lợi, vô hình trung sẽ mang lại nhiều áp lực cho trẻ.

③ Đừng tạo ra cho trẻ quá nhiều áp lực cạnh tranh

Một người mẹ nhìn thấy một nhóm trẻ con đang tranh nhau chơi trò bập bênh, để bồi dưỡng ý thức cạnh tranh cho trẻ, chị quyết định đặt ra quy tắc trò chơi mới, và hướng dẫn tỉ mỉ cho bọn trẻ.

Bọn trẻ không hiểu bị loại có nghĩa là gì, nhưng trước phương pháp mới, chúng đều rất hào hứng, lập tức chơi theo phương pháp mới này, để mẹ đừng cạnh làm trọng tài.

Hiệp đầu tiên kết thúc, đứa trẻ nhỏ nhất bị loại, nó òa khóc.

Khi chơi, tuy rằng bọn trẻ chấp nhận quy tắc trò chơi, nhưng dù sao chúng cũng còn nhỏ, vẫn chưa thể chấp nhận hiện thực là mình đã bị đảo thải. Do đó, cha mẹ đừng tạo cho trẻ áp lực cạnh tranh quá lớn.

Về điểm này, cha mẹ có thể học tập theo huấn luyện viên bóng đá của học sinh tiểu học. Tuy rằng trẻ tham gia thi đấu bóng đá buộc phải tuân thủ một số quy tắc của trò chơi, nhưng một huấn luyện viên thông minh sẽ biết, trẻ không quan tâm tới kết quả trận đấu là thua hay thắng, những món ăn ngon sau trận đấu mới là thứ thu hút chúng. Có lẽ chỉ có bản thân huấn luyện viên mới quan tâm là đội bóng của mình thắng hay thua.

Bồi dưỡng ý thức cạnh tranh cho trẻ thì đừng tạo cho chúng quá nhiều áp lực. Quá nhiều những lời thuyết giáo, phê bình, quá nhiều những kỳ vọng và quan tâm tới sự thắng thua sẽ khiến trẻ không thể chịu đựng được. Những trẻ phải sống trong áp lực lớn thường trở nên thất thường hoặc hình thành tính cách “không thể chịu thua”.

Bồi dưỡng ý thức cạnh tranh cho trẻ thì phải coi trẻ là trung

tâm, cố gắng để trẻ tự tin trải nghiệm cảm nhận của mình, đồng thời cổ vũ trẻ tham gia các hoạt động cạnh tranh tập thể, để trẻ cảm nhận được vai trò của hợp tác trong cạnh tranh.

Từ khi trẻ bắt đầu biết nhận thức, bố mẹ nên bồi dưỡng cho trẻ tư tưởng không chịu thua kém, dũng cảm cạnh tranh, nên để trẻ học đi cùng những đứa trẻ cùng độ tuổi, xem ai đi tốt hơn; thi mặc quần áo xem ai mặc nhanh và chỉnh tề hơn; làm thủ công để xem ai khéo tay hơn... Thêm một lần cạnh tranh tức là thêm một phần vui vẻ trong cuộc sống của trẻ, đồng thời cũng có thể bồi dưỡng cho trẻ tố chất tâm lý dũng cảm cạnh tranh.

Cha mẹ cần để trẻ nhận thức được rằng cạnh tranh là một quá trình đầy thách thức, khiến người ta căng thẳng và cũng khiến người ta hưng phấn, thắng lợi đương nhiên sẽ được cổ vũ, thất bại cũng phải kiên nhẫn để tìm ra nguyên nhân. Đời người là một quá trình, chứ không phải là một kết quả. Sự tiến bộ của con người nằm ở chỗ không ngừng vượt qua bản thân, chứ không phải là so cao thấp với người khác.

GIỮ LỜI HỨA MỚI CÓ THỂ GIỮ ĐƯỢC DANH DỰ

Người của trường West Point rất coi trọng lời hứa và chữ tín, do đó ngôn từ, hành vi của các học viên trường West Point được mọi người coi là tấm gương để noi theo; thanh danh của

những sinh viên tốt nghiệp trường West Point khiến mọi người tôn kính. Do đó, con trai cần phải hiểu rằng, giữ lời hứa mới có thể giữ được danh dự của bạn.

Minh chứng West Point

Tháng 10 năm 1860, với chủ trương xóa bỏ chế độ nô lệ, Lincoln đã trúng cử Tổng thống, 7 bang miền Nam trước sau đã thoát ly khỏi Liên bang (South Carolina, Mississippi, Florida, Alabama, Georgia, Louisiana, Texas). Đầu năm 1861, liên bang miền Nam được thành lập; ngày 12 tháng 4, đồn Sumter đã bắn đi quả pháo đầu tiên mở màn cuộc Nội chiến Hoa Kỳ; ngày 13, đồn Sumter đầu hàng; ngày 15, Lincoln tuyên bố 7 bang miền Nam phản loạn, hạ lệnh tổng động viên chiến tranh để đảm bảo thống nhất liên bang. Hành động này đã khiến 4 bang nổi giận và quyết định vẫn giữ chế độ nô lệ. Ngày 17 tháng 4, hội nghị bang Virginia đã bỏ phiếu và quyết định thoát ly liên bang có điều kiện. Arkansas, North Carolina, Tennessee cũng lần lượt độc lập. Hai ngày sau, Tổng thống Lincoln hạ lệnh tiến hành phong tỏa kinh tế đối với các bang miền Nam đã ly khai, chiến tranh Nam Bắc chính thức nổ ra.

Jackson vô cùng căm ghét chiến tranh, và cũng phản đối chế độ nô lệ. Khi còn ở trường quân sự, Jackson đã thường ngả mũ chào người da đen, đây là điều tuyệt đối không bao giờ có trong số những người da trắng ở miền Nam. Một hôm, một người nô lệ da đen xin Jackson hãy mua lại anh ta từ chủ nhân của mình. Jackson bèn mua anh ta, và để anh ta làm việc tại một khách sạn, kiếm tiền để đổi lại sự tự do của mình. Nhân cách tốt đẹp của ông khiến mọi người ngưỡng mộ. Jackson phản đối các bang miền Nam thoát ly khỏi Liên bang, nhưng ông cho rằng nhân dân các bang có quyền quyết định tiền đồ của mình, chiến tranh hay hòa bình là lựa chọn của liên bang. Điều

khiến Jackson kinh ngạc là Liên bang dùng vũ lực uy hiếp các bang, ông nói: "Nhìn họ thản nhiên bàn luận về chiến tranh và đưa ra những lời uy hiếp, tôi thực sự thấy đau lòng. Họ không biết sự đáng sợ của chiến tranh. Bởi vì từng trải qua chiến tranh, nên tôi biết chiến tranh là tổng hòa của mọi loại tội ác". Mặc dù Jackson rất căm ghét chiến tranh, cũng phản đối chế độ nô lệ, nhưng ông hiểu rõ thực lực của hai miền Nam Bắc, nếu chiến sự cứ kéo dài thì chắc chắn miền Nam sẽ thất bại. Nhưng Jackson vẫn lựa chọn miền Nam, đó là vì sự trung thành với quê hương, là sự bảo vệ cho quê hương của mình và là định nghĩa của bản thân về tự do.

Con người Jackson vô cùng thành thực, đáng tin tưởng, luôn giữ lời hứa, cho dù là với người da đen. Không chỉ để lại những chiến tích lẫy lừng, nhân cách của ông cũng đã khiến người đời sau cảm động, không hề thua kém gì nghệ thuật chỉ huy của ông. Đối với một chàng trai, việc giữ lời hứa mới là danh dự mà cả đời bạn phải bảo vệ.

Ngày xưa, trên đỉnh núi Himalaya của Nepal có rất ít dấu chân của người ngoại quốc. Một lần, mấy các nhà quay phim người Nhật nhờ một thiếu niên địa phương mua bia giúp họ, người thiếu niên này đã phải chạy hơn 3 tiếng đồng hồ để mua được bia. Hôm sau, người thiếu niên nay lại chủ động đề nghị được mua bia giúp họ. Lần này, các nhà quay phim cho anh rất nhiều tiền, nhưng tới chiều hôm sau vẫn chưa thấy anh quay về. Thế là họ đua nhau bàn tán, cho rằng người thiếu niên này đã lừa tiền của họ mang đi rồi. Đến ngày thứ ba, người thiếu niên đó gõ cửa phòng của các nhà quay phim. Thì ra, anh chỉ mua được 4 chai bia, sau đó, anh lại trèo qua một ngọn núi, vượt qua một con sông mới mua thêm được 6 chai bia nữa, khi

quay về thì bị vỡ mất 3 chai. Anh khóc lóc cầm những mảnh vỡ, trả các nhà quay phim tiền lẻ, mọi người có mặt ở đó đều rất cảm động. Câu chuyện này đã thu hút sự quan tâm của rất nhiều người nước ngoài. Sau đó, nơi này trở thành một thắng địa du lịch.

Trong vấn đề giáo dục con trai, bố mẹ cần xác định rằng: Để con trai tuân thủ lời hứa cũng là cách để bảo vệ danh dự cho con trai.

Bài học West Point

Bố mẹ cần giáo dục con trai rằng: Là con trai, cần phải tuân thủ lời hứa, bởi vì nó có thể bảo vệ danh dự của bạn.

Vậy làm thế nào để con trai bạn tuân thủ lời hứa?

❶ Hãy gieo cho trẻ hạt giống thành tín

Nói với trẻ rằng, thành tín có thể giúp trẻ luôn giữ được sự chính trực, quang minh khi làm người, còn có thể mang lại cho chúng sức mạnh và sự nhẫn nại. Trẻ có thành tín hay không phần lớn phụ thuộc vào sự giáo dục của cha mẹ. Nếu trẻ thường xuyên không giữ lời hứa thì cha mẹ nên tìm kiếm nguyên nhân từ nhận thức của trẻ, đừng coi những hành vi này là một sự bại hoại về đạo đức mà đánh mắng chúng.

❷ Dạy trẻ suy nghĩ kỹ càng trước khi nói ra lời hứa, cần tuân thủ lời hứa

Cha mẹ cần nhắc nhở trẻ trước khi hứa phải suy nghĩ kỹ càng. Nếu trẻ đã hứa thì nên kịp thời nhắc nhở trẻ thực hiện lời hứa.

Chủ nhật, bố Vũ định đưa cậu đi công viên chơi, nhưng Vũ từ chối.

“Chẳng phải con vẫn muốn bố đưa con đi công viên chơi sao?”, bố rất ngạc nhiên, “Khó khăn lắm hôm nay mới có thời gian, sao con lại không đi nữa?”.

Mặc dù trong giọng nói của bố đã có một chút không vui, nhưng Vũ vẫn nhất định lắc đầu. Thì ra, hôm qua cậu đã hứa mời các bạn ở trường mầm non tới nhà chơi. Tuy rằng rất muốn đi công viên với bố, nhưng cậu biết, đã hứa với các bạn rồi thì không thể thắt hứa.

“Con hẹn bạn rồi”, Vũ nói với bố như thế, “Con không thể nói lời không giữ lời được”.

Nghe lời giải thích của Vũ, bố bèn giơ ngón tay cái biểu dương cậu.

Thế là một mình bố ra ngoài làm việc. Khi bố quay về, thấy chỉ có mình Vũ ngồi ở nhà. “Bạn của con đâu?”, bố hỏi.

“Cậu ấy không tới, chắc là có việc đột xuất”. Vũ bình tĩnh trả lời.

“Hả? Biết thế thì con đi cũng bố phải hơn không”, bố nói.

“Không, bố, tuy là bạn ấy không đến, nhưng con vẫn rất vui, bởi vì con đã giữ lời hứa”.

Có thể thấy, bố đã rất giỏi trong việc dạy Vũ tuân thủ lời hứa.

③ Thực hiện lời hứa với trẻ

Trong cuộc sống thường ngày, rất nhiều cha mẹ vì muốn con làm một việc gì đó mà thường dễ dàng đưa ra lời hứa với trẻ, nhưng sau việc đó lại không thực hiện. Khi hy vọng của

trẻ không thành, chúng sẽ phát hiện ra thì ra cha mẹ lừa dối mình, chúng sẽ học được một số kinh nghiệm từ cha mẹ, đó là: Không giữ lời hứa cũng được. Một khi những kinh nghiệm này trở thành hành vi trẻ không giữ lời hứa, bố mẹ có hối hận thì cũng đã muộn.

Trong vấn đề nhìn nhận thế nào về việc hứa với trẻ, một học sinh cấp hai đã trả lời: “Mẹ cháu rất thích nuốt lời. Có một lần, môn toán mà cháu giỏi nhất đạt điểm không cao, cháu sợ mẹ mắng nên không dám nói. Sau đó mẹ biết kết quả đã được công bố, bèn ra sức hỏi cháu là chuyện gì. Cháu sống chết không chịu nói cho mẹ biết. Mẹ hứa với cháu cho dù thi không tốt thì cũng không trách cháu. Thấy mẹ hứa như thế, cháu bèn đưa bài kiểm tra cho mẹ xem. Ai ngờ mẹ xem xong, mặt lập tức biến sắc, không những mắng cháu mà còn đánh cháu một trận. Đánh cháu xong, mẹ còn cảnh cáo cháu, sau này nhất định phải cho mẹ biết thành tích thi cử, không được giấu nữa. Nhưng cháu chẳng tin lời mẹ nữa”.

Do đó, trước khi hứa điều gì với trẻ, cha mẹ nhất định phải suy nghĩ kỹ càng, không thể ngôn hành bất nhất, điều gì đã hứa với trẻ thì nhất định phải thực hiện. Nếu không thể thực hiện thì phải kịp thời giải thích với trẻ, xin lỗi trẻ và tự phê bình, để trẻ hiểu và thông cảm cho cha mẹ. Sau việc đó, cha mẹ hãy cố gắng để thực hiện lời hứa của mình. Chỉ có như thế trẻ mới có thể tự hào và coi bạn là tấm gương để học theo.

④ Dạy dỗ những đứa trẻ không giữ lời hứa

Nếu trẻ không giữ lời hứa, cha mẹ cần dạy trẻ coi trọng lời hứa của mình, không thể nói mà không làm. Đừng coi thường

việc thực hiện lời hứa của mình. Nếu không, nhiều lần như thế, trẻ sẽ cho rằng không tuân thủ lời hứa cũng không để lại hậu quả gì nghiêm trọng, bởi vậy mà coi thường lời hứa.

Bố mẹ Phong đều là công chức, từ nhỏ họ đã dạy cho Phong thói quen tự lập, tự lo liệu mọi việc trong cuộc sống. Nếu buổi tối cha mẹ không kịp về nhà nấu cơm, Phong đói sẽ tự xuống cửa hàng ăn dưới nhà mua một ít bánh mì để ăn. Lần nào cậu cũng nói với ông chủ: “Chú ơi, khi nào bố cháu về, cháu sẽ trả tiền cho chú”. Lần nào biết cậu ăn ở dưới đó, bố cũng lập tức bảo cậu mang trả tiền cho ông chủ, và nói với cậu: “Người ta chịu bán cho con là đã tốt lắm rồi, con có tiền thì phải trả ngay cho người ta”. Có một khoảng thời gian, vì công việc của bố mẹ Phong quá bận rộn, mà Phong lại đang được nghỉ đông hè, bởi vậy không có thời gian hỏi ban ngày cậu ở nhà làm gì, cảm thấy cậu lớn rồi, nên để cho cậu tự do, để cậu lựa chọn cách sống mà cậu thích.

Nhưng trước Tết vài hôm, khi bố mẹ đi mua đồ, ông chủ cười nói với bố: “Bố Phong này, một tuần trước con trai anh còn nợ tôi 7 nghìn, vẫn chưa thấy trả”. Bố Phong lập tức xin lỗi ông chủ, giúp con trai trả tiền. Mấy ngày sau, bố Phong lại tới cửa hàng đó, ông chủ nói Phong lại mua chịu thức ăn mà chưa trả tiền, bố lại vội vàng xin lỗi rồi giúp con trai trả tiền.

Về tới nhà, bố gọi Phong tới trước mặt, nói với cậu: “Con đã 11 tuổi rồi, mọi người xung quanh đều coi con là người lớn, con cũng phải giữ chữ tín, con phải chịu trách nhiệm với lời con đã nói, việc con đã làm thì mới xây dựng được uy tín. Nếu một người nói lời không giữ lời, việc đã hứa với người ta mà không làm được, lừa gạt người khác thì uy tín của người đó dần dần sẽ bị giảm sút. Con thường mua đồ của ông chủ dưới nhà,

hứa là khi nào bố về sẽ trả tiền người ta, vậy thì con phải nhớ kỹ, và làm theo những gì con nói. Như thế con mới giữ được uy tín, nếu uy tín của con không còn nữa thì người ta cũng không tin tưởng con nữa, người bị tổn thất cuối cùng vẫn là bản thân...” Nghe bố nói vậy, Phong xấu hổ cúi đầu, và hứa với bố từ nay về sau sẽ không tái phạm nữa.

Bố mẹ cần chú ý tránh “ép” trẻ hứa một lời hứa mà chúng không thể thực hiện được, hành vi này không có lợi cho sự phát triển tâm lý của trẻ; một mặt sẽ khiến trẻ học được cách dùng những lời hứa “đao to búa lớn” để lấy lòng người khác; mặt khác, trẻ hứa một lời hứa không thể hoặc rất khó thực hiện sẽ làm giảm bớt địa vị và sự uy nghiêm của “lời hứa” trong lòng trẻ.

BÀI HỌC TRƯỞNG THÀNH

Trong gia đình, mọi thành viên đều cần duy trì nề nếp giữ lời hứa để làm gương cho trẻ. Ví dụ, cả nhà ở cùng với nhau, nhất định phải chú ý tới việc thực hiện lời hứa, giữ chữ tín.

Cha mẹ cần phải tuân thủ lời hứa của mình. Ví dụ lời cha mẹ nói với trẻ nhất định phải nói được làm được.

Để con trai mạnh mẽ & thành công

West Point hay Trường Sĩ quan Lục quân Mỹ/Học Viện Quân Sự Hoa Kỳ (*The United States Military Academy at West Point*) là trường quân sự đầu tiên của Mỹ được thành lập từ năm 1802.

Bao nhiêu năm qua, tinh thần West Point khiến cả thế giới phải kinh ngạc!

Những người xuất thân từ Học viện quân sự West Point không chỉ là những danh tướng, mà nhân tài cũng rất nhiều. Sau Chiến tranh Thế giới lần thứ hai, trong 500 công ty lớn trên thế giới, các chủ tịch hội đồng quản trị có nguồn gốc xuất thân từ trường West Point lên đến hơn 1.000 người, nhân tài quản lý cao cấp có trên 5.000 người.

Bạn có muốn con trai mình được tiếp cận
Phương pháp giáo dục kinh điển
của Học viện quân sự West Point?

Hãy đọc cuốn sách này để khám phá những nguyên tắc giáo dục quan trọng nhất của Học viện quân sự West Point và áp dụng nó để rèn cho con trai bạn những tố chất mà một người thành công cần phải có, giúp con trai bạn trưởng thành mạnh mẽ và thành công.

Chinese copyright © by Chemical Industry Publishing House
Vietnamese copyright © by Minh Long - TDV CO., LTD

Để con trai mạnh mẽ và thành công

8 936067 590647

Giá: 79.000 VNĐ

